

Genealogia

tijdschrift voor genealogie
naam- en wapenkunde

18^e jaargang 1973 /

Redactie: Ir. Th.P.E. de Klerck
G.W. Nanninga

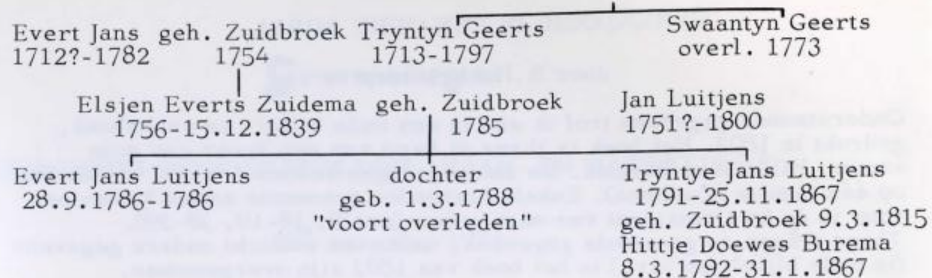
Eventuele bijdragen te zenden aan het redactieadres: "Gruoninga",
Schoutelaan 14 - Haren (Gr.)

INHOUD:

S.H. ACHTEROP	- Genealogie in een oude bijbel,	1
R. GEORGIUS	- In memoriam Henderikus La Gro,	2
Drs. Th.S.H. BOS	- Bijdrage tot de genealogie Hillenius,	3
A. DE VRIES	- De voorouders van mijn schoondochter (VI),	13
Ir. Th.P.E. DE KLERCK	- De Marne 1972,	18
G.W. NANNINGA	- Het wapen Broeils,	19
P. LUINSTR	- Aanvulling geslacht Kuntzel,	25
A. HOFT	- De ridder en de halve leeuwen,	26
P.J. RITSEMA	- Klooster Ter Apel,	31
Drs. O.D.J. ROEMELING	- Het geslacht Waslander in de 17e en 18e eeuw.	36

Onderstaande gegevens trof ik aan in een oude bijbel- en psalmboek, gedrukt in 1802. Het boek is thans in bezit van een broer van mijn vrouw, Hillechien Burema. De aantekeningen hebben dan ook betrekking op één familie (Zuidema). Enkele hieronder genoemde namen komen ook voor in de kwartierstaat van mijn vrouw (nrs 9, 18-19, 38-39). Thans volgen de genoemde gegevens, welke uit wellicht oudere gegevens (in oude bijbeltjes b.v.) in het boek van 1802 zijn overgenomen.

- 1713 Den 8 October is Trijntijn Geerts gedoopt in flagtwedde (d.v. Geert Alberts en Alcke Karsiens)
- 1754 den 15 Desember ben ik Evert Jans en mijn huisvrouw Trijntijn Geerts getrouwt voor Domenij Appelius
- 1756 Den 26 Meert is onse Dogter Elsijn geboren op een vrijdag des agtermiddags om half 4 uir en den 28 Meert gedoopt van Dominij Appelius in Zuidbroek
- 1773 Den 28 Junij is mijn vrouw haar suster Swaantje Geerts overleden
- 1782 Den 25 Augustus is onse vader Evert Jans Zuidema overleden op een Sondag om 3 uir in den ouderdom van 70 jaar (begraven Zuidbroek 30.8.1782 nalatende vrouw en 2 dogters)
- 1797 Den 7 Februarij is onse moeder Trijntijn Geerts overleden op een Dingsdag om 4 uir in het 84 jaar hares ouderdoms (begraven Zuidbroek 13.2.1797, nalatende haar dochters)
- 1785 Den 27 november ben ik Jan Luitjens en Mijn Huisvrouw Elsyn Everts Zuidema getrouwt in Zuidbroek voor de Kandiedaat Renkink (beide van Zuidbroek)
- 1786 Den 28 September is on(se..) soon geboren Evert Jan (...) op een Donderdags(iddag om) 2 uir en Den 8 (oktober...)(gedoo...)pt in Zuidbro(ek door dominij.....Ap..)pelius
- 1786 (.../Nove/Dece.?)mber onse zoon (EvertJan over)leden op een Donderdag (.....om) een uir (begraven Zuidbroek 27.11.1786) Hetgeen tussen haakjes staat is onleesbaar en zo goed mogelijk aangevuld.
- 1788 Den 1 Meert is onse Dogter geboren om half elf uir en voort overleden ... (Zuidbroek 5.3.1788)
- 1791 Den 11 augustus is onse Dogter Trijntije Jans geboren op een Donderdag voormiddags om 12 uir en Den 21 Augustus gedoopt tot Zuidbroek van Dom. Appelius
- 1800 Den 13 Junij is mijn man Jan Luitjens overleden op een vrijdag savonts tussen 8 en 9 uir in den ouderdom van 48 jaar (begraven Zuidbroek 18.6.1800 nalatende zijn vrouw en 1 dochter)
- De oorspronkelijke aantekeningen zijn respectievelijk gemaakt door (bij 1713 niet meer na te gaan) Evert Jans (Zuidema), Elsjen Geerts Zuidema, Jan Luitjens en de laatste (1800) weer door diens weduwe Elsjen Zuidema. Hieronder volgt dan een kleine genealogie, verkregen door bovenstaande aantekeningen, aangevuld met een enkel gegeven uit andere bron.
- Voor aanvullingen en verbeteringen, vooral betreffende het voorgeslacht van Evert Jans (Zuidema), Trijntje Geerts en Jan Luitjens, houd ik mij ten zeerste aanbevolen.

ooo

IN MEMORIAM HENDERIKUS LA GRO

Nog weer geheel onverwacht kwam het overlijdensbericht van Henderikus La Gro. We wisten dat hij ernstig ziek was en sinds kort dat het een ongeneeslijke ziekte zou zijn. Hij overleed 1 januari 1973, ruim 59 jaar oud. Onder enorme belangstelling werd hij op 6 januari door familie en vrienden te Driehuis ten grave gedragen. Vele sprekers gaven een juiste weergave van de persoon La Gro. In Groningen was La Gro een begrip geworden en wel in het bijzonder in het Oldambt, waar hij vele vrienden had.

Vele genealogieën van Oldambtster geslachten werden door hem samengesteld, o.a. van de families Waalkens, ten Have, Muntinga, Buringh, Evers en

vooral zijn levenswerk, een parenteel van het echtpaar Eppo Hiltiens en Epke Elties, is een enorm werk waarvan vele genealogen veelvuldig gebruik maken.

Hij werkte zeer nauwkeurig en had een geweldig geheugen. De genealogische vergaderingen waar hij sprak, waren steeds druk bezet. Vele vragenstellers kon hij hele reeksen voorouders feilloos doorgeven. La Gro was iemand die anderen wist te stimuleren en gaf graag zijn gegevens aan hen door. Hij was de grootste kenner van de Oldambtster geslachten, waaraan hij door zijn grootmoeder was geparenteerd. Riëks, zoals zijn vrienden hem noemden, was een veelzijdig man. Hij was een bewogen sociaal voelend mens, had grote belangstelling op geestelijk, maatschappelijk en politiek terrein. Hij leefde niet gemakkelijk, was niet gauw tevreden, zocht steeds naar het waarom en het wezenlijke van het leven. Hij was een trouwe, oprechte vriend, waar men zich direct weer bij thuis voelde, al had men elkaar ook in jaren niet ontmoet. Een man van goeden wil tegenover zijn gezin, zijn werk en zijn medemens, eerlijk en oprecht, is van ons heengegaan. We zullen hem in eerbied blijven gedenken.

Rust zacht beste vriend.

R. Georgius.

BIJDRAGE TOT DE GENEALOGIE HILLENIUS

door Drs. Th.S.H. Bos

De familie Van Hille - later verlatiniseerd tot Hillenius - was afkomstig uit de Belgische stad Ieperen, een van de brandpunten van het protestantisme in de roerige zestiger jaren van de zestiende eeuw. Verscheidene leden van de familie van Hille waren overgegaan naar het nieuwe geloof. Toen één van hen, Cornelis van Hille, met zijn vrouw in 1568 voor het Conseil des Troubles in Brussel werd gedaagd¹, vluchtte hij naar Engeland. Na een voorbereidingstijd in Norwich was Cornelis vanaf 1577 als predikant werkzaam in de Nederlanden. Hij werd de stamvader van het onderstaande predikantengeslacht, waarvan enkelen grote bekendheid verwierven.

- I. Adriaen van Hille, poorter van Ieperen; geh. N.N. Voor mogelijke verwantschap met andere Van Hille's uit Ieperen en Poperinge, zie het artikel van Ph. van Hille in de Vlaamse Stam².

Kinderen uit dit huwelijk:

1. Joost van Hille, volgt II.
2. Margaretha van Hille; geh. Nicolaes Pauwert³. Hun dochter Jacquemine huwde in 1573 te Ieperen met Jan van Royen, geb. 1547, Ieperen, overl. 19-11-1623, Leiden, lakenverkoper aldaar, zoon van Frans van Royen en Peronne Soeters. Voor hun nageslacht, zie Nederlandsch Patriciaat, 1912, 1916, 1962.

- II. Joost (Jodocus) Adriaensz. van Hille, poorter van Ieperen, overl. vóór 1571; geh. 24-8-1540, Ieperen, Catharina van Comines⁴, dr. v. Willem van Comines, poorter van Ieperen⁵. Catharina hertrouwde in 1571 te Londen met Ynghel Marselis, die vanuit Brussel naar Engeland was gevlucht. Kinderen uit dit huwelijk⁶:
 1. Cornelis van Hille (Hillenius), volgt III.
 2. Barthelemy van Hille; in 1570 vermeld als beeldenstormer; werd voor het Conseil des Troubles gedaagd⁷.
 3. Truwe van Hille; geh. Adriaen About.

- III. Cornelis van Hille (Hillenius), geb. 20-2-1540, Ieperen, overl. 11/18-9-1600, Rotterdam, predikant te Haamstede en Burgh (1577-1578), Oudenaerde (1578), Gent (1578-1584) en Rotterdam (1585-1598); geh. Digna van Dongen⁸, dr. v. Francois, van Breda⁹. Hij was in 1566 te Ieperen een van de ondertekenaars van het godsdienstverdrag dat met de magistraat werd gesloten. In 1568 vluchtte hij naar Engeland, waar hij zich te Norwich vestigde en op het ambt van predikant voorbereidde. In deze kwaliteit was hij nog enige tijd verbonden aan de vluchtelingenkerk te Yarmouth (1575-1577). In Gent krijgt hij, als "minister van Ste Jans", per half jaar 24 gulden, 6 stuivers en 8 plakken uitbetaald voor "gaige, augmentacie ende huyshuere"¹⁰.

Cornelis van Hille was de auteur van "Den Siecken Troost. Twelck is een onderwysinge inden Ghelooove, ende den wech der salicheyt, om ghewillick te sterven" (later genoemd "de kleine ziekentrost"), welke in 1571 te Norwich werd uitgegeven. In hetzelfde jaar werd het geschrift opgenomen in een uitgave van de Heidelbergse Catechismus. In 1578 verscheen er een vermeerderde uitgave, terwijl er in 1596 te Leiden een uitgave verscheen met de volledige naam van de auteur en voorzien van enkele andere geschriften¹¹. Kinderen uit dit huwelijk:

1. Cornelis van Hille (Hillenius), volgt IV.
2. Marijken van Hille, overl. vóór 2-2-1604, Kampen; geh. ..-9-1592, Rotterdam, Johan Lamot(ius), geb. ± 1565, overl. 9-10-1627, 's-Gravenhage, predikant te Giessen-Nieuwerkerk (1592-1593), 's-Gravenzande (1593-1595), Kampen (1595-1604) en 's-Gravenhage (1604-1627), zn. v. Jan Lamoot¹².

Johan Lamotius studeerde in 1582 en 1583 als alumnus van de Nederlandse vluchtelingengemeente te Londen "in de schole ten Jacopijnen" te Gent¹³ en van 1588 tot 1591 aan de hogeschool te Heidelberg. Hij was in 1618 en 1619 secundus afgevaardigde van de Zuid-Hollandse synode naar de Synode van Dordrecht, terwijl hij bij de terechtstelling van Johan van Oldenbarnevelt (13 mei 1619) de oude raadspensionaris naar het schavot begeleidde. Verder genoot hij bekendheid als vertaler van Engelse godsdienstige werken. Hij hertrouwde met Catharina de la Planche; uit dit tweede huwelijk zijn tenminste vijf kinderen geboren, onder wie Godefridus Lamctius Hagiensis, predikant te 's-Gravenhage¹⁴.

Kinderen uit dit huwelijk¹⁵:

- a. Anneke Lamotius.
- b. Cornelis Lamotius.

(op 2 februari 1604 werden Abel Hillebrant en Johan Joosts te Kampen als mombers over deze twee kinderen aangesteld)

3. (mogelijk): Jacobus van Hille, 1582 te Gent vermeld¹⁶.
- IV. Cornelis van Hille (Hillenius), ged. 30-9-1568, Norwich¹⁷, overl. 13-1-1632, Groningen, predikant te Uitgeest en Akkerwoude (1589-1591), Hilligersberg (1591-1596), Alkmaar (1596-1610) en Groningen (1612-1632); geh. 1e. 1589, Anneke Alewijns, van Rotterdam, overl. vóór 1606¹⁸; geh. 2e. 30-4-1606, Alkmaar, Baieken (Barbara) de Conyncks (Coningh), wonende ten huize van Bartholomeus van den Cornput in de St. Jacobstraat¹⁹. Op 13-11-1587 werd hij als student in de theologie te Leiden ingeschreven²⁰. Hij kreeg grote bekendheid door zijn rol in een conflict dat Alkmaar tussen 1608 en 1610 in de ban hield en waarvan hierna een korte samenvatting volgt²¹. In september 1608 eiste de Alkmaarse classis van haar predikanten de ondertekening van de catechismus en de geloofsbelijdenis. De Staten-Generaal hadden dit als voorwaarde gesteld voor het geven van hun toestemming tot de bijeenroeping van een nationale synode. Vier predikanten weigerden dit en werden daarop door de classis geschorst. De vier tekenden hiertegen beroep aan bij de Staten van Holland, die opheffing van de schorsing eisten. De clas-

sis handhaafde echter haar beslissing, omdat zij alleen het recht had te oordelen of de predikanten "juist in de leer" waren; in deze opvatting werden ze gesteund door de Noordhollandse synode. Op 4 december werd Adolffus Venator als vijfde predikant geschorst. Deze trok zich er niets van aan en bleef zijn ambt normaal uitoefenen. De classis vroeg daarop steun van de vroedschap van Alkmaar voor de uitvoering van de schorsing, maar het college wilde Venator tot de bijeenkomst van de provinciale synode niets in de weg leggen. Het protest van de classis, bij monde van Hillenius, leverde dan ook niets op. Bij dit geschil speelden de persoonlijke tegenstellingen tussen de arminiaanse Venator - die wegens het opvoeren van een klassiek blijspel toch al niet zo goed lag bij de classis - en de gomarist Hillenius een belangrijke rol.

In december 1608 werd Venator beschuldigd van een poging tot het verleiden van twee vrouwen, waaronder de echtgenote van de hillenistische vroedschap Pieter Harmensz. Clock (of van Persijn). Het onderzoek door de Hoge Raad leverde evenwel geen bewijzen op en leidde dan ook tot vrijspraak. De schorsing door de classis bleef, ondanks druk van de Staten van Holland, gehandhaafd; een vergadering hierover tussen de beide partijen en de Staten leverde niets op, omdat Hillenius weigerde in kerkelijke zaken iets door de wereldlijke overheid te laten beslissen. De hiernavolgende opdracht van de Staten om de schorsingen op te heffen werd dan ook niet uitgevoerd. De vroedschap van Alkmaar bleek evenmin bereid in dit konflikt druk uit te oefenen op de classis. De situatie werd voor Hillenius en de classis nog gunstiger, toen prins Maurits bij de nieuwe magistraatsbestelling van december 1609 een grote meerderheid van Hillenisten op het kussen bracht. Deze nieuwe samenstelling vormde echter een keerpunt in de situatie; een groot aantal burgers was er ontevreden over - er zou sprake zijn van niet voldoende gekwalificeerde personen en van ongeoorloofde familiebetrekkingen - en dit leidde tot een ingrijpen van de schutterij. Hierbij is een zekere druk van Johan van Oldenbarnevelt vanuit Den Haag niet geheel uitgesloten²². De Staten zonden een commissie die met alle partijen onderhandelde, maar er niet in slaagde om een vergelijk te bewerkstelligen. Na een nieuwe opdracht van de raadspensionaris besloot de commissie een nieuwe vroedschap samen te stellen; deze bestond voor het merendeel uit tegenstanders van Hillenius. De schutterij was tevreden en trok zich terug, terwijl de classis werd gedwongen om de geschorste predikanten weer in hun functie te herstellen. Hiermee waren de moeilijkheden echter nog niet van de baan; de kerkeraad en Hillenius weigerden elke vorm van samenwerking met Venator en over en weer werden beschuldigingen geuit. De magistraten zagen zich na enige tijd genoodzaakt om de kerkeraad te ontslaan en een nieuwe te kiezen uit de voordracht der gemeenteleden (18 mei 1610). Hierbij leverden alleen de aanhangers van Venator hun stembriefjes in.

Hillenius en de synode tekenden bij de Staten van Holland protest aan tegen deze gang van zaken. De classis koos eveneens de kant van Hillenius; zij ontzegde Venator de toegang tot haar bijeenkomsten, verklaarde de nieuwe kerkeraad voor onwettig en besloot voortaan in Schagen te vergaderen. Kort hierna werd Hillenius door de magistraat als predikant ontslagen. Hij verliet de stad en

predikte voortaan éénmaal in de veertien dagen in de kerk te Koe-
dijk voor zijn volgelingen, die in grote getale uit Alkmaar trokken
en zo de eerste "slijkgeuzen" werden. De scheuring duurde tot de
uitspraak van de Staten, die zich achter de Alkmaarse magistrat
stelden en Hillenius een spreekverbod in en rond Alkmaar opleg-
den. Wel zorgde Oldenbarnevelt er persoonlijk voor dat hij, tot
aan zijn volgende beroep, zijn salaris van 600 gulden per jaar uit-
betaald kreeg.

In 1612 vertrok Hillenius naar Groningen waar hij nog vele jaren
als gezien predikant werkzaam was. In 1613 werd hij door stadhou-
der Willem Lodewijk belast met het oppertoezicht over de kerke-
lijke zaken in Drenthe. Na de dood van de stadhouder moest hij dit
"kerkelijk superintendantschap" weer afstaan, omdat de Drenten hun
kerkelijke zaken zelf wilden regelen. In 1618 en 1619 was Hillenius
als afgevaardigde van de Groninger synode aanwezig op de Synode
van Dordrecht.

Van Cornelis Hillenius verschenen de volgende geschriften²³:
"Corte en Vvaerachtige Verantwoordinghe over de Procedures ende
Resolutiën die de Vroedtschappen van Alkmar, gelijk tegen andere,
als insonderheyte over ende teghen Cornelium Hillenium op den 17
Julij Anno 1610 hebben ghenomen. Ghestelt van weghen het meeste
ende voornaemste deel der Ghemeynte Jesu Christu tot Alckmar,
Ghedruct t' Enchuysen, by Jacob Lenaertsz. Meyn, Anno 1610".

"Provisionele Ontdeckinge eeniger misslaghen, de welcke Adolphus
Venator onder den naem der Burgh-Meesteren, Vroetschappen ende
Kerckenraedt van Alckmaer, tegen het (soo hy 't onwaerachtelyck by
namet) Lasterboeck Cornelij Hillenij ende sijner toestandens in
sijn boeck, ghenamt Nootwendich Historisch Verhael heeft begaen
ende voortgebracht Ghestelt ende uyt gegeven van wegen de be-
swaerde ende voor de suyvere Ghereformeerde Leere ijverende
Ghemeynte Jesu Christi van Alckmaer. Tot Franeker, Ghedruct by
Vildericum Balck, Anno 1611".

"Sermoen, Vvaer in bewesen wort, dat de Mensche geenszins door
de wercken voor God wordt gherechtveerdicht: Ghedaen door Cor-
nelium Hillenium, den 13 Maij in de Nieuwe Kerck binnen Amster-
dam, 't Amstelredamme, By Heyndrick Laurensz., Anno 1612".

"Sermoen Of Predicatie Waarmede Cornelius Hillenius na Gronin-
ghen verreyssende, van syn oude Gemeente Jesu Christi tot Alckmaer,
oorlof of afscheyt heeft genomen; sommierlijck ghedaen tot Egmont
binnen, op den 31 May 1612 ende naderhant in schrift ghesteldt ende
in eenighen stucken vermeerder t' Amstelredam by Jacob Pie-
tersz. Anno 1612".

Kinderen uit het tweede huwelijk:

1. Samuel Hillenius, volgt V.a.
2. Esaias Hillenius, volgt V.b.
3. Dochter; geh. vóór 6-5-1648, Allert Sickens²⁴.
4. Cornelis Hillenius; geh. 26-2-1650, Groningen, Geert
Alberts²⁵.
5. (mogelijk): Maria Hillenius; geh. 1e. Cornelis Pop-
pius, overl. 1638, predikant te Paesens 1636-1638, zn. v.
Poppius Cornelis, predikant te Aalsum²⁶, kl.z.v. Cor-
nelis Gellius (Rotsterhaule), predikant te Sneek, Wester-
huizen, Enkhuizen en Zevenhuizen²⁷; geh. 2e. 27-4-1653, Gro-
ningen, Peter Simons²⁸.

Cornelius Poppius moest als predikant van Paesens ook het ei-
land Schiermonnikoog bedienen; hierbij stak hij meestal te voet
het wad over. In 1638 verdronk hij bij een dergelijke overtocht.

V.a. Samuel Hillenius, geb. 1609, Alkmaar²⁹, overl. 25-9-1672,
't Zandt, predikant te 't Zandt 1640-1672; geh. Geessien
Melchers, overl. ...-5-1662, 't Zandt³⁰.

Op 30-12-1627 werd hij als student ingeschreven te Groningen³¹.
Op de grafsteen van het echtpaar staan de volgende twee wapens
vermeld:

rechts: gekwartileerd, 1 en 4 drie vogels paalsgewijs, 2 en 3
bladrijke boom. links: gekwartileerd, 1 een ster, 2 een gekroonde
hamer, 3 mensenhoofd met muts, 4 drie klaverbladeren³².

MOGELIJK uit dit huwelijk de volgende kinderen:

1. Samuel Hillenius van 't Zandt; geh. (procl. 18-11-1693,
Groningen), Geertruida Suidthoff, van Groningen, dr.
v. Egbert Suidthoff³³.
2. Swaantje Hillenius, overl. 17-7-1729, Finsterwolde;
geh. 1e. 1670/71, Johann Heinrich Knöttner (Knott-
nerus), geb. 1647, overl. 4-5-1687, op weg naar Emden,
predikant te Grothusen (1673-1683) en Bunde (1683-1687), zn.
v. Johann Michael Knöttner en Juliana Boule-
nius; geh. 2e. 17-11-1704, Beerta, Hendrik Hemmes
Kamminga, geb. ± 1630, Meeden (?), overl. ± 1706, Beer-
ta (?), zn. v. Hemmo Luyrdts en Tialde Gerrits
Sticker³⁴.
Hendrik Kamminga was weduwnaar van Peterke Nantkes en
daarvoor van Deeuwertien van Lingen; uit zijn derde huwelijk
had hij geen kinderen.
Uit haar eerste huwelijk vier kinderen³⁵:
a. Samuel Knottnerus, predikant te Böhmer.
b. Cornelius Knottnerus, predikant te Pilsum.
c. Georg Knottnerus.
d. Margaretha Knottnerus.
3. Anna Margaretha Hillenius; geh. 16-5-1708, Gro-
ningen, Johannes Hendrikus Isenburgh, van Aeren-
nen³⁶.

V.b. Esaias Hillenius, geb. 13-12-1622, Groningen³⁷, overl.
20-12-1698, Usquert, begr. 3-1-1699, aldaar³⁸, predikant te
Bellingweer (1647-1661) en Usquert (1661-1698)³⁹; geh. 1e. 28-
5-1648, Groningen, Margaretha Brungersma⁴⁰, overl.
24-12-1680, Usquert, dr. v. Peter Brongersma en An-
nigjen Toringa; geh. 2e. 4-10-1685, Usquert, Juliana
Boulenius, overl. 14-1-1686, Usquert⁴¹, weduwe van Johann
Michael Knöttner⁴²; geh. 3e. (procl. 24-2-1689, Usquert),
Maria van der Vliet, weduwe van N.N. ten Veen-
huis⁴³.

Op 3-7-1640 als student ingeschreven te Groningen⁴⁴. Het jaar-
lijks inkomen van Esaias blijkt als volgt uit de afrekening van de
kerkvoogdij met zijn erfgenamen: "Pastor Esaias Hillenius sa-
liger is comen te verstarven den 20 decembris 1698 en is begraven
den 3 januari 1699. De huiren van de pastorije landen tot
Usquert bedragen van het jaar 1699 een summa van 930 gulden,

en verschijnen op Sunt Jan Midsomer en Sunt Jan Midwinter. Het provinciale tractement van 't Clooster Wijtwert is jaarlyx 20 gulden en verschijnt op de 1 May. Pastorije heemsteden van Usquert bedragen daar van die huire van 't jaar 1699 67 gulden en verschijnen op Sunte Marten". De erfgenamen hadden recht op 7 weken inkomen, dwz. 7/52 deel van het bovenstaande bedrag⁴⁵. Het wapen van Esaias: gedeeld; drie palen, waaroverheen een faas beladen met een roos; b. twee dubbel getinneerde fazen, waaroverheen een wassenaar⁴⁶.

Kinderen uit het eerste huwelijk⁴⁷:

1. Cornelius Hillenius, geb. 18-12-1648, Bellingeweer, overl. 3-10-1727, Breede, predikant aldaar (1680-1727)⁴⁸; geh. (procl. 6-8-1706, Groningen), Maria Vos, weduwe van Dr. Meander, uit Groningen⁴⁹.
Op 24-8-1670 als student ingeschreven te Groningen⁵⁰. Uit dit huwelijk geen kinderen.
2. Peter Hillenius, volgt VI.a.
3. Michael Hillenius, volgt VI.b.
4. Anna Hillenius, geb. 1-5-1658, Bellingeweer, overl. jong, aldaar.
5. Samuel Hillenius, geb. 7-8-1660, Bellingeweer, redger in de Ommelanden; geh. 3-2-1696, Groningen⁵¹, Aafje Spiets, van Appingedam. Op 18-8-1679 als student ingeschreven te Groningen⁵².
6. Alexander Hillenius, geb. 17-4-1662, Usquert, ged. 20-4-1662, aldaar, overl. jong, aldaar.
7. Barbara Hillenius, geb. 5-7-1663, Usquert, ged. 19-7-1663, aldaar, overl. jong, aldaar.
8. Alexander Hillenius, geb. 11-2-1665, Usquert, ged. 12-2-1665, aldaar; geh. 27-5-1696, Groningen⁵³, Grietje Remmerts, wed. v. Claas Jans uit Groningen.
9. Esaias Hillenius, geb. 28-6-1668, Usquert, ged. 5-7-1668, aldaar, overl. jong, aldaar.
10. Barbara Hillenius, volgt VI.c.

VI.a. Peter Hillenius, geb. 14-4-1650, Bellingeweer⁵⁴; geh. (procl. 19-1-1681, Usquert), Martje Remmerts⁵⁵.
Kinderen uit dit huwelijk⁵⁶:

1. Margaretha Hillenius, ged. 11-2-1681, Usquert.
2. Esaias Hillenius, ged. 19-10-1690, Usquert.
3. Barbara Hillenius, ged. 17-1-1692, Usquert.
4. Hilje Hillenius, ged. 22-4-1694, Usquert.

VI.b. Michael Hillenius, geb. 13-6-1656, Bellingeweer⁵⁷, overl. ..-2-1722, Usquert⁵⁸, redger te Wehe en Usquert; geh. (procl. 31-10-1686, Usquert), Elisabeth Christiany⁵⁹, geb. 8-3-1651, overl. 11-3-1731, Usquert⁶⁰. Op 18-4-1674 als student ingeschreven te Groningen⁶¹.
Kinderen uit dit huwelijk⁶²:

1. Elisabeth Peternelle Hillenius, ged. 4-9-1687, Usquert, overl. jong, aldaar.
2. Esaias Hillenius, ged. 22-6-1688, Usquert, overl. jong, aldaar.
3. Elisabeth Peternelle Hillenius, ged. 14-3-1690, Usquert.

4. Margaretha Hillenius, ged. 11-6-1693, Usquert.
5. Esaias Hillenius, ged. 30-9-1694, Usquert, overl. jong, aldaar.
6. Esaias Hillenius, ged. 1-1-1696, Usquert.

VI.c. Barbara Hillenius, geb. 26-12-1669, Usquert⁶³, ged. 1-1-1670, aldaar⁶⁴, overl. 1759, aldaar; geh. Harmen Mennes⁶⁵, Kk.⁶⁶

1. Esaias Hillenius, ged. 17-12-1699, Usquert, overl. 1-8-1759, Drachten, begr. 10-8-1759, aldaar, predikant te Drogeham en Harkema Opeinde (1725-1728), IJlst (1728-1742) en Drachten (1742-1759); geh. 8-8-1745, Drachten, Aafke Reiding, ged. 12-3-1724, Drachten⁶⁷, overl. 3-12-1786, Loppersum, begr. 22-12-1786, aldaar⁶⁸, dr. v. Sytse Fokkes Reiding en Sjoukje Arps⁶⁹.

Op 19-11-1717 als student ingeschreven te Groningen⁷⁰. In zijn op 12 augustus uitgesproken lijkrede 'Elisa's Rouwbedrijf', gaf ds. Gerardus Schortinghuis de volgende karakterbeschrijving: "Zijnde van een aanzienlijke stature, zeer matig en onthoudende in het gebruik der Schepzelen, niet ligt bloot gesteld voor schielijke driftten en togten, maar zeer bedaard en gematigt; ook was zijn Eerwaarde zeer geneigt tot een afgezondert, stil en eenzaam Leeven, dagelijks bezig in het Studie-Werk..... Hij hadde daarenboven niet alleen een gezond, maar zelfs een groot Verstand, een schrander Oordeel, een sterk Geheugen, en eene byzondere bequaamheid om te redeneeren en zig zeer wel en klaar te kunnen uitdrukken, met veel deftigheid en vloeibaarheid en een kracht van zeggen". Zijn ziekte en overlijden wordt in hetzelfde geschrift als volgt beschreeven: "Het was op Maandag den 23sten Julius dezes Jaars 1759 dat zijn Eerwaarde van eene zware Koortse en Onpasselijkheid wierde aangetast, na dat hij daags te voren nog tweemaal gepredikt hadde. De Koortsen hebben vervolgens sterk aangehouden en zijn nog vermeerdert; de de Pijnen wegens het Graveel waren zomtjids ook zeer heftig; dog in allen dezen betoonde zijn Eerwaarde veel lijdzaamheid en onderwerpinge aan des Heeren Wille. Hoewel nu in 't vervolg, der heftigheid der Ziekte en Koortsen wel eenige bedwelminge der Hersenen veroorzaakte, zoo heeft zijn Eerwaarde egter tot het laatste toe genoegzame blijken gegeven, dat hij verstandig, gelovig, en ook nog gemoedigt en getroost henen ging na de eeuwigheid. Daar is op zijn Eerwaarde op den tienden dag, na dat hy door de Ziekte was aangetast, na eenige benauwde Worstelingen en toenemende bezettinge op den Borst, des Woensdaags den eersten Augustus, des Avonds omtrent 7 uur, zagt en zalig in den Heere gerust"⁷¹.

Van Esaias Hillenius verschenen de volgende geschriften: "Christus, de ware en enige grond van heil en saligheid voor zijn volk. Twee predikatiën over Jes. XLV: 24, 25 en Phil. III: 7, 8", 's-Gravenhage, 1743. Deze publikatie geschiedde zonder toestemming van de auteur, die zelf in 1744 een verbeterde versie uitgaf onder de titel: "Eenige Keurstoffen uit het Oude en Nieuwe Testament, in welken Christus wort voorgesteld als de enige toevlugt van den Overtuigden en Radelozen Zondaar, en zo als het groot gewin ja de grond en Oorzaak van al het heil van het gantsche Volk Gods is: als mede welke deszelfs wezent-

lijke eigenschap is, Waar by gevoegt is, een Kerk-Inwydings-Redevoeringe over 1 Kon. VIII: 30", 2e en 3e dr. te Leeuwarden, 1754 en 1758 en een herdruk zonder jaar te Amsterdam (de kerkinwijding was die van de Nieuwe Kerk te Drachten op 10 oktober 1743)⁷².

"De Mensch beschout in de Staat der Elende, der Genade en der Heerlykheit. Of een uitvoerige Verhandeling van enige Leerstukken, welke die drierlei Staat des Menschen vertonen. Waar in waarheden worden verklaart en betoogt, tegn de Tegensprekers verdedigt, en onderscheidentlyk toegepast, tot Overtuiging en Bekeringe van onbekeerde, en tot Bestiering, Heiligmaking en Vert roosting van Begenadigden. Twe Delen", Leeuwarden, 1751 en 1752⁷³.

"Schriftuurlijke voorbeelden van bekeringe, Of de ware bekeringe van byzondere Persoonen, het Wezen der zake in allen gelijk, maar in toevalligheden en de omstandigheden verschillende, in Keurstoffen aangewezen tot ontdekkinge, overtuiging en bekeringe van Onbekeerden en tot bevestiging en vertroosting van Bekeerden", Leeuwarden, 1756; tweede dr. van 1767⁷⁴.

Kind uit dit huwelijk:

a. Samuel Harmannus Hillenius, ged. 8-2-1756, Drachten⁷⁵, overl. na drie maanden aldaar⁷⁶.

Aafke Reding hertrouwde op 1 juli 1768 te Loppersum met Lupo Udemā (ged. 14-12-1732, Groningen, begr. 3-10-1786, Loppersum), zoon van Udo Udemā en Maria Kloosters, predikant te Jukwerd (1756-1759) en Loppersum (1759-1786) en weduwnaar van Johanna Suzandina Forsten⁷⁷.

2. Menne Harmensz (Hillenius), ged. 22-5-1704, Usquert.

3. Margaretha Harmensdr. Hillenius, ged. 25-5-1705, Usquert, overl. vóór 9-2-1775, Leens⁷⁸; geh. 6-5-1731, Usquert, Jan Clasens, van Leens⁷⁹, overl. vóór 9-2-1775, Leens, schoenmaker aldaar⁸⁰.

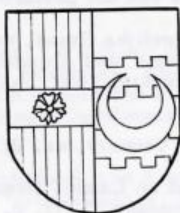
Uit dit huwelijk werden dertien kinderen geboren, waarvan er slechts twee volwassen werden, nl. Harmannus Jansz., die zijn vader als schoenmaker te Leens opvolgde, en Anna Jansdr., ged. 17-10-1745, Leens, overl. vóór 1799, Hornhuizen. Zij huwde 12-2-1775, Leens met Jan Reinders. van Dijk, ged. 10-12-1752, Feerwerd, overl. 6-11-1817, Hornhuizen, landbouwer aldaar. Uit dit huwelijk werd o.m. geboren, Reinder Jansz. van Dijk (ged. 26-1-1783, Leens, overl. 17-12-1835, Baflo houthandelaar te Eenrum en landbouwer te Rasquert op 'Grote Marne'; hij is de overgrootvader van mijn grootmoeder van moederszijde.

Noten.

1. A.L.E. Verheyden, *Le Conseil des Troubles. Liste des condamnées (1567-1573)*, Bruxelles, 1961.
2. Ph. van Hille, "De familie van Hille in Nederland", *Vlaamse Stam. Tijdschrift voor familiegeschiedenis*, jrg. III, afl. 1 (febr. 1967), p. 17-19.
3. *Ibidem*, p. 18.
4. *Biografisch Woordenboek van Protestantsche Godgeleerden in Nederland*, dl. IV, 's-Gravenhage, 1931 (afgekort als B.W.P.G.N.).

5. Van Hille, op. cit., p. 17.
6. *Ibidem*, p. 17.
7. Verheyden, op. cit., nr. 10.989.
8. B.W.P.G.N., dl. IV; zie tevens: *Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek*, dl. IV, Leiden, 1918 (afgekort als N.N.B.W.), *Biographie Nationale de Belgique*, tome neuvième, Bruxelles, 1886-1887, en A.J. van der Aa, *Biografisch Woordenboek der Nederlanden*, Haarlem, 1852. Mogelijk was Cornelis voor zijn huwelijk met Digna van Dongen gehuwd geweest met een zekere Jehenne die kreupel was.
9. Boekzaal der geleerde waerelt, Amsterdam, 1759, dl. II, p. 381.
10. V. van der Haeghen, "Bijdragen tot de geschiedenis der Hervormde Kerk te Gent, gedurende de jaren 1578-1584", *Bijdragen en Mededelingen van het Historisch Genootschap*, dl. XII, 's-Gravenhage, 1889, p. 212-226.
11. B.W.P.G.N., dl. IV.
12. B.W.P.G.N., dl. V, 's-Gravenhage, 1943.
13. Van der Haeghen, op. cit., p. 237.
14. B.W.P.G.N., dl. V.
15. *Bijdragen tot de geschiedenis van Overijssel*, dl. III, Zwolle, 1876, p. 130.
16. B.W.P.G.N., dl. IV.
17. Gedoopt door de predikant Karel (later Theophilus) van Rijckewaert, die in 1567 van Nieuwerkerke bij Belle naar Norwich was gevlucht, zie: Van Hille, op. cit., p. 19.
18. B.W.P.G.N., dl. IV.
19. N.N.B.W., dl. IV.
20. W. du Rieu, *Album Studiosorum Academiae Lugduno Batavorum, Hagae Comitum*, MDCCCLXXV, kol. 23.
21. *Uitgebreid in: C.W. Bruinvis, Het Alkmaarsche Kerkgeskil op 't ergst*, Alkmaar, 1894.
22. J. den Tex, *Oldenbarnevelt*, dl. III, Haarlem, 1966, p. 158-166.
23. W.P.C. Knuttel, *Catalogus van de Pamflettenverzameling berustende in de Koninklijke Bibliotheek*, dl. I, 's-Gravenhage, 1889, nrs. 1778, 1844, 1976 en 2126.
24. G.A. Groningen, *Retro Acta der Burgerlijke Stand*, nr. 164.
25. *Ibidem*, nr. 165.
26. T.A. Romein, *Naamlijst der Predikanten, sedert de hervorming tot nu toe in de hervormde gemeenten in Friesland*, Leeuwarden, 1886, p. 551.
27. N.N.B.W., dl. IV.
28. G.A. Groningen, *Retro Acta der Burgerlijke Stand*, nr. 165.
29. *Boekzaal der geleerde waerelt*, 1759, dl. II, p. 381.
30. J.A. Feith, C.H. van Rhijn, Jb. Vinhuizen en G.A. Wumkes (ed), *Grafschriften van Stad en Lande*, Groningen, 1910, p. 450.
31. *Album Studiosorum Academiae Groninganae*, Groningen, 1915, kol. 190.
32. Feith e.a., op. cit., p. 450.
33. G.A. Groningen, *Retro Acta der Burgerlijke Stand*, nr. 172.
34. M.J.B. Starke, "Kwartieren Starke-Jager", *Gruoninga. Tijdschrift voor Genealogie, Naam- en Wapenkunde*, jrg. 15, nr. 3, p. 83.
35. J.O. Blomhert-Knottnerus, *Genealogie van het geslacht Knottnerus*, z. pl., z. j.
36. G.A. Groningen, *Retro Acta der Burgerlijke Stand*, nr. 174. Als getuige voor Anna Margaretha treedt haar neef Alexander Hillenius op; de enige die hiervoor in aanmerking komt, is de zoon van Esaias Hillenius (V.b.8.).
37. B.W.P.G.N., dl. IV.
38. R.A. Groningen, *Archief Kerkvoogdij Usquert*, nr. 2; de grafsteen geeft echter 22 december 1698.
39. H.H. Brucherus, *Gedenkboek van Stad en Lande. Naamlijst van de Predikanten in Stad en Lande*, Groningen, 1792, p. 138.

40. G.A. Groningen, Retro Acta der Burgerlijke Stand, nr. 164.
41. Boekzaal der geleerde waerelt, 1759, dl. II. p. 382.
42. Starke, op. cit., p. 83.
43. R.A. Groningen, Retro Acta der burgerlijke Stand, nr. 469.
44. Album Studiosorum Academiae Groninganae, kol. 41.
45. R.A. Groningen, Archief Kerkvoogdij Usquert, nr. 2.
46. Feith e.a., op. cit., p. 369.
47. De geboortedata uit R.A. Groningen, Archief Classis Middelstum, nr. 13; de doopdata uit R.A. Groningen, Retro Acta der Burgerlijke Stand, nr. 469.
48. R.A. Groningen, Archief Classis Middelstum, nr. 23.
49. G.A. Groningen, Retro Acta der Burgerlijke Stand, nr. 174.
50. Album Studiosorum Academiae Groninganae, kol. 106.
51. G.A. Groningen, Retro Acta der Burgerlijke Stand, nr. 172.
52. Album Studiosorum Academiae Groninganae, kol. 117.
53. G.A. Groningen, Retro Acta der Burgerlijke Stand, nr. 172.
54. R.A. Groningen, Archief Classis Middelstum, nr. 13.
55. R.A. Groningen, Retro Acta der Burgerlijke Stand, nr. 469.
56. Ibidem, nr. 469.
57. R.A. Groningen, Archief Classis Middelstum, nr. 13.
58. Feith e.a., op. cit., p. 369.
59. R.A. Groningen, Retro Acta der Burgerlijke Stand, nr. 469.
60. Feith e.a., op. cit., p. 369.
61. Album Studiosorum Academiae Groninganae, kol. 112.
62. R.A. Groningen, Retro Acta der Burgerlijke Stand, nr. 469.
63. R.A. Groningen, Archief Classis Middelstum, nr. 13.
64. R.A. Groningen, Retro Acta der Burgerlijke Stand, nr. 469.
65. Boekzaal der geleerde waerelt, 1759, dl. II, p. 383.
66. R.A. Groningen, Retro Acta der Burgerlijke Stand, nr. 470.
67. R.A. Leeuwarden, O.B.S. Smallerland, nr. 6.
68. Feith e.a., op. cit., p. 182.
69. Boekzaal der geleerde waerelt, 1759, II, p. 383.
70. Album Studiosorum Academiae Groninganae, kol. 164. De voorbereiding tot de studie geschiedde te Uithuizen, met steun van zijn oom Samuel Hillenius.
71. G. Schortinghuis, Elisa's Rouw-bedryf, wanneer de Heer zynen heere Elias van zyn hoofdweg nam, verklaard en toegepast, ter na-gedagtenisse van den wel eerwaarden, zeer geleerden, godzaligen en nu zaligen heere Jesaias Hillenius (U.B. Groningen, M.v.O., LXXVII, nr. 12).
72. B.W.P.G.N., dl. IV.
73. Boekzaal der geleerde waerelt, 1752, dl. II, p. 5.
74. Boekzaal der geleerde waerelt, 1757, dl. I, p. 617.
75. R.A. Leeuwarden, O.B.S. Smallerland, nr. 6.
76. Boekzaal der geleerde waerelt, 1759, dl. II, p. 383.
77. Feith e.a., op. cit., p. 182.
78. R.A. Groningen, Rechterlijke Archieven, XLVI c.2.
79. R.A. Groningen, Retro Acta der Burgerlijke Stand, nr. 470.
80. R.A. Groningen, Rechterlijke Archieven, XLVI c.2.

wapen Esaias
Hillenius (V. b)

zie Grafschr.
in Stad en Lande

DE VOORoudERS VAN MIJN SCHOONDOCHTER

door A. de Vries,

vervolg van blz. 89 van de vorige jaargang

- Tiende generatie.
538. Sicco Hilties Scheltema, van Schildwolde, tr. 29 oktober 1682 aldaar:
 539. Greetie Fockes Ziertsema, ook van Schildwolde. Verzegelingen XII.b^x Farmsum ca. no. 66 : plm. 20 maart 1690 Sicco Hilties, sibbevoogd over Anneke, dr van Tyaerdt Scheltes en Feeckeltyen Hindriks zaliger.
 564. Gabbe Sickes, tr. 10 februari 1667 Sappemeer met :
 565. Anne Hindriks.
(NB . Is hier mogelijk familieverwantschap met de Bontekoe's beschreven in Gens Nostra, april/mei 1972, blz. 122 e.v.)
 566. Harmen Geerts Smook, tr. 15 mei 1664 Sappemeer met :
 567. Giele Jacobs.
 644. Meeuwe, gehuwd plm. 1645 met :
 645. Lamke Tonnis.
 646. Wibbo Bonnekens, geh. plm. 1645 met :
 647. Lammne Edzkens.
Het echtpaar ,wordt genoemd te Meeden 18 november 1668.
 650. Jan Janssens, geh. met :
 655. Lammechyn Roelyfs.
 672. Oomke Luitjens, geh. met :
 673. Dieuwertjen Hendriks.
Het echtpaar werd in september 1657 lidmaat te Engelbert. Naast Luitjen, nr. 336, noteerde ik Hendrik, gedoopt 20 september 1651, Brunt, ged. 2 juni 1654 en Trijntjen, ged. 3 augustus 1656, alle te Engelbert.
NB. In te lassen in de vorige generatie:
 352. Folkert Jansen, van Groningen, tr. 25 januari 1714 aldaar met:
 353. Jantyn Luigys, van Groningen.
Bij de ondertrouw is zij vertegenwoordigd door Albert Jans, als neef.
Naast Andreas, nr. 176, noteerde ik een dochter Marghjen Folkerts, tr. 24 november 1744 Groningen met Derck Jans. Bij haar huwelijk wordt zij vertegenwoordigd door haar vader Folckert Jans.
 704. Jan.
Naast Folckert, nr. 352, noteerde ik een dochter Trijntjen, van Groningen, die als weduwe Albert Ottens op 19 april 1746 te Groningen hertr. met Jacobus Jans; bij de ondertrouw is zij vertegenwoordigd door haar broer Folckert.
 716. Popke Sasses, geh. met :
 717. Byfke Clasen.
Het echtpaar komt in september 1703 met attestatie van Zuurdijk naar Groningen. Naast Claes, nr. 358, zijn mij bekend de volgende kinderen:
Sasse Sasses, ged. 19 juni 1697 Zuurdijk, jong overleden;
Sasse, ged. 13 nov. 1701 Zuurdijk, tr. 6 dec. 1725 Groningen

Trijntje Reyntjes; Melle, ged. 11 december 1704 Groningen, verm. jong overl.; Jan, ged. 24 december 1711 Groningen, tr. I waarsch. 1735 Bouke Simons, wed. Jan Pouwels, en II in 1743 Dyna ten Hove. Wie is Rienje Clasen, de oom van Claes Popkes, nr. 358? In Ommelander Geslachten wordt op blz. 28 d.d. 15 juli 1713 vermeld een R.C. tot Eenrum als neef van Anje Cornelis, d.v. Cornelis Peters en Tietje Ewes Feringa, naast een andere neef van gelijke naam tot Niekerk bij Ulrum. Een van beide zal een zoon zijn van Claas Peters, broer van Cornelis Peters voornoemd.

Op blz. 190 wordt genoemd in 1742 Anje Harmannus, weduwe van R.C., overl. voor 1730, erfgenaam van Claas Peters. Op blz. 379 de andere R.C. gehuwd met Grietje Harms, in 1730 te Eenrum, erfgen. van Claas Peters zaliger.

Op blz. 388 wordt vermeld, dat de beide vrouwen zusters zijn, en dat de R.C. van Niekerk bij Ulrum later is verhuisd naar de Oude dijk te Eenrum.

Mogelijk is het een geheel andere R.C. omdat de voornamen geen aanknopingspunt geven.

718. Allert Lubberts, gedoopt 29 mei 1670 Scheemda, tr. 11 mei 1693 Groningen met :
719. Annighjen Hindriks, van Zuidlaren. Zij is een nicht van een Jacob Hindriks.
Naast Hindrikjen, nr. 359, noteerde ik een zoon Lubbert, ged. 11 januari 1698 Groningen.
720. Tammo Rasvelt, te Groningen, geh. met :
721. Racheltie Tilikingius.
Hij erft op 20 april 1673 een graf van zijn bestevader Geert Tamens; deze had dit graf vererfd gekregen van een Berent van Lingen.
Aangezien Margretha Tilikingh van Sleen een nicht van de zoon Rudolph, nr. 360, wordt genoemd, meen ik te mogen aannemen dat Racheltie T. een zuster is van Johannes T., predikant te Sleen van 1671 tot 1695, en een dochter van Samuel T., predikant te Borger van 1634 tot 1680.
Wie heeft meer gegevens over deze familie?
722. Gerhardus Nanninga, geboortig van Rysum Oostfriesland, predikant te Westerwijtwerd en Mensingeweer, overleden in 1705 te Mensingeweer, in 1671 aan de Hogeschool te Groningen als student ingeschreven met de bijvoeging "Frisius Orientalis", tr. I 8 december 1678 te Westerwijtwerd met :
723. Grietjen Broyels.
Hij hertr. later met een Zytsema.
732. Beerent.
Naast Ewolt, nr. 366, noteerde ik een dochter Ettien, in 1732 in ondertrouw met een Hero Idema.
748. Matthias Olm, geh. met :
749. Anna Margaretha Hindriks.
Zij woonden bij de doop van de zoon Willem te Groningen bij Jansbrug. Naast Hans, nr. 374, noteerde ik nog een zoon Willem, ged. 9 februari 1701 Groningen, en een zoon Jan (of Johannes), geh. 5 oktober 1723 te Groningen met Harmina Tjarks, van Appingedam.
752. Pieter.
Naast Tonnis Pieters Hoeksema, nr. 376, noteerde ik een dochter

Jantjen, geboortig van Winschoten, die als weduwe van Albert Al- lers op 9 mei 1719 te Winschoten hertr. met Jan Harms, van Varswold in Oostfriesland.

754. Evert Berends Beerlingh; vertegenwoordigde als neef bij onder- trouw Hindrickyn Berents, van Ooren; zij trouwde 22 mei 1725 te Groningen met Lambert Beerlingh van Cropswolde.
758. Geert Geerts.
Naast Geerts, nr. 379, noteerde ik een dochter Jantje, getr. met Willem Jans.
762. Hart Hendriks, tr. 22 juli 1694 Oostermeer met :
763. Antie Ritskes, ged. 24 december 1673 aldaar.
Naast Hendrikje, nr. 381, noteerde ik een dochter Bauck, ged. 22 maart 1696 (Nieuwe stijl), een zoon Hendrik, ged. 14 oktober 1703, en een zoon Hart, ged. 25 mei 1704, alle te Oostermeer. Hij wordt in 1702 timmerman genoemd. In 1697 woont het echtpaar op 't Witveen, in 1703 bij de Walle.
Op het stemkohier van 1698 komt hij voor als gebruiker van Ooster- meer nr. 26. In oktober 1702 verkoopt hij clijnland onder Oos- termeer (Tietjeel P 4); een bloedverwant Sipke Harts vraagt dan het niaar (is een voorkeursrecht).
In 1708 wordt als vrouw van Hart Hendriks genoemd een Berber Foppes; hij is dan blijkbaar hertrouwd.
804. Mogelijk Michael Reynink, in 1669 predikant te Nieuwolda. Har- bert Reinink, nr. 402, heeft een broer Wigboldus.
806. Hendrik Hemmes Kamminga, geb ca 1630 waarschijnlijk te Meeden landbouwer te Veenhuizen onder Finsterwolde, overleden te Beer- ta plm. 1705/6, tr. I hc 5 september 1655 Beerta met :
807. Dieuwertjen van Lingen, geb. plm. 1635 te Beerta, overleden al- daar plm. 1682.
Hij tr. II hc 15 november 1683 Nieuwolda met Peterke Nantkes, wed. Waldrik Wapkens, eerder weduwe van Roelof Jans; hij tr. III hc 17 november 1704 Beerta met Zwaantje Hillenius, wed. Ds. Johann Heinrich Knottnerus.
Kinderen uit het eerste huwelijk naast Remen, nr. 403, :
Tjalle Hendriks, getr. met Tidde Egberts; Hemmo Hendriks Cam- minga, geb. te Beertsterhogen, ged. te Beerta 20 juli 1676, tr I 29 september 1702 Beerta Antje Censes, wed. Arent Harms, en II 23 november 1706 Beerta Froke (Frouwe) Luppes; Anna Hen- driks Kamminga, geb. in 1674 te Beerta, tr. hc. 22 november 1699 Beerta Ds. Samujel Knottnerus.
- 850/856. Pieter.
Vader van Hilke, nr. 425 en van Jan, nr. 428.
852. Andries.
De zoon Rijke, nr. 426, heeft een broer Renke, getr. met Mar- tien Jans, en een halfbroer Engelke Jacobs, getr. met Hilke Pe- ters, en vermoedelijk een zuster Hilke, getr. 15 februari 1685 Beerta met Hanno Jurjens.
854. Jan.
Heeft naast de dochter Bonje, nr. 427, een zoon Heere Jans.
862. Hindrik Hi ndriks, getr. met :
863. Scheltie.
De kinderen hebben een halve oom Harm Menses en een halve aan- getrouwde oom Albert Jacobs.
896. Jan Battinck (de Oude) getr. met :

897. Jantje Cuipers (= dochter van de kuiper)
Hij overleed te Gasselte 12 december 1712 "in een goeden ouderdom oudt en des levens sat"; zij overleed aldaar 11 februari 1701.
900. Albert Meijering, tr. I in 1647 te Gasselte met :
901. Beerta Hachtinge, overleden in 1657 te Gasselte. Hij hertr. in 1664 te Gasselte (h.c. 31 januari 1662) met Geesien Schuilinge van Annen.
Hij werd begraven te Gasselte 20 oktober 1677, zijn tweede vrouw overleed te Glimmen, werd begraven te Gasselte 16 juni 1698. Kinderen naast Jan, nr. 450, : Jantje, ged. 1650, Albert, ged. 1653, terwijl uit het tweede huwelijk zijn geboren : Egbert Schuilinge, ged. 1664, Roelof Schuiling, ged. 1668, Hendrikje ged. 1672, Otto, ged. 1674 en Jeygje, ged. 1677, alle te Gasselte.
920. Harmen Harmens, die als weduwnaar van Louwe Hayes, op 13 febr. 1681 te Meeden tr. met :
921. Mette Zanders.
Hij kwam van Meeden, zij van Westerlee. In het huwelijkskontrakt van 15 april 1681 Meeden komen geen dedigsliden voor.
922. Bartelt Hindrix Korthuis, van Oon in de graafschap Bentheim, tr. 3e procl. 13 september 1684 Meeden met :
923. Frouke Doedens, van Meeden.
Naast de dochter Lisebeth, nr. 461, noteerde ik een zoon Jan, die tr. hc. Meeden 9 januari 1722 met Geeske Lubbers, wed. Jurjen Jurjens, en een zoon Simen.
Tussenvoegen in de vorige generatie:
484. Willem Harms, uit de graafschap Bentheim, tr. 26 september 1686 Meeden met :
485. Anneke Jans, uit Munsterland.
Naast Jan, nr. 242, noteerde ik de volgende kinderen: Aeltyt Willems, ged. 31 juli 1687, Harm, ged. 13 december 1691, Grietie, ged. 14 januari 1694, Hindrik, ged. 2 april 1702 en Anneke, ged. 26 juli 1705, alle te Meeden.
486. Berend Cornellis, uit de Meeden, tr. 15 oktober 1693 te Godlinze met :
487. Jantien Tammes, van Godlinze.
Kinderen naast Geertjen, nr. 243, Bouwke, ged. 10 mei 1696, Tamme, ged. 20 nov. 1698 en Cornellis, ged. 11 april 1706, alle te Godlinze.
494/5 Omtrent de kinderen van Harm Ottens en Frouke Harms nog dit: Otto, ged. 15 december 1689, blijkbaar jong overleden, Wobbo, ged. 17 januari 1692, Jan (Harms Buur) ged. 1 maart 1695, Harmen, ged. 2 mei 1697, Wopke ged. 27 aug. 1699, geh. (procl.) 12 okt. 1721 Meeden met Jan Jans Coster, en Hindrik, ged. 11 september 1701, alle dopen te Meeden. Een dochter Anje heb ik niet gevonden.
988. Otto Harms, geb. in 1631, tr. hc. Vcc 4 en 7 juli 1659 met
989. Wobbe Jans.
990. Harms Harms, tr.
991. Elcke Eltjes.
Van dit echtpaar noteerde ik naast Frouke, nr. 495, een zoon Reint Harms, geh. met Stijntje Ennes.
1008. Jacob.
Naast de zoon Jan, nr. 504, noteerde ik een zoon Albert, geh.

- met een Imke Hermans.
1012. Sebo Huninga, geb. 1604/5 Oostwold Old., tr. ca. 1623 met:
1013. Tija Tiddenga (Tiddingh).
Zij bracht het huis of de borg Tiddinga te Beerta ten huwelijk mee. Later komt deze borg altijd voor als Huninga- of Huininga-borg. Hij was kerkvoogd te Beerta van 11 april 1630 tot 27 februari 1658. Hij overleed aldaar op 15 april 1661. De grafsteen in de NHkerk te Beerta vermeldt aan weerszijden vier wapens :
rechts: Huninga: naar rechts gewende klimmende leeuw;
Gockinga: lelie;
Bunninga: zespuntige ster;
Tiddinga: 3 lelien, 2 en 1;
links: Engelken: verkort, breed uitlopend kruis;
Bunninga: zespuntige ster;
Prenger: versmald schuin kruis, gekantonneerd van een ster;
Poptada: naar rechts gewende gehalsbande klimmende leeuw.
- In het midden de volgende tekst:
Anno 1661 den 15 apr. is den WelEdGeboren en Gestrenge Jonker Sebo Huninga van Oostwold, oud 56 jaaren, in den Heere christelijk ontslapen.
Ik heb op deeze aard gestreden
In ongemak en moeilijkheden
Ik heb geijvert voor 't gemeen
Nu rust ik onder deeze steen.

Feith: Graftschriftenboek blz. 51.
In de Groninger Volksalmanak van 1901 vinden we op blz. 212 e.v. een nadere verklaring van dit grafschrift. Hieraan ontleen ik, dat in 1639 in de geschillen tussen het Oldambt en de stad Groningen en de Oldambtsters onder Sebo Huninga, als hoofd der alliantie, zich met een request hebben gewend tot de Staten-Generaal. Daarbij ervoer hij, dat het toenmalige gezegde:
"Soo Emandt muchte reysen nae den Haghe om te klage, hij soude verliesen sijne krage"
geen ijdele bedreiging bleek te zijn.
De Tiddengaborg werd midden in de nacht door gewapende benden van de stadsdorst omsingeld. De poorten en deuren werden open gebroken en alles doorzocht, doch de bewoner werd niet gevonden. Het doel was hem op te lichten en gevangelijk naar Groningen te brengen. Bij verstek ter dood veroordeeld, moest hij enige tijd als balling rondzwerven, totdat eerst de Heren der Ommelanden en vervolgens de Algemene Staten hem in hun hoge bescherming namen.
Uit N.N.B.W. III blz. 620: hij was volmacht met Wirtio Matthiae te Eexta en Doede Edzes te Noordbroek toen 10 augustus 1639 een verbond gesloten werd door de bevolking van het Oldambt tegen de aanmatiging van de Stad. Gewapend optreden van de Stad, verbanning en inmenging van de Stadhouder en de Staten-Generaal hebben tenslotte in 1640 geleid dat de Stad zijn rechten bleef behouden.
De Huningaborg werd in 1857 afgebroken. De Huningaheerd vinden we vermeld in Boerderijen en hun bewoners van Beerta als nr. 21.

De vrouw Tija Tiddenga overleed 15 mei 1682. Kinderen, naast Bonno, nr. 506: Doedo, geb. 1626/7, overleden 20 april 1665 te Beerta, en Eltjen of Etta, tr. hc. 7 augustus 1649 met Philipps Daniel Finck.

1014. Focko Eltiens, tr. met :

1015. Censke Wyarts.

ooo

DE MARNE 1972

door Ir. Th.P.E. de Klerck

Ook in het jaar waarin hij zijn gouden bruiloft vierde liet onze trouwe medewerker P.J. Ritsema zijn maandblad "De Marne" geregeld verschijnen. Vóór het einde van het jaar waren de 13 nummers en het naamregister (800 verschillende namen en 1600 verwijzingen) van de stencilmachine gerold. Behandeld werden o.a.:

Van Dijk I uit Jacob Jans tr. Bouke Abels.

Van Dijk II uit Tobias Alberts tr. Trientje Jannes.

Dijkhuis (Warfhuizen-Zuurdijk) uit Harm Alberts tr. Anje Lammerts.

Lap (Zuurdijk) uit Klaas Luitjes Lap en Brechtje Jans.

Postma uit Pieter Wopkes Postma tr. Haakje Geeles van der Veen.

Rietema V uit Harm Berends tr. Grietje Bettes.

Ritsma, oud Fries geslacht uit Jetzo Ritsma tr. Jantje Petri Monsma.

Rijkens uit Andreas Danekes tr. Lamina Maria de Haan.

Rijtma II uit Engbert Cornelis Rijtma tr. Afke Jans.

Visser IV uit Rienk Jelles (z.v. Jelle Rienks) tr. Tjitske Jacobs en de kwartierstaat van de kinderen van Rienk Jacobs Visser tr. 1897

Aafke Jans Dijk.

Visser XI uit Marten Roelfs Visser tr. Tjaarke Jans.

Visser XII uit Jacob Kornelisz. Visser tr. Hilje Jannes Loots.

Visser XIII uit Grietje Pieters Visser.

Visser XIV uit Jacob Rijpkens Berghuis Visser (z.v. Fennigje Johannes Visser) tr. Barbertje Jacobs Buitjes.

De Vries I uit Jan Ates de Vries tr. Aaltje Rutgers.

De Vries II uit Tjipke tr. Tjitske.

De Vries III uit Sijtse Hendriks de Vries tr. Willemeke Johannesdr.

Pilon.

Van Zwol uit Jochum Hendriks tr. Trijntje Claasen.

Aanvulling op Hekstra, Pilon, nakomelingen van Sicke Sickes, Smit,

Stoepker II en III.

47 grafschriften kerkhof Wierum te Adorp.

Uit kerkelijke archivalia opgespoord door J.G.J. Booma, adjunct archivaris van de N.H. kerk:

Losdorp, huwelijksregister (1700-1809), waarbij 10.10.1762 Albert Lubberts, van Holwyda en Elisabeth Idema, van Godlinze een aanvulling geeft op Gens Nostra 1968, p. 12 bij nr. 79

Losdorp, handelingen van de kerkeraad (1714-1754).

Usquert, lidmaten, ouderlingen en diaken (1751-1816).

Obergum (en Maarhuizen) lidmaten 1750, 1780-1824. In nr. 13 een overzicht van de 90 publikaties over families door P.J. Ritsema in

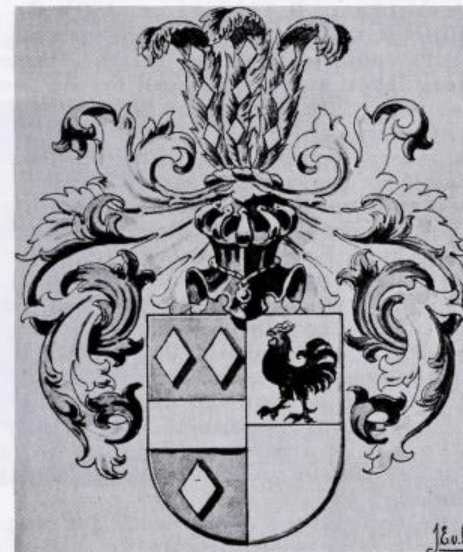
Gruoninga, Gens Nostra, De Hogelandster, Eemsbode en De Marne en

van zijn 105 publikaties over diverse onderwerpen.

HET WAPEN BROEILS

door G.W. Nanninga

Het hier afgebeelde wapen is het wapen, zoals dit reeds eeuwenlang door de familie Broeils gevoerd wordt. Het komt voor op talrijke grafstenen, op zilverwerk van allerlei aard (cachets, geboortelepels, bekers) en we treffen het aan in verschillende boekwerken, bij voorbeeld in "Ommelander Geslachten" van K.J. Ritzema van Ikema waaruit deze afbeelding werd overgenomen. Omdat de oudste bronnen zegels en gravures waren, bestaat er geen zekerheid omtrent de kleuren. Aangenomen wordt echter, dat deze zijn: heraldisch rechts (voor de beschouwer links): in rood een gouden dwarsbalk vergezeld van drie zilveren ruiten (2:1); heraldisch links: doorsneden, boven in goud een zwarte haan met rode kam en baard, beneden effen zilver. Helmteken: drie rode struisveren elk beladen met drie zilveren ruiten boven elkaar. Dekkleden: zilver en rood.

Het heraldisch rechter gedeelte is het oorspronkelijke wapen Broeils. Het is te zien op zegels van enkele leden van dit geslacht. Zo zegelde Steven Broeils als schulte van Rolde o.a. in 1496 met dit wapen. Een andere Steven Broeils, eveneens schulte van Rolde en naar alle waarschijnlijkheid een kleinzoon van de zoëven genoemde, gebruikte dit wapen op zegels van 1555, 1556, 1560, 1561 en 1563. Ook pastoor Reiner Broeils zegelde o.a. in 1534 met het oorspronkelijke wapen: de balk en de drie ruiten.

De grote vraag is nu: hoe is de haan in het Broeils-wapen gekomen? Om dit te kunnen beantwoorden zullen we eerst trachten de genealogische gegevens, die ons ter beschikking staan op een rijtje te zetten.

In het Ordelenboek van de Etstoel van Drenthe lezen we, dat in 1488 tussen Hendrick Broill en zijn zoon Steven enerzijds en de inwoners van Loon en Balloo anderzijds een overeenkomst werd gesloten betreffende door hun geplaatste palingfuiken in het Deurzerdiep. Uit een ordel van een jaar te voren blijkt, dat deze Steven getrouwd was met een zuster van Geert Egginge. Hij zal ongetwijfeld dezelfde zijn als de Steven Broill, die o.a. 1496 schulte van Rolde was en waarover wij hiervoor reeds spraken. In 1509 komt hij als "keurnoot" voor en in 1516 wordt hij als "olde-ette" vermeld. (Zie de archieven van de "Abdij Assen" en van "Kerspelen en Marken", beide Rijksarchief-Assen).

Ofschoon de bewijzen ontbreken, is het zeer waarschijnlijk, dat Coop Broeils, die in 1521 in bovengenoemd Ordelenboek voorkomt en o.a. in 1531 en 1546 zegelde als schulte van Rolde, een zoon is van de hierboven vermelde Steven evenals de reeds eerder genoemde priester Reiner Broeils. Deze Reiner had in 1530 een geschil met de gebroeders Onsta over de praebende van het Maria-altaar te Eenrum (Reg. Feith). In 1538 wordt hij beroepen tot pastoor van de A-kerk te Groningen, welk ambt hij tot zijn dood in ± 1553 vervulde (Arch. Gron. Parochiekerken, R.774 Inv. nr. 150). Op 18 november 1553 verkocht "Hinrick salighe, Egbartt Koijters naghelaten weduwe" aan de executeurs-testamentair van "salighe Mester Reijner Broijls pastor ijn onsz. leuer Vrouwen kercke ter Ae" een en twintig daalders jaarlijkse rente "tho profhijt en behoeff salige Mester Reijners voersz twe kijnderen Hille sijn dochter twalf dalers en sijn soene Steu en neghen dalers" komende uit "Hindrick voersz hues staende ande oester sijdt ijn heerstrate daer se seluest upt zuden en Johan Tedema upt noerden naest angheswettet sijn".

Ruim een week later op 29 november bevestigen Dr. Writzerus en Peije zijn huisvrouw (in Reg. Feith staat abusievelijk Dr. Writserus Peije en zijn huisvrouw) de overdracht door Hinrick zal. Egbert Koeijters nagelaten weduwe van de goederen erfenis, die Hinrickjes broer, zal. M. Reijnerus Broijls, tijdens zijn leven gegeven heeft aan bovengenoemde Peije "beholtlick Doctor Writzerus en Peije voerg. hoer andeel hueses na lude der hilixsvorworden". Mogelijk was bovengenoemde Peije de moeder van Reijners kinderen Hille en Steven en Writserus de medicus Sandfoerth.

Hinrickje Broeils was de zuster van Reijnder en vermoedelijk dus ook van Coop Broeils; ze was gehuwd met Egbert Koiijter, die in 1553 reeds overleden was.

Wat de vierde generatie betreft; we zagen reeds dat pastoor Reiner Broeils een zoon Steven en een dochter Hille had. Helaas is mij niets omtrent deze kinderen bekend. Anders is dit met de kinderen van Coop Broeils. We kunnen namelijk met vrij grote zekerheid aannemen, dat de ±1520 geboren Sebastiaen Broeils, de reeds eerder genoemde schulte Steven Broeils jr. en waarschijnlijk ook Johan Broeils zonen van voornoemde Coop zijn geweest. Sebastiaen kwam blijkens zijn inschrijving in het Groninger brouwersgilde in 1563/64 uit Rolde; in 1558 had hij het burgerrecht reeds verworven. Tijdens de beeldenstorm verbleef hij in Loppersum maar woonde er nog niet, dit blijkt uit het verhoor afgenomen in 1569 door Karel Quarre, raadsheer van den Hove van Brabant, die belast was met het onderzoek naar de vernielingen in de noordelijke kerken; Sebastiaen was toen 48 jaar oud. Hij was gehuwd met een Tiaecke.

Zij hadden volgens de kroniek van Abel Eppens vijf kinderen: Coop, Sjabbe, Bastiaen, een dochter Tiaecke en nog een kind waarvan mij tot op heden niets bekend is, misschien is het jong overleden, (of zou het de Hendrick Broeils zijn, die in 1584 evangen gezet werd in verband met door hem van soldaten gekocht hout en dakpannen?). Na het overlijden van Sebastiaen hertrouwde Tiaecke met Wessel Tiaerds. De zoon Tiaerd Wessels Cruisels huwde in 1617 Sibilla van Boeijmer uit Dongeradeel en in 1622 Elisabeth Muntingh van Groningen. We gaan verder met de tak van deze Sebastiaen, die inmiddels van Groningen naar Loppersum verhuisd was. (Zie o.a. H.J.K. inv.nr.109). Zijn zoon Coop Broeils werd in 1598 lid van de Gezworen Meente te Groningen en ook later bekleedde deze Coop verschillende bestuursfuncties; zo was hij tot zijn dood in 1613 "hoevelinck" van het crammersgilde. Hij was gehuwd met Hille Laxemans (overl. 1620), bij wie hij tenminste twee kinderen had namelijk Derk Broeils, in 1609 ingeschreven als juridisch student te Franeker en in 1616 gehuwd met Feijtien (= Sophie) Swartwold van Peize, en diens zuster Gijsele Broeils, die met raadshere Hendrick Heijnen getrouwd was. Een andere zoon van Sebastiaen was Sjabbe Broeils wiens portret op "Groot-Hoysum" te Warffum hangt. Hij overleed ± 1645 op 84 jarige leeftijd en moet dus ± 1560

Sjabbe Broeils

geboren zijn. Ook hij bekleedde diverse functies in het Groninger stadsbestuur. Zo werd hij in 1594 gezwoore, in 1596 raadsheer (geen burgemeester zoals op bovengenoemd portret staat vermeld) in 1598 ordinaris bij de Admiraliteit in Dokkum en van 1611 t.m. 1615 lid van de Generaliteits Rekenkamer in Den Haag. Hij huwde eerst met Trijntien Birza (overl. 1609) dochter van Lubbert Lubberts Birza en Beijle Birza en in 1610 met Anna Lubberts. Hij had drie zonen t.w. Dr. Sebastiaen, (Alb.Stud. Ac. Franekerensis: 12-5-1606 Sebastiaens Broils Groningensis, phil.), die van 1588 tot 1657 leefde en in 1619 te Dokkum Anske van Boeymer (1594-1663) trouwde (Zie Gruoninga 1970, bl. 19) Lubbert Broeils, student te Leiden 1614 huwde (procl. 22-4-1623) Frouwe Heerens en ten slotte Johan Broeils, die waarschijnlijk uit het tweede huwelijk werd geboren. Een derde zoon van Sebastiaen Broeils werd naar zijn vader Bastiaen genoemd. Deze (Se)bastiaen Broeils is ook tweemaal getrouwd geweest. Uit zijn eerste huwelijk, dat waarschijnlijk maar kort geduurd heeft, sproot ±1600 een zoon Jan voort (later gehuwd met een Trijntje) en uit het tweede huwelijk in 1603 met Grietje (Jans) Ottens van Groningen werden te Dokkum geboren Jan Otten Broeils (±1609) gehuwd in 1637 met Niesje Monningh, vaandrig Albert Broeils (1612) gehuwd 1645 te Glückstadt met Pietertje Idens, de zilversmid Coop Broeils (1614) gehuwd in 1645 met Geertruit Landt, Tiae-

cke Broeils (±1618) gehuwd in 1639 met Reijner Egberts en Aeltie Broeils (1621). Tiaecke, de dochter van de oude Sebastiaan Broeils trouwde in 1601 met raadsheer Johan Lubberts. Keren we terug naar de schulte Coop Broeils. Een andere zoon van hem was m.i. Steven Broeils die tot ±1596 geleefd heeft. Deze was zoals gezegd schulte van Rolde en was met Gese Hiddingh, van Rolde afkomstig, getrouwd; kinderen waren Reijner, Arent, Jantien en Hille. Hopman Reijner Broeils was gehuwd met Luijtien Hartgers, die, na het overlijden van Reijner, met Assuerus Zandt trouwde. Reijner verwierf in 1578 het klein-burgerrecht van Groningen, maar in 1579/80 week hij reeds uit naar Emden. Hij nam deel aan verschillende acties gericht tegen Groningen (Oterdum, Roelf Ketel) hetgeen het Emders stadsbestuur, dat een zo goed mogelijke verhouding met de stad Groningen voorstond, niet zinde. Hij moest de Oostfriesche hoofdstad dan ook verlaten en vestigde zich in het oostelijker gelegen Jever. Daar is hij in of kort voor 1591 overleden, nalatende als enig kind Henderickien Broeils. Deze dochter huwde de rentmeester Nicolaas Clinge (overl. 1631) en zag zich naast "het arve toe Rolde, genaempt Broijlsarve" en het "Huijsinge-arve toe Ballo in Rolder Carspel" o.a. toegewezen "een heert landes voor Jeveren Oostfrieslandt gelegen, groot 80 grasen alsmede het huijs daerop staende". Het Broeilsarve zal althans voor een deel het land zijn, dat nu nog bekend staat onder de naam "Bruiers-kamp" (mededeling van afd. Naamkunde v.h. Nedersaks. Inst.) en dat gelegen is aan de weg Rolde-Balloo vlak over de spoorwegovergang rechts, aan de zuidkant van de oude "heer-wech" naar Groningen (nu een brede zandweg). In de grondschattingsregisters van 1646 komt in de wijde omgeving van Rolde geen Broeils meer voor; Reinder zal de laatste Drent van zijn geslacht zijn geweest. Zijn broer Arent Broeils was reeds tien jaar voor hem, betrekkelijk jong overleden. (±1582). Deze Arent was gehuwd met Ethien Mellens, zij hadden één kind waaromtrent mij verder niets bekend is, zelfs de naam niet. Ethien hertrouwde Claes Buijtinck. Jantien Broeils huwde twee keer: eerst met Gerdt Berends, later met Jan Berends. Uit het eerste huwelijk werden Berend, Steven, Wemele en Reijner Gerdes geboren. Hille Broeils was getrouwd met de collecteur van de generale middelen Loech (= Lodewijk) Schults. Rest nog Johan Broeils die m.i. de derde zoon van de schulte Coop Broeils was. Hij was gehuwd met een Alheijt. Het echtpaar verleende in 1570 een hypotheek van 100 gld. aan het convent te Essen, liggende op een stuk land, het Henendeel genaamd, in Kropswolde, hetgeen zij reeds vanaf 1564 van dit convent huurden, ook bezaten zij "ein stucke Heimes oder weerde Landes dat saelige Jan Broijells vor Lange Jaeren van die Commendeur des Convents tho Warffum an sick gekofft". Naar mijn mening had dit echtpaar een dochter van dezelfde naam als de moeder en deze Alheijt zal m.i. identiek zijn aan de Alheijt, die eerst met een Benne en daarna met een Tamme Luppess te Scheemda trouwde (zie Gruoninga 1958/2). Uit het eerste huwelijk stamde Oomke Benne, de stamvader van het geslacht Oomkens. Deze familie voert het Broeils-wapen, met dien verstande, dat de kleuren verschillen nl. I, in zilver een rode balk vergezeld van drie blauwe ruiten, II, boven in zilver een zwarte haan, beneden effen zilver. Uit het tweede huwelijk, nl. dat met

Tamme Luppens, kwamen tenminste twee zonen voort Johan en Harm (in 1617 gehuwd met Fokje Wijpkens). Johan Tammes had met zijn eerste vrouw Ebbe Haijes (de tweede was Mette Jans) een dochter Eltje en twee zonen nl. Tamme en Haije die alle drie de naam Broeils voerden. Eltje Jans Broeils huwde 1638 Sijpko Heerens (de stamvader van de familie Sijpkens), in 1650 Claas Fickers en in 1667 haar halve neef Ds. Pompejus Oomkens. De zijlvest/hopman/brouwer Tamme Jans Broeils trouwde twee keer, eerst Epje Nantkes (1635-1654) en daarna Okje Eltjens. Haijo Jans Broeils, brouwer te Groningen, huwde aldaar 1656 Annigje Warmolts, dochter van Warmolt Roelofs. We zien dus, dat de nakomelingen uit het eerste huwelijk van Alheijt (met Benno N.) het wapen Broeils, en die uit het tweede huwelijk (met Tamme Luppens) de naam Broeils aannamen.

Na dit korte overzicht van de eerste zes generaties, komen we weer terug bij onze vragen: hoe komt de familie Broeils aan de haan in het wapen en waar komt deze haan vandaan? Wat het laatste probleem betreft geloof ik, dat de haan afkomstig is van het geslacht Hiddingh, dat naast het wapen met schuinbalken en penningen ook wel de haan voerde (zie de artikelen in de Nederl. Leeuw 1937 p. 47 en 1939 p. 345) en waarmee de familie Broeils vele contacten had. Wat de eerste vraag aangaat het volgende. We hebben gezien, dat in de tweede generatie en in de derde generatie, resp. door de schulte Steven sr. (1496) en pastoor Reijner Broeils (1534) met het oude wapen (balk en ruiten) gezegeld werd. Sjabbe Broeils (vijfde generatie) gebruikte op brieven, die hij vanuit Dokkum en Den Haag aan het Groninger stadsbestuur verzond, het wapen met de haan. De familie Oomkens, afstammende van Johan Broeils (vierde generatie?) voerde eveneens de haan in het wapen. Deze wapenfiguur moet naar mijn mening door een verbintenis Broeils-Hiddingh in de derde generatie in het Broeils-wapen zijn gekomen. Concreet gesteld: de vrouw van de schulte Coop Broeils moet een Hiddingh zijn geweest. In het gildeboek van de brouwers te Groningen werd in 1527/28 een Sebastiaan Hiddingh als lid ingeschreven en in 1563/64, zoals we reeds zagen, Sebastiaan Broeils. Zou het mogelijk kunnen zijn, dat een dochter van Sebastiaan Hiddingh met Coop Broeils trouwde en de moeder werd van Sebastiaan Broeils zodat deze laatste behalve de voornaam en het beroep (misschien zelfs het bedrijf) ook de haan als wapenfiguur van zijn grootvader Sebastiaan Hiddingh erfde? Wat het effen kwartier betreft; dit is helemaal een raadsel. Zou Sjabbe Broeils hiermee tot uitdrukking gebracht willen hebben, dat de familie van zijn moeder geen wapen voerde? In "Grafchriften in Stad en Lande" zien we, dat in 1626 te Holwierde een Grete Hoitinge overleed, ze was in 1601 conventuale in het klooster van Warffum. Zij trouwde met de gewezen priester, later hervormd predikant, Johannes à Laxten. Volgens haar grafzerk voerde zij vrijwel hetzelfde wapen als dat van het geslacht Broeils, alleen bevatte haar wapen een schildhoofd waarin drie eikels. Stamde zij misschien ook uit een eventueel huwelijk Coop Broeils-N. Hiddingh? De Hoijtinge's kwamen uit Noord-Drenthe.

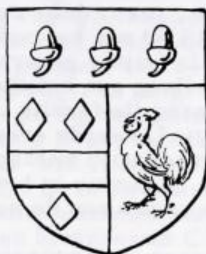
Ik ben mij er van bewust, dat er in dit artikel verschillende problemen onopgelost zijn gebleven en dat bij voorbeeld mijn hypothese om-

1

2

3

4

5

trent de kwestie van de haan niet méér is dan een vermoeden. Ik hoop evenwel, dat het schrijven van deze bijdrage een uitwisseling van meningen en gegevens tot gevolg heeft, waaruit dan uiteindelijk de juiste gang van zaken te voorschijn zal komen, die ik te zijner tijd in een uitgebreide genealogie Broeils hoop te publiceren.

Bij de foto's:

1. Zegel schulde Steven Broill Ao. 1496; Archief Abdij te Assen, Reg. 112, Inv. nr. 87 (Rijksarchief-Assen).
2. Zegel Meyster Rheiner Broils Ao. 1534; Archief van de Parochiekerken van Groningen voor de Reductie, Reg. 752, Inv. nr. 551 (Gemeentearchief-Groningen).
3. Afbeelding wapen Grete Hoitinge overl. Holwierde 13-1-1626 (zie Graftschr. in Stad en Lande).
4. Zegel Sjabbe Broeils zie Reg. Feith 1612/10 (Gemeentearchief-Groningen). Dit is een zgn. opgedrukt zegel; in warm water week gemaakte was werd op het te zegelen document aangebracht en met een ruitvormig stukje papier (ouwel) bedekt. Hierin werd met een verwarmd stempel de zegelfiguur gedrukt. De in reliëf ontstane figuren zijn vaak nauwelijks te herkennen, zoals hier het geval was. Dank zij de Foto-dienst van de R.U. (fotograaf J.J. Schurer) is het tóch gelukt het zegel te identificeren.
5. Zegel Willem Hidding Ao. 1460; Arch. Klooster Essen nr. 9, Reg. 64 (Rijksarchief-Groningen).

ooo

Een Groninger aan de Goudkust

Naar aanleiding van het bovenstaande artikel in de vorige aflevering, *Gruoninga* (1972/4) deelde Mevr. E.D. Heijnis-Renssen te Arnhem ons mee, dat Ds. Ludolfus Huisinga, gehuwd met Helena Zandt en zwager van Gerhardus Nanninga, van nov. 1694 tot de zomer 1698 predikant was in S. George d'Elmina. Deze omstandigheid zal van invloed zijn geweest op het vertrek van Gerhardus Nanninga naar genoemde vestiging van de W.I.C. in Afrika.

ooo

AANVULLING GESLACHT KUNTZEL

door P. Luinstra

In "*Gruoninga*" van 1972 bladzijde 52 is een genealogie van het geslacht Kuntzel opgenomen. De eerste stamvader komt uit Duitsland. Zonder nadere plaatsaanduiding is het onmogelijk om de stamreeks verder op te voeren.

Bij genealogische nasporingen op het kerkhof van Dorum (15 km ten noorden van Bremerhaven en 6 km ten zuidwesten van Midlum) in de Kreis Wesermünde, vond ik een grafsteen van Heinrich Küntzel, geb. 17-11-1858, overl. 19-7-1927 en zijn vrouw Elise Vollers, geb. 10-5-1871, overl. 30-10-1947.

Mogelijk kan het vorenstaande een aanknopingspunt zijn om de vroegere generaties van de in Noord-Nederland wonende Kuntzels na te gaan.

Aanvullingen, verbeteringen en voortgaand onderzoek

door A. Hoft

Van verschillende zijden ontvingen we in dank commentaar op onze artikelenreeks in Gruoninga 1971.

Ds. Hamming schrijft ons o.m.

blz. 26 Bouke Heertjes te Wirdum is gehuwd met Jan Harms, niet met Jan Marks,

blz. 27 Jelmer Ewes en Bouwien wonen op Westerhuis bij Zijldijk (zie boek 't Zandt blz. 183). Hun dochter Bouwien huwt niet 1655, maar 1665 met Jan Cornelis Doornbosch.

Wijlen de Heer La Gro te Driehuis-Velsen attendeerde ons op de verzegeling Blijham 9-5-1667 tussen Waldrik Nantkes en Trijntje Heeres, die op pag. 39 foutief is door gekomen: Voor de bruidegom: Eelberen Suilmans, moeder, Jannes Amssens en Tiaedgen, zwager en zuster, Henricus Waldriks oom, Diddo Siboltz sibbevoogd, Hindrik Hemmes en Eggeric Sybols neef. Voor de bruid: Aaldrik Harmens, oom en principaal voormond, Harmke Harmens moeder Mans Hendriks, vreemde voogd, Focke en Occo Harmens, Hille Harmens moey en Fopko Aelers vedder.

Trijntje Heeres is gedoopt Blijham 28-12-1651 als dochter van Hero Sijntkes, geh. Winschoten 1649 met Harmke Harmens Joling. Haar moeder hertrouwt A. Blijham 12-6-1656 Aaldrik Feikens, zij huwt b.

Blijham 23-7-1669 Diddo Sibolts, sibbevoogd van haar schoonzoon. Diddo, Eggerick en Eelberen Sibolts zijn kinderen van Sibolt Reempts en Bontje Diddens. Een zuster van Bontje Diddens was de moeder van Eelberen Suilmans.

Overige aanvullingen:

Op pag. 25 noemden we Lippe Syerts en Geele Oemkes.

Volgens de regesten der preferentie-oordelen archief Hoge Justitie Kamer vonden we 1-2-1585 Oemke Sygers (=Syerts) te Uithuizen mede namens zijn vrouw Anna, verkoopt aan Luppe Syerts en Gele ehel.

"zwager" en dochter van Oemke een jaarlijkse rente.

25-3-1587 Omke Syerts te Uithuizen caverend voor echtgenote Anna verkoopt aan Alle Writzers voormond, Writzert Sierts en Haiko Edema voogden over de kinderen van Lue Omkes en Hijke een jaarlijkse rente.

14-4-1588 Omke Syerts en Anna verkopen aan Claas Cornelis voormond en voogden over de kinderen van Johan Cornelis en Deuwer, hertrouwd met Syert Omkes een jaarlijkse rente.

1-4-1588 Oemke Syerts en Anna verkopen aan Teetke Tammens echtgenote van Lambert Eeltz een rente te beuren uit de Eukemaheerd.

1-4-1591 Omke Syerts en Anna dragen over aan Geert Jurjens en Nese een stuk hooiland, gelgen in Oomkes Sijghtvenne op de leegh waert.

A. Eppens noemt op pag. 566 Oem Siers Soen, Luert Oemkes huysfrouwe uth Uthhuysen. Zij is door merten zygers volk vanckelicken gehaalt up' syn scip, lovet sulven 200 daler, 1 vat botters, daer den joncker to Rysum voel voer doende was; dan voergeves, hoewel die vrouwe bevruchtet was, (4 junie 1584).

pag. 28. Ilo Loma is reeds weduwe in 1596 (zie H.J.K.2/24-5-1596)

Schellinge hessen Siabbe Heddema aan de ene en Ilo Loema op de ande-

re Zyde (HJK.53/4-3-1573 fol. 228vs).

pag. 30. Schema II. Hier is de onderste horizontale lijn doorgetrokken. Deze moet, zoals uit de tekst blijkt, onderbroken worden tussen Jan en Marretie.

Op pag. 33 werd Tjae Boyens genoemd. H.J.K. 52 fol 228 vermeldt een Tyert Boyens met Euke zijn huisvrouw in 1543. Dit zou dezelfde kunnen zijn. Op pag. 36 veronderstelden we dat Eltje Amses en Ewe Amses broers zouden zijn. Deze veronderstelling is juist gebleken.

H.J.K. 52, fol. 92./1546 scheiding tussen Syger Eyssens en Baucke Eppens up de ene ende Eltke unde Ywe Aemsens up de andere zijde, daer Johan Volckers zich mede ondergaff.

Kan deze Bauke Eppens dezelfde zijn als die in onze aantekeningen voorkomt als Bauko Eppens, ov. 1558, gehuwd met Kenne (Herens) eigenerfde te Holwierde en Farmsum, waaruit een zoon Eysse Bauckens, gedeputeerde voor Fivelingo, gehuwd met een dochter van Hayo Egberts tho Osterhusen, geb. ca. 1515 (zie A. Eppens) z.v. Seye Egberts tho Osterhusen en Hebe?

Een zoon van Eysse Bauckens was Occo Bauckens, ov. 1644, begr. Gron. 24-10-1644, burger van Groningen 3-2-1610, solliciteur, gehuwd aldaar 14-8-1618 met Albertien Hindricks Pot, een zuster van Roelof Hindrix Pot en d.v. Hindrick Aelberts Pot en Roeleffien Jans.

Pag. 38. Volgens Abel Eppens is Wilke Eltkens huis verbrand door soldaten van Entens in 1583 (Wilke was eigenerfde te Heveskes).

Pag. 82 schema. Eveneens volgens Abel Eppens is in 1569 Ipe Eltkens geboortig van Wirdum, door de Mepsche wegens hulp aan Lodewijk van Nassau aan de galg te Equerdertil gehangen. Mocht dit een broer zijn van Wildrik Eltjes, hetgeen in verband met de voornaam niet onwaarschijnlijk moet worden geacht, dan zou dit kunnen betekenen, dat Eltje Amse (zijn vader) vóór hij naar Weiwerd ging, gewoond heeft te Wirdum.

Pag. 38. Volgens het doopboek van Noordbroek:

Kinderen van Ubbo Memmens, gehuwd Noordbroek 25-5-1639 (h.c.)

Aylke Ipes van Weiwerd:

1. Memmo Ubbens 16-8-1640
2. Wije Ubbens 27-2-1642
3. Memme Ubbens 1-1-1644
4. Ipe Wildrik Ubbens 9-11-1645
5. Enneke Ubbens 12-11-1648
6. Memme Ubbens 17-8-1651

V. jj. 2/11-3-1652 Cornelis Philips voor Icktien Ipens te Weiwerd Tiacko Bruns princ. voorm., Peter Sebes, sibbe en Tiacko Hommens vreemde voogden over wijlen Free Elties, gewesene huisvrouw van Cornelis Philips nagelaten onmondige dochtertje.

De Heer G. v. Halsema Thzn. wijst ons op het voorkomen van het wapen met de ridder in de familie van Halsema. Hij schrijft o.m. Anna Brundts huwt Loppersum 7-10-1638 Derck Halsema, wednr. van Grietje Sijmens, met wie hij 31-5-1635 was gehuwd. Hij overlijdt 20-12-1650 te Loppersum. Waarschijnlijk uit zijn eerste of tweede huwelijk een dochter Grietje Halsema, gehuwd Loppersum 9-2-1662 Jacob Willems van Garmerwolde en uit zijn tweede huwelijk Brondt Halsema, gehuwd 1666 Martien Bouwes. Uit het huwelijk van Anna Brundts met Frederick Harckes werden waarschijnlijk geboren:

a. Aafke Frericks, gehuwd Loppersum 6-12-1674 Jacob Jansen van Westerwijtwerd.

b. Derck Halsema, gehuwd Onderwierum 11-9-1681 Bieuwke Wybes Balzerts van Oldenzijl.

Vervolgens deelt hij mede, dat D.F.J. van Halsema in zijn boek "Oordeelkundige verhandelingen over den Staat en Regeringsvorm der Ommelanden 1778" opmerkt dat de bezitter van een erf dat 20 pnd. waard was, volgens de oude Friese wetten gerechtigd was een slagzwaard te dragen. Sinds Karel de Grote was het krijgswezen in de Middeleeuwen geheel gebaseerd op de grootte van de landerijen der krijgers. Hieraan aldus schrijver, zouden enkele eigenerfde geslachten hun familiewapen hebben ontleend, voorstellende een geharnast man met uitgetogen zwaard. Anna Brundts zo schrijft de Heer G.v. Halsema, lijkt mij een zuster van Writzer Brundts en dus een dochter van Brundt Tjarcks en Hille Tjaards te zijn. (H.J.K. 873 fol 24 vs/25-1-1642 Derck Halsema (de eerste man van Anna Brundts) als medeerfgenaam van vrouwszijde van Gretie Brundts daagt Writzer Brundts te Loppersum om vrijdom van zijn deel in een perceel land.

Bovengenoemde these lijkt ons aanvechtbaar. Wij vragen ons af in hoeverre de werkelijke invloed van Karel de Grote doorgedrongen is in onze streken. Heeft de eigenerfde boer in Groningen en Friesland inderdaad iets met de feodaliteit te maken gehad? Wanneer werd de noodzaak gevoeld om voor het eerst een wapen te gaan voeren? Hoe was de militaire positie van de eigenerfde boer? Het lijkt ons allereerst van belang na te gaan hoe de verspreiding is van de wapens met de ridder met het zwaard. In een aantal gevallen hebben wij gemeend aan te kunnen tonen dat de nazaten van onze hypothetische Amse Jelmers dit wapen voeren. Ook het geslacht van Halsema kan onmogelijk verband houden met deze Jelmersfamilie, hoewel het bewijs van afkomst via Anna Brundts en dus van Brundt Tjarcks en Hille Tjaarts nog geleverd moet worden. Waarom, vragen wij ons af, komt zo dikwijls de halve adelaar bij de eigenerfde boer voor, terwijl de ridder slechts in enkele gevallen in het wapen verschijnt?

Het is hier niet de plaats een diepgaande historische verhandeling te geven over de Middeleeuwen, gesteld al, dat het mogelijk zou zijn op grond van bronnen onderzoek tot een pro of contra te komen van de feodale invloeden op onze Middeleeuwse Friese wereld. Wel geloven wij, dat de genealogie en heraldiek een bijdrage kunnen leveren tot een beter inzicht in de voor de historicus nog zo "duistere" Friese middeleeuwen.

Tot onze grote verrassing troffen we aan als getuige bij verschillende verzegelingen te Zuidbroek, in ieder geval tussen 1-4-1606 en 7-2-1652 een Focko Ewens (zie betreffende Ewens het artikel in Gruon. 1971, pag. 33 e.v.).

Wij vonden zijn huwelijkscontract van 20-5-1603 (V.x.1) te Zuidbroek, waar hij een huwelijk aangaat met Free Hayyens. Er worden helaas geen familieleden bij vermeld.

Vervolgens huwt hij te Zuidbroek op 28-9-1623 (hc) met Elleke Tiddens. Voor de bruidegom: Hayo Luyrts en Egge Luyrts, omdat Focko "gene blodesvrunden heeft machtig worden". Voor de bruid: Tiddo Tiaedens, gehuwd met Hemke Fockens, vader en moeder, Aeylcko Tiaedens en Aeylco Phebes als ooms. Eggo Luyrts wordt genoemd in V.x.5/18-9-1640 als oom bij het huwelijks contract van Derck Hayens en Ene Apkes. Voor hem: Arent Luyrs en Reenke Hayens broer, Hero Ammes neef en voor haar: Toncke Ockens voormond, Bune Apkes moeder,

Tammo Wypkes, Ipo Aepkes en Jurjen Hannes en Hindrik Jochums (Sticker) (zie ook genealogie Sticker).

Blijkens V.x.6/13-5-1643 is Bune Apkes dezelfde als Bune Ipes, die gehuwd is geweest met Aepko Ockens, een broer van bovengenoemde Toncke.

Wij vonden in III e kruis, waarin een groot aantal Oldambster vonnissen in hoger beroep voor Burg. en Raad te Groningen worden beslist, een geschil tussen Ayto Tyabbes voor zijn huisvrouw Hylke en Aepko Johans wegen zijn vrouw Eene op 8-1-1566. In een bijgaand staatje werd door een fragmentgenealogie de samenhang zichtbaar gemaakt: Hylke is een dochter van Ebo, die met Ene, gehuwd met Aepke Johans kinderen zijn van Eppe Egberts, obyit anno pasen 1564.

Een zuster van Eppe, heeft een zoon Lucke Tjaards, gehuwd met Geertuid. Kan dit de vader zijn van Tjaerdt Luckens, gehuwd met Maria Eltjes, genoemd in Gruon. 1971, pag. 32? Of hier tussen beide Ene Apkes familiërelatie bestaat is onbekend, het is verleidelijk dit te veronderstellen.

Eveneens in III e kruis 18-11-1563 vonden we een fragmentgenealogie die voor ons onderzoek een aanvulling betekent. Een Tamme N.N. heeft een dochter Bouke, waaruit 3 dochters. Een zoon van Tamme is Hayo Tammen. Daaruit Jurgen Hayens, waaruit

a. Tamme Jurgens

b. een dochter, gehuwd aan Joachim Wypkes.

Anno 1564 Joachim Wypkes, Foppe en Tyacke Wypkes, gebroederen, procederen tegen Tyacko Doedens en Luwert Doedens, voormond over zal. Eppo Tyackens kinderen.

1572. De erfgenamen van Sal. Baucke Tammen met broers Hayo en Tyacke, kinderen van Tamme en Fokele enerzijds, contra Joachim Wypkes.

21-1-1563 Tyacko Ypens ende Beneke Hiltiens, voorm. en voogd over Joachim Wypkens huisvrouw en zal. broeder.

Zie ook IIIe. kruis 12-1-1585: Schelinge tussen Wije Joachims enerzijds en Aepko, Hemko en Remko Tiddens, gebroederen anderzijds, sampt Joachim Wypkens erfgenamen.

9-1-1585 tussen Menso en Tyart Tyabbens, gebroederen met hun adhaerenten als kinderen en erfgenamen van sal. Tyabbo Mensens en Tyacke Wypkens in stede van sal. vader Wybko Foppens. (zie ook A.S. de Blécourt: Oldambt en Ommelanden, pag. 354).

Een Luwert Doedens, ov. vóór 28-3-1572 wordt genoemd in het stadsordelboek (III.b.2). Voor hem: zijn zoon Menno Luwerts. Deze en Ubeke Bennens en Wabbe Phebens als voormond en voogden over wijlen Eggo Phebens nagelaten kinderen.

Wij noemden in onze vorige artikelenreeks (Gruon. 1971 pag. 82) Wypke Joachims, gehuwd met Egbert Luwerts en haar zuster Wije. Hun vader Joachim Wypkes is dezelfde als bovengenoemd (de zoon van Egbert Luwerts: Luwert Egberts voert de halve leeuwen in zijn wapen). Zie schema I.

Volgens de Heer O.D.J. Roemeling, die ons commentaar gaf op deze artikelenreeks, waarvoor wij hem bijzonder erkentelijk zijn en waardoor op een aantal vragen een heel nieuw licht werd geworpen, zijn er waarschijnlijk twee personen met name Tyacko Dodens geweest:

a. te Winschoten, waarvan Foelke gehuwd met Ubeke Bennens erfde wellicht was zij zijn dochter).

b. te Zuidbroek: rekening Kerkvoogdij Zuidbroek 1564 vlgg:

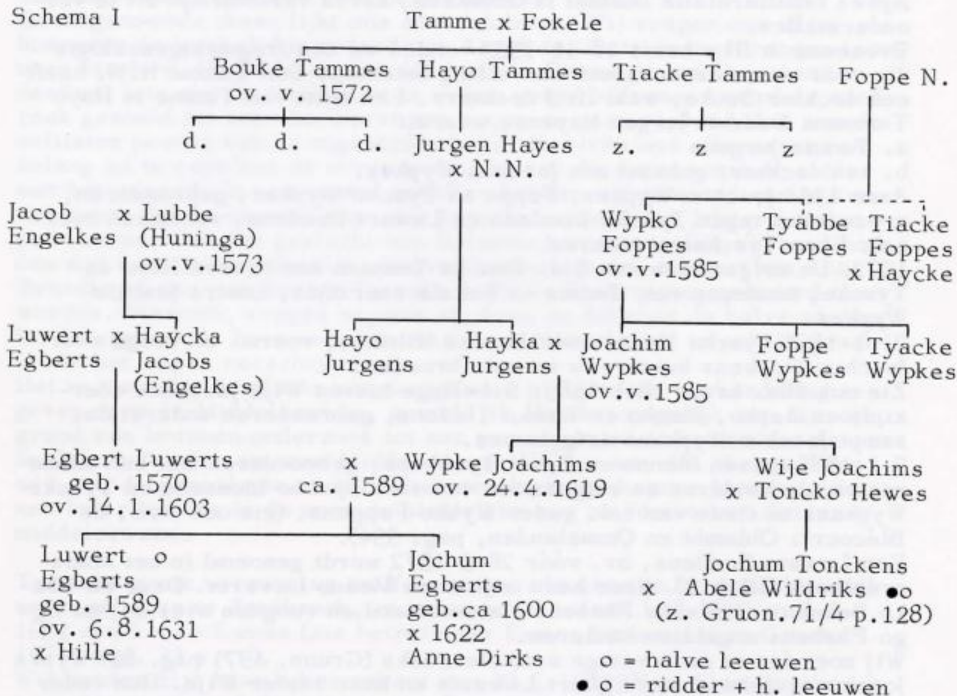
Tyacko Doens, later Sibelo Tyackens 1/2 akker kerkeland aldaar. Naast Sibelo in elk geval een zoon Hommo (ov. voor 1621). Tyacko met een broer Edzo Doens (ov. vóór 1618) kinderen van Doe Edzens (ov. voor 1572) gehuwd met Hayka Bartels. Doe had een broer Luert Edzens (1572).

Mogelijk is ook Luert Dodens bovengenoemd anno 1564 een broer geweest van Tyacke Dodens. Waarschijnlijk was hij de vader van Doedo Luwerts, vader van Luwert Doedens (ov. 1628/34) gehuwd met Nancke, de ouders van Hemmo Luerts gehuwd met Tialde (hieruit de Kamminga's)

Vervolgens schrijft hij:

De Luwert Doedens (1564) is duidelijk te onderscheiden van een andere Luwert Doedens (ov. voor 1572) te Midwolda, die een Tiddinga was, met o.m. een zoon Menno Luerts Tiddinga aldaar. Deze familie was gerelateerd aan de familie van Eggeric Phebens.

Schema I

Volgens V.x.1/17-6-1602 Zuidbroek zijn verschenen: Tyddo Tyaedens en Hemke zijn huisvrouw, Sijbel Tyackens en Sijntke zijn huisvrouw, Johan Hovinck en Esse zijn huisvrouw, Aito Aeylckens en Tia zijn huisvrouw, Upko Herens als sibbe voormond, Wybbo Fockens voegt Ailcko Tyaedens als vader met Tyacke als voorstander der jongste dochter teneinde een scheiding aan te gaan van sodanige landen als Focko Frericks saliger gedachtenisse hun lieve vader op de voorschreven vijf dochters heeft vererfd.

(wordt vervolgd)

KLOOSTER TER APEL

door P.J. Ritsema.

Bij zijn rondgang langs de Groninger Ned. Herv. kerken, ontdekte de hr. J.G.J. van Booma, adj. archivaris dier kerk, te ter Apel, kerkelijk Klooster ter Apel genoemd, een oud Kerkeradsboek, waarin naast de verslagen van de zittingen van de Kerkeraad, waren opgenomen: a. lidmaten 1787-1868; b. trouw 1789-1809; c. trouw 1818-1864; d. doop 1811-1887; e. consistorie 1788-1866.

Met toestemming van de hr. archivaris dier kerk nam ik ten behoeve van de lezers van Gruoninga afschrift van de aantekeningen betreffende de huwelijken en de lidmaten. Aan de trouw van 1789 tot 1809 voegde ik de gegevens betreffende de kerkelijke "overtrouw" van 1818 tot 1864 toe. De lidmaten heb ik afgesloten in 1799. Van opgemeld boek is een fotocopy aanwezig aan het Centraal Bureau voor Genealogie te Den Haag.

- 1789, den 12 April zijn gehuwd Wilt Harmannus, geboortig van Zellingen en Anke Nanns, van Loude onder Zellingen.
- 1791, den 25 April Derk Geerts, geboortig van Zellingen en Remina Jans, van ter Apel.
- 1791, den 10 Juni Heije Heijes, van ter Apel en Albertien Geerts Heiting, geboortig van Ter Haar onder Zellingen.
- 1791, den 17 Juni Wichert Menses, van ter Apel en Grietie Hinderiks, geboortig van Roswinkel.
- 1791, den 24 Juni Lammert Hinderikus, van ter Apel en Geertien Heijes, van ter Apel.
- 1791, den 13 September Klaas Hinderiks Gellings en Ellegien Jans, beiden van Ter Apel.
- 1792, den 6 April Albert Alberts en Wendel Hinderiks, beide van ter Apel.
- 1793, den 31 Meert Derk Ottes, van Wesuwe in Munsterland en Geesien Hilverts, van Roswinkel.
- 1796, den 27 April Harm Luities, van ter Apel en Fenne Derks, van onder 't Karspel Vlagtwedde.
- 1796, den 27 April Harm Harms en Albertien Menses, beiden van ter Apel.
- 1797, den 2 Maij Hinderik Alveringhs Sassen en Jantien Harms, de man geboortig van de Pekelaa en de vrouw van ter Apel.
- 1799, den 29 Maart Geert Menzes, van ter Apel en Trijntje Jans, van Roswinkel.
- 1799, Roelf Ernestus, van Laude en Wendeltje Freerks, van Wollinhuizen.
- 1799, den 13 Maij Jan Hajes, onder ter Apel en Aaltjen Arends, van Roswinkel.
- 1800, den 27 April Albert Klasens, van ter Apel en Willem-tje Jans, van Roswinkel.
- 1800, den 18 Maij Jan Alveringhs, van ter Apel en Harmke Geerts, van Onstwedde.
- 1802, den 7 Maij Jan Harms en Anke Menzes, beiden van ter Apel.
- 1802, den 8 December Johannes Wilhelmus Tammen, pred. te Clooster ter Apel, van Groningen en Geertruida Stuive-

- ringa, van Ditzum in Oostfriesland. Gecopuleert door ds H.G. Leemhuis, pred. te Zellingen.
- 1803, den 1 Maj Harm Hindriks Kempter, van Lunhausen in 't Graafschap Lip, marsch Cremer en Christina Jans, van Foxhol onder Cropswolde, meid bij den pred. J.W. Tammen.
- 1803, den 1 September Johannes Sibon, van Groningen en Mentje Berends Staas, van de Nieuwe Schans.
- 1804, den 29 Februarij Gerard Koiter, van Oostwold in den Oldampte en Remina Jans, wed. van Derk Geerts.
- 1805, den 8 Augustus Roelof Boelken, van Roswinkel en Albertien Hommes Gansefoort, van ter Apel.
- 1805, den 27 April Detmer Harms, van Zellingen en Grietien Claasens, van 't Clooster ter Apel.
- 1806, den 28 Februari Claas Alberts, van Onstwedde en Grietje Geerts, van het Clooster ter Apel.
- 1806, den 7 Maart Albert Jans, van Zellingen en Grietje Luppes, van 't Clooster ter Apel.
- 1806, den 23 December Jan Heijes Hommes, van 't Clooster ter Apel en Geertien Aikes, van Vlagtwedde.
- 1807, den 8 Maaij Jan Ernestus, van Laude onder Zellingen en Trientien Alberts, van ter Apel.
- 1807, den 8 Maaij Albert Alveringhs en Willemtje Alberts, beiden van ter Apel.
- 1807, den 10 September Albert Jans Hofkamp en Fennegien Hindriks Niemeijer, beiden van ter Apel.
- 1807, den 27 November Jan Freerks, van Wollinhuizen en Grietje Hindriks wed. van Wichert Menses, van Roswinkel.
- 1807, den 27 November Jan Harms, van ter Apel en Imke Hansens, van Roswinkel.
- 1808, den 28 Maart Adolf Harms, en Leentje Scholtes, beiden van ter Apel.
- 1808, den 1 Maai Wubbe Hindriks, van Eldersinghuizen onder Vlagtwedde en Geertje Jans Hofkamp, van ter Apel.
- 1808, den 26 Maai Boele Hansens Muller en Margien Harms, beiden van ter Apel.
- 1809, den 12 October Nanne Aikes en Albertje Alberts ter Horst, beiden van ter Apel.

Zogenaamde "overtrouw".

- 1831, den 16 October zijn alhier door J.W. Lieftinck, predikant te Odoorn, provincie Drenthe na de voltrekking des Huwelijks voor de burgerlijken Stand kerkelijk ingezegend Everhardus Arnoldus Cappenberg, Pred. te dezer plaatse en Maria Alegonda Lieftinck, van Odoorn.
- 1840, den 20 Junij zijn alhier na de voltrekking des Huwelijks voor den burgerlijken Stand kerkelijk ingezegend Freerk Jans Krüse en Grietje Tamme Tammes, beiden van ter Apel.
- 1860, den 19 April zijn na de voltrekking des Huwelijks voor den Burgerlijken Stand kerkelijk ingezegend Jan Willems van Dam en Fennegien Edses Borgman.

Klooster Ter Apel

- 1862, den 30 October zijn alhier na de voltrekking des huwelijks voor den Burgerlijken Stand kerkelijk ingezegend Wiebe Rozeboom en Margien Cappenberg, de eerste van Gasseltenieveen en de andere geboortig van ter Apel.
- 1864, den 3 Mei zijn alhier na de voltrekking des huwelijks voor den burgerlijken Stand kerkelijk ingezegend Brond Haijes Jacobus Willemsen, van Veendam en Geertruida Alegonda Cappenberg, van ter Apel.
- Opmerkelijk dat ook weer hier - zoals zo vaak in Groningerland - het kerkelijk huwelijk blijkt te zijn afgeschaft na de invoering van de Burgerlijken Stand en later maar sporadisch meer een huwelijk werd ingezegend en dan nog veelal van vooraanstaanden. Ri.

Naamen der Ledemaaten in 1787.

Binnen 't Clooster:
 Lucas van Hulten, pred. en Anna Nieuwold, zijn huisvrouw.
 Aaltien Alberts Klupers wed. van Albert Hommes, ovl. 31.1.1790, oud 82 jaar.
 Jan Alberts Klupers, met att. van Roswinkel.
 Grietie Tammes, huisvr. van H.A. Gansevoort.
 Hans Nannes, diaken, overleden 1.7.1794. en Trijntie Hinderikus, zijn huisvrouw.
 Lammert Hinderikus.
 Mense Wichers, overl. in Maaij 1795. en Alke Harms, zijn huisvr. overl. 19.11.1806.

Hinderikus Gelling, schoolmeester en Divertie Klaasens, zijn huisvr.
Jan Jans Hofkamp en Lammegien Alberts, zijn huisvrouw.
Gerrit Jans Hofkamp.
Geert Jans.
Harmke Harms, wed. van Harm Jans Kuiper.
Geertruit Alverighs, wed. van Hindrik Sassen, overl. 2.8.1804.
Janna Geerts, weduwe van ?. overl. 7 Maij 1796 oud 86 jaar.
Leentje Jans, huisvr. van Alvrigh Hindriks Sassen.
Derk Ottés (vertrokken naar Emmen in Drenthe).
Johanna Rebecca van Zell, wed. van F.B. van Hulten, met att. van Groningen en weder naar daar vertrokken.

op 't Heim.
Jan Nannes en Aike Nannes.
Willemtie Wilts, wed. van ?. overl. 4.1.1791.
Hendrik Willems.
Harm Jans, diaken, overl. 20.1.1796. en Gepke Hiskes, zijn huisvr.
Luppe Harms, overl. 21.12.1794 en Nantien Harms, zijn huisvrouw.
Albert ter Horst, ouderling.

op de Wilpskamp.
Aaltien Jans huisvr. van Jan Harms.
Mijna Jans, (met att. naar N. Schans)
Adolph Jans, overl. 8.10.1791 en Jantien Harms, zijn huisvrouw.
Jan Luities, ouderling. (met att. naar Sellingen).
Leentje Jans, wed. van Geert Wilpkamp, overl. 24.12.1789.
Teitje Hinderikus Post, huisvr. van Jan Luities. (naar Sellingen).
Wupkes Geerts Wilpskamp, huisvr. van Scholte Jans.

op 't Schot.
Heije Heijes, opsigter der Veenen en Tieske Jans, zijn huisvr.
Hinderik Derks, overl. 9.10.1802. en Hebeltien Harms, zijn huisvrouw, overl. 5.11.1796.

1788 Nieuws aangenoomen Ledemaaten.
Hanne Alverighs Gansevoort, Comm(andeur).
Fibe Lammerts huisvr. van Albert Geerts.
Anna Wubs huisvr. van Jan Nannes.
Elsien Goosens huisvr. van Everwijn Jans.
Alke Harms, (met att. naar Coevorden).
Janna Heijes huisvr. van Albert ter Horst, ouderling.
Auke Jans huisvrouw van Hinderik Willems.
Grietien Klaassens huisvr. van Luke Nannes.
Klaas Gellings, j.m.
Harm Menses j.m. (met att. naar Onstwedde).
Jakob Nuutsweiler, van Basel uit Zwitserland, soldaat onder de comp. van de capitein Boon van 't Bataljon Van Stuart met att. uit de Bourtange, hier op commando liggende. Met att. naar Coevorden.

Mons. Lodewijk Hofman, soldaat onder de compagnie van den capitein Boon van 't Bataljon van Stuart, met att. uit de Bourtange, hier op commando liggend. Met att. naar Coevorden.
Grietien Hinderiks huisvr. van Wichert Menses, met att. van Roswinkel.

1792.
Wichert Menses geb. van 't Clooster ter Apel.
Wupke Hiskes, geb. van Onstwedde, huisvr. Berent Peters, naar Roswinkel.
Geesien Hilverts, geb. van Roswinkel, dienstm. van ds Hulten. Naar Emmen in Drenthe vertrokken.
Ellegien Luitjes, geb. van ter Apel, huisvr. Klaas Gelling, schoolm.
Albertien Geerts Hoting, van Ter Haar onder Zellingen, huisvr. van Heije Heijes.
Johanna Rees, geb. van Groningen, met att. van Roswinkel en weer terug.
Johannes Mengels, uit Nassau Diest, met att. van Groningen; terug naar Nassau Diest 17.2.1791.
Hendrik Hens, uit 't Graafschap Durdorf, met att. uit Thesinge; met att. d.d. 1.12.1793 naar ?
Johan Joost Wijngaart, uit 't Vorstendom Ronkel (?); 17.2.1794 naar Breda. Alle hier op commando en onder de compagnie van de Capt. Baron Van Spegt onder 't Regiment van de generaal Wilken.

Nieuw aangenomen in 1793
Klaas Alberts, van ter Apel, en Windel Menses Jongman zijn huisvr. van ter Apel.
Geert Menses Jongman, geb. van ter Apel.

Nieuw aangenomen in 1797
Albert Klaasens, van ter Apel)
Hinderik Alverighs, van ter Apel) jongmans
Jan Heijes, van ter Apel)
Jan Harms, van ter Apel)
Berent Harms, van Roswinkel.
Katrina Gellingh, dienstm. van ds van Hulten)
Fennegien Alberts,) jonge dogters
Jantien Harms,)
Antie Freriks huisvr. van Jan Hinderiks
den 7 Maij 1797 heb ik hier mijn dienst geëindigt met 1 Korinth. 15 vers 1 en 2 en heb ik de Protocollen als ook dat van de Huwelijksvoorwaarden versegelt en aan den oudsten ouderling Albert ter Horst overgegeven. w.g. Lucas van Hulten.
1797 op den 6 Aug. ben ik Wijbrandus Johannes Koppius S.M.C. door de Municipaliteit van Groningen, den 22 Julij deszelfden jaars beroepen zijnde, alhier in deze dienst der gemeente van ter Apel bevestigd door Ds Begeman sr.te Vlagtwedde, Ds. J. Meiling te Onstwedde en ds M. Corstius, pred. te Sellingen. De eerstgenoemde hield te deeser tijd eene leerrede over Matth. 20: 1-16, waarna de beide anderen de plegtigheid der inzegening verrichteden. Op denzelfden dag deed ik, na den middag, mijne intrrede met eene preek over 2 Corinth. 1:24, handelende naar aanleiding dier tijds-

woorden over deze stoffe: Hoe of waardoor kunnen Leeraar en Gemeente op de nuttigste en aangenaamste wijze met elkanderen leven. Namen der Ledemaaten bij mijn komst. Hindrik Gelling, schoolmeester en ouderling. Overl. 26.1.1799. Albert ter Horst, ouderling. Aike Nannes, diacon. Wichert Menses, diacon.

Ik heb hier dit overzicht afgesloten, aangezien de vermelding van het register tot 1868 teveel plaatsruimte in dit blad zou vragen.

ooo

HET GESLACHT WASLANDER IN DE 17e en 18e EEUW

door Drs. O.D.J. Roemeling

Sedert het publiceren van bovengenoemde genealogie (zie "Gruoninga", 1969, bl. 26 en 44) werd nog een aantal gegevens gevonden over leden van het geslacht Waslander. In de vorm van een aanvulling mogen zij hier een plaats vinden.

Over I. 4. Abraham Waslander, schoolmeester te De Wijk, deelde de Heer P.J. Ritsema te Scheveningen ons het volgende mede, ontleend aan de doop- en trouwboeken van Yhorst, waartoe De Wijk behoorde. Abraham Waslander zal kort voor 7 december 1667 hier zijn gekomen; zijn voorganger was hier in ieder geval in 1661 nog. Hij huwde eerst met Hillichjen Geerts, met wie hij op 15 juni 1684 onder de lidmaten te De Wijk voorkomt. Zij schijnen geen kinderen te hebben gehad, althans werden geen dopen van kinderen aangetroffen in het doopregister van Yhorst, dat echter enige hiaten vertoont. Op 8 april 1699 huwt hij met Everdina Ellegonda Bloembergs, van Meppel. Uit dit huwelijk werden 5 kinderen geboren:

1. Christina Hillegonda, gedoopt 14 juli 1700
2. Rolina, gedoopt 2 oktober 1701
3. Johanna, gedoopt 5 mei 1706
4. Judith Barbara, gedoopt 2 november 1710 (voor deze voornamen zie de genealogie, p. 26)
5. Coenraad, gedoopt 18 april 1717

Over de tak in Friesland kan nog worden meegedeeld:

- IV.5. Ferdinand Waslander, huwde te Ried (trouwregister Ried en Boer) op 6 juni 1728 met Sytske Starringa
- IV.5.2 Coenraad Waslander, luitenant in het Lijfregiment van de Stadhouder, procl. Hallum 4 april, huwt aldaar 11 april 1745 met Joffer Marta van Lennep.

Een Pieter Waslander, garde du corps van Zijn Hoogheid, huwt op 28 februari (procl. 14 februari) 1745 met Hiltje Arjens, van Leeuwarden. Zijn plaats in de genealogie konden wij niet vaststellen.

Medewerkers aan dit nummer zijn:

S.H. Achterop
Drs. Th.S.H. Bos
R. Georgius
A. Hoft
Ir. Th.P.E. de Klerck
P. Luinstra
G.W. Nanninga
P.J. Ritsema
Drs. O.D.J. Roemeling
A. de Vries

Pelléuspad 22
Veldspaatstr. 162
Binnen Ae 2
Wilhelminaweg 24
Parklaan 42
Gr. Kruisstraat 24b
Schoutelaan 14
Breezandstraat 15
Gealekamp 71
It Stimlân 18

Amersfoort
Groningen
Nieuwolda
Appingedam
Winschoten
Groningen
Haren (Gr.)
Scheveningen
Hardegarijp
Dronrijp

ooo

In het najaar verschijnt het FAMILIEBOEK STEENHUISEN (Steenhuis Van Steenhuyzen, Steenhuisen, Stenhuis, Steinhaus, de Steenhuisen Piters, Steenhuis Geertsema enz.). Naast deze families worden ook diverse boerderijen behandeld o.a. "Steenhuisheerd" te Wirdum en Loppersum, "Stenhuisheerd" te Uithuizermeden, "Op ter Borg" te Wirdum, "Batenborch" te Oosterwijtwerd alsmede Snelgersma en Folckerda te Appingedam. Het boek dat ca 400 blz. zal bevatten wordt in off-set gedrukt en in linnen gebonden. De maximale prijs van f.45.- kan, afhankelijk van het aantal intekenaren en eventuele subsidiëring, lager worden. Inlichtingen bij A.M. Steenhuisen, Pijpstraat 4a, Groningen (tel. 050-134760).

ooo

November a.s. verschijnt bij
Uitgeverij Van Gorcum, Assen

De Ommelander borgen en steenhuizen

Verkrijgbaar via uw boekhandel

Een rijk geïllustreerde inventaris
van wat er aan borgen in de
Ommelanden ooit heeft gestaan.
Het resultaat van bijna twintig
jaar arbeid. Ruim 600 pagina's
Intekenprijs f 50,00.
Na verschijnen f 60,00

Door
DR. W. J. FORMSMA,
R. A. LUITJENS-DIJKVELD STOL
en
A. PATHUIS

Redactie: Ir. Th.P.E. de Klerck
G.W. Nanninga

Eventuele bijdragen te zenden aan het redactieadres: "Gruoninga",
Schoutelaan 14 - Haren (Gr.)

INHOUD:

F.J.C. ELEMA	- Genealogie Eendhuizen,	37
Drs.O.D.J. ROEMELING	- Aantekeningen over de familie van Luint Melles Doorn Busch,	43
K.S. HEYNING-REINDERS	- Reinouw Berents, de vrouw van Gerrijt Tammens,	47
G.W. NANNINGA	- Nogmaals Gerrit Tammes van het Garsthuizer Voorwerk,	49
WERNER HARTEN	- Zur Ahnentafel der Gesche Buerman,	50
R.J. SPREEN	- Het geslacht Spreen,	51
G.W. NANNINGA	- Dr. Writserus Santfoort en Peije zijn huisvrouw,	53
A. DE VRIES	- De voorouders van mijn schoondoch- ter (VII),	58
H.M. LUNING	- Lu(i)ning,	61
A. HOFT	- De ridder en de halve leeuwen (II).	68

Het geslacht waaraan dit artikel is gewijd is zowel in getal als in verspreiding steeds uiterst beperkt gebleven. Volgens mijn telling leven er heden zo'n twintig naamdragers, vrouwen meegerekend; en pas in de allerlaatste generatie zwermt de familie ook uit buiten de provinciegrenzen. Hieraan werd al aandacht geschonken in het één pagina lange artikelje van R.A. Ebeling in "Driemaandelijke Bladen", no. 4 van 1971, blz. 188, dat uitgaat van de cijfers van de volkstelling-1947. Dit naamkundig georiënteerde stukje berust op zijn beurt weer op de bijdrage over de familieboerderij (Wilkemaheerd of Eendnest te Startenhuizen/Garsthuizen) van de hand van F.J. Coolman in "Stedum" (Meppel 1967), blz. 257-260.

De voorouders van dit strikt doopsgezinde geslacht stammen in mannelijke lijn uit 't Zandt en daarvóór uit Saaxumhuizen. Gezien de opzet van het artikel - een complete genealogie van de familie Eendhuizen - zijn de drie oudste generaties niet serieus nagezocht. De hierover vermelde gegevens zijn geput uit ettelijke, zeer verspreide pagina's in "Ommelander geslachten", welk handboek het grootste bezwaar heeft dat er geen bronvermeldingen worden gegeven, zodat het nagaan van de akten in kwestie ondoenlijk is. Wel zijn in het Rijksarchief Groningen gevonden en geverifieerd de huwelijkscontracten, die bijna steeds zijn opgemaakt.

De naam Eendhuizen is gevormd naar de naam, die de familieboerderij in de wandeling droeg: het Eendnust. De zondagse naam was en is Wilkemaheerd, maar zelfs in een grafscript (van 1777) wordt geschreven "woonagtig geweest in 't Eindnest".

Volgens de familieoverlevering is die naam ontleend aan het feit dat een toenmalige boerin in één der eendekorven in de gracht op zekere morgen geen eieren, doch een vondeling aantrof. Het is een romantisch, maar door geen enkel feitelijk gegeven gesteund verhaal.

Omtrent de bewoners van de boerderij en de afstamming van Diverke Klaassen, de erfdochter van Wilkemaheerd (generatie III in dit overzicht) mag ik verwijzen naar het al genoemde artikel in het boek "Stedum". Dit artikel is gebaseerd op een aanzienlijk - en gevarieerd - aantal nog bewaard gebleven familiedocumenten, momenteel in het bezit van de ouders van schrijfster dezes. Hierbij horen ook de brieven, genoemd bij generatie II.

Tenslotte wil ik graag mijn hartelijke dank betuigen aan die leden van de familie, die mij een aanzienlijk aantal gegevens verstrekten over de periode na 1900.

I Michiel Tjaarts; lb. op Nienhuis te Saaxumhuizen.

Hij moet een zoon zijn geweest van Tjaart Michiels en Trijntje Jacobs, die in 1648 9 jucken land in de heerd Nijenhuis, reeds door hen meijerwijze gebruikt, aankopen. Michiel Tjaarts trouwt 1. Eltje Pieters Wyrsum, overl. voor 1715, en 2. Jantje Jacobs.

29 juni 1717 verschijnen voor Peter Jan Swartte, regter tot Obergum c.a., Ulfert Pieters Wyrsum als voormont, Michiel Frericks sibben Luyrt Lues vreemde vooght over de drie nagelaten minderjarige kinderen van Eltjen Pieters Wyrsum bij Michiel Tjaarts ten eenre,

en Michiel Tjaarts, vader alsmede Jantje Jacobs, stiefmoeder ter andere zijde, om de erfenis van de overleden moeder af te wikkelen. Michiel Tjaarts zal behouden de behuisinge staande tot Saaxumhuizen op eigen grond, met de gehele inventaris; de voogden houden de gerechte helfte van 4½ juck eigen land, onverscheiden met dat van de vader gelegen, door de ouders onder beklemminge gebruikt, enkele andere stukken land en meer dan 2000 gulden.

In het archief Menkema en Dijksterhuis bevindt zich nog een stuk, dat op Michiel Tjaarts en zijn boerderij betrekking heeft (aangehaald in "Ommelander geslachten" V.46.1). Op 21 april 1716 draagt hij "uit singuliere genegenheid, eigen beweginge en een ontfangene vereringe" zodanige collatie als op zijn boerderij rust over aan de heer van Dijksterhuis; als doopsgezinde had hij zelf tóch geen stemrecht. Aangezien de helft van het land aan zijn kinderen uit het eerste huwelijk was toegefallen, veroorzaakte dit de nodige problemen, alsmede een proces. De drie kinderen uit het eerste huwelijk zijn:

1. Tjaart Michiels, geb. ca 1699, leraar der doopsgezinde gemeente te Rasquert, overl. 29-6-1740; lb. op Oldeholm. Hij was gehuwd met Eltje Arents.
 2. Pieter Michiels.
 3. Aafke Michiels, die op Nienhuis heeft gewoond; zij trouwt (h.c. volgens Ommelander geslachten 14-10-1735, niet gevonden) Hayo Derks, weduwnaar van Aske Lippes en zoon van Derk Freerix (lb. op De Hoogte te Houwerzijl) en Foske Hayes.
- Kinderen uit het tweede huwelijk:
4. Jacob Michiels (volgt II).
 5. Trijntje Michiels; zij is gehuwd met Heepke Sijwerts, lb. te Baflo.

- II Jacob Michiels, lb. op Korentdijk te 't Zandt; geb. ca 1720, overl. 't Zandt 6-4-1790. Trouwt 1. Sypke Luurts, overl. vóór 1764. Sypke Luurts is een zuster van Pieter Luurts, die o.m. voorkomt als voormond over haar nagelaten kinderen. Omtrent haar is verder erg weinig gevonden, maar in het in de inleiding genoemde familie-archieffe berusten een aantal brieven, haar in 1744/45 geschreven door haar aanbieder Ekke Pieters Dijk in Appingedam. De toonaard daarvan switcht van vurige liefdesbetuiging naar innige vroomheid en blijken van grondige bijbelstudie. Hierbij wordt in facsimile afgedrukt het slot van een der brieven, waarin hij onder meer betuigt dat zijn ouders graag bereid zijn hem de "nering" over te dragen, zodat ze komend voorjaar kunnen trouwen. Direkt hieraan vooraf gaat echter de volgende alinea, aansluitende bij een verwijzing naar David (psalm 139):

Ja gewisselijk geloofe ik dat de Heere mijn en u herte ook op het aldervolmaaktste bekend is want mijn liefdens en genegentheden tot u perzoon zijn voor hem niet verborgen. Og mogte mijn liefde door het bestier des Alderhoogsten eens op u herte gedrongen worden, ik geloof dan dat Gods hant u ook in liefde tot mijn perzoon soude doen veranderen

tans ik hebbe het an u kant nog niet gevonden, maar hebbe egter die goede bejegening dog ondervonden van u kant en kan derhalven nog niet nalaaten om nog een brief te schrijven an u, mijn seer beminde maagd.

Schoon genomen dat gij de laatste maal tot mij seide dat ik maar een ander mogte ansoeken en dat het niet meer weerdig waar waar ik

grootte droefenis en smerte gehad hebbe maar evenswel weer in een nauwe overdenkinge gekomen zijnde en een rijpe overleg van dien soo verhoope...

waarop de fotocopie aansluit met:

ik u mijn gewenste liefijn door kragt van liefden te overwinnen. Ook in de daarop volgende, laatste brief van 15 januari 1745 zweeft hij nog tussen hoop en vrees, maar er zijn geen aanwijzingen dat Sypke op zijn smeekbeden is ingegaan. Niettemin heeft zij zijn harte-tekreten zorgvuldig bewaard en ook haar nageslacht is er nooit toe gekomen ze te vernietigen.

Trouwt 2. (h.c. R.A. XX k 1, 't Zandt, 5-4-1764) Grietje Jacobs, dr. v. Jacob Derks en Bouwke Reinders.

Bij dit h.c. zijn getuige aan bruidegomszijde:

Heepke Sijwerts en Trijntje Michiels, swager en volle suster.

Haje Derks en Aefke Michiels, swager en halfsuster.

Pieter Luirts voormond, Pieter Michiels sibbevoogd, Imme Jans vreemde voogd over de kinderen van Jacob Michiels en Sypke Luirts.

Getuigen aan bruidszijde:

Jacob Derks en Bouwke Reinders als vader en moeder,

Riender Jacobs broeder,

Jantjen en Anje Jacobs, volle susters.

Op dezelfde datum wordt er ook een boedelscheiding gemaakt tussen Jacob Michiels aan de ene zijde en Pieter Luirts voormond, Pieter Michiels sibbe- en Imme Jans vreemde voogd over de drie minderjarige kinderen van Jacob Michiels en wijlen Sypke Luirts.

Aan Jacob Michiels komt onder meer de plaats die hij bewoont, groot 83 gr. Aan de pupillen komt de halvescheid van 20½ gr. land te Eppenuizen (bij Jan Alders in gebruik) en enig land op de Meeden (gebruikt door Aldert Harkes), zijnde dit de vaste goederen die Sypke Luirts ten huwelijk aanbracht. Benevens hun kost, onderhoud en opleiding tot hun 18e jaar wordt voor de kinderen nog een bedrag van f 3273 vastgezet.

Uit het eerste huwelijk:

1. Michiel Jacobs (Toppinga, lb. op Boukemaheerd te Usquert. Hij trouwt 1. (h.c. LI b 2, Usquert 9-12-1785) Eltje Lubberts, dr. v. Lubbert Egges op Boukema en Wybge Leulfs. Trouwt 2. (h.c. LI b 4, Usquert 5-11-1802) Aaltje Jans (Siertsema), dr. v. Jan Sierts, lb. te Uithuizermeeden, en Martje Lubberts. In 1785 zijn de getuigen aan bruidegomszijde: Jacob Michiels, volle vader. Derk Jacobs en Diewerke Klasen, volle broeder en aangetr. zuster. Luurt Pieters en Anje Jacobs, volle neef en aangetr. nigte. Sywert Hiepkas, volle neef. Getuigen aan bruidszijde: Aaltjen Lubberts wed. Lambert Ubels, volle zuster. Jan Berents, aangetr. broeder. Ubel Lammerts, neef. Leuje Tammes en Lulof Pieters, aangestelde curatoren over Egge Lubberts. Harmen Tonnis, voormond over de twee minderjarige kinderen van wijlen Lulof Tonnis en wijlen Bouke Lubberts. Bij het h.c. van 1802 zijn getuigen aan bruidegomszijde: Diewerke Klasen wed. Derk Jacobs, aangetr. zuster. Luurt Jacobs en Klaaske Klasen, halfbroer een aangetr. halfzuster.

Cornelis Jans Steendam, volle neef.

Hendrik Steenhuizen en Lyzabeth Fokkes, aangetr. neef en volle nichte.

Pieter Fokkes, volle neef.

Hendrik Steenhuis voormond en Willem Reinders vreemde voogd over de minderjarige kinderen van Klaas Harms en Geertruid Loerts

- III. Derk Jacobs (Eendhuizen) landbouwer op Wilkemaheerd of Eendnust te Startenhuizen; geb. 't Zandt 31-3-1755, overl. Startenhuizen, begr. Garsthuizen 24-2-1795.
Trouwt in de Vermaninghe te Zijldijk 1-6-1781 Dieverke Klaassen, geb. op Wilkemaheerd 1-7-1755, overl. Startenhuizen 14-8-1828, een dochter van Klaas Jans en Trijntje Jacobs op "Eendnust"; deze ondertrouwen 't Zandt 30-7-1752.
Hun in leven gebleven kinderen zijn:
1. Jantje, geb. Startenhuizen 11-3-1790 (volgt IV.1).
2. Klaas, geb. Startenhuizen 7-3-1794 (volgt IV.2).
- IV.1 Jantje Eendhuizen; geb. Startenhuizen 11-3-1790, overl. Zeerijp 1-10-1846. Trouwt Kantens 7-5-1831 Geert Tammes van Sloten, geb. ca. 1793, overl. Zeerijp 28-7-1846, z.v. Tamme Sijgers en Bouke Geerts te Wehe (gem. Leens). Deze waren na ondertrouw te Leens 7-5-1786 in de vermaninghe te Den Hoorn getrouwd.
Jantje Eendhuizen en Geert Tammes van Sloten kochten 24-5-1832 Bouwenheerd te Garsthuizen (gem. Stedum), waar hun kinderen werden geboren. Circa 1845 vertrokken ze naar de gemeente Zeerijp, waar ze kort daarop overleden; de man op 28-7, de vrouw op 1-10-1846.
Kinderen:
1. Dieuwerke, geb. 12-1-1833; trouwt Ulphert Pieters Wiersum van Godlinze.
2. Tamme, geb. 9-4-1836 en overl. 6-6-1836.
- IV.2 Klaas Eendhuizen, lb. Wilkemaheerd; geb. Startenhuizen 7-3-1794, overl. aldaar 19-10-1850.
Trouwt Eenrum 29-12-1831 Abeltje Tietes Huizinga, geb. 20-3-1801, overl. Startenhuizen 22-2-1883; dr. v. Tiete Jacobs Huizinga, pelmolenaar te Eenrum, en Mentje Jurjens Coolman.
Kinderen:
1. Derk, geb. Startenhuizen 8-11-1832, landbouwer op Wilkemaheerd, daar ongehuwd overleden 29-10-1917.
2. Teite (= Tiete), geb. Startenhuizen 24-1-1835 (volgt V.1).
3. Jan, geb. Startenhuizen 6-3-1837 (volgt V.2).
4. Mentje, geb. Startenhuizen 29-6-1839 (volgt V.3).
5. Levenloze dochter, geb. Startenhuizen 17-9-1842.
- V.1 Tiete Eendhuizen; lb. Startenhuizen. Geb. Startenhuizen 24-1-1835, overl. Garsthuizen 24-9-1894. Trouwt Martje Lubberts Arkema, geb. 1-1-1835, overl. 't Zandt 17-7-1922.
Kinderen:
1. Klaas Dirk, geb. Startenhuizen 29-3-1863 (volgt VI.1).
2. Lubbert, geb. Startenhuizen 28-10-1865 (volgt VI.2).
3. Jan, geb. Startenhuizen 22-10-1868 (volgt VI.3).

(wordt vervolgd)

AANTEKENINGEN OVER DE FAMILIE VAN LUIRT MELLES

DOORN BUSCH

door Drs. O.D.J. Roemeling

In "Gruoninga", 16e jaargang, 1971, pp. 97-103 deelt Mej. P.J.C. Elema een en ander mede over een familie Doornbos in Uithuizermeeden en Oldenzijl. Zij haalt daarbij een korte familiechroniek aan van Melle Luurts Doornbosch op de Oude Dijk te Uithuizermeeden. In deze bijdrage refereert zij ook aan een mededeling in het werk van wijlen K.J. Ritzema van Ikema, deel II, p. 1204, dat Melle's zoon Luirt Melles Doornbos op Colhol te 't Zandt eveneens familie-aantekeningen naliet en wel in een bijbel, in het bezit van Mevrouw M. Elings-Oosterhuis te Uithuizen. De in 1686 door Luirt Melles Doornbos voor 21 gl. en in 1661 gedrukte bijbel vererfde op diens zoon Mello Luirts Doornbos, daarna op Luirt Melles Doornbos, Tonnis Luirts Doornbos, Geertruid Tonnis Doornbos gehuwd met Tjaart Egges Oosterhuis, voorts op Egge Tjaarts Oosterhuis en van deze op zijn dochter Martje Oosterhuis, gehuwd met Pieter IJzebrand Harminus Elings. Na het overlijden van Mevrouw Elings kwam zij in het bezit van haar dochter Mevrouw H.S. Roemeling-Elings. De bedoelde familieaantekeningen zijn op twee losse vellen papier bij de bijbel gevoegd. Zij omvatten het tijdvak 1686-1766 en maken ook melding van bijzondere voorvallen op de boerderij. Een derde vel behelst de lijst van eigenaars van een aantal in 1778 verkochte ossen. Devermelding dat ook Melle's zoon Luirt Melles Doornbos familieaantekeningen naliet, is niet juist. De aantekeningen werden gemaakt door Melle's vader, eveneens Luirt Melles Doornbos geheten. De in het artikel genoemde kroniek is een (blijkbaar gemoderniseerd) afschrift geweest van de bladzijden 3 en 4.
Wijlen K.J. Ritzema van Ikema heeft bij het samenstellen van zijn werk van de originele aantekeningen gebruik gemaakt. De volledige tekst volgt hieronder.

bl. 1 Luirt Melles Doorn Busch mijn boeck en hebbe het selfs tot Amsterdam Bestelt In het Jaer een duisent ses hondert en ses en tachtich en heeft 21 Gulden gekost.
Anno 1692 hebbe ick Frauwa Claeske Peters Getr(ouwd) den vierden september van Goesen Beernts bedient
Anno 1700 den 5 octobr is mijn frauwa Claeske Peters in den Heere ontslaepen op de middaegh om 12 uur.
Anno 1706 den 7 feberwarij hebbe ick mijn beminde frau Anie Lubberts getrauwet en van Jan Krijns bedient.
Anno 1707 den 31 Januarij is mijn beminde frau Anie in de kram bevalen van een Jonge Soon tusschen 5 (...) maendagh s morgens is genaamt Mello Luirts Doo(rn)bos..)
Anno 1712 Den 15 April is mijn Lieve ende seer beminde m(an) Luirt Melles Doornbos in den Heere gerust op vriedagh Avo(...) Even voor 8 uur en is op gedragen en ter Eerde besteelt op Dinghdagh den 26 dito en Mello Luirts Dorenbos heeft olt gewe(est) doe sijn vader voor storven is 5 ijaar en 2 maent en 15 dagen.
Anno 1717 Den 24 Januwarij Bin ick Luirt Jans met mijn Lieve Huisfrou Anije Lubbers getrouet, en van Claes Harrems bedient O Heere wilt ons te saemen geeven dat in vrugde en eenigheijt nae u goddelicke wille

mochten le(ven) en hijr naemaels benefen een saelige verrijssenis en een vre(dig) sterven

Anno 1719 Den 23 Junj is onse Dochter Jonck gew(eest) op vrieldag tusken een en twee Geeske Luirt genaempt En heft soo omtrent tot alderhilligen geleeft en als doon gerust ende te eerde bestelt.
Anno 1721 Den 26 Julij is mijn Lieve Huisfrou Anije Lubbers in den Heere gerust Saterdaechs saevens om acht uir, en is op maendagh sinde Den 4 Augustij te eerde bestelt.

bl. 2 Anno 1725 Den 10 Junis heb ick Mello Luirts Doorn Busch Meyn Lieve huisvrouw Anie Rengers getrouet en door De E pastor berghuis bevestight. Actum tot Wiehe

Anno 1726 Den 17 Meert is mijn Lieve huisvrouw Anie Rengers in de kraem gekomen en is verlost van een Jonge dochter sondaegs smorgens tusschen een en twee en is genaemt Anie Melles Doorn Busch 1726 Den 20 Aprijl ijs (doorgehaald Anie Melles) onse Dochterke gerust op saterdagh en ter eerden bestelt op vriedag Den 26 dito Anno 1728 Den 2 Feber. is mijn Lieve vrou in de kraem gekomen en is verlost van een Jonge dochter en is genaempt Anie Melles Doorn Busch en is op maendag den 23 dito gerust

1729 Den 18 Feberwarij is mijn Lieve huisfrou Anie Rengers in de kraem gekomen en is verlost van een Jonge soon op een vriedag savens om 6 uijr en is genaempt Luirt Melles Doorn Busch

1732 Den 14 Augustij is mijn Lieve huisvrouw Anje Rengers in de kraem gekomen en is verlost van een jonge Dogter en is genaemt Geeske Melles Doorn Busch . en is soo omtrent 9 1/2 out gewest

1733 Den 29 Desember is mijn Lieve huisvrouw Anje Rengers in de kraem gekomen op dingsdagnamiddag om vier uijr en is verlost van een Jonge Dogter en is genaemt Geeske Melles Doorn Busch

1736 Den augustij is mijn Lieve huisvrouw Anje Rengers in de kraem gekomen en is verlost van een jonge Dogter en is genaempt Anje Melles D: B

1737 Den 28 Desember is mijn Lieve huisvrouw Anje Rengers in de kraem gekomen en is verlost van een Jonge soon en is genaemt Renger Melles Doorn Busch

1738 den 5 maeij is onse dogter Geeske Melles in de pockens gesturven was int 5 Jaer out

1741 Den 28 meert is mijn lieve huisvrouw Anje Rengers in de kraem gekomen en is verlost van een jonge dogter en is genaemt Anje Melles Doorn Busch heeft maer soo 6 wek(en) olt weset(?)

1742 Den 6 september is mijn Lieve Huisvrouw Anje Rengers verlost van een jonge dogter maer heeft niet geleeft en ter eerden bestelt op dingsdag den 11 dito

1742 Den 14 september is Mijn Lieve Huisvrouw Anje Rengers in den Heere gerust op een vriedag snachts tusschen 11 en 12 uijr en is op den 20 deser ter eerde bestelt op een donderdag

bl. 3 1744 Den 22 meert Bin Ick Mello Luirts Doorn Busch met mijn Lieve vrou Martien Frerckx getrouet en van Lubbert Egges bedient.
1745 den 14 feberwarij is mijn Lieve vrou Martien Frerckx in de kraem gekomen en is verlost van een Jonge Dogter sondags snagts tusschen 11 en 12 uijr en is Anje Melles (later bijgeschreven: Doornbos) genaemt
1747 Den 9 meert is mijn lieve vrou Martien wederom in de kraem gekomen en is verlost van een Jonge soon en is genaemt Frerick Melles Doorn Busch

1749 Den 26 feberwarij is mijn lieve vrou Martien Frerckx in de kraem gekomen en verlost van een Jonge Dogter en is genaemt Boucke Melles Doorn Busch snamiddags om vier uijr.

1751 Den 11 Junij is mijn Lieve vrou Martien Frerckx in de kraem gekomen en is verlost van een jonge Dogter en is genaemt Lijsabet Melles Doorn Busch op een vriedag smorgens om 2 uijr.

1753 Den 20 September is mijn vrou Martjen Freerckx in de kraem gekomen en is verlost van een Jonge Dogter en genaemt Eltjen Melles Doorn Busch op donderdag

1755 Den 25 April is mijn vrou Martjen Freerckx in de kraem gekomen en verlost van een Jonge Dogter en genaemt Wijbge Melles Doorn Busch op een vriedag

1758 Den 22 Octobr. is mijn vrou Martjen Freerckx in de kraem gekomen en is verlost van een Jonge Dochter en is genaemt Martjen Melles Doorn bos

Den 3 november (sc 1758) is mijn Lieve vrou Martjen Freercks Door den Heere ontslapen op een vriedag smorgens tusschen 8 a 9 ujr en op maendag den 13 dito ter aarden bestelt verwagende een zalige opstandinge door Christum Jesum

1765 den 26 april is Boucke Melles Doorn Busch gerust en op den 2 maeij begraven verwagende een zalige opstandinge door Jesum Christum.

bl. 4 1736 Den 10 Desember. is ons Melle Luirt Doorn Busch en Anje Rengers sijn huisvrouw door ongeluck onse schuir afgebra(nt) met een gedeelte van het saet en 3 voelen en 16 biesten jong..

1737 Den 11 Meert sijn wederom met onse njew schuir be(gonnen) te timmeren en heeft ons soo duisent daelder gekost

1737 in de waers hebben wij het Zuider end van onse hooge Zi(ngel) in in de binnen graft gement tot sligt landt

1738 in de waers tijt heb ick Melle Luirts Doorn Busch de kant na het Loeg van onse hooge singel in de graft laten brengen en heb van de roe geven 7 str waer door het olde hof ongeveer 2 grasen ... (copie: is vergroot)

1739 Is de Zingel bij de weg langs in de graft gebrogt

1740 isser een ongemeene harde winter gewest waer door een duirte is

1741 Hebben wij onse graft om het heem laten graven

1745 Isser een algemeene sterfte onder het runder vee geweest waer door wij 49 hebben verlooren, oldt en Jonck en m(aer) een os daer door gekregen en nog 4 Jonge koejen dat wij niet weten dat se sieck hebben geweest.

1748 Den 26 April isser een algemeene vergadering of landts Dag in Apingedam gewest van borger en boeren en hebben aldaer ... door lugtigste Hoogheijt Willem Carel Hinderck Friso tot Erf Stadt Holder verklaert van onse Provinsij van Groningen soo wel in vrouwelijke als mannelijke linje neffens de andere Provinsij(s)

Den 10 Junij (sc. 1748) sijn alle Pagten ofgeset

1751 Den 22 october js sijn Hoogheijt den Prins Erfstadhouder over(leden)

1757 jsser een duire tijt west besonder jn de haver soo dat een mud haver heeft gegolden 5 gl 5 st ja tot 5 gl 10 st toe. het selve Jaer hebben wij onse karrenHuis nies gese(t)

1763 den 5 Januwarij heb ick Mello Luirts de groote Iperen bomen voor de ge(vel) en eenigen an de suid kant over de graft en de Iperen bomen op de uijtvaart te samen 76 stuckx voor 500 gl verkoft. 1763 en 1764 heb ick

nog an Iperen esken we(...) En elderen uijtmijnen laten voor (copie: 200 gulden)
 1765 in de Harfst heb ick de Iperen bomen op de uijtvaart weder gese(t) en het stuk kost mij 12 st en de uijtvaart een steck leger gemaect
 1766 heb ick duse neje wagen laten

bl. 5 Lijst van t 4de schip ossen en coejen soo door Luirt M: Doornbos en Comp. op den 1 Maaij 1778 tot Onderdendam in t Schip van P: Laurens sijn ingescheept en sijn de Geb.(rande?) op t Regter Hoorn gebrant met de Letters L M en de ongeb.(rande?) met deselve Letters op t Lincker Hoer en alle Gevijlt met Onderstaande Nummers als t volgt

bt No 1:2	Sijmen Ubels O Nieland	f 160 - 11 - ..
bet No 3:4	Willem Corn. Mee	f 166 - 17 - ..
No 5	Jacob Knol Niedijk	f 72 - 5 - 4
bt No 6	Tidde Jebbes Mee	f 85 - 5 - 4
No 7:8	Luilof Tonnijs Kind: O.N.:	f 155 - 11 - ..
bt No 9:10	Engbert Jacob Mee	f 183 - 14 - ..
bt No 11	Tonnis Jans Godlins	f 90 - 5 - 4
bt No 12	Corn. Meertens Warffum ongeb. ossen	f 80 - 5 - 4
bt No 13:14	Sijmen Ubels O Nieland	f 160 - 11 - ..
No 15:16	Luilof Tonnijs Kindn ONielant	f 155 - 11 - ..
No 17:18	Jacob Knol Niedijk	f 139 - 11 - ..
bt 19	Harke Ties Mee	f 81 - 5 - 4
bt No 19:20	Jacob Heeres Niedijk	f 150 - .. - ..
No 22:23:24:25:26	Jochum Jans t Zant	f 391 - 7 - 4
bt No 27	Sijwert Heijkes wede. t Zant	f 81 - 11 - 4
bt No 28:29	Derk Tonnijs Luidema	f 140 - .. - ..
bt No 30	Hindr. Garmts Warffum	f 56 - 8 - ..
bt No 31	Een quin Tonnijs Jans Godlins Geb. Coejen	f 90 - 5 - 4
No 32:33:34	Jan Everts Westerwijtwert ongeb	f 210 - 16 - 4
No 35	Deselve	f 55 - 5 - 4
		8 5
		2707 - 7 - ..

(nb. Mee = Uithuizermeeden)

ooo

Bij de doop al volledig wees

Boek 504, p. 44. 1800 may d. 12 gedoopt (te Wedde) een zoontje van Freerk Wilken Jonkman en Gesina Alberts, genaamt Freerk Wilken Jonkman, sijnde dit kind naar 's Vaders dood geboren en op maandag (synde de dag van 's Moeders begrafenis) in tegenwoordigheid van de kerkenraad gedoopt.

REINOUW BERENTS, DE VROUW VAN GERRIJT TAMMENS

door K.S. Heyning-Reinders

Dank zij het goede werk van de Heer P.J. Ritsema te Scheveningen een afschrift te maken en beschikbaar te stellen van o.a. een oud kerkregister van Eppenhuisen (zie De Marne 1972/8) was het mij mogelijk dit artikel samen te stellen.

Ds. Albertus Tammens begint in 1659 en hield niet alleen een doop- maar ook een craemvrouwenregister bij.

~ 15 Julij 1660 * 23-6 Reijnouw, dogter van Berent Tonnijs en Jantien
 ~ 13-7-1662 * 7-7 Grietjen, dogter van Berent Tonnijs en Jantien
 ~ 6-6-1669 * 28-5 Albert overl. 2-7-1669 2 soons van Berent Tonnijs
 ~ 6-6-1669 * 28-5 Tonnijs overl. 6-7-1669 en Jantien
 ~ 23-10-1670 * 19-10 Anje, dogter van Berent Tonnijs en Jantien
 ~ 31-10-1675 * 5-10 Marretie overl. 28-11-1675 dogter van Berent Tonnijs en Jantien.

Verstorvenen:

1675 den 10 November is Berent Tonnijs Jantien gerust, is in de craem gestorven.

1700 den 18 Marty is Berent Tonnijs onse oude Carspelman tot Warffum bij zijn dogter overleden doch bij ons gebracht en begraven

Den 15 May 1701 is de Eerw. D. Albertus Tammens zijnde geweest 42 jaeren predikant der Gemeijnte Jesu Christi tot Eppenhuisen overleden in het 72 jaer sijns Ouderdoms

Berent Tonnijs en Jantien moeten voor 1659 getrouwd zijn, en komen niet voor op de lijst van ledematen in 1659. Later worden als lidmaat aangenomen (geen jaren vermeld): Brant (= Berent) Tonnijs (na Maart 1661); Reinouw Berents (na Julij 1685); Cornelius Warners en Anje Berents, zijn huisvrouw (na Mei 1691).

Geproclameerde en gecopuleerde personen:

3-3-1661 Albertus Tammens pastor van Eppenhuisen en Elletie Winants Gramsbergen. Copul. laatste Martij 1661 (zij overl. 19 September 1699)
 27-12-1685 Thomas Jeltens van Ad orp en Reinouw Berents van Startinghuisen copul. 17-1-1686 (Thomas Jeltens moet een zoon zijn van Jelte Frerix en Trijntje Boelens en een broer van Trijntje Jeltens, zie schema Gruon. 1971)

2-12-1688 Gerrijt Tammens van Garsthuisen en Reinouw Berents van Startinghuisen, wed. van Zal. Thomas Jeltens. Copul. 16-12-1688. Te Eppenhuisen werden geen dopen uit beide huwelijken gevonden. Ook een huwelijk van Harmen Thomas (Tammens), de broer van Gerrijt, werd niet gevonden. Bovenstaande huwelijken verklaren nog niet hoe Trijntje Jeltens een tante kan zijn van de kinderen van Harmen Thomas. Waar vinden we het bewijs dat Harmen Thomas eerder getrouwd was met een ?Aaltje? Jeltens.

Gerrijt Tamme(n)s was ~ 16-9-1658 te Westeremden

Ledematen Westeremden: 3-12-1682 met attestatie van Oosterwytwerd: Gerrit Tammes. Is hij eerder getrouwd geweest?

10-5-1691 Cornelius Warnders van Godlinse en Anje Berents van Startinghuisen. Copul. 3 Junij (zij is d.v. Berent Tonnijs). Hun kinderen:
 ~ 8-7-1692 * 8-7 dogter Jantie; ~ 22-7-1694 * 16-7 soon Warner;
 ~ 19-9-1697 * 12-9 dogter Bieuwke; ~ 1-3-1700 * 25-2 soon Berent overl. 3-4-1700; ~ 10-4-1701 * 9-4 dogter Marretjen; ~ 8-4-1703

* 6-4-dogter Albertien; ~ 7-3-1706 * 5-3 Albertien; * 1709 soon; * 18-1-1711 doot kint.

1-9-1689 Pieter Meinerts van Warffum en Grietien Berents van Startinghuisen. Copul. 22 September. Zij kwamen in 1689 op Anningaheert in de Zuiderhorn te Warffum (O.G. blz. 81 en 822). Hun kinderen o.a. Jantjen ~ 27-7-1690 x Jacob Wypkes O.G. blz 80/81; Albert ~ 18-2-1703 x 1e Aaltje Broeils O.G. blz 45 en 275 x 2e Hinderyka Reuring. Warffum: gekondigt: 25-8-1689 Pieter Meinerts van Warffum en Grietien Berents van Eppenhuisen

Warffum: Ledematen

8-9-1695 Berent Tonnis (No. 607) met attestatie van Eppenhuisen

20-4-1690 Pieter Meinerts en Grietjen Berents (No. 500 en 501)

L a* 23-4-1700 Pieter Meinders moet i.p.v. zijn schoonvader Berent Tonnis voormond worden over de kinderen van Harmen Tonnis. Pieter Meinders verzoekt absolutie van deze eis, alsoo sibber in den bloede zijn.

In Ommelander Geslachten vinden we op blz 308 onderaan: Staatboek van Spanheim Baflo Fol 10, Selwert Fol. 135: Hindrik Janssen en Grietje gebruiken 68 Jucken

1637 Tonnis Berents en Reinuwe

1667 de soon Harmen Tonnis en Eenje

1694 Eenje en Pieter Everts

1699 Jan Harmens Knol x Grietje Clasen

(Zandweer gek. 16-10-1697 Jan Harmens Cnol en Grietje Clasen v. Uithuisermeden v. Oldenzijl (Eppenhuisen x 17-10-1698 met att. gecopul. Jan Harmens Knoll van Oldenzijl en Grietjen Claesen van Sandweer. Volgens O.G. zou hij een zoon zijn van Harmen Jans Cnol en Grietje Lues Halsema, landbouwer te Rottum.

Baflo: gekondigden bevestigd:

Nov. 1657 Beerent Tonnis van Baflo en Jantjen Alberts, weduwe van Tamme Sipkes van Eppenhuisen

Febr. 1666 Harmen Teunis van Baflo en Eenje Hindrix van Baflo

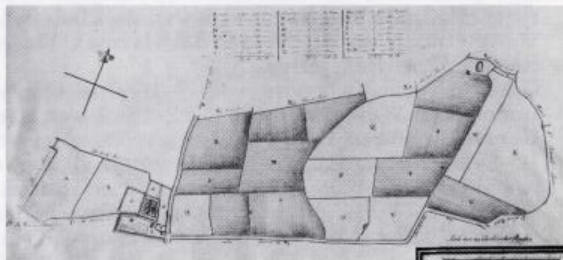
Hier is dan de aansluiting waar velen met mij lang naar gezocht hebben.

De vrouw van Berent Tonnis: Jantjen Alberts was weduwe van Tamme Sipkes. Oosternieland: ~ 24-10-1652 Sypke z.v. Tammo Sijpkens en Jantien ?Harmens? Eppenhuisen: x Jan. 1678 Sypke Tammens v. Startenhuisen en Aeltien Claesen v. Startenhuisen.

Was dit een zoon uit het eerste huwelijk van Jantjen Alberts?

Tussen 1657 en 1660 is er zeker nog plaats voor nog een kind uit het huwelijk van Berent Tonnis en Jantjen Alberts.

Voor Gerrijt Tammens en Reinouw B. zie Gruoninga 1969 blz. 82 en 1971 blz. 116/117.

Klein Voorwerk
te Garsthuizen

NOGMAALS GERRIT TAMMES VAN HET

GARSTHUIZER VOORWERK

door G.W. Nanninga

Er is in dit tijdschrift reeds enige malen over bovengenoemde Gerrit Tammes (* 1658) geschreven. Op de blz. 81, 82 en 115 van de 14e jrg. noemde ik hem reeds, terwijl hij ook in het schema op pag. 116 van de 16e jrg. voorkomt. Mevr. K.S. Heyning-Reinders wijdt in dit nummer een artikel aan hem en weerlegt hierin het door mij uitgesproken vermoeden, dat deze Gerrit Tammes met een Reinouw Bruins gehuwd geweest zou zijn. Hoe kwam ik aan deze veronderstelling?

Wat de voornaam betreft lag het voor de hand, dat, waar verschillende kleindochters van Gerrit Tammes de naam Reinouw droegen, hun grootmoeder ook zo heette; in het artikel van Mevr. Heyning wordt dit vermoeden bevestigd. Door de aantekening in het "bodenboek" van de goud- en zilversmeden te Groningen (Gruoninga 1969 bl.115) weten we, dat de initialen van de vrouw van Gerrit Tammes R.B. waren. Hieruit en uit hetgeen in een "transfixbrief" van 22-3-1688 staat te lezen meende ik te mogen opmaken, dat de vader van Reinouw een Bruin was. In deze akte getuigt Renatus Schiphorst namens redger Johan Clant van Stedum "dat persoonlijk voor mij gecoomen en gecompereert is de Eersame Gerrijt Tammes, lijende en bekennde in waeren eigendom geceedeert en getransporteert te hebben an de Deughtsame Hijcke Jacobs, weduwe van d'Eersame Bruin Jans in sijn levend kerckvooght tot Garshuisen mede voor mij erschenen, een versgelde obligatie ter summa 1450 Car. gl. in dato den 16 Januarij 1675, houdende over de Eers. Hummo Wijgboldus en Sijbelke Echteluiden, woonachtigh op Wester Emdor Vorwarck, waer desen transfixwijse doorgetogen is, en sulx in verminderinge van het coopschat soo Gerrijt Tammes an sijn schoenmoeder Hijcke Jacobs wegens sijn gecogte plaatse op Garshuister Vorwarck met d'ancleve van dien cracht versgelde Coopbrief in dato den 3 Junij 1686 schuldigh en plichtigh was...".

Als Hijcke Jacobs de schoonmoeder van Gerrit Tammes was, dan moet haar overleden man zijn schoonvader geweest zijn, redeneerde ik en dat was zoals we zagen Bruin Jans.

Toch blijkt nu dat deze gevolgtrekking, hoe voor de hand liggend ook, niet juist was.

Gerrit Tammes is minstens twee keer getrouwd geweest; eerst met een dochter van Hijcke Jacobs en daarna zoals we in de bijdrage van Mevr. Heyning lezen, op 2-12-1688 te Eppenhuisen met Reinouw Berends. Het blijft voorlopig onopgelost of zijn eerste vrouw een dochter was uit het huwelijk van Hijcke Jacobs met Luie Halsema (gesloten vóór 2-2-1642; O.A. 366) of dat zij uit het tweede huwelijk van Hijcke Jacobs, met Bruin Jans (gesloten vóór 13-5-1653), geboren werd. Ook blijft het een vraag uit welk huwelijk de kinderen van Gerrit Tammes geboren werden. Gezien het feit, dat zijn dochter Sibbelke en haar man Mr. Peter Nanninga een zoon Bernardus = Berend hadden (ged. 10-3-1718) en deze naam aan de Nanninga-kant niet voorkwam, lijkt het mij waarschijnlijk, dat ze uit het tweede huwelijk van Gerrit Tammes, nl. dat met Reinouw Berends, geboren werd.

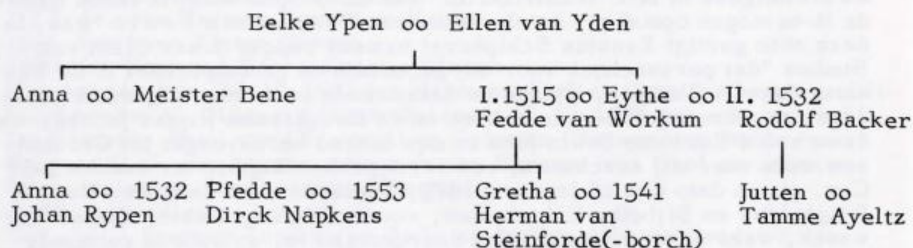
von Werner Harten

Diese Ergänzungen und Berichtigungen betreffen meinen Beitrag "Emder Bürger al Ahnen von Familien aus der Krummhörn und aus Groningen" in Gruoninga 1972, S. 2 ff.

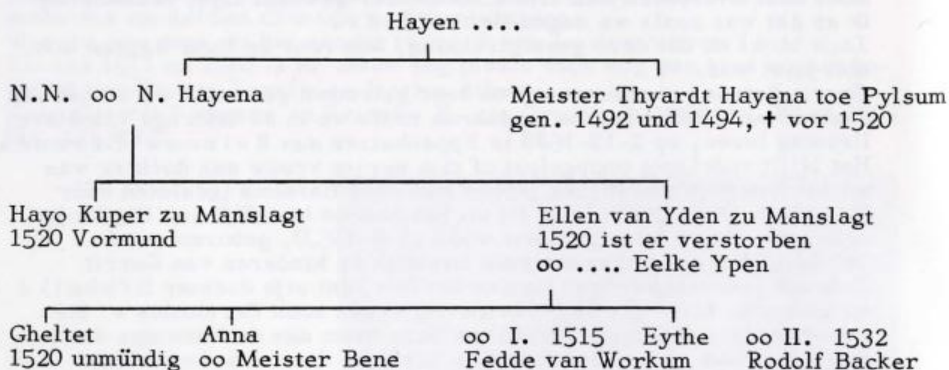
In der Urkunde des Staatsarchivs Aurich, Rep.234 Bd.3 S. 415 vom 2-7-1546 heisst es unter anderm:

"sal M. Bene ghudt, dat vp syne Huusfrouwe Anna, van Anna vp oir Moder Eelke (der Name ist darüber geschrieben) vnd van der Moder Eelke vp oir Kyndes Kyndern, daer voir Grete".

In der heutigen Sprache heisst es, dass das Erbe des seligen Meisters Bene über seine Frau Anna auf deren Mutter Eelke und von dort über deren zweite Tochter Eythe zu ihrem Teil auf Gretha übergang. Um es ganz deutlich zu machen, lasse ich hier noch einmal eine kurze Nachfahrentafel folgen:

Aus einem Kontrakt des Staatsarchivs von 1520 und einigen Eintragungen des Ostfriesischen Urkundebuches ergeben sich Verwandtschaften des Ellen van Yden zu Manslagt, die wohl interessieren:

door R.J. Spreen

Onder deze titel verscheen dit boekje, 64 pagina's inclusief naamregister, als eerste in de "Gruoninga-reeks".

Na een korte beschrijving van het dorp Levern, Kreis Lübbecke Westfalen, de bakermat van de beschreven Spreen-familie en een verwijzing naar een oorkonde van 7 juli 1495 waarin voor het eerst de naam "Spreen" voorkomt wordt een begin gemaakt met het voor- en nageslacht van Johan Friederich Spreen.

In 1699 verkopen de weduwe Spreen, haar zoon Henrich Phillip en haar beide, niet met name genoemde dochters, de boerderij aan Jost Kalthoff en doen tevens afstand van alle rechten. De reden van de verkoop was dat de weduwe Spreen niet meer in het levensonderhoud van haar gezin kon voorzien, terwijl de boerderij onbewoonbaar was geworden. Twee zonen van Jost Kalthoff, n.l. Johan Ernst en Gerd Herman, komen op deze herstelde boerderij. Zowel Johan Ernst als Gerd Herman nemen de naam Spreen aan. De naam wordt ook als Sprehn, Sprein, Spreyn geschreven. Indien er niet geciteerd wordt heb ik deze verschillende schrijfwijzen buiten beschouwing gelaten en de naam Spreen gebruikt.

Gerd Herman huwde te Levern 14-1-1700 met Anna Elisabeth Spreen, zeer waarschijnlijk één van de dochters van genoemde weduwe. Van dit echtpaar zijn alleen drie jong gestorven dochters gevonden.

Onze stamreeks begint met Johan Ernst, overl. te Levern febr. 1758, 95 jaren oud. Hij huwde te Levern 27-10-1696 met Christina Ahlheid Rottkers, overl. te Levern 27-3-1732, dochter van Heinrich Röttscher en N.N.

Op 12-1-1696 werd te Levern een buitenechtelijke zoon van deze twee geboren: Ernst Henrich. Een maand later wordt er nog een buitenechtelijk kind van Johan Ernst gedoopt:

"1696/3 am 7. Februar unehel. Johan Ernst Sprens fürm Mülhrentor (plaats van de boerderij) und Anna Maria Meyers, Spurig: Johan Friederich". Dit kind overleed drie dagen later. Uit het bovenstaande blijkt dat de overdracht van de boerderij kennelijk in 1696 reeds een feit was. In totaal werden 9 kinderen van dit echtpaar gedoopt. De 7e, Johan Herman, gedoopt te Levern 12-4-1711, begraven te Levern 3-1-1777, huwt te Levern 24-4-1740 met Margaretha Agnesa Storchs, begraven te Levern, december 1765.

Uit het tweede huwelijk - Levern 21-6-1778 - van hun zoon Hermann Friederich, gedoopt te Levern 1-6-1749, overleden te Levern 23-6-1822 met Agnese Charlotte Wilhelmine Klancken, gedoopt te Levern 21-6-1758, overleden te Levern 20-7-1815, dochter van Johan Henrich Klancken en Margr. Lisabeth Goyers, werd Johan Friederich geboren, Levern 14-8-1785. Hij overleed te Gasselterboerveensemond 12-2-1860.

Wanneer en waarom Johan Friederich Levern verliet en naar Wildervank ging is niet bekend. De verstandhouding met zijn vader moet goed geweest zijn, want deze was bij zijn huwelijk aanwezig. Johan Friederich huwde in Wildervank 29-7-1813, van beroep arbeider, met: Antje Jans Dost, geboren te Wildervank 18-9-1791, overleden te Stadskanaal (Wildervank)

Wijk B, 5-10-1881, dochter van Jan Jacobs Dost en Elzyn Geerts Knigge.

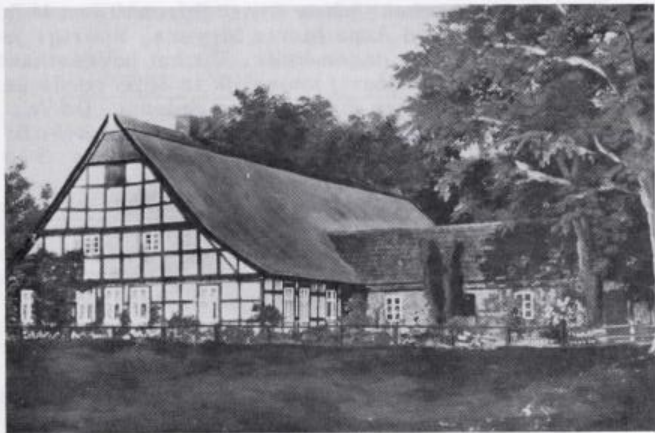
Zij kregen 9 kinderen, 6 meisjes en 3 jongens, welke op de jongste (Hindrik) na, allen te Stadskanaal (Wildervank) werden geboren. Hindrik werd op 17-5-1833 te Gasselte geboren, waar het gezin zich had gevestigd. Nadien trok het gezin naar Gasselterboerveensemond waar Johan Friederich het beroep van vervener/landbouwer uitoefende.

De kinderen zijn:

1. Elzyn Jans, geb. 1-1-1814, gehuwd met Hendrik Harms Baas.
2. Angeniete Fridriks, geb. 7-1-1816, gehuwd met Hendrik Jurriens Schuur.
3. Jan Fridriks, geb. 28-1-1818, gehuwd met Antje Andries Niks.
4. Geertje, geb. 8-8-1820, gehuwd met 1e: Geert Glaasker; 2e: Remmer Trip; 3e: Jan Kort.
5. Anna Fridriks, geb. 1-11-1822, gehuwd met Douwe Alberts Bakker.
6. Harmke, geb. 21-3-1825, gehuwd met Hindrik Baas.
7. Jakob, geb. 24-8-1827, gehuwd met Alberdina Bossema.
8. Karolina, geb. 16-4-1830, gehuwd met Kornelis Schuur.
9. Hindrik, gehuwd met Marijke Kiwiet.

In het boekje worden alleen de naamdragers gevolgd. Er zijn al meerdere nakomelingen in de zesde generatie na Johan Friederich in ons land. De meeste nakomelingen van Johan Friederich en Antje Jans Dost wonen in de provincies Groningen en Drenthe. U kunt ze echter ook tegenkomen in Australië, Noord-Amerika en weer in Duitsland.

De gegevens uit het kerkelijk archief te Levern werden verzameld door de heer Friedrich Rabe aldaar en die uit het Staatsarchief te Münster door de heer Volker Buchholz, Archivinspektor bij genoemd archief. Hun namen mogen in dit artikel niet onvermeld blijven.

Boerderij Levern

DR. WRITSERUS SANTFOORT EN PEIJE ZIJN HUISVROUW

door G.W. Nanninga

Santfoort

Doeinga

In mijn artikel in de vorige aflevering van *Gruoninga* betreffende het wapen Broeils, sprak ik op bladzijde 20 het vermoeden uit, dat de daar genoemde Peije de moeder van de twee kinderen van pastoor Reiner Broeils en haar echtgenoot Writserus de medicus Santfoort was. Inmiddels wijzer geworden, blijkt dat de eerste veronderstelling niet juist is, de tweede daarentegen wel klopt.

Om met Dr. Writserus Santfoort (Santfoerdus e.d.) te beginnen; het meeste dat wij omtrent hem weten staat in de kroniek van Abel Eppens tho Equart. Daar wordt hij beschreven als "een seer geleerde medicus und ider angenaem". Hij huwde vóór 29 november 1553 met bovengenoemde Peije, die van zichzelf een Doeyngha was en liet bij zijn overlijden op 7 maart 1584 een zoon en een dochter na. Hij ligt in de Grote Kerk te Emden begraven.

Dr. Writserus had tenminste twee broers Edzo Santfoort, gehuwd met Wobbe Ewes en Peter Santfoort (zie: R.A. III a2, blz. 123) verder vernemen we uit H.J.K. 53, blz. 40, dat hij lasten, renten en dergelijke moest aflossen "de he an Marrittien Sickes sijn suster verkoft heft a.d. 18 January 1568". Deze Marretien Santfoort was gehuwd met Thomas Sickes, een zoon van Sicke Tammen en Bawe tho Merum en een broer van Eeke (Sickes) Tammen, die gehuwd was met Eppe Abels tho Equart. Marretien Santfoort was dus een tante van de reeds genoemde kroniekschrijver Abel Eppens, die uit het laatst vermelde huwelijk geboren werd (zie: *Gruoninga* 1969, blz. 36). Over de zoëven genoemde Peter Santfoort (overleden vóór 1575) staat een en ander in Ritzema van Ikema's "Ommelander Geslachten" te lezen (bl. 22 e.v.). Hij was eigenaar van de Sandtvoortheerd te Saaxumhuizen en gehuwd met Katrijne van Ewsum, zuster van Hercules van Ewsum, beide kinderen van de geestelijke Hercules van Ewsum, een natuurlijke zoon van Abeke van Ewsum, welke laatste bij zijn echtgenote Ida Onsta geen nakomelingen had maar wel bij een Katrijne uit Middelstum (zie: "Het geslacht Ewsum" van Dr. M. Hartgerink-Koomans). Kinderen van Peter Santfoort en Katrijne van Ewsum waren Berend Santfoort gehuwd met een Swane, Thomas Santfoort, die met "Juffer Maria Hamue" getrouwd was en in "Gendt in Flander" woonde en Trijntje Santfoort, die met haar man Barthold Ites een dochter Mettien Bartholds had, die met Frans Jansen in het huwelijk trad.

In dit verband zijn nog te noemen Ebele to Santvoort cureet te Stitswerd (Reg. Feith 1529/37), Michael Santfoort, die van 1558 tot 1571 in de stad Groningen voorkomt en de pastoor van Roderwolde Jacobus Santvoort, die het Spaanse leger volgde toen dit Drente moest ontruimen (zie: "De doorvoering van de hervorming in Drente" door P. Noordeloos). Stellig behoorden deze personen tot de familie van Dr. Writserus Santfoort.

Waarschijnlijk heeft de bovenbeschreven familiebetrekking tussen de Santfoort's en de Van Ewsum's geleid tot contact, later uitgroeïend tot

hechte vriendschap, tussen Dr. Writserus Santfoort en Wigbold van Ewsum (1521-1584), heer van de Nienoord te Leek, ridder van het Heilige Graf, bekend niet alleen als ondertekenaar van de Unie van Utrecht maar ook als krijgsoverste en als ontginner van het veengebied op de grenzen van Groningen, Friesland en Drente. Het is ook mogelijk dat Ewsum en Santfoort elkaar reeds uit hun studententijd kenden. Wigbold van Ewsum werd, samen met zijn broer Christoffel, op 9 november 1540 aan de universiteit te Leuven ingeschreven. Ruim twee jaar daarvoor op 14 mei 1538 lezen we in de betreffende "matricule" "Writserus Edso, Groningensis". Het komt mij voor, waar de naam Edzo in de familie Santfoort niet onbekend is, dat we hier met onze Writserus te doen hebben en dat we deze aantekening moeten opvatten als "Writserus Edsozoon". Drie dagen eerder op 11 mei, werd "Eigbertus Altingius, Groningensis" ingeschreven. Er studeerden in die tijd vele Groningers in Leuven. Naast de namen Onsta, Schatter, Clant, Jensma, Starckenborgh, Luynge, Broersma, Alberda, Horenken enz. lezen we op 15 mei 1534 "Thomas filius Sicconis de Groningha", Thomas Sickendus, die later de zwager van Writserus zou worden. (Zie naast het genoemde proefschrift van Dr. Hartgerink-Koomans ook het artikel "Wigbold van Ewsum" door Mr. H.S. Veldman in G.V.A. 1897).

Wigbold van Ewsum, die gehuwd was met Geertrui van Willich, leidde op de Nienoord, in tegenstelling met zijn moeder, de zuinige Beetke van Raskwerd, een nog al weelderig en kostbaar leven. Daarbij verslond het toegankelijk maken van de venen kapitalen aan geld; er moesten diepen gegraven worden, bruggen gebouwd en wegen aangelegd. Wigbold, die er van overtuigd was, dat de turfgraverij in de toekomst een ware goudmijn zou blijken te zijn, trachtte daarom overal in Stad en Ommeland leningen te sluiten. Hij werd daarbij trouw geholpen door Dr. Writserus Santfoort, die niet alleen een ijverig propagandist van de plannen van Wigbold van Ewsum was maar ook optrad als diens geldschietster en borg. Hij schijnt Ewsum bedragen tot 8000 gulden geleend te hebben. Het valt dan ook niet te verwonderen, dat verschillende bezittingen, die eerst Wigbold toebehoorden later in handen van Dr. Writserus overgingen. Zo zijn Writserus en Peije eigenaars geweest van Sybingheem op de Palen te Westerwijtwerd, een boerderij die eerder het eigendom van Wigbold van Ewsum was. Ook hun latere woonplaats, Schelfhorst bij Paterswolde, was oorspronkelijk in het bezit van Wigbold. Mogelijk heeft het echtpaar enige tijd op Sybingheem gewoond, Abel Eppens spreekt namelijk zeer uitdrukkelijk van "Doctor Wrytzerus, medicus van Westerwijtwerd".

Een zandstenen schouw, met de jaartallen 1540 en 1570, die tot voor kort in het Groninger Museum te zien was (inv. nr. 1930-204, thans in dépôt) en waarop het opschrift staat "A° 1632 heft Tomas Sickens dese bossem laten setten" is vermoedelijk van Sybingheem afkomstig. Deze Thomas Sickens, wiens wapen en monogram tevens op de "bossem" voorkomen, was een oomzegger van Writserus Santfoort. Hij woonde ± 1630 op Sybingheem, zoals blijkt uit familiepapieren betreffende de families Sickens-Steenbergen-Abbringe (H.J.K. 1192). Volgens mededeling van de Heer J.H. Leopold, wetenschappelijk medewerker van het Groninger Museum stond de schouw het laatst in de boerderij Zwartlap op de Palen te Westerwijtwerd. Was dit een latere naam van Sybingheem of verhuisde de schouw van de oorspronkelijke boerderij naar een andere? Voor de laatste opvatting pleit het feit, dat een ander opschrift van 1802, spreekt van een hernieuwde plaatsing van de schouw.

*Detailfoto's schouw Sybingheem - Zwartlap
(foto's Groninger Museum)*

Over een en ander is meer te lezen in *Gruoninga* 1971, blz. 24 e.v. (artikel A. Hoft). In een verzegeling van 29 november 1566 verklaarden Dr. Writserus Santfoort en Peije Doeynghe ehel. verkocht te hebben aan Egbertus Alting (1518-1596, secretaris van de stad Groningen en schrijver van het bekende "Diarium") en zijn vrouw Aleid Hartgers (1514-1572, weduwe van Joachim Canter) een rente van 60 dalers, jaarlijks te ontvangen uit hun heerd land genaamd Sybingheem te Westerwijtwerd, "daer Peter Willems op woont". Als onderpand stelden zij "onse hues ende landen tho Potterwolde gelegen", dit is Schelfhorst (Reg. Feith 1566/84).

De plaats waar het oude Schelfhorst gestaan heeft is nog vaag te herkennen aan de resten van de oude gracht, die te zien zijn achter de boerderij van de Heer H. Koolman (Schelfhorst nr. 4). Het voormalige borgterrein is nu een moestuin waaruit nog stenen van de oude borg te voorschijn zijn gekomen. In het "Protocol der Goorspraken van Drenthe" lezen we, dat Johan Everts te Paterswolde 23 maart 1574 hop opvoert, dat Johan de Mepsche van een stuk land haalde, dat Everts in deelpacht had (half om half) van Dr. Writserus Santfoort. Omgekeerd klaagt Johan de Mepsche op 3 maart 1575, dat Writserus Santfoort hop uit de Mepsche's kamp te Paterswolde heeft genomen. In beide gevallen werd de Mepsche in het ongelijk gesteld.

Dan is er nog een merkwaardige "goesprake" te Eelde van 23 maart 1574, eveneens Schelfhorst betreffende, die als volgt luidt: "Vrouw Clare van Eusum, vrou tho Hinten (de jongste zuster van Wigbold, in 1550 gehuwd met Frederik van Ripperda van Hinte in Ostfriesland) heft vrouw Metthe Donghe, nu ter Schelfhorst wonende, gerechtlycken daertho laeten esschen, dat de voirs. vrouw soedane koene ofte ander

Wigbold van Ewsum

beesten, als sie gestalt ende gesadt heft in de vrouw tho Hintens koecken, daer weder sal laeten uth brengen en se setten de beesten op behoerlycke plaetsen". De "buiren" vonden het evenmin behoorlijk om koeien in de keuken te stallen en stelden Clara van Ewsum in het gelijk. Het is mij nog niet gelukt er achter te komen wie deze Metthe Doeynghe is geweest, ze was ongetwijfeld familie van Peije, de vrouw van Dr. Writserus Santfoort en moet vóór 22-9-1596 overleden zijn (H.J.K. 838, blz. 326).

Wigbold van Ewsum verkocht in mei 1560 aan "Writserus Santfoort med. dr. ende Peije Doinge" een rente van 24 dalers te

ontvangen uit een heerd land te Enum (Reg. Feith 1560/152). Ook in het huisarchief Nienoord (Rijksarchief Groningen) treffen we verschillende verzegelingen aan Wigbold van Ewsum, Writserus Santfoort en Peije Doeynghe betreffend (inv. nr. 681). Over het algemeen kwam Wigbold van Ewsum zijn geldelijke verplichtingen goed na. Bij zijn dood waren er echter nog veel schulden aan Santfoort. Abel Eppens schrijft in zijn kroniek, dat de kinderen Santfoort na het overlijden van hun vader "heel hore arffnisse onsekeren weren om Ewsums schulden halven".

Niet alleen op financieel gebied bestonden er nauwe betrekkingen tussen Writserus Santfoort en Wigbold van Ewsum; er waren, zoals reeds gezegd, ook hechte banden van vriendschap. Toen Wigbold, die evenals Writserus uitgeweken was naar Ostfriesland, gewond in de schans bij Oterdum lag, was het Dr. Writserus Santfoort, die zijn oude vriend ettelijke keren vanuit Emden kwam opzoeken en hem, evenals de gewonde zoon Melchior van Ewsum, medisch behandelde. Het mocht niet baten. Wigbold van Ewsum stierf daar op 30 januari 1584, Melchior bezweek daar enige dagen later aan zijn verwondingen en Dr. Writserus Santfoort "beswacket ock in sijn olderdoem van hardtseer en wederwille sijnes staets. Als na den tijdt niet seer gesundt starff ock den 7 Martii", aldus Abel Eppens.

Peije Doeynghe, de vrouw van Writserus Santfoort, was niet, zoals ik eerst veronderstelde, de moeder van Hille en Steven, de twee kinderen van pastoor Reiner Broeils, ze was een nichtje van deze priester. Hoe de familiebetrekking precies was, is nog niet geheel duidelijk.

In het vorige nummer van Gruoninga schreef ik reeds over Hinrick(je) Koiijter. Ze was getrouwd met Egbert Koiijter een lid van het bekende Noord Drentse-stad Groninger bierbrouwersgeslacht, dat zijn naam aan het beroep ontleende (Mnl. Wb., coyte, kueyte, kuit - een biersoort). Een vermaarde telg van deze familie was Folcker Koiijter (1538-1600), hoogleraar aan de universiteit van Perugia in Italië en stadmedicus van Neurenberg, een beroemd schrijver van werken op geneeskundig en ontleedkundig gebied. (zie o.a. G.V.A. 1970-'71, blz. 20 e.v., art. Dra. E.v.Dijk). Kinderen van Egbert en Hinrickje Koiijter waren Hoebe Koiijter en zijn zuster Johanna die met "olde" Geert Hoenricks gehuwd was (R.A. III 1, blz. 21 en 78,

1553/54). Hinrickje Koiijter was volgens een akte van overdracht (Reg. Feith 1553/59) een zuster van pastoor Reiner Broeils, hetgeen nog eens bevestigd wordt in H.S. in folio 55, f.252 (Rijksarchief te Groningen) waar zij, in een geschil om de Maria-prebende te Eenrum, "als suster ende arffgenaam tottenn gedachtenn Pastoor" (=Reiner Broeils) genoemd wordt. Volgens het stadsordelenboek (Reg. Feith 1560/64) was zij een "vull suster" van Grethe, weduwe Doeynghe, die op 23-11-1535 met Berend Gruys hertrouwde, (na het overlijden van Grethe huwde hij Johanna in den Ham, zie Ned. Leeuw 1961, k.5). Deze Grethe Doeynghe, zoals ze in de regel genoemd werd, was dus ook een zuster van pastoor Reinier Broeils. Ze had bij haar eerste echtgenoot tenminste twee kinderen, de ons reeds bekende dochter Peije en een zoon Haycko Doeynghe. Maar nu komt een moeilijkheid. In R.A. III 1, bl. 519, d.d. 28 mei 1560 lezen we: "Doctor Writserus sampt Haycko Doeynghe contra Hinrick(je) Koyter, wysen B. ende R. dat Hinrick Koyters gemelten doctori ende sijnen swager vss. uprechte rekenschap ende scheydinghe sall doen soe se dat bij hoeren eede beholden will, van alle sodane guederen als oer saelige broder doctor Roloff Campinck nagelaten, ende se daer van ontfangen heft ende ofte de scheydinge gescheet synde, de voors. doctor unde syne swager muchte twijuelen gene uprechte rekenschap ende scheydinge ontfangen thebben, soelen gemelte doctor ende syn swager voer jacobie eerstkomende bewijsen woe voele guederen Henrick Koyters van oer s. broeders voors. nagelaten guederen ontfangen gehadt heeft ofte by gebreke van dien sal Hindrick Koyters sich daer naer by oeren eede moegen purgeren und verclaren rechte scheydinghe gedan thebben".

We zien dus, dat Dr. Roelff Campinck (Campinghe), kanunnik te Utrecht, eveneens een broer van Hinrickje Koiijter was en dus ook van haar volle zuster Grethe Doeynghe. Hieruit volgt, dat pastoor Reiner Broeils en Dr. Roelff Campinghe halfbroers waren en het is de vraag of de beide zusters tot de familie Broeils, dan wel tot de familie Campinghe gerekend moeten worden.

Het geslacht Doeynghe welks naam in talloze variaties voorkomt (tot Doens, Doema en Doma toe) is van de Doeyngheheert te Wetsinghe afkomstig. Peije en haar broer Haycko Doeynghe waren zonder twijfel verwant aan Popcko Doeynghe, van wie Haycko op de dag van zijn huwelijk met Swane op 17 juni 1558 een rente koopt (H.J.K. 458). Een broer van deze Popcko was Eppe Doeynghe (zie naast het artikel van Mr.H.L. Hommes in de Ned. Leeuw 1939, k. 444, o.a. H.J.K 52, blz. 132, 203, 329, 334, 391). Zij zullen afstammen van Hayke Doeynghe, die in 1445/46 voorkomt als echtgenoot van een zuster van Abel Tabbema (zie: Mr. H.O. Feith, "Warfconstituten en Oordelen" bl. 12 en 23).

Uit het feit, dat Abel Eppens in zijn kroniek alleen vermeldt, dat Dr. Writserus Santfoort bij zijn dood, op 7 maart 1584, een zoon en een dochter naliet en er van een echtgenote geen sprake meer is, kunnen we afleiden, dat Peije Doeynghe vóór deze datum reeds overleden was.

steen met leewenkop
v.h.oude Schelfhorst

schans in de gevel van
Noerd. Schelfhorst 4

DE VOORoudERS VAN MIJN SCHOONDOCHTER

door A. de Vries,

vervolg van blz. 18 van deze jaargang

De volgende kwartieren, waarvan de nummers 1014 en 1015 reeds in de overige aflevering vermeld staan, ontving ik grotendeels van Dr. P. Bos te Amsterdam.

- 1014 Focko Eltiens, overleden 1-8-1650, grafzerk op het kerkhof van Scheemda, onlangs gevonden door de heer H.J. Jansonius te Overschild. Trouwt in 1646 met Senscke Wierts. Huwelijkscontract Vz4, fol. 268^v, 1-10-1646, waarin alle vier ouders vermeld worden.
- 1015 Senscke Wierts, geb. ca 1631. Grafsteen te Scheemda (evenals die van 1014 gevonden door de heer H.J. Jansonius): 4-8-1666, oud 35 jaar. (N.B. Hr. Jansonius schreef mij juist korte tijd geleden, dat hij deze twee grafstenen op het kerkhof van Scheemda had gevonden). Senscke Wierts is in 1655 hertrouwd met Eppo Reints (h.c. Vz6 Scheemda 10-4-1655). Erfscheiding met Tammo Eltiens (broer van 1014): 2-1-1652 (Vz5).
- 2028 Eltio Hindrix en
- 2029 Bauwe: verkopen 12-3-1647 land aan Peter Hindriks en Gese (Vz5), beide overleden na 31-5-1652. Kinderen behalve 1014: Tammo Eltiens (X11646 Sypcke Wierts, h.c. Vz4 f.270, 1-10-1646; zij was een zuster van 1015) (X2 1652 Trijntien Tammes, h.c. Vjj2 Midwolda 31-5-1652, van Scheemderswaech, d.v. Tamme Epkes en Haycke), en Wubbe Elties (X 1649 Hendrick Waldricks, h.c. Vii 21-11-1649).
- 2030 Wyart Popckens en
- 2031 Anneke Hittiens
 leven beide nog in 1655. Gehuwd in 1622, huwelijkscontract Vz2 Scheemda 27-9-1622. Zij huren 4-6-1625 land in Beersterhamrik, (V z2 fol. 182^v), lenen 29-1-1628 250 daalders, quiteren 8-5-1627 stiefmoeder Anna Popckens en verkopen tevens land (Vz2). Hij is 16-11-1637 een der erfgenamen van Wypcko Tiackens (Vz4 f.13^v). Kinderen behalve 1015: Sypcke Wierts (X 1646 Tammo Eltiens, zie bij 2028/2029).
- 4056 Hindrik Eltiens en
- 4057 Wipcke (gehuwd vóór 18-9-1597). Hij was hopman en luitenant te Midwolda; 26-5-1619 volmacht wegens Midwolda. Genoemd in diverse huwelijkscontracten: Vj1 (Midwolda) 18-9-1597, 17-1-1601, 20-9-1611; Vjj2 24-1-1613 genoemd als voormond, aan hen werd 30-11-1619 land verset, 27-12-1613 rentebrief, 27-11-1621 rentebrief, genoemd Vz 26-5-1619, 15-9-1726, Vz3 29-7-1629. Kinderen behalve 2028: Menno Hindriks (X Renscke, zie erfdeling Vj1 13-10-1623, zie ook Vz2 21-3-1618). Vervolg acten: Vz1, 1-4-1608: hij koopt land in Midwolderhamrik verset; hijzelf woont in "Meedwolda". Id. 18-2-1609 aan hem wordt land verset. Id. 22-12-1610 voogd over k. k. v. Jemmo Tammens.
- 4058 en 4059 zullen ongetwijfeld gevonden kunnen worden in de Recht. Arch. van Midwolda (Vj1 1 en 2): zoeken naar Eltio Hindrix en Bauwe. Daarbij bedenken dat hun kinderen in 1646 en 1652 hadden:

Edzo Fockens, oom (N.B. woonde op Hoijsum), Ubcko Hayckens, Benno Oomckes, Sebo Huninga en Diurcko Ouwers, vedderen. (deels wellicht fam. v. 4060/4061 i. p.v. 4058/4059).

- 4060 Popcko Hayens, overleden in 1617, en
- 4061 Anna Wilricks, overleden na 9-10-1621.
 Vz1, Scheemda, 27-12-1606 genoemd als erfgenamen van Tiddo Tammes en Bawe (evenals Jan Eebels, Hero Sebens en Rinholt Sebens). Vz1, Scheemda, 28-12-1606 en 9-1-1607: voormond kinderen van Bawe Tiddens (zie vorige). Id. 11-5-1609 voorm. kk. Jemmo Tammens. Vz1, Scheemda, 27-12-1613, rentebrief. Vz1, 13-3-1610 kopen en verkopen land. Vz1, Scheemda, 2-10-1608 verkoop van land. Vz1, Scheemda, 27-1-1609 accoord met broer Epcko Hayens. Vz2, Scheemda, 28-10-1617 zij wisselen land. Vz2, Scheemda, 30-12-1617 Popcko Hayens overleden. Vz2, Scheemda, 27-10-1618 Anna, weduwe, koopt land. Vz2, Scheemda, 15-8-1622 landwisseling. Kinderen, behalve 2030 (Wyart, geh. 1622): Eppe Popckes, (een dochter) Meencke Popckes (X 1621 Hero Hommes, h.c. Vz2 9-10-1621 fol. 84), Eltio Popckes, op de Meede n. Erfscheiding met Epcko Hayens, broer v. Popcko): Vz3, Scheemda, 17-11-1636 (fol. 269^v) Eltio Popckens, Hero Hommens Wegens hsvr. Miencke Popckens, beide voor hun moeder Anne Popckens en zuster Eppe Popckens, zij allen in plaats van de overleden Popcko Haijens aan de éne zijde, aan de andere zijde Tammo Epckens, Wyart Popckens voormond, Luitenant Wypcko Hittiens sibbe, Joncker Hilbrant Coenes vreemde voogd van het minderjarige zoontje van Epcke Hayens, tezamen erfgenamen van Epcke voors. Er was een geschil geweest over land.
 N.B. Op 8-5-1627 (Vz2) was er bij Wyart Popckens sprake van een stiefmoeder Anna Popckens, naar ik uit mijn aantekeningen concludeer; dat klopt niet geloof ik, Anna Wilricks overleefde Popcko. Een eerdere vrouw Anna niet gevonden. Wegens aanvankelijke twijfel aan de juistheid van 4061 had ik U dit niet eerder opgegeven, en evenmin 8122/8123.
- 4062 Hittie Wypckes, overleden vóór 1-12-1608, en
- 4063 Sypcke.
 Vz1, Scheemda, fol. 50^v, 1-12-1608: Tonneko Hewens voormond, Nanno Hayens en Tammo Luppens voogden over de minderjarige kinderen van wijlen Hidtko Wypkes, met Wypko en Hayo Hittiens gebroeders, met consent van Mello Coenders, drost; accoord.
 Vz1, Scheemda, fol. 67^v dezelfde en ook Memmo Ubbens, accoord.
 Kinderen, behalve de oudste dochter Anne (nr. 2031, geh. in 1622): Yke Hittiens, overl. 25-9-1678, geh. 1625 met Harmen Thomas, h.c. Vz2, 15-8-1625; woonde op Westeremder Voorwerk!, zie boek "Stedum" blz. 219).
 Hayo Hittiens (X Wypcke, gehuwd vóór 18-8-1618).
 Wypko Hittiens (X vóór 20-10-1610 Stijntien Memmes).
 Uit de kwartierstaat Starke in Gruoninga 1970 blz. 122 blijkt dat Nanno Haijens gehuwd is met Edske Heeuwens, dochter van Heeuwo Tonckens. De voormond Tonneke Hewens zal zijn vrouw's broer zijn. Gezien de naam van de tweede zoon "Hayo" is de vrouw zeer waarschijnlijk een zuster van Nanne Haijens.

- 8120 Haeyo Epckes te Scheemda, overl. 1610-1613. (8121 mij niet bekend). Hertrouwde vóór 11-1-1606 met Doeka, die op 30-4-1622 nog leefde.
Vz1 fol. 62^v, 17-5-1610 hij verwisselt land (d.w.z. ruilt land)
Vz1 fol. 21, Scheemda 11-1-1606 Haijo Epkens en Doeka, en Remko Eggens en Luppā verwisselen land.
Vz1, fol. 102, Scheemda, 14-11-1613 Doeke Haeyens wed. v. Haeyo Epckens geeft 100 gld aan de armen van Scheemda. Genoemd worden Epcko en Popcko Haeyens, broers, haar stiefkinderen. Vz2, Scheemda, fol. 97^v, 30-4-1622 Geert Sebens in Midwolda en Eetie zijn 100 daalder schuldig aan Doeke Haijens, wed. Haeyo Epckens.
Kinderen behalve 4060 (Popcko): Epcko Haijes (Sr, want zijn zoon heette net zo), X (1) Sypke, overl. in 1612 en X (2) Wijte ten Brake (h.c. Vz2 17-9-1626 haar tweede huw. met Aepke Tiddens, eerste huw. vóór 20-6-1615). Hemme Haijes (X 1610 Hero Nomnes, h.c. Vz1, 11-10-1610; de vader Haeyo Epckes is daarbij nog aanwezig).
- 8122 Wilrich Eltjes, in 1577 zijlrechter te Weiwerd, zie Gruoninga 16 (1971) p. 36.
- 8123 waarsch. Eelcke.
Vz2, Scheemda, fol. 262, 8-5-1627 Wyart Popckens en Anneke verkopen land van Wilrick Eltiens en Eelcke, beide overleden, hen nagelaten. (Wyarts vader Popcko Haijens vermeld). Kinderen behalve 4061 (Anna geh. m. Popcko Hayens): Ipo Wildricks, kerkvoogd te Weiwerd (geh. m. Enneke Bauckens), Abele Wildricks X (1) Jochim Tonckens, X (2) Luwert Boeles, zie Gruoninga 16 (1971) p. 38 en 39.
- 8124 Wypko Foppens, overl. kort voor 2-1-1586 (erfdeling). Vz1, Scheemda, fol. 65, 16-7-1610: Hannsz Andreas vann Moelhuisen en Fosse (zal. Eltio Eltijens en Syben synn huisfrouwen dochter) doet afstand inzake erfscheiding als zal. Eltio Eltyens wegens syn hsfr. Siben grotendeels op zal. Tiacko Wypkens en vervolgens op Ypo Tiacken en op Hayo Dercks met Hebbele als bewoneress(es)? des zal. Ipens sterfhuiss heercomende en volgens erfscheiding tussen zal. Jochim, Tiacko, Foppo unnd Hitto Wypkens gebroeders erfelyk is upgericht, .. erfgen.v. zal. Foppo Wypkens, enz. Genoemd: scheidbrief van 2-1-1586 erfenis van wijlen Wypko Foppens.
Kinderen behalve 4062 (Hittie Wypckes): Jochum Wypckens (X Haicko Jurriens). Tiacko Wypckes ? Foppo Wypckens. Halfbroer van deze kinderen: Eltcko Eltkens (geb. ca. 1583, geh. met Syben).
- 16240 Epko Lupkes (waarschijnlijk).
Diens kindskinderen genoemd Vz1, Scheemda, fol. 76, 12-10-1611 Tammo Nannes, erfgenaam en zoon van Fosse Lupckens, gelijkfalls Focko Frerix als swaeger van Syben Lupkens, Aaldrick Feickens, sohne van Siben, en Rewen Luppesz, en Hancko Hermens voor zijn overl. huisfr., en voor Rewen, overl. huisfr. v. Drewes Lodewyx, en haar kinderen, syen pupillen, en noch Peter Jacobs voor Remcko Tammes en hsfr. Siben, also arven van Remcko sal. en Phebo Aisens als kindeskindt van Epko Lupkes, assisteret met syn swager Feber Geertz: borg voor fedder Hayo Epkens, als mede-erfgenaam van Lupko Epkens; erfscheiding landen, enz.

LU(ING)

door H.M. Luning

In nauwe samenwerking met Drs. K. Kruizinga te Haren kwam het volgende artikel tot stand. Het behandelt een geslacht Luning, dat te zelfder tijd en plaats voorkomt als het in Gruoninga '72 No. 4 blz. 121 e.v. gepubliceerde. De verwantschap tussen beide families is tot nu toe niet vast te stellen, of het zou al moeten zijn dat Jacob Jans (I) een zoon is van Jacob Cornelis Jans (I.1) van het eerder gepubliceerde geslacht. Ook is het mogelijk dat dit geslacht vanuit Drente naar Hoogezand is getrokken, maar ook hierover ontbreekt elk bewijs. Ommelander Geslachten, waarin ze voor een klein deel zijn opgenomen, geeft hier ook geen oplossing.

1. Jacob Jans, overl. 1767 te Martenshoek, geh. ongev. 1715 met Grietje Alberts, overl. 1760. Zij was een dochter van: Albert Alberts ged. 1650 te Sappemeer, schoenmaker te Hoogezand, geh. II Sept. 1681 Kropswolde Wypke Sickens, die ald. geb. was 1663.

Kinderen:

1. Albert Jacobs Luning, (volgt II)
2. Jan Jacobs, ged. 16 Jan. 1718 te Martenshoek.
3. Jantje Jacobs, ged. 19 Nov. 1719 te Martenshoek. Jong overl.
4. Cornelius Jacobs, ged. 1 Mrt 1722 te Martenshoek.
5. Jantje Jacobs, ged. 16 Jan. 1724 te Martenshoek.
6. Wypke Jacobs, ged. Apr. 1726 te Martenshoek, geh. 20-1-1754 Hoogezand, Augustinus Germs Fraay, ged. 19 Febr. 1730 te Sappemeer, zoon van: Germent Hendriks en Janke Augustinus.

II. Albert Jacobs Luning, ged. 12 Juli 1716 Martenshoek. overl. 1788 Ald. geh. 24 Mei 1744 Hoogezand, Marie Gerrits, overl. 1786. Zij was een dochter van: Gerrit Sywers te Foxhol en Geeske Jans. Verzegelingen Gorecht en Sappemeer.

10 Sept. 1757. Hermannus Wynkes, verkocht aan Albert Jacobs een bevaren tjalkschuit voor 200 Car. gld. waarvan 100 ontvangen, de rest in termijnen.

May 1772. Frouke Wierds, wed. van Tonnis Jacobs, verkocht aan Albert Jacobs en Marie Gerrits, ehel. de gerechte halvescheid van haar mandelige kamer, met desselfs heemstee te Martenshoek.

7 Mrt 1780. Albert Jacobs Luning als provisionele voormond gedurende de scheiding en deling des boedels van wylen de raadsheer P. van Ham. 17 May 1784. Otte Pieter Boon te Martenshoek, verkocht aan Albert Jacobs Luning te Martenshoek een kamer met desselfs heemstee voor 660 Car. gld. ten volle betaald.

Kinderen:

1. Grietje Alberts Luning, ged. 7 Mrt 1745 Martenshoek.
2. Cornelis Alb. Luning. (volgt III.1).
3. Gerrit Alb. Luning, ged. 19-10-1749 Martenshoek.
4. Jacob Alb. Luning. (volgt III.2).

III.1 Cornelis Alb. Luning, ged. 17 Juli 1746 Martenshoek, overl. 22 Juli 1816 ald. geh. 1770 Jantje Upkens, van Eksel uit Drente, die overl. ongev. 1778. (Haar ouders zijn in Exloo niet te achterhalen). Geh. 2. te Hoogezand 21 Nov. 1779 met Hendrikje Pieters Coerts van

Noordlaren, ged. ald. 29-6-1746 en overl. te Martenshoek 19-6-1814. Zij was een dochter van: Pieter Coerts, boekhouder en Aeltje Geerts Kruuse (Kroeze).

Verzegelingen Gorecht en Sappemeer.

10 Apr. 1789. Cornelis Alb. Luining en Jacob Alb. Luining, kinderen en erfgenamen van haar overl. ouderen, Albert Jacobs Luining en Maria Gerrits. Zij erven ieder voor f 2171,- 15 st. en 2 duiten. Hieruit blijkt dat twee kinderen van gen. echtpaar voor 1789 overleden.

1 Dec. 1803. Hooyte Roelfs en Kornelis Luining als testamentairs-executeurs over de nalatenschap van wijlen Willem Jacobs, welke verklaarden verkocht te hebben aan Zwaantje Derks op Martenshoek een kamer met desselfs heemstee voor 888 Car. gld. en 15 st. (nog 2 acten van dezelfde executeurs, zelfde datum).

Volgens de stadsresoluties van Groningen is Cornelis Luining den 30 Dec. 1799 aangesteld als verlaاتمeester en collecteur van het diepen passagiegeld op Martenshoek, voor den jare 1800. (Herbenoeming in 1801-1802-1803). En volgens de stadsrekeningen ontving hij jaarlijks tot tractement 100 Car. gld.

Kinderen:

1. Albert Cornelis Luning, ged. 21-7-1771 Hoogezand jong overl.
2. Jacob Cornelis Luning, (volgt IV.1).
3. Maria (ook Maryke en Maaike) ged. 10-3-1775 Hoogezand, overl. 3 Jan. 1854 te Groningen (Grote Markt), ondertr. 13 Oct. 1799 Hoogezand en geh. 10 Nov. 1799 te Groningen, Arent Noortbergen van Gron., ged. ald. N.kerk 10-12-1775, zoon van Gerrit Pieters Noortbergen en Fennichyn Arends (vd Veen) (wonende bij het Maagdenboogje). Arent Noortbergen overl. 2 Mrt 1844 Gron. als koopmansbediende, wonende in de Gelkingestraat E 69.
4. Aaltje Cornelis Luning, ged. 10 Sept. 1780 Hoogezand en overl. 29 Mei 1849 Gron. (Nw. Ebbingestraat) geh. 10 Mei 1804 Hoogezand Jacob Hayes van Bruggen, tolmeester en kastelein, ook schep- per van Foxham. Geb. 21-12-1775 Hoogezand en overl. 31-1-1844 Foxham. Hij is een zoon van: Hayo Jacobs van Bruggen, koopman te Hoogezand en Geesje Lubbes Hooites.

Verzegelingen Gorecht en Sappemeer.

3 May 1810 Jan J. Martens en Jacob A. Luining als testamentair-executeurs van de nalatenschap van wijlen Lucas Oosterga, verkocht en overgedragen aan Jacob Hayes van Bruggen en Aaltje C. Luining, woonachtig in het stadstolhek op Foxham (Nieuwe Laan) een mans en vrouws zitplaats in de Herv. Kerk te Hoogezand zijnde de eerste bank aan de muur ten westen in gem. kerk voor 43 gld. en 10 st.

5. Grietje C. Luning, ged. 1782 Hoogezand en overl. 30-10-1820 te Gron. in het Hoogstraatje, geh. 28 Mei 1807 te Hoogezand Jan Hendriks Uitvlucht, van Westerbroek, ged. ald. 7 Febr. 1768 zoon van: Hinderk Cornelis (landb.) en Aaltje Jans die huwden 15-6-1755 te Westerbroek, zij is dan afkomstig van Peize. Jan Hendriks was voerman te Groningen, waar hij overl. 1 Jan. 1824.

Verzegel. Gorecht en Sappemeer.

15 Apr. 1807 gekocht van H. Prins op Hoogezand aan Jan Hendriks en Grietje C. Luning, bruidegom en bruid op Hoogezand woonachtig, de halve trekschuit met het octrooi van het trekveer van Gron. en visa versa voor een som van f 6450,- waarvan f 1450,- op 1 Mei 1808 voldaan zal worden, de rest zal over het verkochte blijven staan naar 5%.

Den 4 Apr. 1809 verkopen zij dit weer aan Luiken Harms en Lukje Freerks ehel. voor f 7700,- welk geld over het verkochte zal blijven naar 4%.

6. Jantje C. Luning, ged. 9 Sep. 1785 en overl. 23 Juni 1813 Martenshoek.

7. Albert C. Luning, ged. 29 Febr. 1788 Martenshoek.

III. 2 Jacob Alberts Luning, ged. 30 Sept. 1753 Martenshoek, overl. 6 Juni 1843, geh. 31 Aug. 1788 Hoogez. Trientje Alberts van Slochteren. Zij was ged. ald. 1759 en dochter van: Albert Geerts en Maria Radys.

Verz. Gorecht en Sappemeer.

16 Aug. 1797 Jacob A. Luning, voor zijn vrouw Tryntje Alberts, wone- nde te Martenshoek, verkocht aan Izaak Barag en Kindel Jacobs een heemstee op Martenshoek.

Jacob A. Luning overl. te Martenshoek A 41 als rentenier.

Kinderen:

1. Maria Jacobs Luning, ged. 19 Nov. 1790, die huwde 1-10-1818 te Slochteren Jacobus Speckman, geb. Eelde 19 Juni 1793, predikant o.a. te Kolham (Herv.), zoon van: Petrus Speckman, predikant o.a. te Eelde en Cristina Johanna Grootholtman. De naam Luning Prak stamt van gen. Maria Luning en in het Al- bum Studiosum Academiae Groninganae staat ingeschreven op den 4 Juni 1839 Jacob Luning Speckman, geb. Colham.
2. Albert Luning, ged. 17 Jan. 1792 Hoogezand.
3. Arnoldina Luning, ged. 13 Dec. 1795 Hoogezand.
4. Albert Luning, ged. 13 Aug. 1797 Hoogezand.
5. Kornelius Luning, ged. 29 Aug. 1800 Hoogezand.
6. Aaltje Luning, geb. ?

IV.1 Jacob Cornelis Luning, ged. 1773 Martenshoek, overl. 27 Dec. 1845 te Winschoten, geh. 17 Mei 1803 Midwolda, Grietje Sypkes Zo- mering (Kuiper) van Beerta. Zij overl. 9 Nov. 1830 te Winschoten, ruim 54 jaar oud, geb. te Beerta, doop ald. niet gevonden. Hij oefen- de bij overl. het beroep van zadelmaker uit. Jacob Cornelius Luining was commissaris van de beurtschepenen. Grietje Sypkes dochter van Sypke Harms en Geessien Jans Eltjes. Deze ouders zijn gehuwd te Meeden 15-2-1765. Sypke Harms, z.v. Harm Geerts en Grietje Eenjes van Meeden; Geessien Jans, d.v. Jan Eltjes en Harmke Jacobs, van Beerta.

Stadsresoluties Groningen.

Donderdag den 11 Juni 1801, ter vergadering zijnde, gelezen en ver- zegelde borgtochtbrief waarbij de burger C. Luining, woonachtig te Martenshoek, zich als zelfschuldige borge had ingelaten voor de goede administratie voor den burger Jacob C. Luining, als commissaris van Winschoten, na de Nieuwe Schans visa versa, voor de summa van f. 300.-.

Jacob Luining was aangesteld te Winschoten den 4 Juni 1801.

Zaterdag den 13 Juni 1801: Heden heeft de burger Jacob C. Luining de belofte als commissaris van het veer te Winschoten afgelegd.

Prot. v. Verzegelingen: Winschoten. V.d.d.

14 Nov. 1803. Hendrik Derks Klein en Eltje Adde Gosselaer ehel. verkocht en overgedragen aan de commissaris Jacob C. Luning en Griet- je Sypkes ehel. een behuizinge met een mandelige put met Andries A- dank en de Wed. Klaas Bloupot, staande en gelegen alhier aan de

straat. Ten N. en W. de straat en ten Oosten J.A. Crebas, ten Zuiden, Andries Adank, voor 2268 Car. gld.

5 May 1804, nemen zij van hun vader, de commissaris C. Luining, 1500 Car. gld. op rente, naar 4½%.

Verschillende keren is J.L. getuige in acten van allerlei aard. In 1812 verkoopt hij zijn huis aan buurman Johannes Adams Crebas en in 1814 verkoopt Warmolt Unikes ten Kate aan Jacob Luining en Grietje Sypkes Kuiper een behuizinge in de Torenstraat te Winschoten voor 3500,- gld. In 1817, no. 106, een borgtocht door Jacob Corn. Luining voor Harm Edes Kling, weg ens turf.

Kinderen:

1. Jantje Luining, geb./ged. 12/24-2-1805 Winschoten en overl. ald. 2 Dec. 1880 geh. Winschoten 5-9-1839 Eppo Gerlofs Lewes (v/d Ark.) geb. 1812 Winschoten klerk van beroep. Zoon van: Gerlof Eppes Lewes en Nantje Steffens de Boer.
2. Siepko Luining, geb. 1808 Winschoten en overl. ald. 13 Nov. 1872 ongeh. Van beroep: poelier.
3. Cornelis Luining, geb. 24-10-1810 en overl. 22 Oct. 1811 Winschoten.
4. Cornelis Luining, geb. 12 Mrt 1812 Winschoten en overl. ald. 6 Aug. 1863. Ongehuwd en van beroep: poelier.
5. Jacob Luining, (volgt V.1).

V.1 Jacob Luining, geb. 25-5-1818 Winschoten en overl. 26 Dec. 1868 te Noordbroek, geh. 27 Febr. 1845 Winschoten Maria Tiemens Muntinga, geb. 1824 en dochter van: Tiemen Jans Muntinga, herbergier te Winschoten, en Sybelina Sjamme Kramer.

Kinderen:

1. Tiemen Luining, (volgt VI.1).
 2. Jacob Luining, geb. 27 Dec. 1847 Noordbroek.
 3. Siepko Luining, geb. 14 Oct. 1850 Noordbroek.
 4. Sibelina Luining, geb. 11 Jan. 1853 Noordbroek en overl. 16 Dec. 1889 te Kalkwijk. Geh. 29 Mei 1875 Noordbr. Gerrit Dyk, geb. 3 Juli 1850 Kalkwijk (scheepstimmerman). Zoon van: Willem Dyk (scheepstimmerman) en Cornelia v/d Meer.
 5. Grietje Luining, geb. 11 Nov. 1856 Noordbr. overl. 7 Febr. 1878.
 6. Susanna Luining, geb. 12 Jan. 1859 Noordbr. geh. 31 Mrt 1888 met Roelf Vos, geb. 25-5-1858 Veendam, zoon van slager Harm Vos aan het Beneden Verlaat te Veendam en Cornelia Henderika Maria Aleida Oosterbeek.
 7. levenloos kind 12 Jan. 1861 Noordbr.
 8. Cornelis Luining, geb. 31 Mrt. 1863 Noordbr.
 9. Jan Luining, (volgt VI.2).
 10. Cornelia Luining, geb. ongev. 1865, geh. Moerman.
- Hoewel Jacob Luining (V.1) in acten bakker genoemd wordt, blijkt uit de memoires van J.C. Vos, (Ruim 100 jaar slagerij Vos, /op R.A. aanwezig) dat het jonge paar zich vestigde te Noordbroek, als bezorger van gist en bakkerijgrondstoffen. De route die zij bedienden lag in de gemeenten N. en Z. broek, Scheemda, Nieuwolda, Termunten en Slochteren. Te voet werd de route afgelegd met een grote mand op de rug. Zij woonden eerst in een deel van de woning van de manufacturier Thedinga. Later werd een huis gekocht aan de Molenberg, waar ruimte was voor stalling van de inmiddels aangeschafte paard-en-wagen. Met de uitbreiding van het gezin werden meerdere inkomsten gezocht en gevonden

door de handel in varkens en vette kalveren. Omstreeks 1865 werd hieruit de slagerij geboren. De volksmond sprak toen van --- spek-slachterij ---. Een naastgelegen café en een kruidenierswinkel werden bijgekocht en ook eventjes meegeëxploiteerd. De zaken breidden zich steeds uit en zo kwam men er toe om met de geslachte varkens, aan de ladder en wel, naar Groningen te trekken. Ze werden op een trekschuit geladen en naar Gron. vervoerd, waar ze op de Grote Markt tentoongesteld werden. Ter plaatse konden de huismoeders hun stuk uitzoeken. De slagerij werd voortgezet door Susanna Luining en Roelf Vos. Siepko Luining verhuisde met zijn moeder naar Sappemeer en verzorgde daar een agentschap voor de verkoop van gist en spiritus in de gemeente Hoogezand-Sappemeer en een deel van Slochteren.

VI.1 Tiemen Luining, geb. 31 Mrt 1845 Winschoten. slager en handelaar in biggen te Zuidbroek, geh. Geertje Doddema, dochter van: Roelf Wessel Doddema en Jantje Berends Doddema.

Kinderen:

1. Maria Luining, geb. 2 Mrt. 1876 Noordbroek.
2. Jantiena Luining, geb. 1878 Zuidbroek en overl. 9 Aug. 1968, geh. Elzo Mulder, overl. 7 Oct. 1942.
3. Aaltje Luining, geb. 18 Jan. 1883 Zuidbroek.
4. Grietje Luining, geb. 30 Dec. 1885 Zuidbroek.
5. Sibelina Luining, geb. 17 Apr. 1880 Zuidbroek.

VI.2 Jan Luining, geb. 14 Febr. 1867 Noordbroek, overl. 1938, arts te Haarlem, geh. Bertha Susanna Flother, geb. 14 Nov. 1883 te Keulen. Zij overleed 1 Jan. 1969.

Kinderen:

1. Jacob Jan Luining, geb. 1 Jan. 1909 Amsterdam. Thans arts te Haarlem (een zoon en dochter).
2. Carel Siepko Luining, geb. eveneens 1 Jan. 1909, was niet geh. Theeplanter bij Bandoeng, gesneuveld ald. in 1948.
3. Bertha Maria Susanna Luining, geb. 15 Mrt 1910 te Ternate (Ned. Indië), geh. Versluys.
4. Gustava Cornelia Luining, geb. 14 Nov. 1912 te Ternate, geh. gew. ... Henneman (apothekeres te Amsterdam).
5. Siepko Jacob Cornelis Luining, geb. 3 Mrt. 1914 te Haarlem, geh. 7 Dec. 1955 te Utrecht, jonkvr. Janna Margaretha Snoeck, geb. 7 Mrt. 1919 te Den Haag. Hij Luitenant-Kolonel der Huzaren, nu b.d. en wonende te Doorn.

Gelijk met Jacob Jans, (blz. 61 I.) komt voor: Jan Jans Luining. Vermoedelijk kan deze als broer aangemerkt worden.

I. Jan Jans Luining, geh. 19-7-1722 te Kolham met Geessien Abrahams van Kropswolde. Haar geb. ald. niet gevonden. Dit zou een tweede huwelijk kunnen zijn, omdat in Kolham ook voorkomen: Jan Luining en Sophia Geerts, welke een dochtertje laten dopen op 1-4-1714 en Aaltien op 24-11-1715.

Schuldprotc. van verz. Gorecht en Sappemeer. 6 May 1777, zijn Jan Luining en Geessien Abrahams borge.

Kinderen:

1. Abraham Jans Luining, ged. 4-6-1723 Colham.
2. Hendrik Jans Luining, (volgt II).

II. Hendrik Jans Luining, ged. 10 Juni 1725 en overl. 1809 te Slochteren, geh. 18 Mei 1749 Slochteren, Geesje Hendriks.

Kinderen:

1. Geertje Luining, geb. 1753 en overl. 8 Dec. 1829 Slochteren, geh. Gerrit Wylens, waarschijnlijk geb. te Laar, Kon. Hannover, 20-2-1757 als zoon van Jan Wielens en Griettien Bekking. Gerrit Wylens was kleermaker en overl. te Emmen 3-3-1832 ten huize van Geert Hoving.
2. Jan Luining, (volgt III).
3. Geessien Luining, geb. 1761 en overl. 16 Nov. 1835 te Groningen, (Molenstraat 248) ondertr. 14-9-1793 en geh. 3-10-1793 in de N. Kerk te Groningen (ds. v/d Tuuk) Johannus van Geest, die ged. werd te Groningen 14-11-1742 A.Kerk of 7-3-1751 N.Kerk.

III. Jan Hendriks Luining, geb. 1756 en overl. 22 Oct. 1817 Slochteren. (landbouwer) geh. 18 Sept. 1796 Harkstede, Anje Jacobs Dryfholt, ged. 17 Jan. 1768 Schildwolde, dochter van: Jacob Nannes en Anje Fokkes. Zij overl. te Slochteren 23-11-1844, als daglonersche, laatst wed. van Berend Jans Zuur.

Uit: Geschiedenis van Slochteren, door K. ter Laan:

4 Mrt 1809, raadsbesluit tot nummering der huizen. Te betalen door de bewoners: iedere arbeider 1 stuiver, boeren en burgers 2 stuivers. Uit latere verg.: J.H. Luining had bij de nummering der huizen de bode en de verver uitgescholden. 't Was niet uit een kwaad hart gebeurd en hij beloofde beterschap. --- mits betalende --- Of hij wilde het nut van huisnummers niet inzien, of hij wilde als arbeider aangemerkt worden. Eén van beide zal de reden zijn geweest.

Kinderen:

1. Geessien Luining, geb. 1797 en overl. 11 Apr. 1821 Hellum. Ongeh.
2. Anje Luining, geb. 1801 en overl. 7 Juni 1851 Slochteren. Ongeh. Zij kreeg een levenloze zoon 8 Mei 1828.
3. Hendrik Jans Luining (volgt IV).
4. Geertje Luining, geb. 1806 en overl. 3 Sept. 1890 Slochteren, geh. 8-10-1853 Jan Hendriks Holtjer, geb. 19-12-1811 te Sappemeer. Overleden als dagloner te Slochteren 5-6-1889. Hij was wedn. van Lutgert Jacobus Huininga, waarmee hij gehuwd was 1 Sept. 1838 Slochteren. Zoon van: Hindrik Harms Holtjer, dagloner te Sappemeer en Lucretia Hapkes. Geertje had een natuurlijke zoon: Berend Luining, geb. 16 Sept. 1835 en overl. 29 Juli 1854 Slochteren. Ongeh.
5. Jacob Luining, geb. ? verm. jong overl.

IV. Hendrik Jans Luining, geb. 6 Febr. 1803 en overl. 31 Mrt 1891 Slochteren, geh. 29 Apr. 1828 Slochteren Abeltje Kornelis van Timmeren, geb. 25 Dec. 1801 te Oude Pekela, dochter van: Kornelis Alberts, arbeider, en Grietje Remkes Hopman.

Uit: Geschiedenis van Slochteren, (K. ter Laan):

Aantekeningen van A.H. Wildeman, zoon van de schatbeurder van Hellum, in het schatboek van zijn vader:

Hendrik Jans Luining, als arbeider, zal van den 3 Mei 1849 tot den 1 Mei 1850 verdienen 85 gld. en een lamsweide en de wallen, zonder de lanen.

Kinderen:

1. Levenloos meisje 25 Juli 1828 Slochteren.

2. Grietje Luining, geb. 1 Nov. 1829 Slochteren, geh. Jan Veen 20 Mrt. 1858. De dochter Abeltje, die 12 Dec. 1855 geb. was werd toen erkend. Jan Veen overl. 27-7-1874 te Slochteren. Hij was een zoon van: Albert Harmannus Veen en Hendrikje Jans Dubbels, dagloners te Slochteren.
3. Anje Luining, geb. 10 Febr. 1831 Slochteren.
4. Jantje Luining, geb. 5 Dec. 1833, ongeh.? Zij woonde in Woltersum en Ten Boer en had een dochter Henderika die 24 Mrt 1862 geb. was.
5. Geessien Luining, geb. 13 Jan. 1836 Slochteren.
6. Kornelis Luining, geb. 7 Mrt 1838 Slochteren en overl. 17-9-1896, geh. 19-5-1877 Schildwolde Grietje Benninga, geb. 9-7-1843 en overl. 7-2-1926 Schildwolde. Zij was een dochter van: Pieter Jans Benninga en Harmke Menkes Smedes.
7. Jaapje Luining, geb. 6 Jan. 1841 Slochteren.
8. Martje Luining, geb. 26 Mrt. 1844 Slochteren.

By de foto (zie V.1, bl. 64/65):

Markt van geslachte varkens te Groningen. Naar een schilderij van F.G.W. Oldewelt, geb. Amsterdam 19 Aug. 1857 en overl. Laren (N.H.) 22 Apr. 1935. Hij was werkzaam in Groningen van 1896 tot 1903, waar hij directeur was van de academie Minerva. Het origineel bevindt zich in het V.V.V.-kantoor, Grote Markt, Groningen. (Rechts het Goudkantoor)

Daarbij is aan Tyddo Tyaedens en Hemke toebedeeld met Aito Aeylckens en Tiae zijn huisvrouw o.m. de heerd waar Tyddo Tyaedens met zijn huisvrouw en kinderen nu ter tijd op woont, grenzende in het Zuiden aan de erentfeste Borgemeester Rolteman, in het Noorden de erfgenamen van Phebo Ipens enz.

Na een opsomming van landen die toevallen aan Johan Hovinck volgt: ten derde is toegedeeld aan Sijbel Tyackens en Sijnke zijn huisvrouw of erfgenamen met de erentfeste hopman Upko Herens als voormond en Wybbe Fockens als voegt en Aeylcko Tyaedens hopman als vader voor Tyacke de jongste dochter.

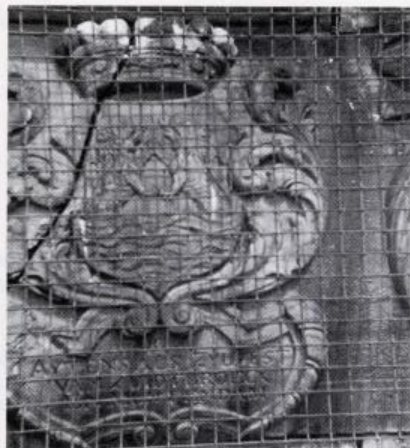
Volgens V.x/24-11-1611 laten Aeito Aeylckens en Tyade huwelijkse voorwaarden maken en tegelijkertijd een testament, waarvoor als getuigen aan zijn zijde: Aeylcko Tyaedens als vader, Tidde Tyaedens en Gocke Gockens (zie later).

Aan haar zijde: Phebo Frericks en Sybele Tyackens wegen zijn kinderen en Johan Hovinck wegen zijn huisvrouw Esse. Op 30 maart 1603 comparen Tyddo Tiaedens en huisvrouw Hemke, Sijbel Tyackens en Sijntke zijn huisvrouw, Johan Hovinck gehuwd met Esse en Aito Aeylckens met zijn huisvrouw Tiade als erfgenaam tot en over Elke gewesene huisvrouw van Aeylcko Tyaedens ter eenre en Aeylcko Tyaedens voor hemselven ter andere zijde, teneinde een erfscindinge aan te gaan. Aeylcko zal door bovengenoemde erfgenamen worden afgekocht voor dat deel dat Elke bezat ten tijde dat Aeylcko bij Elke is gekomen en volgens huwelijkscontract is vastgelegd. Hij doet afstand van huis, schuur, wringen, en klingen, tilen, schuttingen en schutpalen, dat op de sterfdag van Elke is nagebleven. Op 7 juni 1603 hebben Tyddo Tyaedens en Hemke, Sijbel Tyackens en Sijntke, Johan Hovinck en Esse, Aeyto Aeylckens en Tya een erfscindinge gemaakt van de landen van hun lieve zalige vader Focko Frericks ende hun lieve zalige moeder Elke.

Sijbel Tyackens en Sijntke zullen krijgen o.a. de halve heerd landes gelegen in Zuidbroek in de Overburen, daer Focke Frericks ende Elke afgestorven synnen ende nu ter tijdt van Aeilko Tyaedens ende Aeyto ende Tyade gebruikt worden. Ongedeeld blijft het aandeel in 4 ackeren in Upko Bennes zaliger ghedachte herdt landes te Mydwolda, met sijn annex ende gerechtigheit; enig land in Dyrckenacker en het aandeel in Eppe Vinkens heerd en een rentebrief van Frerick Eebels ende Reyners Garbrants.

Upko Bennens is kerkvoogd te Midwolda 1572-1588/97, gehuwd met Foelke (Tiackes?) Zie Gruon. 1971 pag. 81.

Op grond van bovengenoemde acten kunnen we besluiten dat het echtpaar Focke Frericks en Elke beiden zijn overleden vóór 17-6-1602, uit welk huwelijk 5 dochters geboren zijn, waarvan de jongste nog onmondig is, waarvoor haar (stief?)vader Aeylcko Tyaedens compareert. Eén van de dochters: Tyade is gehuwd met Aeyto Aeylckens, hopman, wiens vader Aeylcke Tiaedens na het overlijden van Focko Frericks, opnieuw gehuwd is met zijn schoonmoeder Elke. Phebo Frericks treedt in 1611 als getuige op voor Tyade. Zou hij een oom kunnen zijn? Tidde Tyaedens en Aeylcko Tyaedens zijn volgens acten Zuidbroek 28-9-1623 en 24-11-1611 broers.

Vrij uitvoerig hebben we stilgestaan bij deze voorouders van Elleke Tiddens, omdat uit het hiernavolgende zal blijken dat één der nazaten Focko Aitens, geb. Zuidbroek, ov. aldaar 8-6-1734 en gehuwd met Geertruid Cornelis, het wapen voert met de halve leeuwen, uitkomend boven water, welk wapen voorkomt op de borstwering van de sluis in Termunterzijl, waarvan een tekening in kleur op het Rijksarchief te vinden is onder nr. 24 en 24 kruis, van het Termunter Zijlvest. Bovenbedoeld wapen toont de leeuwen in goud, op een groen veld, het water is zwart. Focko is zijlvest van Zuidbroek en Muntendam.

Het volgende overzicht beoogt niet het geven van een volledige genealogie, maar werd door ons gevonden bij het zoeken naar de herkomst van bovenbedoeld wapen.

- I. Uit het huwelijk van Focko Frericks, ov. vóór 1602 en Elke ov. vóór 1602, worden de volgende kinderen geboren:
 1. Hemke Fockens, ov. vóór 1649 en na 1647, gehuwd vóór 1602 met Tidde Tyaedens, ov. vóór 1647 (broer van Aeylcko Tyaedens) volgt II.
 2. Tia Fockens, ov. vóór 20-3-1654, gehuwd met Aeito Aeylckens (zoon van bovengenoemde Aeylcko Tiaedens, hopman, gehuwd met Elke) hopman en kerkvoogd te Zuidbroek, volgt VI.
 3. Sijntke Fockens, gehuwd vóór 17-6-1602 Sijbel Tyackens.
 4. Esse Fockens, gehuwd vóór 17-6-1602 Johan Hovinck.
 5. Tiacke Fockens.
- II. k.k. van Hemke Fockens en Tidde Tyaedens (I.1).
 1. Elleke Tiddens, ov. vóór 1649, gehuwd Zuidbroek 28-9-1623 Focko Ewens, die bij verschillende verzegelingen optreedt als getuige te Zuidbroek. (voor zijn huwelijkscontracten zie eerder). Hij huwde eerder 20-5-1603 Zuidbroek met Freex Hayyens. Het is ons niet duidelijk of er familieverband bestaat tussen deze Focko Ewens en die, die in onze vorige artikelenserie genoemd werd te Leermens. Kennelijk stamt hij niet uit Zuidbroek, gezien zijn huwelijkscontract.
 2. Focko Tiddens, gehuwd met Hillichjen Cornelis. (volgt III).
 3. Sijntko Tiddens, gehuwd met Baauwe Hewens, volgt IV.
 4. Tiacke Tiddens, ov. na 1-6-1659, gehuwd met Edscke Hewens, die in 1649 op de Meeden wonen (hc. Westerlee 15-5-1633). Zij is een dochter van Heuwo Nannes, ov. vóór 1633 en Jacob. Verder caveren voor haar: Focko Sibens, bestevader "in sijn loflike hoge olderdom" Hayo Nannes, Reint Nannes en Sijnko Ulckens als omen en Mello Wabbes als vedder. Volgens kwartierstaat Starke is Sijntko Ulckens gehuwd Meeden 3-5-1623 (hc) met Meencke Nannes (zie Gruon. 1970). Zij is een

dochter van Nanno Hayens en Edske Heeuwes, die kennelijk ook de ouders zijn van Heewo Nannes. Daarvoor Heewo Tonckens, genoemd in 1567 en gehuwd met Bunteke.

Sijntko Ulckens is een zoon van Ulko Sijntkes en Aeltijn.

Uit het huwelijk van Tiacke en Edscke werden geboren:

- a. Eppien Tiackes, gehuwd Zuidbroek 15-5-1667 (hc) met Tiddo Sierts (zie later).
 - b. Hewo Tiackes.
 - c. Tiddo Tiackes.
 - d. Focko Tiackes.
5. Abele Tiddens, ov. vóór 1649 gehuwd Zuidbroek dec. 1617 (hc) met Aeylco Phebens, die een zoon was van Phebe Ipens en Aleyt en een broer van Willem Phebens en Ipo Phebens volgt V. V. ij 4/2-4-1628 hc. tussen Rempko Ipens (z.v. zal. Ipo Phebens en Trijne. Stiefvader is Jan Jans, Willem Phebens voormond, Haio Tiddens voogd, Aeylco Phebens en Phebo Frans) en Hille Jans (d.v. sal. Jan Frans en Sijben. Aeylco Jans, Frans Jans en Emmo Jans broers, Lambert Emmens en Luppó Rotgers). V.x.5/1637 Phebo, Remke, Doecko en Evert Ipes broers, caverende voor hun resp. huisvrouwen Ipe, Hille, Deetjen en Sijcke, samt Peter Oomkes gehuwd met Oucke enz.) Peter Oomkes is een zoon van Omcko Engels. id. 13-3-1637 Willem Jans, gehuwd met Wypke Ypes, waarvoor Willem Phebens als oom, Doeko, Phebe, Remke en Evert Ipes zijn broers. V.x.4/2-5-1628 Doeko Ipens, gehuwd met Dettje Harmens. III e + 16-11-1563 Schelinge tussen Ipo Doeckens met adhaerenten tegen voorm. en voogden van sal. Doeko Hommens onm. kinderen.
6. Bolo Tiddens (zie V.x.8./21-4-1649) gehuwd met N.N. waaruit 3 kinderen, waarvoor Jurjen Tiddes, Tiacko Tiddens en Harmen Sticker resp. voormond en voogden zijn, vermoedelijk o.a. Renske en Eeuwke Boelens (zie V.x.13/10-5-1686). Bolo Tiddens is blijkens V.x.5./10-4-1636 een zwager van Jurjen Tiddes, gehuwd met Anna Bonckens. Andere getuigen bij dit huwelijks contract: voor hem: Peter Jans, zwager, Hopman Aeyto Aeylckens neffens Wibrant Amsing. Voor haar: Nanno Tiardts ohm, Tiardt en Oltger Bonckens gebroeders en Anna Lubberts.

III. kk. van Elleke Tiddens en Focko Ewens (II.1).

1. Haye Fockens (Ruscher) gehuwd Zuidbroek 22-7-1654 met Jantien Hayes, waaruit in ieder geval:
 - a. Tidde, ged. Noordbroek 21-7-1673.
2. Tiae Fockens, ov. na 28-4-1654.
3. Eeuwke Fockens, gehuwd Zuidbroek 28-4-1654 (hc) procl. Scheemda 30-4/7 en 14 mei 1654 Aiso Bunnes, z.v. Bunne Menses. Voor haar o.m. Cornelis Jansen vedder. Zij huwt daarna met Egbert Geerts te Heiligerlee (zie V.x.10/16-5-1663; hc. Zuidbroek 26-2-1658).

IV. k.k. van Sijntko Tiddens en Baauwe Hewens (II.3).

1. Eppe Sijntkes, huwt Noordbroek 1-6-1659 Onno Edzens, ov. vóór 1681. Uit V.x.10/12-12-1663 blijkt dat Eppe eerder huwde met Ebel, waaruit Eppe Ebels, gehuwd met Ilben, Derk Ebels, geb. 10-8-1640 en Willem Ebels geb.ca. 1644, waarvoor Jan Derks en Ellerus Eppinus als ooms aan vaders en moederszijde.

2. Elke Sijntkes, huwt Zuidbroek 3-3-1664 (V.x.10) Hero Sijpkes. (zie voor Hero Sijpkes: Ned. Arch. voor Gen. en Her. 1949, pag. 181). Voor hem caveren: Claes Fickes, stiefvader en Elke moeder, Aeldrik Heres voormond, Tamme Broeils sibbevoogd, Haio Broeils oude oom.

3. Heeuwke Sijntkes, huwt Martien Hindriks (zie V.x.13/7-12-1681).
4. Aeltie Sijntkes, huwt Albert Rijnders (zie V.z.7/7-6-1675).
5. N.N. Sijntkes, huwt Nanno Edzkes, waaruit Edsko Nannes gehuwd Scheemda 7-6-1675 (hc) met Gela Matthias. Volgens V.z.7 (Scheemda) huwen 7-6-1675 Edsko Nannes en Gela Matthias. Voor hem: Nanne Edskes als vader, Etie Fockens wed. Focco Sickens als zuster, Jan Harmens oom gehuwd met Edske moei, Hewo Sijntkes oom, Albert Rijnders en Aeltie Sijntkes als oom en moei. Voor haar: Fossema Matthias, wed. Kummings, vrouw Henrica Edickinge wed. Matthiae en Ieka Matthias als susteren, Jan Coelis Olinius en Eeuwke Aijlkes neef en nicht. Eeuwke Aijlkes is gehuwd te Noordbroek 11-9-1653 met Tiacko Wypkes. Tiacko Wypkes te Noordbroek en Eeuwke Aijlkes te Scheemda, procl. Scheemda 14, 21 en 28 aug. 1653, attestatie 11-9-1653. Zij is een dochter van Aeylke Epkens en Sibelke Matthias, die weer een zuster is van Wirtjo Matthias (zie later). Scheemda: Dr. Janus Olinius uit Appingedam en Elsie Jans, attestatie gepasseerd 29-1-1665 om tot Oostwold te trouwen. Gedoopt Scheemda: Tiacko 6-2-1670 en Tiacke ged. 24-3-1673.

V. kk. van Abele Tiddens en Aeylco Phebens (II.5).

1. Eeske Aeylckens, huwt Zuidbroek 8-6-1641 met Lubbert Derks. Voor hem: Jan Derks en Willem Derks broers, Bunne Eltes, Ebel Eppes en Harm Eppes zwagers. Hieruit: Abeltien Lubberts, ov. vóór 10-5-1686 (zie V.x.13).
2. Phebe Aeylckens.

VI. k.k. van Tiade Fockens en Aeyto Aeylckens (I.2)

1. Focko Aeitens, geb. Zuidbroek, ov. tussen 1665 en 1685, kerkvoogd en ouderling, gehuwd omstreeks 1645 met Anneke Scheltens, d.v. Schelto Woerts en Bouwe Eppens (zie V.aa 1/10-7-1674) volgt VII.
2. Siertie Aeitens, ov. vóór 1654, procl. Zuidbroek 25-5-1629 Peter Eppens (zie V.x.4.) z.v. Eppe Hayens en Gertyen Eppens volgt IX.
3. Eeuwke Aeitens, huwt Zuidbroek 8-3-1638 Luppe Tonckens gerechtsdienaer in de rechtstoel Winschoten, geb. aldaar 1598/99 z.v. Tonckert Tammens, gehuwd met Aeylcke Ockens (zie Gruon. 1970, pag. 127) volgt IX.
4. Tiapcko Aeitens, ov. vóór 1654, gehuwd met Hendrikje Ubbens, ov. vóór 1654, waaruit: Ubbo Tyapckens, gehuwd Winschoten 20-4-1654 (V.dd.6) met Heytie Nantkes, d.v. Nantko Waldriks en Eelberen Suilman (zie later).
5. Elske Aeitens, gehuwd met Memmo Tyarcks volgt XII.
6. Tiackjen Aeitens, huwt Zuidbroek 11-5-1637 Lehnert Eppens. Voor hem getuigen bij het huwelijk: Reint Eppens als bestevader, Tiddo Reynts, Peter Lehnerts halfbroer, Schelto Wierts als zwager en Siert Eltjes). Uit dit huwelijk:
 - a. Peter Leenderts.
 - b. Bouwe Leenderts.

VII.k.k. van Focko Aitens en Anneke Scheltens (IV.1).

1. Tjapko Fockens, geb. Zuidbroek, ov. vóór 1694, kerkvoogd, gehuwd Nieuw Scheemda 10-7-1674 (hc. V.aa.1) met Martje Hoving, geb. omstr. 1654, d.v. Tamme Alberts Hoving en Ebelte Jans (volgt VIII).
2. Hiltje Fockens, kerkvoogd Zuidbroek, ov. vóór 21-5-1700 (V.x 15). Hij huwt met Lubbertien Broeyls. Zij hertrouwt Zuidbroek 21-5-1700 met Beno Peters zijlvest te Termunten. Dedigslieden voor hem: Berent Jans, Claas Bartholts en Jan Lamberts neven. Voor haar: Willem Bronts gehuwd met Ettien Ockes Schonebeek, Geertien Ockes Schonebeek, weduwe van Tiddo Writzers broer en zusters. Writser Peters, Aelco Peters, Peter Hapkes en vrouw Anje Tjapkes, Ayto Wylckes en vrouw Geeltjen Tjapkes als neven en nichten. volgt XIII. Lubbertien Broeyls is geboren Loppersum 21-9-1660 als dochter van Lubbertus Broeyls, ov. 1660, gehuwd Loppersum 27-11-1659 met Grietie Brunts, d.v. Willem Brundts, geb. 1593, ov. Loppersum 14-6-1658 en zijn tweede echtgenote Marretie (zie Gruon. 1971, p.83 e.v.) z.v. Brundt Tyarcks en Hille Tjaarts. Te Zuidbroek komt voor op 6-4-1606 (V.x.1) Gocko Gockens en Swane zijn huisvrouw, kopen op het Heren Wijnhuis te Groningen bij keersen uitgang, zalige Tyacke Brunts hues en halve heerd te Zuidbroek. (Kan Tyacke Brunts familie zijn van Brundt Tyarcks? We treffen in diverse acten de verwisseling aan van Tiacke en Tjark). Volgens III e kruis, procederen op 4-2-1567: Tyacko Brundts, Tydde Aepkens en Tyabbe Hemmes, kerkvoogden te Zuidbroek tegen Harcko Wabkens. Boven genoemde Gocko Gockens wordt als dedigsmen genoemd bij het huwelijkscontract van Aeyto Aeylckens en Tyade Fockens. Hij is volle neef (zie eerder). Op 4-3-1609 (V.x.1) laten Gocko Gockens en Swane ehel. huwelijksvoorwaarden maken. Voor hem compareert Aeyto Aeylckens als volle neve. Voor haar: Gert Mehrtenss wegen sijn huessfrouwe Aeltien als Swane suster. Westerlee (V.ee.3.) 27-5-1656. Jan van Gennep tot Schildwolde, voor zijn huisvrouw, ontvangt van wed. Harmke Sickes geld. Getuige Brunt Gockes op Suirveen. Zuidbroek: 15-4-1645. Huwelijk tussen Hindrik Pieters en Aeltyne Gockes: Voor hem: Aelcke Peters, moeder en Eeme Jullens zwager. Voor haar: Swane Gockes, moeder, Brundt Gockes broer, Wypke Gockes broer, Frans Onnes zwager, Hemme Wypkes oom, Aeltyne Gockes. Zuidbroek april 1657. Wypke Gockes wordt genoemd als zwager van Eme Egberts bij het huwelijk van laatstgenoemde met Tiacke Peters (zie onder IX.3). Zuidbroek: 14-3-1637. Swane Wypkes, wed. Gocko Gockes met haar oudste zoon Brundt Gockes en huisvrouw Grietie, Aeyto Aeylckens en Memme Wypkens, Borneer Gerlofs voormond en voogden over zijn onmondige kinderen. Winschoten: 2-11-1671 (hc) Sibolt Luppes in Beerta huwt Anna Hermans, wed. wijlen Brundt Gockes. id. 6-5-1673. Gocko Wypkes, Jan Sickes en Jan Eppens, voormond en voogden over Brundt Gockes, Anna Hermans gewesene ehel. onmondige dochtertje ten eenre en Gocko en Willem Brondts gebroeders ten andere zijde, dragen over so Brundt Gockes op zijn sterfdag heeft nagelaten. Merkwaardig hoe we bij ons onderzoek steeds weer opnieuw stuiten op namen, die we op de een of andere wijze reeds eerder in onze beschouwingen tegen kwamen. (wordt vervolgd)

Groningen, juni 1973

De studiezaal van het gemeentearchief zal in verband met de gedeeltelijke ontruiming van het thans bij het gemeentearchief in gebruik zijnde deel van het rijksarchiefgebouw en de tijdelijke huisvesting van het archiefpersoneel elders met ingang van maandag 9 juli a.s. tot nadere aankondiging zijn gesloten. Schriftelijke vragen zullen zo mogelijk, doch voorlopig slechts met grote vertraging, worden beantwoord.

Het postadres van het gemeentearchief is vanaf heden:

Gemeentearchief, Postbus 1192, Groningen.

Telefonisch blijft het gemeentearchief, tenzij nog anders wordt bericht, bereikbaar onder het nummer 050-126802.

ooo

In de "Gruoninga-reeks", een reeks genealogieën e.d. onder redactie van Ir.Th.P.E. de Klerck en G.W. Nanninga, verscheen, zoals elders in dit nummer reeds vermeld, als nummer 1: "HET GESLACHT SPREEN".

Het 64 bladzijden tellende en van foto's voorzien boekje (met een wapentekening in kleur) is verkrijgbaar bij de schrijver: R.J. Spreen, Scheldestraat 9 te Winschoten

ooo

Medewerkers aan dit nummer zijn:

Mej.P.J.C. Elema	Peizerweg 70/15	Groningen
Werner Harten	Fritz Schumacher-Allee 79	2 Hamburg 62 (Dld)
Mevr.K.S.Heyning-Reinders	Distellaan 5	Wassenaar
A. Hoft	Wilhelminaweg 24	Appingedam
H.M. Luning	Lageweg 14	Noordlaren
G.W. Nanninga	Schoutelaan 14	Haren (Gr.)
Drs.O.D.J. Roemeling	Gealekamp 71	Hardegarijp
R.J. Spreen	Scheldestraat 9	Winschoten
A. de Vries	It Stimlân 18	Dronrijp

Redactie: Ir. Th.P.E. de Klerck
G.W. Nanninga

Eventuele bijdragen te zenden aan het redactieadres: "Gruoninga",
Schoutelaan 14 - Haren (Gr.)

INHOUD:

Hk. TIMMER	- Onze familie Timmer,	73
A. HOFT	- De ridder en de halve leeuwen (III),	79
Drs. O.D. J. ROEMELING	- Aanvullingen op de bijdrage tot - de genealogie Hillenius,	85
P.J. RITSEMA	- Het grafboek van Scheemda,	86
P.J.C. ELEMA	- Genealogie Eendhuizen (II),	87
G.W. NANNINGA	- Stamreeks Verheek,	91
Ir. Th. P. E. DE KLERCK	- Overlijden 1806-1811,	92
J.P.A. WORTELBOER	- Scheepsbouwers in de Groninger - Veenkolonien: genealogie Bijlholt,	93
P. BROOD	- Kwartierstaat Nicolaas Vander- - veen,	99
T. BALK Mzn	- Fragmentgenealogie Van Heukelum,	106
A. HOFT	- Een familiebijbeltje.	108

EEN FAMILIE TIMMER

De oudste medewerker aan ons blad, wiens afbeelding en persoonsbeschrijving u kunt vinden in Gruoninga 1969 op p. 54 (zie ook de aanvullende correctie op p. 90), publiceerde achtereenvolgens over de families Sprenger (van zijn moeder, zie Gruon. 1969, p. 54-91-124), Jager (van zijn vrouw, zie Gruon. 1971, p. 17-53-87) en thans afsluitend zijn eigen geslacht Timmer.

Wij waren in de gelegenheid verschillende aanvullingen uit het archief te Groningen, doop- en trouwboeken in Bunde en Wymeer en de boeken van de burgerlijke stand in enige gemeenten in Oost-Groningen aan te brengen.

De Klerck

ONZE FAMILIE TIMMER

door Hk. Timmer Gzn.

100. Hilvert Hilverts, van beroep timmerman, wonende te Bellingwolde, N-Herv., gehuwd met Alke Jacobs, die als weduwe van 74 jaar overleed te Bellingwolde op 22 maart 1811, nalatende 6 kinderen. Uit dit huwelijk zijn geboren en gedoopt te Bellingwolde negen kinderen:

1. Jacob Hilverts, 7 april 1765 (201).
2. Harm Hilverts, 27 maart 1767 (202).
3. Wupke Hilverts, 27 maart 1767 (tweeling).
4. Willem Hilverts, 23 maart 1770.
5. Willem Hilverts, 20 dec. 1771.
6. Grietje Hilverts, 10 april 1774.
7. Geesijen Hilverts, 16 maart 1777, overl. Hoorn (Wedde) 25 sept. 1837, tr. Bellingwolde 13 feb. 1812 met Harm Hindriks van Oosten, kuiper, geb. Heerenland, ged. Wymeer 14 april 1771, overl. Hoorn 14 mei 1823 (als Harm Hindriks Kuiper), z.v. Hindrik Harms (van Oosten) (kuiper te Wymeer) en Trijntje Harms en weduwnaar van Grietje Harms (die 24 jan. 1811 te Blijham begraven werd).
8. S waantje Hilverts, 16 mei 1779.
9. Jan Hilverts, 20 april 1783.

201. Jacob Hilverts (Timmer), geb. te Bellingwolde 11 maart 1765, overl. aldaar 25 aug. 1838, timmerman te Bellingwolde, huwde op 28 mei 1793 te Oudeschans met Ike Feijes (Indenham), ged. Bellingwolde 10 mrt 1771, overl. aldaar 5 sept. 1844, dochter van Feije Harms en Antje Jans. Uit dat huwelijk zijn geboren vier kinderen, die later de familienaam Timmer voerden.

1. Hilvert Jacobs Timmer, geb./ged. Bellingwolde 21 nov./1 dec. 1799, overl. Bell. 11 aug. 1859, timmerman. Hij trouwde met I zijn nicht Alke Harms Timmer, zie 202.1. Hij huwde II te Vlagtwedde 19 april 1828 met Claasijn Christiaans Kok, geb./ged. Vl. 7-1-1804, overl. Bell. 8-4-1858, d.v. Christiaan Jans (Kok), broodbakker en Jantijn Harms (Kranenborg).
2. Antje Jacobs, geb./ged. Bellingwolde 22 maart/3 april 1803, overl. ald. 7-3-1836 als daglonerse. Zij huwde te Bellingwolde 1-6-1835 met Eede Jans Kramer, boerenknecht, geb. te Wijmeer 18-

v.l.n.r. boven: Th. Milder (1800), Karl (1800-4), K. Milder (1800) en zijn stiefvader, beneden: Irmgard (1802-1), Joh. Smit (1802), Imke Heitling (1800), Remmer (1802-2), Harm. Goeman (1802)

11-1809, overl. Bellingwolde 19-3-1879, z.v. Jan Harms Kramer en Antje Kristiaans (die te Wymeer overl. resp. 22-3-1830 en 7-3-1827). Eede trouwde voor de tweede keer te Bellingwolde 9 juni 1838 met Jantje Jans Abbas, dienstmeid, geb./ged. Bellingwolde 10/23 sept. 1810, overl. aldaar 7-1-1901, d.v. Jan Engels Abbas, dagloner en Grietje Davids Potter.

3. Jan Jacobs, geb./ged. Bellingwolde 19/28 sept. 1806.
4. Harms Jacobs Timmer, geb. Bellingwolde 10 okt 1811, overl. ald. 1 juni 1869, dagloner, gehuwd te Beerta 12-7-1834 met Luktjen Lag, geb./ged. Oude Pekela 2 dec. 1804, overl. Bellingwolde 25 feb. 1871, d.v. Meindert Harms (Lag) en Bijke Jochems (Lingbeek). Hoewel bij het huwelijk van Luktjen Lag met Harm Timmer duidelijk vermeld staat dat hij zoon is van Harm Hilverts Timmer en Gepke Harms en deze ouders dan aanwezig zijn, toestemming geven en de vader de huwelijksakte ondertekent, meen ik dat hier Harm Jacobs Timmer gehuwd is en wel op de volgende gronden: hun dochter werd genaamd Ike, zoals de moeder van Harm Jacobs heette; hij ondertekent (heel voorzichtig) de huwelijksakte met Harm Timmer; naderhand bij de geboorte der kinderen H.J. Timmer en Harm J. Timmer, waarbij in alle drie gevallen de schrijfwijze van Timmer volkomen identiek is; hij overlijdt 1-6-1869 als Harm Jacobs Timmer, echtgenoot van Luktjen Lach, 57 jaar, hetgeen precies klopt met de geboortedatum van Harm Jacobs 10-10-1811, terwijl Harm Harms geboren is op 5-1-1811. Naderhand heet de man van Luktjen Lag steeds Harm Jacobs Timmer, nooit Harm Harms Timmer; een tweede huwelijk van Luktjen Lag met Harm Jacobs Timmer is niet te vinden. Wellicht gebruikte hij het certificaat van de nationale militie van zijn neef, geregistreerd no. 1132, waaronder dezelfde handtekening staat als onder de huwelijksakte, wie kan het uitmaken? Zo ja, dan moeten "zijn" ouders aan het bedrog hebben meegewerkt. Ook werd bij het huwelijk het extract uit het doops-protocol der hervormde gemeente van het karspel Bellingwolde van Harm Harms Timmer, afgegeven den 10 juni 1834, overgelegd.

202. Harm Hilverts Timmer, ged. te Bellingwolde 27-3-1767, overl. ald. 7-2-1838, Ned-Herv., schoenmaker, huwde I ald. 10-5-1799 met Hilligjen Hinderks (van der Laan), overl. te Bellingwolde ca. 1803.

Uit zijn 1e huwelijk zijn geboren 2 kinderen:

1. Alke Harms Timmer, geb./ged. te Bellingwolde 30 maart /3 april 1800, overl. Vlagtwedde 17-5-1827, gehuwd te Vlagtwedde 3 juni 1826 met haar neef Hilvert Jacobs Timmer, zie 201.1.
2. Gepke Harms, geb./ged. te Bellingwolde 26 dec. 1802/6 jan. 1803, waarschijnlijk jong overleden.

Harm Hilverts huwde voor de 2e keer te Wymeer (Ostfriesland) proclamatie 24 juli 1804, proclamatie te Bellingwolde 31 juli 1804, met Gepke Harms (Meins), geb. te Kloster-Dünebroek (Wymeer) 26 dec. 1783, overl. te Bellingwolde 1 dec. 1845, dochter van Harm Meins en Zwaantje Jans, arbeiders op het Heerenland te Wymeer. Uit het 2e huwelijk zijn 8 kinderen geboren:

3. Zwaantje Harms, geb./ged. te Bell. 9/16 juni 1805.
4. Hilvert Harms, geb./ged. te Bellingwolde 4/11-2-1808, boerenknecht, tr. te Bellingwolde 23-5-1846 met Geeske Harms

Geertsema, dienstmeid, geb. Oostwold (Midwolda) 11 jan. 1813, overl. te Bell. 16 jan. 1859, d.v. Harm Fiebes Geertsema, voerman en Anje Hindriks Scholte. (Zij hertr. als inlandse kraamster te Bell. 18 juni 1853 met Hendrik Raatjes, dagloner, geb. Bell. 14 juni 1817, z.v. Barteld Hindriks Raatjes, grutter en Houke Temmen).

5. Harm Harms, geb./ged. te Bell. 5/20 jan. 1811.
6. Jacob Timmer, geb. te Bell. 11 febr. 1813. Volgt 301.
7. Willem Timmer, geb. te Bell. 5 jan. 1816.
8. Jan Timmer, geb. te Bell. 31 aug. 1819. Volgt 302.
9. Derk Timmer, geb. te Bell. 10 maart 1822. Volgt 303.
10. Wubke Timmer, geb. te Bell. 12 jan. 1825, overl. ald. 26 mei 1826.

301. Jacob (Harms) Timmer, geb. te Bell. 11 feb. 1813, arbeider, overl. ald. 22 juli 1854, N.H., huwde I te Bellingwolde op 10 aug. 1844 met Trijntje (Harms) Kruize (ook Kru(i)se), geb. Vriescheloo (Bell.) 12 okt. 1820, overl. Bell. 18.9.1850, d.v. Harm Willems Kruise, timmerman en Jantje Fokkes Tebbenhof.

Uit dit le huwelijk zijn 2 kinderen geboren te Bell.:

1. Gepke Timmer 5 nov. 1844.

2. Harm Timmer 1 maart 1847.

Jacob Timmer trouwde II te Bell. 17 mei 1851 met Trijntje Schotten, geb. te Bell. 15 okt. 1821, overl. ald. 14 april 1901, d.v. Friedrich Jans Schotten en Talle Harms Eden, dagloners.

Uit dit 2e huwelijk:

3. Talle Timmer, geb. Bell. 13 aug. 1853, overl. ald. 14 juni 1873.

302. Jan (Harms) Timmer, geb. te Bell. 31 aug. 1819, landarbeider ald. aan de Veendijk, overl. ald. 12 aug. 1859, N.H. Hij huwde te Bell. op 29 mei 1847 met Stientje (Hindriks) Heiting, geb. te Bunde (Ostfriesland) 9 jan. 1826, overl. te Bell. 13 dec. 1910, d.v. Hindrik Teessen (Heiting) en Imke Geerds Smit. Voor een afbeelding van Stientje Heiting zie Gruoninga 1969, p. 125. Uit dit huwelijk zijn te Bell. 5 kinderen geboren:

1. Hindrik Timmer 23 sept. 1847. Volgt 401.

2. Hilvert Timmer 3 april 1849. Volgt 402.

3. Harm Timmer 5 nov. 1851. Volgt 403.

4. Imke Timmer 24 mei 1855. Volgt 404.

5. Geert Timmer 17 dec. 1857. Volgt 405.

De Familie Heiting

Hindrik T(h)eessen, kuiper te Bunde, overl. ald., huwde ald. in de Ref. Kirche op 29 april 1817 met Imke Geerds Smit, geb./ged. ald. 21/23 febr. 1794, dochter van Geerd Ontjes Smit. Hij had behalve zijn dochter Stientje (zie 302) nog een zoon, genaamd Thijs Heiting, geb./ged. te Bunde 20/23 april 1820, overl. te Bunderhee op 23 okt. 1897, Ev. Ref. gehuwd te Bunde op 7 juni 1846 met Aaltje Hansen Garrelts, geb./ged. Bunde 2/16 sept. 1818, overl. te Bunderhee 31 maart 1895, dochter van Hans Garrelts, arbeider en Frouke Roelofs. Uit laatstgenoemd huwelijk zijn o.a. geboren:

1. Imke Heiting, volgt 1000.

2. Johannes Heiting, geb. te Bunde 29 nov. (ged. 10 dec.) 1848, overl. te Geestemunde.

3. Hinderk Heiting, geb. te Bunde 10 febr. 1851 (ged. 23 feb.), overl. 11 dec. 1908 te Holthusen, huwde met Geeske Kuiper, geb.

17 aug. 1851 te Stapelmoor, overl. 12 sept. 1938 te Holthusen, uit welk huwelijk ald. is geboren op 26 nov. 1885 Thees Heiting, overl. te Tichelwarf (Holthusen) 14 april 1911.

4. Grietje Heiting, overl. te Bunderhee in okt. 1905.

5. Geerd Heiting, geb. te Bunde 26 aug. (ged. 9 sept.) 1855, overl. te Weener op 5 jan. 1917, ongehuwd.

Thijs Heiting (* 23-4-1820) met gezin

1000. Imke Heiting, geb. te Bunderhee op 24 aug. 1846, 6 sept. ged., overl. te Weener 27 april 1926, huwde 22 april 1877 te Bunde met Klaas Harms Mülder, geb. 28 sept, ged. 7 okt., 1849 te Bunderhee, Lagermeister te Weener, Ev. Ref., overl. ald. 15 feb. 1934, zoon van Harms Jans Mülder en Küntje de Vries.

Uit dit huwelijk zijn geboren 4 kinderen:

1. Hermann Johannes Mülder, volgt 1001.

2. Theodor Heinrich Mülder, volgt 1002.

3. Margaretha Mülder, geb. 2 sept. 1881 te Weener, overl. te Leer 10 maart 1953, ongehuwd.

4. Adolf Mülder, volgt 1003.

1001. Hermann Johannes Mülder, aannemer, geb. 7 febr. 1878 te Weener, Ev. Kirche, overl. ald. 11 aug. 1946, huwde I ald. op 12 mei 1904 met Remkea Spekker, geb. 14 juli 1878 te Holthusen, overl. te Weener 2 dec. 1930, d.v. Hermann Heije Spekker en Remkea Warders.

Uit dat huwelijk 2 kinderen:

1. Imme Theodore Mülder, geb. te Weener 1 okt. 1904, ambtenares te Berlijn.

2. Kätchen Hermine Mülder, geb. te Weener 7 juli 1906, huwde I te Weener 25 okt. 1930 met Louis König, geb. ald. 15 juni 1901, bankkoopman, overl. 21 aug. 1964 te Schwabach. Uit dat huwelijk is te Berlijn geboren op 5 september 1932 een dochter Hanna Kea König, die op 18 mei 1961 te Hamburg trouwde met Dieter Cords, geb. 19 maart 1939 te Hamburg. Uit dat huwelijk is op 12 dec. 1961 te Hamburg geboren Hans Peter Cords. Zij woont thans in Preetz (Holstein).
Hermann Johannes Mülder is gehuwd II op 6 maart 1933 te Weener met Annette Holtkamp, geb. te Weener 21 juni 1886, d.v. Georg Holtkamp en Telina Tiemens.

1002. Theodor Heinrich Mülder, geb. 10 nov. 1879 te Weener, overl. aldaar 15 febr. 1951, van beroep Auktionator, Ev. Ref., huwde aldaar 2 juni 1906 met Johanne Hinrike Smit, geb. 4 maart 1884 aldaar en overleden aldaar 23 aug. 1965, dochter van Remmer Smit, Schmiedemeister en Harmanna Grijze Goeman te Weener.
Uit dat huwelijk 4 kinderen:

1. Irmgard Johanne Theodore Mülder, geb. 12 dec. 1906 te Weener, overl. aldaar 19.1.1973. Zij huwde op 30 sept. 1960 te Emden met Wilhelm Rudolf Julius Körber, geb. 24 aug. 1899 te Berent (Westpreussen), Ev. Ref. van beroep Steuerinspektor en Steuerbevollmächtigter in Weener, overleden aldaar 24 nov. 1966. Zij woont te Weener, Süderstrasse 14. Geen kinderen.
2. Remmer Hermann Mülder, geb. te Weener 15 mei 1909, overleden aldaar 25 nov. 1958. Ev. Ref., van beroep koopman, wonende te Weener, huwde aldaar op 18 aug. 1948 met Hinderika Kramer, geb. 31 maart 1918 te Bunde, dochter van Hindrik Kramer en Tjaberike Gosling.
Uit dat huwelijk 2 kinderen:
 1. Theodor Johannes Mülder, geb. 17 febr. 1949 te Weener, van beroep Beamte-Finanzverwaltung aldaar.
 2. Ingeborg Mülder, geb. te Weener 16 Mei 1954.
3. Hertha Kätchen Marga Mülder, geb. 5 nov. 1911 te Weener, overleden aldaar 25 juli 1913.
4. Karl Adolf Mülder, geb. 7 juli 1915 te Weener, van beroep koopman, Ev. Ref., overl. aldaar 12 oct. 1959, huwde te Bremen 17 mei 1939 met Martha Wicher, geb. aldaar 5 jan. 1908, dochter van Johann Wicher en Gertrud Hartmann.
Geen kinderen.

1003. Adolf Mülder, geb. te Weener 12 Mei 1884, gemeente-ambtenaar aldaar, Ev. Ref., overl. aldaar 12 maart 1963, huwde aldaar op 31 maart 1920 met Helene Ekhoff, geb. 19 feb. 1893 te Etzel (Ostfriesland), dochter van Friedrich Ekhoff en Anna Gerdes.
Uit hun huwelijk werd op 10 maart 1921 te Weener geboren Karl Friedrich Mülder, bankbediende bij "De Oldenburgse Bank" te Oldenburg, Dietrichsweg 78. Hij huwde te Oldenburg op 29 aug. 1959 met Ruth Sandmann, geboren te Löningen 18 maart 1935, dochter van Johann Clemens Sandmann en Clementine Catharine Sieverding, wonende te Löningen aan de Haselüner Strasse.

(wordt vervolgd)

vervolg van p. 30 van deze jaargang

door A. Hoft

VIII k.k. van Tjapko Fockens en Martje Hoving (VII.1)

1. Focko Aitens, ov. Zuidbroek 8-6-1734, land. en kerkvoogd, gehuwd Zuidbroek 20-1-1705 met Geertruid Cornelis (zie eerder). Hij was zijlvest van Zuidbroek en Muntendam.
2. Anje Tjapkes, ov. Noordbroek vóór 1713, huwt Noordbroek 3-10-1694 (hc) Peter Hapkes. Daarna hertrouwt zij Noordbroek 24-4-1705 Eppo Pieters. (Zie kwartierstaat Starke Gruon. 1970, pag. 57).

IX. k.k. van Siertie Aeitens en Peter Eppens (VI.2.).

1. Aeylco Peters, gehuwd Zuidbroek 2-3-1657 met Bouwe Jurjens, d.v. Jurjen Tiddes, gehuwd Zuidbroek 10-4-1636 met Anna Bonnekens kleind. van Tidde Jurjens en Wypke en van Bonneke Tiaards en Jantien. volgt X.
2. Tia Peters, huwt Zuidbroek 25-9-1657 Roeleff Andries (V.x.9). z.v. Andries Waalkens en Martien Bartelds (zie Starke Gruon. 1970 pag. 124).
3. Tiacke Peters, gehuwd Zuidbroek april 1657 (V.x.9) met Eme Egberts, z.v. Egbert Emes. Voor hem: Wypke Gockens en Hinderik Sijsens als zwagers, voor haar: Syso Hindriks voormond, Aeylcke Peters broer en Tiae Peters zuster.
4. Eppo Peters, gehuwd Zuidbroek 14-3-1665 met Aeltien Reyners, d.v. Reyner Fockens, een broer van Remke Fockens, Derk Fockens en Ave Fockens, gehuwd met Roeleff Aeylckens.
5. Tjapko Peters.
6. Hayo Peters.
7. Geertien Peters.
8. Eye Peters.

X. k.k. van Aeylco Peters en Bouwe Jurjens (IX.1).

1. Wypke Aeylckens, huwt Zuidbroek 26-8-1684 Cornelis Claessens (zie Starke: Gruon. 1970, pag. 116).
2. Siertie Aeylckens, gehuwd Zuidbroek 16-2-1681 met Tiacke Ayssens (V.x.13) z.v. Ayso Tammens en Tiabbe Popes. Sierty was eerst gehuwd met Ayso Tammes, waaruit:
 - a. Tamme Aysses, gehuwd Zuidbroek 18-2-1675 met Aeltien Addekes en op 5-1-1681 met Peterke Blink, d.v. Albertus Rudolf Blink en Anneke Jansen (zie artikel Blink in Gruon. dec. 1958).
 - b. Tiacke Aysses.
 - c. Trijntje Aysses van Muntendam, huwt Zuidbroek 15-1-1683 Reynnder Reynders. Vervolgens Zuidbroek 10-2-1686 Antje Onnes en daarna 5-2-1690 Renske Wypkes.
 - d. Aucktien Aysses, huwt Zuidbroek 14-12-1687 Tiallingh Cornelis, z.v. Cornelis Tiallinghs.
Een dochter uit dit huwelijk Trijntje huwt Nieuw Beerta (V. ff 20-7-1708) met Johannes Stellingwerf. Voor haar getuigen: Grietje Tjallinghs, zuster en Ayse Tjallinghs broer. Voor hem Anna Cornera Stellingwerf, zuster gehuwd met Coernelis Tiddes.
Johannes Stellingwerf is een zoon van Regnerus Stellingwerf pred.

Nieuweschans in 1674, ov. 1692, gehuwd Beerta 29-5-1676 (hc) met Mettjen Pimpers, een dochter van Johannes Pimpers, pred. te Oostwold 1649-1675, geb. te Krefeld, gehuwd a. met Johanna Gosses, b. Beerta 26-6-1673 (hc) Anna Ludolphi, een nicht van Reinolda Brederode (zie O.D.J. Roemeling: Gruon.1964, p.77 e.v.)

Beerta 31-10-1667 (hc) Wibbo Eylers, gehuwd met Jantjen Sickens. Voor hem: Coert Eylers als broer, ds. Joan Pimpers te Oostwold zwager. Voor haar: Derck Jansen en Geertjen Sickens zwager en zuster.

Johannes Stellingwerf was een kleinzoon van Phocaeus Joachimus Stellingwerf, pred. te Idaard, later te Heerenveen, die gehuwd was met Antje Hachting.

Cornelis Tiddens is een zoon van Tidde Cornelis, ged. Nieuweschans 3-4-1648, gehuwd Nieuwolda 4-5-1675 met Meiske Jurjens, ged. Nieuwolda 27-11-1653 en een kleinzoon van Cornelis Cornelissen bakker te Nieuwolda gehuwd met Bouwe en van Jurjen Berends, gehuwd met Meyste.

Uit het tweede huwelijk van Tiabbe Popes met Roeleff Jans, werden geboren: a. Jan Roeleffs, gehuwd Zuidbroek 23-1-1691 Remke Jans, beide van Muntendam. b. Grietje Roeleffs.

Wij vragen ons af of hier verwantschap bestaat met Tiabbet Popkens, volgens het grafscriftenboek overleden te Siddeburen 25-2-1665, die als wapen voert:

rechts twee halve naar elkaar toegewende leeuwen, links een huismerk.

Overigens vonden wij een aantal gelijksoortige namen, die we hier willen vermelden:

Gedoopt te Scheemda:

22-10-1676 Rixte, d.v. Tiabbe Poppes en Remke

12-4-1663 Poppo, z.v. Tiabbo Poppes en Jantien.

Tiabbe Poppens van Scheemda gehuwd aldaar 17-12-1661 met Jantien Ennes. Zij laten een huwelijkscontract maken op 8-7-1670 (V.z.7). Voor hem: Hommo Doedens, neef; voor haar: Harmen Jurjens neve, Wypke Pieters nicht.

V.z.6./27-6-1662 Poppo Hittiens, zwager Jan Tiabbes en zoon Tiabbe Poppens.

V.jj.2/7-10-1663 Meeden. Hittio Themmen en Nantko Hayes princ. voormond en vreemde voogd over sal. Hittio Poppens minderjarige zontje, Frederick Elties, Jan Tiabbes, Anneke Jochums, wed. wijlen Phebo Poppes en Tiabbo Poppes, erfgenamen van wijlen Poppo Hittiens te Scheemda.

Volgens III e kruis, 26-1-1571: Eltke Ffebes als clager tegen Popo Tyabkens. Eveneens volgens III e kruis 16-1-1573 inzake een geschil tussen Tyacko Wypkens voermundt tho sal. Lauwe, Jacob Engelkens ende sal. huesfr. Lubben dochters, nagelaten kinderen en Poppo Tyabkens oeck nagelaten kinderen en Luwart Egberts vanwege huesfrouwen Haycka en van Etke, Haycken suster, noch onberaden oeck Lubben dochteren ten eenre en Memmo Hayes voermundt, Luerdt Sebens en Luppe Hermans voogden over salige Boel Jacobs kinderen, oeck Jacob en Lubbens zoon. (zie voor de uitvoerige tekst ook A.S.de Blécourt, Oldambt en Ommelanden, waar hij Lubbe een Huninga noemt).

Wij vonden in een schema III e kruis 1563: Luppō Harmens (zie

boven) waaruit Meke (Luppens).

- Hieruit: 1.Herman met zoon Popko Hermans
2.Hytko waaruit Meke (Hytkens)
3.Tammo, waaruit Tammo Tammens
4.Ymtet
5.Wypko

Een Meke Hydtkens wordt samen met Hewo Tonckens als voormond en voogd genoemd over sal. Sappe Luppens kinderen (1573)
3. Anna Aeylckens, ov. vóór 2-3-1691, gehuwd Zuidbroek 14-3-1689 met Luitjen Hermans op de Meeden (stiefvader Abel Jacobs, moeder Anna Edzes).

4. Aito Aeylckens, ov. vóór 1745, gehuwd a. Geeltjen Tjapkens b. Meindertje Derks.

Uit a.: 1. Martje Aitens, gehuwd met Egbert Tiddens, gezwoorene
2. Derk Aytens, gehuwd Beerta 3-8-1731 (hc.V.ee 10) Dieuwertje Camminga. Hij is kervoogd (zie Gen. Sticker pag. 6).

, 3. Tiapke Aitens, ov. vóór 1731, schrijver, huwt Beerta 23-5-1721 (hc. V.ee 9) Ayse Boels, hertrouwt Laurentia Arnoldi.

Uit b.: 1. Frerick Aitens, gehuwd Beerta 16-6-1745 (hc) Anna Poppens

2. Pieter Aites, huwt Trijntje Jans, waaruit
a. Jan Pieters, gehuwd met Geertjen Aeilkes.
b. Icktjen Pieters.

5. Jurjen Aeylckens, gehuwd met Anna Jans.

XI. k.k. van Euwke Aeitens en Luppe Tonckens (VI.3.):

1. Martje Luppens, huwt Winschoten 11-3-1659 (V.dd 8) met Leonardus Scheltonius (zie later).
2. Tonckert Luppens, gehuwd met Rixta Jans.
3. Tyackjen Luppens, huwt Winschoten 3-4-1662 Reentje Kunnings

XII. k.k. van Elske Aeitens en Memmo Tyarckes (VI.5.).

1. Tyarck Memmes, huwt Eje Luppens.
2. Aeylcko Memmes, huwt Ettje.
3. Aito Memmes, huwt Winschoten 6-5-1677 Saartje Tjackes.
4. Tiapke Memmes.
5. Focko Memmes.
6. Renske Memmes, huwt Winschoten 12-6-1651 (V.dd 6) Crijn Claessen z.v. Claas Crijnes en Frouke. Zij huwt daarna 29-4-1657 Johan Lodewijks te Winschoten. Daarna huwt zij Winschoten 20-12-1670 Aite Memmes.
7. Vrouwke Memmes, huwt Joest Hulsebusch.
8. Dochter, huwt Edzo Ulckes.
9. Sijben Memmes, huwt Winschoten 18-1-1667 Mr. Jurrien Hayes.

XIII. k.k. van Hiltie Fockens en Lubbertien (VII.2.)

1. Focko Aitens.
2. Anna Hiltjes, gehuwd Zuidbroek 31-12-1704 Willem Jans Dijkema van Groningen.

In bovenstaande noemden we de naam Leonardus Scheltonius, geh. Winschoten 11-3-1659 (huw.voorw. V dd 8) met Martje Luppens.

Hij stamt af van Wierdt Scheltes, geb. 1573 en overleden te Schildwolde 5-10-1639, principaal voormond over de kinderen van Tidde Hayckens en Asse, volgens acte Noordbroek V.ij.5./9-11-1632. Sibbevoogden zijn Tyart Tyarts en Derck Jans.

Schildwolde: Anno 1639 Den 5 October is Christelicken in den heeren gerustet Die Eerbaer Wierdt Scheltes Kerkfoecht tot Schildwolda olt omtrent 66 jaren verwachtende een salige opstandinge door Jesum Christum.

Wapens: rechts: gedeeld a.(?) b. een huismerk links: twee leeuwen die elkaar een poot geven (wij vragen ons af of dit halve leeuwen zouden moeten zijn).

Zijn zoon Schelto Wierds, geb. 1602, Schepper te Hellum, kerkvoogd te Schildwolde, ov. aldaar 6-9-1670, voert als wapen: twee leeuwen die elkaar een poot geven.

Hij was gehuwd met Bouwe Eppes. Uit dit huwelijk:

1. Syabbo Scheltes.

2. Wiert Scheltes, ov. na 1674, gehuwd met Eltje.

Hieruit: Swaentien, ged. Schildwolde 12-9-1680.

3. Jan van Gennep (= Gennip Scheltens=Jan van Gennip Scheltens). Student Groningen 22-2-1643 Sciltwolda-Omlandus. Phil.

Hij vertrekt in 1653 met attestatie van Siddeburen naar Groningen, woont in 1656 te Schildwolde en vertrekt in 1658 met attestatie naar Appingedam, is secretaris dezer stad, ouderling tot 1665 en later vanaf 1666.

Hij huwt ..-12-1653 (te Groningen?) met Berentien Sijmons, d.v. redger Jan Simons (H.J.K. 887, 16-12-1658).

Hieruit:

a. Oncke, geb. 29, ged. 31-7-1659.

b. Ennecke, geb. 2, ged. 4-11-1660.

c. Bennke, geb. 7, ged. 15-3-1663.

d. Hiddo Elties, geb. 10, ged. 17-2-1667, later redger te Siddeburen.

Vervolgens huwt hij met Aafke Peters wed. Egbert Geerts, beide van Schildwolde (cop. Groningen 2-6-1667).

Uit dit huwelijk:

a. Sjabbe Scheltens, ged. Schildwolde 20-3-1668.

b. Jicke, ged. Schildwolde 5-2-1671.

c. Peter, een tweelingbroer, ged. 5-2-1671.

d. Bouwe, ged. aldaar 3-5-1674.

e. Schelte, ged. Schildwolde 12-9-1675.

Zijn derde huwelijk sluit hij te Hellum, cop. 23-7-1681 met Geeske Luitjes, waarvan:

a. Bouwe, ged. Schildwolde 27-11-1681.

b. Bouwe, ged. aldaar 4-12-1686.

Voor de vierde maal huwt hij te Schiltwolde, cop. 17-3-1689 met Imme Redmers (zie ook V.O. 4/20-2-1689), een dochter van Redmer Mennes kerkvoogd gehuwd met Alcke Syaddes, kl. d. van Menne Luitjens en Imme Redmers en van Sjadde Mennes gehuwd met Jantien.

Kinderen:

a. Peter van Gennep.

b. Schelto Jans.

4. Leonardus Scheltonius, gehuwd Winschoten Martje Luppes.

5. Dochter, gehuwd met Hayo Sijpkens.

6. Luppo Scheltes, ov. na 1674 en vóór 1689, gehuwd met Jantje Luppes waaruit een zoon Schelto Lippes, gehuwd Schildwolde 10-4-1696 met Grietien Fockes, wed. Sicko Hiltjes.

7. Anneke gehuwd omstreeks 1645 met Focko Aeitens (V. aa/10-7-1674). Zie eerder onder VI.1).

Bouwe Eppes is blijkens V.ij 7/6-12-1648 een zuster van Haaske Eppens, die dan huwelijks voorwaarden aangaat met Edo Oompkens. Voor hem: Poppo Hittiens, Gerrit Tyackens stiefvader, Focko Oompkens broer, Jan Alberts oom. Voor haar: Peter Leenderts broer, Schelte Wierds zwager, Meyndert Ayssens zwager, Harke Egberts en Jan Peters ooms.

In V.x.6/24-7-1645 wordt genoemd: Gerrit Tyackes Muller, gehuwd met Teetjen Hyndrycks.

Haaske Eppens huwt Scheemda 6-1-1649 met Ede Oomkes, nadat ze vóór 9-11-1632 reeds gehuwd was met Deddo Hayckens.

Uit het tweede huwelijk:

1. Dedde, ged. Noordbroek 23-12-1649.

2. Rixta, ged. aldaar 23-12-1649.

Uit het eerste huwelijk:

1. Frouwtie Deddens (zie ook art. Wibbens, Gruon. 1965/3,4,p.31) gehuwd 5-2-1665 Jurrien Wibbens.

2. Eppo Deddens.

3. Geele Deddens, ov. vóór 1679, huwt a. Eppo Udens; b. Jurjen Meinderts.

4. Haicko Deddens.

Noordbroek: Anno 1667 Den 8 Junius is den achtbaere und vornehmer Eede Omkes in Godt den Heeren ontslapen sijnes olders int .. jaer Vorwachtende een froelicke uperstandinge am jungsten dage een eewigen leeven dorch Christum Jesum.

Wapens: rechts: 2 tegen elkaar springende leeuwen; links: een tegen een boom naar links springend hert.

V.z.5/12-3-1650 Poppo Hittiens, princ. voormond, Gerrit Tiackes sibbe en Warner Egberts vreemde voogd over Edo Oomkes moederloze dochtertje.

Een broer van Bouwe Eppes moet zijn Lehnert Eppes, gezien zijn huwelijkscontract met Tiackjen Aeytens (V. x.5/11-5-1637) zie ook voorgaande onder VI.6.).

De in deze acte genoemde Tidde Reyndts, was gehuwd met Abel-tien Eltiens een zuster van Siert Eltiens, gehuwd met Hille Meer-tens.

Opm.: Bij ons bezoek aan de kerk in Schildwolde bleek dat van de beschreven wapens in het graf-schriftenboek een aantal gedeeltelijk onder de kerkbanken verborgen lagen. Wij ontdekten dat bij de beschrijving van de wapens geen onderscheid is gemaakt, althans in een klein aantal gevallen, tussen halve en hele leeuwen. Dit was te constateren aan de halve leeuwen, nog juist zichtbaar op de zerk van Hidde Eltkens. Anno 1634 den 15 juli is de Erbare Hidde Eltkens Wegen den Wol Ede-len Eerentfesten Hero Morits Ripperda to Hellum Schiltwolda Siddeburen Ende Oestewolt in Duurswolt Redger des Woltsilvest en Schepper toe Schiltwolda ende Kerckvoogdt Aldaar In den Heren gerust Voorwachtende een salige Vperstandinge.

Wapen: Rechts: wiel gekantonneerd van 4 klaverbladen; links: twee tegen elkaar klimmende leeuwen (moet zijn halve leeuwen).

Zijn vrouw Auke Ginneps wedue van wilen Redger Hidde Eltkens over-

leed Schildwolde 5 jan. 1658, olt zijnde in haar 81 ste jaar, verwach-
tende een Salige Opstandinge door Christum. Op haar zerk staan geen
wapens aangegeven. Wij vermoeden dat zij het linkse wapen op de zerk
van haar man voert. Gezien in bovenstaande de naam Jan van Gennep
vermeld wordt als zoon van Schelto Wierts en dus kennelijk familie is,
lijkt het ons waarschijnlijk dat ook de hele leeuwen uit de wapens van
laatstgenoemde halve leeuwen moeten zijn. Dezelfde fout merkten we op
te Siddeburen (zie later). Mogelijk is Auke Ginneps een zuster van
Wiert Scheltes. Abel Eppens noemt in zijn kroniek een aantal malen
Johan van Gennyp = Gennep, in 1577 redger van Rengers wegen to
Schiltwolda und Helm, hoofdeling. In 1580, 87 en 88 wordt hij genoemd
als eigenerfde en redger te Hellum. Volgens een noot in dit werk is hij
in 1588 secretaris der Ommelanden en notaris geweest. Ook hij is on-
getwijfeld familie. De kroniek van Rengers noemt hem Johan Weszling
van Gennyp. Hij is volgens mededeling van de heer Roemeling redger te
Hellum en Schildwolde 10-2-1575, te Woltersum 1599. Hij overleed 22-
6-1599/22-6-1604 en was gehuwd met Brunke N., ov. na 15-1-1606.
We willen hier nog wijzen op het voorkomen van de halve leeuwen op
een kerkbank te Schildwolde. De wapenfiguren zijn bruin geverfd, de
velden geel oker. Het zullen niet de oorspronkelijke kleuren zijn ge-
weest. Het rechtse wapen is ongetwijfeld dat van de familie Brontsema.
Zie grafschriftenboek Lellens nr.2. Wapen gedeeld:
a.halve adelaar, b.een korenaar en 2 klaverbladen in een pot.

Volgens Gens Nostra 1967/5, 6, pag. 168 komt voor te Schildwolde:
Aletta Brontsema, dochter van Bront Hayes Brontsema, lb. op de hof-
stede Dinghaven onder Lellens, Rekenmeester, Landdagscomparant
Stedum 1681 Schildwolde 1698, 1704, mogelijk tot 1711, eigenaar van
een halve collatie op Cornelis Joestenheerd te Schildwolde 1698, ge-
huwd met Aackjen Ilpsema van Schildwolde, zeer waarschijnlijk doch-
ter van Harco Ilpsema en Aaltje Scheltes, die in 1675 vermoedelijk
Ilpsemaheerd te Schildwolde bewoonden (= Vinckersum)(Zie ook Gruon.
1971, pag. 125). Aaltje Scheltes, nog niet door ons teruggevonden,
zou een dochter kunnen zijn van Schelto Wierts, die volgens voorgaande
de halve leeuwen voert.

Het lijkt waarschijnlijk dat de wapens op de kerkbank afkomstig zijn van
het echtpaar Brontsema-Ilpsema, waarbij dan Aackje haar wapen heeft
ontleend aan de moeder, Aaltje Scheltes. Ook hier blijkt het vasthouden
aan het leeuwenwapen, zoals we dat reeds eerder in onze artikelen-
reeks zagen.

Het is niet goed denkbaar, dat een eigenerfde boer en daar moeten we
bij Harco Ilpsema toch stellig aan denken, geen eigen wapen gevoerd
heeft. Waarom dan toch de halve leeuwen? Wat mag de reden zijn ge-
weest dat dit wapen zo belangrijk werd geacht?

Het is niet onmogelijk dat Aaltje op Ilpsemaheerd (= Vinckersum) haar
vader? is opgevolgd. Mocht dit zo zijn, dan is het wapen op de duiven-
slagpoort verklaarbaar, het rechtse mannelijke wapen met de halve
leeuwen zou zijn dat van Schelto Wierts en het vrouwelijke: een naar
rechts springend paard (zie Gruon. 1971 pag. 125) dat van Bouwe Ep-
pens.

(wordt vervolgd)

AANVULLINGEN OP DE BIJDRAGE TOT DE GENEALOGIE HILLENIUS

door Drs. O.D.J. Roemeling

Deze aanvullingen betreffen het artikel van Drs. Th.S.H. Bos in Gruon-
ninga, jrg 18, 1973, pp. 3-12.

- IV. Cornelius Hillenius
werd op 8-4-1619 desgevraagd voor 4 maanden aan de gemeente te
Rotterdam uitgeleend (Gem. arch. Groningen inv.324 rood na Re-
ductie, deel 2). Bij schrijven dd. 9-4-1619 deelt het Consistorie
te Rotterdam aan de magistraat van Groningen mede hem te hebben
beroepen en verzoekt het zijn demissie (ibid., inv. 335 rood na Re-
ductie, 1619). Op 1-6-1619 wordt hem toegestaan voor 6 maanden
afwezig te zijn wegens dienst te Rotterdam, op 21-1-1620 wordt
hij echter naar Groningen teruggeroepen (ibid., inv. 324 rood na
Reductie, deel 2).
- Va. Samuel Hillenius
werd bij brief dd. 6-8-1639 te 't Zandt beroepen (Arch. classis
Loppersum).
procl. Groningen 31-8-1639 Geesien Melchers. Zij was een doch-
ter van Hindrick Melchers (Gem. Arch. Groningen, RA IIIx 22, fo
238vo).
Uit dit huwelijk nog:
a) Aeltien Hillenius, van 't Zandt, copul. Oosternieland 19-5-1661
Sebo Geertsma, van Blijham.
b) Barbara Hillenius, van 't Zandt, copul. Oosternieland 26-10-
1662 Peter Harmens.
- IV. sub 3 = Annechien Hillenius, als lidmate te Groningen aangenomen
sept. 1624, procl. Groningen (pro qua Samuel Hillenius als broer)
8-11-1634 Allert Sickens.
sub 5 Maria Hillenius, procl. (pro qua ... als broer) 20-12-1634,
copul. aldaar 18-1-1635 Cornelius Poppius.
- Vb. Esaias Hillenius
candidaat (classis Loppersum) 14-3-1648, bevestigd te Bellinge-
weer sept. 1648, classicaal gedemitteerd naar Usquert 17-12-1661.
- Vb1 Cornelius Hillenius
was waarschijnlijk eerst gehuwd met een dochter (Grietje?) van
Aykenius Schepel, pred. Breede, en Metjen van Besten. Grietje *
23-6-1654. Kinderen van Cornelius: (volgens "Kinderboek" der
classis):
a) Margaretha, * 8-7-1683.
b) Mettjen, * 26-6-1687.
c) Esaias, * 13-11-1689.
d) Metjen, * 23-1-1693.
het gezin werd niet verder gevolgd.
- Vb2 Peter Hillenius:
kinderen nog:
a) Anna Magrieta, * Wehe-Zuurdijk 26-8-/17-9-1683.
b) Rembert, ald. 6-9-1685.
c) Esaias, ald. 29-1-1688.
d) Esaias, ald. 19-5-1689.
- VIb Michael Hillenius
legt de eed af als redger van Hornhuizen 5-10-1692 (Statenarch.

- 147), 28-5-1700 genoemd als nieuwe dijkrichter van Hornhuizen (ibid. 151), 4-11-1717 als dijkrichter van Warfhuizen (ibid. 163).
- Vb5 Samuel Hillenius
1693 chirurgijn te Loppersum, 1697 (doop kind) evenzo, 18-6-1697 destillateur aldaar (Statenarch. 149);
procl. Loppersum 15-11-1693, procl. Groningen 18-11-1693
Getruida, d.v. Egbert Suidthoff;
copul. Westeremden op attestatie van Loppersum 21-9-1710
Maria Oostermans.
Kinderen:
ex 1) a) Egbertus, ~ Loppersum 25-3-1695.
ex 2) b) Cornelis, ~ ald. 12-2-1697 (vader: chirurgijn).
c) Esaias, ~ ald. 18-9-1698.
ex 3) d) Helena, ~ Westeremden 26-12-1710.
- Vb8 Alexander Hillenius
Overleden na 8-1-1715 (Statenarch. 161).
Niet te plaatsen is een Maria Hillenius, te Midwolde als lidmate aangenomen 7-6-1685.
De geschiedenis van het geslacht na 1700 werd door ons niet nagegaan.

HET GRAFBOEK VAN SCHEEMDA

door P.J. Ritsema

In Groninga 1964 bl. 61-63 gaf de hr. W. van Groenenbergh een overzicht van het geslacht De Muinck, dat plm. 1700 te Scheemda woonde. In de herfst van 1972 werd door de adj. archivaris der Ned. Herv. kerk, de hr J.G.J. van Booma bij zijn inspectietocht langs de kerken, te Scheemda een in 1711 aangelegd grafboek van het kerkhof rond de kerk aldaar, gevonden. Het boek bevat aantekening van 1040 graven, waaruit mag worden opgemaakt dat het kerkhof in dat jaar is gesaneerd en eventueel opgehoogd. Het hoogst aantal graven dat aan één persoon werd uitgegeven is 21. Een door mij vervaardigd afschrift van dit grafboek is door mij geschonken aan het Rijksarchief te Groningen. In dit boek komen (1711) de volgende eigennamen voor, betrekking hebbende op personen aan wie in dat jaar een of meer graven werden uitgegeven. Naast tal van patronymen komen voor: H. Hesse, Jans H. Koster, juffer Catharina Hoora, Uitie J. Oomkes (zie IV. 8. bl. 63 van opgemeld artikel), J. ter Haseborg, Hindrick Steerenborgh, Albert Hovingh, dokter Edingh, Jan Pieters Smit, monsr. Albert Kock, de Heer Perlacius, later monsr. De Muinck, de Heer gesworene K. Sijbenga, Christiaan Cunan, zadelmaker, de Raetsheer Bothenius, Geert Beuker, Harmannus Boekholt, Jan Peters Prins, Jan Alders, later H. Houwink, schoolmeester, ontfanger Ten Camp, jonker Huijninga, Ludolf Juchter, Arent Redeker, Poppo Smitt, Roelef Korthuis, Hendrik Banninck, Bernardus à Gelderen, Hindrick Timmer, Hindrick Goosens Slomp, Tiacko Jacobs Koster, Jan Veltman, Casper op 't Veen, Doedo Roukema, Cornelis Willems Diest, Harm Spütter, redger Ardingius, Casper Valck, pastoorsche Muijncks (6 graven), later A. de Muijncks kinderen (zie III.3), Herman Geerts Drent.

GENEALOGIE EENDHUIZEN

door Petronella J.C. Elema

vervolg van bl. 42 van deze jaargang

- V.2 Jan Eendhuizen, lb. te Sappemeer; hij woont later te Noordbroek. Geb. Startenhuizen 6-3-1837. Trouwt 1. Sappemeer 14-12-1858 Jantje Kool van Sappemeer, dr. v. Halbe Hindriks Kool en Aaltje Jans Kalkema; zij overlijdt Sappemeer (niet lang na een bevalling) 30-3-1861. Trouwt 2. Sappemeer 5-9-1864 Grietje van Delden van Sappemeer, overl. Noordbroek 7-2-1917, dr. v. Steven van Delden en Grietje Hindriks van der Laan.
Uit het eerste huwelijk:
1. Klaas Dirk, geb. Sappemeer 7-2-1861, overl. 8-4-1861.
Uit het tweede huwelijk:
2. Abeltje, geb. Noordbroek 23-10-1865, overl. aldaar 2-11-1865.
3. Steven, geb. Noordbroek 20-3-1867 (volgt VI.4).
4. Abeltje, geb. Noordbroek 11-5-1872, overl. Zuidbroek 5-5-1899 als echtgenote van J. Zijlker.
- V.3 Mentje Eendhuizen, geb. Startenhuizen 29-6-1839, overl. Loppersum 14-5-1922.
Trouwt Kantens 20-5-1859 Reinder Pieters Elema, lb. op "Kars-hof" te Startenhuizen, geb. aldaar 23-7-1832, overl. Loppersum 11-6-1920; z.v. Pieter Reinders Elema en Fokeltje Jans Bottema.
Kinderen:
1. Abeltje, geb. Startenhuizen 30-1-1860. Trouwt C.J. Cleveringa.
2. Pieter, geb. Startenhuizen 13-8-1863. Trouwt J.J. Bolt.
3. Klaas, geb. Startenhuizen 12-4-1866, overl. 17-4-1870.
4. Fokko, geb. Startenhuizen 22-3-1868, overl. 16-8-1868.
5. Fokelina Geziena, geb. Startenhuizen 10-11-1869, overl. Groningen 19-7-1964.
6. Geziena, geb. Startenhuizen 1-3-1873, overl. 26-6-1876.
7. Klaas Derk, geb. Startenhuizen 30-12-1876, overl. 13-7-1877.
- VI.1 Klaas Dirk Eendhuizen, lb. Kloosterburen; geb. Startenhuizen 29-3-1863, overl. Wehe 29-10-1893.
Trouwt Eenrum 13-7-1891 Anje Kampinga, geb. Broek (gem. Eenrum) 20-3-1863, overl. 9-3-1954, dr. v. Lubbertus Wibbes Kampinga, lb. te Broek, en Henderika Zuiderveld.
Kind:
1. Tiete, geb. Kloosterburen (Nijklooster) 21-6-1893 (volgt VII.1).
- VI.2 Lubbert Eendhuizen, geb. Startenhuizen 28-10-1865, overl. Groningen 20-5-1950. Hij is van 1905-1939 landbouwer op "Wal-semaweer" in Kantens en woont voor- en nadien in het dorp Middelstum. Trouwt Middelstum 15-5-1903 Mensina Wiersema, geb. Middelstum 25-5-1873, overl. Uithuizermeeden (bejaardentehuis "De Mieden") 29-12-1959, dr. v. Tonnis Jans Wiersema en Siepke Sieuwkes Noordhof.

Kinderen:

1. Tonnis, geb. Middelstum 28-3-1904 (volgt VII.2).
2. Klaas, geb. Kantens 27-3-1907 (volgt VII.3).
3. Tiete, geb. Kantens 3-5-1909 (volgt VII.4).
4. Siepke, geb. Kantens 30-1-1916 (volgt VII.5).

VI.3 Jan Eendhuizen, landbouwer te Garsthuizen; geb. Startenhuizen 22-10-1868, overl. Loppersum 19-7-1947. Trouwt 19-5-1899 Jannette Huizinga, geb. Oosternieland (gem. Uithuizermeeden) 9-9-1874, overl. Loppersum 21-9-1936.

Kinderen:

1. Tiete, geb. Garsthuizen 31-2-1899, overl. Garsthuizen 22-4-1908.
2. Simon, geb. Garsthuizen 20-7-1904 (volgt VII.6).
3. Martje, geb. Garsthuizen 15-9-1910 (volgt VII.7).

VI.4 Steven Eendhuizen, geb. Noordbroek 20-3-1867, overl. aldaar 12-8-1931. Trouwt Beerta 5-10-1900 Joanna Post van Scheemda, geb. Beerta 2-8-1873, dr. v. Aito Post (geb. Beerta 15-7-1846 en overl. Noordbroek 1-12-1925) en Heike Houwink.

VII.1 Tiete Eendhuizen, geb. Nijenklooster (Kloosterburen) 21-6-1893. Trouwt Warffum 19-11-1927 Maria van der Tuuk, geb. Warffum 5-3-1900, dr. v. Gerhard van der Tuuk en Aagtje Bouwman.

Kinderen:

1. Agatha Annie, geb. Kloosterburen 6-8-1928 (volgt VIII.1).
2. Anje Klazina, geb. Kloosterburen 29-8-1933 (volgt VIII.2).

Grietje van Delden

Jan Eendhuizen (V 2)

VII.2 Tonnis Eendhuizen; van 1935-1939 lb. Middelstum, vanaf 1939 lb. "Grote Haver" te Onderdendam, daarna te Zuidlaren; geb. Middelstum 28-3-1904. Trouwt Kantens 27-5-1935 Wilhelmina Geertruida Boerma, geb. Rottum (gem. Kantens) 22-5-1913, dr. v. Jurtko Boerma en Kornelia Doornbos, lb. "Elswerd", Rottum.

Kinderen:

1. Kornelia Mensina, geb. Middelstum 16-3-1939 (secretaresse vormingsleidster P.J.G.N.).
2. Mensina Antje, geb. Onderdendam 29-6-1942.
3. Meindert, geb. Onderdendam 26-9-1946.

VII.3 Klaas Eendhuizen, lb. vnl. te Middelstum; geb. Kantens 27-3-1907. Woonachtig 1936-1939 Uithuizen, 1939-1965 Middelstum, 1965-1967 Haren, 1967-1970 Middelstum (Boerdam), vanaf 1970 Zuidlaren. Trouwt Stedum 11-9-1936 Garmtje Durke Huizinga, geb. 2-1-1911, dr. v. Jacob Huizinga en Jantje Burema.

Kinderen:

1. Jantje Mensina, geb. Uithuizen 2-5-1938 (volgt VIII.3).
2. Sien, geb. Middelstum 11-4-1940 (volgt VIII.4).
3. Lubbert Meindert, geb. Middelstum 22-8-1946.

VII.4 Tiete Eendhuizen, lb. "Walsemaweer" te Kantens; geb. aldaar 3-5-1909. Trouwt Kantens 26-5-1939 Geertruida Wilhelmina Boerma, geb. Rottum 9-12-1915, dr. v. Jurtko Boerma en Kornelia Doornbos.

Kinderen:

1. Lubbert Jurtko, geb. Kantens 12-3-1943 (volgt VIII.5).
2. Kornelia, geb. Kantens 19-2-1946.

VII.5 Siepke Eendhuizen, geb. "Walsemaweer" te Kantens 30-1-1916, woont vanaf 1943 op de "Noort" te Oosterburen, Middelstum. Trouwt Middelstum 8-10-1943 Sieger Huizenga, geb. "Noort" te Middelstum 5-8-1913, z.v. Tamme Huizenga en Ubeldina Bijs-terveld.

Kinderen:

1. Tamme Lubbert, geb. Middelstum 9-8-1946.
2. Lubbert Tamme, geb. Middelstum 13-1-1950.

VII.6 Simon Eendhuizen, lb. te Garsthuizen; geb. Garsthuizen 20-7-1904, overl. Garsthuizen 13-5-1942. Trouwt Uithuizermeeden 6-7-1934 Trijntje van Hoorn, geb. Roodeschool 16-5-1911, dr. v. Roelf Onno van Hoorn en Zwaantje Zijlstra.

Kinderen:

1. Jan Roelf, geb. Garsthuizen 2-4-1936.
2. Roelf Jan, geb. Garsthuizen 17-10-1937 (volgt VIII.6).
3. Jannette Zwaantje, geb. Garsthuizen 17-5-1940 (volgt VIII.7).

VII.7 Martje Eendhuizen, geb. Garsthuizen 15-9-1910, overl. Trouwt Stedum 29-7-1932 Dirk Tjasse Biewinga.

Kinderen:

1. Jannette Siementje, geb. Startenhuizen (gem. Kantens) 1-8-1933.
2. Sia Annette, geb. Startenhuizen 2-2-1935.
3. Siewert Jan, geb. Startenhuizen 16-2-1937.
4. Dirk, geb. Startenhuizen 20-4-1945.

- VIII.1 Agatha Annie Eendhuizen, geb. Kloosterburen 6-8-1928.
Trouw Kloosterburen 12-3-1953 Klaas Pieter Rietema, geb.
Hornhuizen 23-12-1928, lb. Hornhuizen, z.v. Ludolf Simon
Rietma en Anna Margaretha Annette Westerhuis.
Kinderen:
1. Marian, geb. Hornhuizen 31-1-1954.
2. Ludolf Simon, geb. Hornhuizen 11-3-1958.
3. Anna Margaretha Annette, geb. Hornhuizen 30-9-1960.
- VIII.2 Anje Klazina Eendhuizen, geb. Kloosterburen 29-8-1933.
Trouwt Wehe 2-4-1960 Jan G. Dijkstra, lb. Ruigezand.
Kinderen:
1. Tiete Henderikus, geb. Ruigezand 30-12-1960.
2. Klaas Derk, geb. Ruigezand 10-8-1962.
- VIII.3 Jantje Mensina Eendhuizen, geb. Uithuizen 2-5-1938.
Trouw Haren 7-4-1966 Lippe Klaas Duursma, leraar te Bols-
ward, geb. 12-1-1935, z.v. Henderikus Klaas Duursma te
Slochteren en Wietske Atsma.
Kinderen:
1. Henderikus Klaas, geb. Bolsward 10-2-1967.
2. Garmtje Wietske, geb. Bolsward 4-4-1968.
3. Wietske Klaske, geb. Bolsward 10-3-1970.
- VIII.4 Sien Eendhuizen, geb. Middelstum 11-4-1940. Trouwt Middelstum
27-12-1967 Nantko Cornelis Renken, lb. Scheemda, geb. 17-12-
1938, z.v. Reint Renken en Andrea Busscher.
Kinderen:
Garmtje, geb. Scheemda 27-11-1968.
- VIII.5 Lubbert Jurtko Eendhuizen, geb. Kantens 12-3-1943, landbouw-
kundig ingenieur en systeem-analist bij Philips, woonachtig te
Zoetermeer. Trouwt 9-10-1970 Marijke Yolanthé Knop, geb.
Arnhem 17-5-1946, dr. v. Willem Knop en Johanna van Kralin-
gen.
- VIII.6 Roelf Jan Eendhuizen, geb. Garsthuizen 17-10-1937, lb. Zeerijp
(De Groeve). Trouwt Kantens 1-7-1964 Trientje Kornelia (Tiny)
Vos, geb. 30-3-1939, dr. v. Roelof Vos en Alberdina Grietje van
der Kooi.
Kinderen:
1. Simon, geb. 't Zandt 10-6-1965.
2. Roelof (Rolf), geb. 't Zandt 22-1-1967.
- VIII.7 Jannette Zwaantje Eendhuizen, geb. Garsthuizen 17-5-1940.
Trouw Stedum 13-12-1964 Pieter Harm Wijk, geb. Uithuizermee-
den 16-4-1936.
Kinderen:
1. Harm Klaas, geb. Uithuizermeeden 28-2-1966.
2. Ernst, geb. Uithuizermeeden 22-10-1968.

STAMREEKS VERHEEK

door G.W. Nanninga

Vermoedelijk is de naam van dit scheepsbouwersgeslacht (ook wel voorkomend als Verhekke) een samentrekking van Van der Heek(e), waarbij het prefix ver op een meer zuidelijke herkomst van deze familie zou kunnen duiden (Utrecht, Holland, Brabant, Vlaanderen), aangezien dit voorvoegsel in die gebieden veelvuldig voorkomt in tegenstelling met Noord- en Oost-Nederland waar het niet inheems is. De naam van de echtgenote van Abel Verheeecke (I) wijst eveneens in deze richting; het geslacht Laurier komt uit Noord-Frankrijk o.a. Calais en Cambrai (Kamerijk). De Brouwer is een naam die vooral in Vlaanderen veel voorkomt; de naam Verheek(e) e.d. treffen we daar ook reeds vroeg aan o.a. in Kortrijk omstreeks 1400 (zie: Dr. Frans Debrabandere, "Studie van de persoonsnamen in de kasselrij Kortrijk 1350-1400). Vlgns. "Nederlands Repertorium van Familienamen" deel V: Zeeland, komt Verheeecke daar in 1947 enige keren voor; helaas zijn de delen, onze andere zuidelijke provincies betreffend, nog niet verschenen.

Niet alleen het voorvoegsel ver maar ook de betekenis van de naam kan in zuidelijke richting wijzen; Prof. Dr. Mansion brengt heke nl. in verband met hake-haak, dat hoogte (o.a. zandplaat) betekent, (zie "De voornaamste bestanddelen der Vlaamsche plaatsnamen"). Gezien het feit, dat verschillende leden van dit geslacht met hout te maken hadden (zaagmolenaars, scheepstimmerlieden) en dit beroep misschien erfelijk was, is het verleidelijk in dit heek(e) eik te zien (Middelnederlandsch Woordenboek van Verwijs-Verdam). Heecke-hecke kan volgens dit woordenboek ook een uitlatten bestaand hek betekenen.

Het lijkt niet onwaarschijnlijk, dat we hier met een oorspronkelijk zuidnederlands geslacht te doen hebben, dat in verband met de ontginning van de Veenkolonien naar het noorden getrokken is.

- I Abel Verheeecke, komt in 1680 als "Mr. Abel Verheeecke" te Veendam als getuige bij een boedelscheiding voor; hij was gehuwd met Johanna Laurier, die eerder met een De Brouwer getrouwd was geweest.
- II Jannis Verheeecke, huwt Veendam 25-11-1694 Jutte (Judith) Roeleffs. Zij werd 2-3-1683 te Veendam gedoopt "oud omtr. 14 jaar" en was mogelijk een dochter van Roeleff Hillebrants en Jacobje Hermans.
- III Abel Jans Verheeecke, ged. Veendam 4-10-1696, mr. timmerman, huwt Hoogezand 7-11-1717 Jantien Willems (van Kalkwijk), ged. Hoogezand 2-10-1695, d.v. Willem Jacobs en Geesje Roeleffs.
- IV Jannes Abels Verheeecke, ged. Hoogezand 20-9-1722, nuwt te Hoogezand 11-8-1754 Anna à Besten, ged. Hoogezand 4-4-1732, d.v. Daniel à Besten en Tjakje Haikens v. Martenshoek.
- V Gerard Jans Verheek, geb. Martenshoek 24-1-1776 overl. Groningen 21-9-1830, zaagmolenaar, huwt te Groningen 22-9-1799 Biena Meertens, ged. Groningen 31-5-1776, d.v. Meerten Hindriks en Elzijn Jans.
- VI Jannes Gerards Verheek, ged. Groningen 3-5-1805 zaag-

molenaar van beroep, huwt te Groningen 20-5-1830 Aaltje Heikes, ged. te Groningen 14-1-1807, d.v. Jan Heikes (schipper) en Adriana Sikkens.

- VII Gerard Jans Verheek, geb. Groningen 8-5-1831 scheepstimmerman, huwt te Hoogezand 5-12-1857 Lammegien Mulder, geb. Sappemeer 16-9-1833, d.v. Harm Jans Mulder (zaagmolenaar) en Anna Gerards Verheek (d.v. Gerard Jans Verheek-zie generatie V).
- VIII Johannes Verheek, geb. Foxhol 24-9-1858, scheepstimmerman huwt Groningen 9-6-1878 Jantje Fikkers, geb. Kalkwijk 21-9-1853, d.v. Johannes Fikkers (timmerman) en Grietje Tijms.
- IX Henderikus Verheek, geb. Hoogezand 4-1-1892 scheepsbouwer, huwt te Delfzijl 20-10-1913 Ettje Borst, geb. Delfzijl 16-1-1890, d.v. Geert Borst (koster/schoenmaker) en Berendina Visser.
- X Geert Verheek, geb. Delfzijl 10-5-1919, directeur scheepswerven Gebr. Niestern Delfzijl B.V., huwt te Delfzijl 20-4-1946 Teupke Edens, geb. Termunten 22-9-1918, d.v. Tammo Edens (korenschipper) en Maria Alberdina van der Laan.

Het ligt in de bedoeling, dat te zijner tijd een zo volledig mogelijke genealogie van dit, vooral wat betreft naam, herkomst en beroep interessante geslacht zal verschijnen.

OVERLIJDEN 1806 - 1811

door Ir. Th.P.E. de Klerck

In het boek (nr. 389) van Oude Schans staat vermeld: "Volgens ordonnantie van H. Hoogmogenden, vertegenwoordigende het Bataafsche Gemeenbest, ene belasting omtrend het recht van successie vastgesteld zijnde en de Heer Drost dezer jurisdictie, ingevolge autorisatie van het departementale bestuur, den 16 december 1805 de predikanten hebbende aangesteld om permissie-biljetten ter begraving af te geven, alsmede om het aangeven der lijken te registreren, zo heb ik, vermits dit, met den 1sten januari 1806 stond te beginnen, bevonden, dat na dien tijd

1. Overleden is het zoontje van Bareld Hindriks Zwart en Fenje Andries, genaamd Andries, op den 3 januari, oud zijnde omtrend 14 weken. Het permissie-biljet is afgegeven den 30 dito (1806). (eerste inschrijving).

39. Den 27 julie (1811) is hier overleden Grietje Jans, oud 51 jaren en 4 maanden, te Bellingwolde gewoond hebbende en ongehuwd; zijnde eene dochter van wijlen Jan Oolders en Jantje Geerds (laatste inschrijving).

Wij danken dus de registratie der overledenen van 1806-1811 aan de noodzaak van de controle voor het opleggen van een aanslag in de successiebelasting. Na het invoeren van de overlijdensregisters in het departement van de Westereems op 1 augustus 1811 was het inschrijven door de predikant niet meer nodig.

SCHEEPSBOUWERS IN DE GRONINGER VEENKOLONIEN GENEALOGIE BIJLHOLT

door J.P.A. Wortelboer

In het vierde nummer van "Gruoninga" jrg. 1972 werd door mij behandeld het geslacht Lumbag. Het ligt in mijn bedoeling nog enkele andere families onder bovenstaande titel te publiceren.

De vermelde gegevens uit de Rechterlijke Archieven zijn verkregen uit R.A. IVs en IVt. De familie Bijlholt stamt uit Hoogezand en is Rooms Katholiek; de stamvader was scheepsbouwer en ontleende zijn geslachtsnaam aan dit beroep: een nieuw gebouwde schip werd genoemd "een schip nieuw van de bijl", terwijl de koopakte een bijlbrief werd genoemd.

De bijl was "het" symbool van de houten scheepsbouw. Als windwijzer werd o.a. het model van een bijl gebruikt. In het Scheepvaartmuseum te Groningen is nog een exemplaar aanwezig. Op grond van de Persoonskaarten, aanwezig bij het Centraal Bureau voor Genealogie, kon vastgesteld worden, dat alle Bijlholten in deze genealogie thuis horen. In Suriname leeft echter ook nog een familie Bijlholt, afstammelingen van neger-slaven.

1. Wijnke (Wijntie) Harms Bijlholt, overl. ná 14-7-1756; laatste sacramenten toegediend 14-11-1762; scheepstimmerman te Martenshoek, hij bouwde tussen 1743 en 1758 een tiental schepen; huwt ca. 1725 Sjouke Jans, overl. ná 7-11-1770; zij heeft een zuster Aurelia Jans, van Uithuizen, die huwt te Groningen in 1734. Wijnke Harms en Sjouke Jans verkopen een nieuwe snabbeschuite voor fl. 1500,- d.d. 13 maart 1743 (geregistreerd 23 sept. d.a.v.).

Wijnke Harms en Sjouke Jans stellen zich borg voor een schuld van Jan Egbers en Jantien Wijnkes, groot fl. 325,-; d.d. 28 juni 1747 vindt cessie van deze vordering plaats. Jan Wijnties Bijlholt en Geertien Gerrits kopen een behuizinge met een schuure en het hof daarop, staande en gelegen op het Hogezaand voor fl. 715,-; Wijntie Harms Bijlholt treedt op als zelfschuldige borg d.d. 18 juli 1755. Uit dit huwelijk 7 kinderen bekend:

1. Harmannus Wijnkes Bijlholt, van Martenshoek; laatste sacramenten toegediend 7-9-1783, overl. vóór 14-6-1784 evenals zijn echtgenote; mr. scheepstimmerman; tussen 1753 en 1779 bouwde hij 17 schepen; huwt Hoogezand 1-10-1752 Trijntje Egberts, j.d. van Martenshoek. Zij lieten geen kinderen na. D.d. 26 maart 1753 Harmannus Wijnkes en Trijntje Egberts verkopen een nieuwe schuite voor fl. 1600,- benevens een ducaat en een silveren duca-ton. D.d. 19 juli 1779 verkoopt Harmannus Wijnkes Bijlholt een smakschiphol voor fl. 3350,- en ontvangt nog fl. 75,- voor de geleverde spijkers.

2. Jan Wijnkes, volgt IIa.

3. Pieter Wijnkes, volgt IIb.

4. Cornelis Wijnkes, volgt IIc.

5. Jantje Wijnkes Bijlholt, laatste sacramenten toegediend 14-2-1789; 1789; huwt Jan Egberts Camphuis, overl. vóór 14-6-1784 (verm. huwde hij (1) Trijntje Thomas). d.d. 26 febr. 1753 kopen Jan Egberts en Jantjen Wijnkes een huis, waarin een brouwerie met het brouwersgereedschap, benevens een schuure en de losse planken

boven en koestallen, voor fl. 1850,-. D.d. 5 juli 1756 verkopen Jan Egberts en Jantje Wijnkes een heemstee gelegen bij Martenshoek, voor fl. 150,-. D.d. 4 mei 1761 verkopen Jan Egberts en Jantje Wijnkes een behuizinge en heemstede staande en gelegen bij Martenshoek voor fl. 900,- aan Cornellis Wijnkes en Anna Ottes. Jan Egberts en Jantje Wijnkes verkopen een heemstee te Martenshoek voor fl. 1600,- d.d. 5 mei 1766. Jan Egberts en Jantje Wijnkes kopen een stuk land in de Kijl comp. Oostkant voor fl. 630=10= d.d. 1 april 1765. Jan Egberts Camphuis en Jantje Wijnkes Bijlholt verkopen een plaatse vrij groen en bouland, gelegen in de Nieuwe Comp: onder Cropwolde voor fl. 1584,- d.d. 8 mei 1769. d.d. 1 mei 1788 verkoopt Johanna Wijnkes Bijlholt, wed. Jan E. Kamphuis aan haar zoon en schoondochter Egbert Jans Kamphuis en Janna Temmens Zijlman Ehel; een huis en heemstede met een kampe land voor fl. 2000,-.

6. Aurelia Wijnkes Bijlholt, geb. Martenshoek ca. 1740, overl. Sappemeer 14-11-1823; huwt Sappemeer 9-5-1762 Harm Roelfs Boerema, van Sappemeer, overl. vóór 1823; broer van de weleerwaarde Heer Petrus Boerema, die een huw. contract maakt te Veendam op 8 nov. 1769. Zoon van N.N. en Sara Berents Dam (zij hertr. met Harm Molema).

7. Anna Wijnkes Bijlholt, overl. vóór 19-6-1773 (zie R.A. IVz, dl. 3), huwt (1) Hoogezand 6-8-1741 Engel Hilberts, van Martenshoek. Uit dit huwelijk 1 zoontje. Zij hertr. Hoogezand 28-7-1743 Jan Jacobs Cremer, ged. Bedum 7-8-1711, overl. vóór 14-6-1784, zoon van Jacob Harkes en Trijntje Geerts; Anna Jacobs, die huwt met Derk Willems Lumbag, is eveneens een kind van dit echtpaar. Uit het tweede huwelijk 3 kinderen: Sjouke, Jacob en Cornellis.

d.d. 12 maart 1771 verkoopt Jan Jacobs Cremer aan zijn schoonzoon en dogter Frerik Jacobs (Bontdrager) en Sjouke Jans een huis en heemstede op Martenshoek voor fl. 1350,-. D.d. 19 april 1765 verkoopt Jan Jacobs Cremer een tjalkschuiter nieuw van de bijl voor fl. 1500,-. D.d. 3 maart 1767 verkoopt hij een tasche hol nieuw van de bijl met desselvs ijserwerk voor fl. 1150,-.

Ila Jan Wijnkes Bijlholt, j.m. van Martenshoek, laatste sacr. togediend 16-11-1765, overl. vóór 12-5-1766; sloopstimmerman in 1754; huwt Hoogezand 10-6-1753 Geertje Gerrits, j.d., overl. vóór 12-5-1766, dochter van Gerrit Jans Slumer en Grietje Jans; deze laatste hertr. Sappemeer 17-12-1751 Albert Berends Ekkel. D.d. 16 mei 1754 verkopen Jan Wijnkes en Geertje Gerrits een nieuwe tjalkschuiter voor fl. 1250,- en een zilveren ducaton. Jan Wijnkes Bijlholt en Geertje Gerrits verpachten voor de tijd van negen jaaren een behuizinge met een schuier en hoff daaragter, staande en gelegen op het Hogeand (zijnde stadgrond) voor fl. 580,- d.d. 21 maart 1758. Uit dit huwelijk 2 kinderen:

1. Wijnke, volgt IIIa.
2. Gerrijt, volgt IIIb.

IIb Pieter Wijnkes Bijlholt, van Martenshoek; sloopstimmerman ald. van 1759 tot 1766, in die periode bouwde hij 6 schepen; na die tijd oefende hij zijn werkzaamheden uit in Groningen tot 1791; huwt Hoogezand 15-11-1761 Dina Roelefs Zijlman, j.d. van Groningen; dochter van Roelef Freriks Zijlman en Nieske Goris. D.d. 8 okt. 1764 verkoopt Pieter Wijnkes, sloopstimmerman in Groningen een

Kofschip, nieuw van de bijl voor 1820,- Hollants gelt. D.d. 9 juni 1759 verkoopt Pieter Wijnkes een nieuwe tjalkschuiter voor fl. 1750,-. D.d. 5 maart 1765 verkoopt Pieter Wijnkes, medecaverende voor zijn huisvr. Dina Roelfs, een nieuwe tjalkschuiter voor fl. 1925,-. D.d. 15 juli 1766 verkoopt Pieter Wijnkes een smakschiphol, nieuw van de bijl, lang over stevens 71 1/2 voet, wijd 16 voet 3 duim, hol op zijn uitwatering 7 voet Gron. mate voor fl. 3200,-. Uit dit huwelijk 8 kinderen:

1. Winfredus Pieters Bijlholt, ged. Gron. Ebbingestr. 22-2-1766, overl. Gron. febr 1802; huwt ald. 28-1-1798 Margaretha Geerts Veldhuis, van Pekel Aa, ged. Kleinemeer 27-10-1775, dochter van Geert Jans Veldhuis, sloopstimmerman, en Grietje Hindriks Schokenbroek. Margaretha huwt (2) met Willem Mijnders Woestman.
2. Rolandus, ged. Ebbingestraat 13-12-1767.
3. Susanna, ged. Ebbingestraat 3-6-1769.
4. Joanna, ged. Ebbingestraat 14-3-1771.
5. Joanna, ged. Ebbingestraat 29-5-1773, overl. Gron. 22-12-1848; huwt Gron. Ebbingestr. 29-5-1796 Gerhardus Josephus Buissink, geb. Gron. ca. 1770, ijzersmid ald., zoon van Jacob Buissink, smid te Gron., en Margaretha Cramer.
6. Rosalia, ged. Ebbingestraat 4-10-1775.
7. Martha, ged. Ebbingestraat 30-1-1778.
8. Roelandus Willebrordus, ged. Ebbingestraat 7-11-1779.

IIc Cornellis Wijnkes Bijlholt, van Martenshoek, overl. ná 21-1-1805; mr. sloopstimmerman van 1762 tot 1794, in die periode bouwde hij 22 schepen; huwt Kleinemeer/Hoogezand 1-11/2-11-1760 Anna Ottes Smit, van Martenshoek, dochter van Otto Geerts Smit, mr. smid te Martenshoek, en Hendrika van Ring.

D.d. 6 mei 1763 verkopen Cornelis Wijnkes en Anna Ottes een behuizinge met desselvs heemstede, zijnde stadgrond, staande en gelegen bij Martenshoek op N° 154 voor fl. 700,- aan Harm Roelfs en Aurelia Wijnkes. D.d. 12 juli 1762 verkopen Cornelis Wijnkes en Anna Ottens een nieuwe tjalkschuiter voor fl. 2550=4=. D.d. 1 sept. 1780 verkoopt Cornelis Wijnkes Bijlholt, mede voor Anna Ottens, eerste nieuw van de werf komende smakschuitehol voor fl. 3525,-. Cornellis Wijnkes Bijlholt verkoopt een tjalkschip nieuw van de bijl, lang 65 voet uit vlak, 14 voet wijd en 4 1/2 voet hol voor fl. 1500,- met nog twee ducaten en nog voor geleverde spikers fl. 79,-. Verder verklaarde Cornellis Wijnkes als procuratie hebbende van zijn schoonvader Otto Geerts, Mr. smit op Martenshoek, ontvangen te hebben fl. 400,- wegens geleverd ijserwerk. d.d. 15 april 1765. D.d. 16 april 1796 Cornelis Wijnkes Bijlholt en Anna Ottes, Ehel: woonagtig op Martenshoek, verkopen een smakschiphol voor fl. 8000,-. Uit dit huwelijk 12 kinderen:

1. Otto, volgt IIIc.
2. Susanna, ged. Kleinemeer 26-9-1763.
3. Susanna, ged. Kleinemeer 3-4-1765.
4. Winandus, ged. Kleinemeer 21-11-1766.
5. Susanna alias Sjouke, ged. Kleinemeer 18-9-1768.
6. Sjouke alias Susanna, ged. Kleinemeer 7-11-1770, overl. Martenshoek 5-3-1820; huwt (1) Kleinemeer/Hoogezand 9/10-1-1790 Geert Pieters Nijborg, van Trips Compagnie, weduwnaar van Anna Jans Camphuis; huwt (2) Hoogezand 6-12-1801 Hindrik Janssen, van Vries;

arbeider.

7. Henrica, ged. Kleinemeer 30-11-1772, overl. Martenshoek 12-1-1856; huwt Hoogezand/Kleinemeer 17-6-1792 (met gerechtelijke machtiging) Harm Mees Feeburg, geb. Sappemeer, ged. Kleinemeer 7-4-1760, overl. Hoogezand 19-6-1819, arbeider; zoon van Mees Jans Feeburg en Hillegien Harms.

8. Anna, ged. Kleinemeer 27-12-1775, overl. Martenshoek 22-4-1812; huwt (1) Kleinemeer/Hoogezand 13/14-9-1794 Jan Geerts Schattenberg, uit Hee (Heede) in Munsterland, zoon van Geert Joosten Scharpenburg, landbouwer te Hee en Zusanna. Huwt (2) Kleinemeer 17-5-1809 Berend Hendricks Timmer, van Kruissel (Dsl.), schoenmaker; hij hertr. Hoogezand 19-8-1814 Tekla Hakkeling (Hachelen), wed.^e van Geert Höltker.

9. Wijnke, volgt III d.

10. Gerardus, ged. Kleinemeer 9-11-1780.

11. Harmannus, ged. Kleinemeer 28-9-1783.

12. Joanna, ged. Kleinemeer 21-1-1786.

IIIa Wijnke Jans Bijlholt, geb. ca. 1758, overl. Martenshoek 7-9-1817; mr. scheepstimmerman ald. van 1785 tot 1798, in die periode bouwde hij 19 schepen; huwt Kleinemeer 28-5-1784 Jantje Derks Hoek (moet zijn Holthuis), geb. Muntendam, ged. Kleinemeer 12-2-1762, overl. Martenshoek 1-6-1839, dochter van Derk Harms Holt-huis, scheepstimmerman te Muntendam, en Elizabeth Caspers. D.d. 30 jan. 1793 verkopen Wijnke Jans Bijlholt, scheepstimmerbaas bij Martenshoek en Jantje Derks een nieuw hol van een tjalkschip door de verkoper zelve gemaakt en onlangs van de bijl te water gebracht, voor fl. 2400,-. Uit dit huwelijk 10 kinderen:

1. Joannes, ged. Kleinemeer 7-3-1785.

2. Elisabeth, ged. Kleinemeer 1-9-1786, overl. Martenshoek 10-6-1836.

3. Geertje alias Gertrudis, ged. Kleinemeer 2-4-1789, overl. Martenshoek 28-11-1836; huwt Hoge-zand 7-2-1812 Geert Joosten Bode-wes, ged. Kleinemeer 15-6-1785, overl. Martenshoek 18-1-1854; scheepsbouwer; zoon van Joost Hillebrands Bodewes, klompenmaker en kuiper, en Elisabeth Willems Lumbak.

4. Catharina, ged. Kleinemeer 26-10-1791, overl. Gron. 20-10-1834; huwt Gron. 5-2-1815 Wilhelmus Franciscus Eyssens, ged. Gron. Pausgang 15-4-1774, overl. Gron. 5-1-1849; hij hertr. Helena Theresia de Nies; schoenmaker; zoon van Joannes Antonius Eys-sens, schoenmaker, en Joanna Balties.

5. Margaretha, ged. Kleinemeer 16-3-1794, geb. Martenshoek, overl. Gron. 17-3-1860; huwt ald. 10-10-1819 Joannes Nicolaus Boelens, ged. Gron. R.K.Kerk aan der Aa 5-12-1794, zoon van Nicolaus Boelens en Catharina van Waan.

6. Susanna, ged. Kleinemeer 29-7-1796, overl. Martenshoek 20-12-1855; ongehuwd. Hieruit één buitenechtelijk kind, dat als zuigeling is overleden.

7. Joannes, ged. Kleinemeer 12-10-1798, overl. Hoogezand 7-5-1840; scheepsbouwer; huwt ald. 26-12-1834 (met gerechtelijke toestemming) Maria Jans Uil, geb. Windeweer (Hoogezand) 29-9-1814, in 1869 wonende te Norg, dochter van Jan Kaspers Uil, schipper en in 1827 verdrinken bij Norderney, en Maria Berends Ekkel. Uit dit huwelijk 2 kinderen.

8. Helena, ged. Gron. Oosterstraat 18-5-1801.

9. Anna, ged. Oosterstraat 1-8-1803, overl. Martenshoek 29-6-1836; huwt Hoogezand 17-1-1828 Casper Uil, ged. Kleinemeer 1-9-1799; zeeman; zoon van Jan Uil en Maria Ekkel.

10. Theodorus, ged. Oosterstraat 6-1-1806, overl. Hoogezand 27-8-1849; ongehuwd, scheepstimmerknecht.

N.B. deze laatste drie dopen in de Oosterstraat zijn vermoedelijk een gevolg van de ruzie om de nieuwe pastoor Hamers (zie voor dit alles de Historia Stationis Sapmeeriensis in het Aartsbisschop-pelijk Archief van 1882).

IIIb Gerrit Jans Bijlholt, overleden te Martenshoek in de zomer van 1799, begr. te Hoogezand; laatste sacr. toegediend 23-7-1799; scheepstimmerbaas te Martenshoek; huwt Kleinemeer 11-1-1783 Margaretha Willems (Eijte Wilms), geb. Sappemeer ca. juli 1761, overl. Martenshoek 19-6-1837, verm. dochter van Willem Derks Lumbag en Anna Jacobs. Gerrit Jans Bijlholt bouwde 7 schepen in de periode van 1786-1797. Uit dit huwelijk 9 kinderen:

1. Joannes, ged. Kleinemeer 20-10-1783, jong overl.

2. Anna, ged. Kleinemeer 16-5-1785, overl. Sappemeer 9-2-1855; huwt Gron. 3-10-1813 Cornelius Garlacus Heikens, ged. Gron. Carolieweg 12-8-1785, overl. Sappemeer 21-5-1857, koper-en blikslager; zoon van Heike Heikens en Allegonda van Beek.

3. Wilhelmus, ged. Kleinemeer 27-3-1787.

4. Gertrudis, ged. Kleinemeer 22-3-1789.

5. Elisabeth, ged. Kleinemeer 2-8-1791, overl. Gron. 11-10-1842; huwt ald. 3-10-1813 Wilhelmus Hinderikus Hendriks, ged. Oosterstraat 20-7-1793, overl. Gron. 8-8-1838, agent van po-licie; zoon van Hubertus Hendriks, gep. militair, en Anna Mar-garetha de Bok.

6. Joanna, ged. Kleinemeer 21-7-1793, overl. Martenshoek 15-8-1826; huwt Sappemeer 7-10-1816 Harmannus Burghard, ged. Kleinemeer 14-10-1797, bij overl. van echtgenote is zijn ver-blijfplaats onbekend; blaauwverver; zoon van Adam Burghard en Cesilia Stuart.

7. Joannes, ged. Kleinemeer 8-9-1795, overl. Hoogezand 3-9-1867; scheepsbouwer; huwt Hoogezand 31-12-1817 Joanna Alde-gundis Sineman Kamphuis, ged. Kleinemeer 16-3-1801, overl. Martenshoek 9-10-1840, dochter van Egbertus Jans Kamphuis, broodbakker te Martenshoek, en Joanna Temmes Zijlman. Hieruit kinderen.

8. Gertruidis, ged. Kleinemeer 1-8-1798.

9. Catharina, ged. Kleinemeer 10-2-1800, geb. Martenshoek, overl. Sappemeer 11-2-1831; huwt Hoogezand 29-12-1827 Joannes Gibkus, ged. Kleinemeer 21-1-1800; hovenier; zoon van Henricus Gibkus en Anna Janzen.

IIIc Otto Cornelius' Bijlholt, ged. Kleinemeer 25-8-1761, overl. Martenshoek 23-5-1830; scheepsbouwer ald.; huwt (1) Kleinemeer 30-7-1790 Sara Willems Kok, ged. Kleinemeer 12-5-1763, doch-ter van Willem Kok en Anna Harms; huwt (2) Kleinemeer 4-7-1806 Anna Geerts Schattenberg, geb. Heede ca. 1765, overl. Martens-hoek 10-10-1847 (zij is een zuster van de in gen. IIc onder 8 ge-noemde Jan Geerts Schattenberg). Uit het 1e huwelijk 6 kinderen:

1. Anna, ged. Kleinemeer 30-7-1791, overl. Gron. 6-2-1844; baker; huwt Gron. 1-3-1818 Bernardus Antonius Boelens, ged.

Gron. Carolieweg 11-12-1774, overl. Gron. 19-9-1826, blaauw-
verver; zoon van Leonardus Boelens, barbier, en Maria Anna
Buissink.

2. Sjouke alias Susanna, ged. Kleinemeer 30-9-1793, huwt Gron.
24-12-1821 Lucas Stel, ged. N.H. Haren 20-2-1791, sergeant van
de 4e Komp. 2e Bataillon; zoon van Geert Jans Stel en Johanna Lu-
kas.

3. Christina, ged. Kleinemeer 5-1-1796.
4. Wilhelmus, ged. Kleinemeer 8-6-1797.
5. Cornelius, ged. Kleinemeer 5-10-1798.
6. Cornelius, ged. Kleinemeer 18-12-1799.

Uit het tweede huwelijk 4 kinderen:

1. Cornelius, ged. Kleinemeer 17-5-1808.
2. Gerardus, ged. Kleinemeer 28-7-1810, geb. Martenshoek, overl.
Foxhol 24-12-1853; scheepsbouwer; huwt Hoogezand 2-6-1843 Jo-
hanna Maria Pekeskamp, geb. Foxhol 30-7-1816, overl. Foxholster-
bosch 19-6-1867, dochter van Joseph Pekeskamp, kleermaker, en
Geertruida Bergman.

Afstammelingen van dit echtpaar in mannelijke lijn hebben nog steeds
een scheepswerf te Foxhol.

3. Wijnke, geb. Martenshoek 13-5-1813, overl. Sappemeer 21-12-
1874; sloopstimmerknecht; huwt Hoogezand 20-3-1846 Geertje
Muller (Mulder), geb. Windeweer 19-7-1823, dochter van Oomke
Lammerts Muller, sloopstimmerknecht, en Aaltje Harms Smit.
4. Susanna, geb. Martenshoek 11-2-1816.

III d Vincentius alias Wijnke Bijlholt, ged. Kleinemeer 21-3-1779,
overl. Martenshoek 24-9-1835; sloopstimmerknecht; huwt Kleine-
meer 4-5-1799 Elisabeth Harmannus Hof (ook wel Hofman), geb.
Gron.ca. 1779, overl. ald. 1-3-1870; dochter van Harmannus Hof,
stoffenverver, en Antoinette Doesburg.

Uit dit huwelijk 9 kinderen:

1. Cornelius, ged. Kleinemeer 11-7-1799, geb. Hoogezand 10-6-
1799, overl. Veendam 13-2-1877; sloopstimmerknecht, tapper in
1818 en schutter in 1829; huwt Hoogezand 24-4-1819 Brigitta Jans
Geerdes, ged. Eiland Wieringen 1-2-1785, overl. Delfzijl 16-9-
1827; dochter van Jan Hindriks Geerdes en Magtel Pot. Hij hertr.
Muntendam 6-10-1829 Giezeldina (Gijzel) Aaldriks Haaijer, geb./
ged. Beerta 7/18-10-1801, overl. Veendam 22-12-1854; dochter
van Aaldrik Jans Haaijer en Eltje Jans. Uit het 1e huwelijk 3 kin-
deren; uit het 2e huwelijk 5 kinderen.
2. Anna, ged. Kleinemeer 30-11-1801.
3. Hermannus, geb. Martenshoek 30-5-/ged. Kleinemeer 31-5-1803,
overl. Sappemeer 3-2-1860; arbeider in 1825; huwt Hoogezand 29-
12-1825 Aaltje Pieters Bakker, wed♀ Jan Tammes Tamminga, ged.
Ned.Herv.Kolham 26-7-1798; dochter van Pieter Geerts Bakker en
Ebeltje .Eerents.
4. Otto, ged. Kleinemeer 21-1-1805.
5. Antonius BIJLHOUT, ged. Kleinemeer 12-12-1806, overl. Lemmer
12-4-1871; leerlooiersknecht; huwt Catharina Jolkes Dijkstra, geb.
Sneek ca. 1805. Uit dit huwelijk een tak, welke zich gedeeltelijk
Bijlhout en Bijlholt noemen.
6. Anna, ged. Kleinemeer 23-3-1810.
7. Albert, geb. Martenshoek 7-3-1813, overl. ald. 13-7-1813.
8. Johanna, geb. Martenshoek 1-10-1814, overl. Hoogezand 11-5-1817.
9. Johanna, geb. Martenshoek 23-9-1817.

KWARTIERSTAAT NICOLAAS VANDERVEEN

door P. Brood

Een gedeelte van deze kwartierstaat is eerder gepubliceerd door O.A.
O.A.M.W. Hartong in Gens Nostra jrg. 26, no. 6. De belangrijkste
bron voor de afstammingslijn van Karel de Grote is genomen uit de pu-
blikatie in Gens Nostra jrg. 23, no. 9/10/11 (1968). Daarnaast is voor
het geslacht Oving met aanverwanten geraadpleegd het artikel van ds.
J.W. Schaap: De genealogische geschiedenis van het geslacht Oving
(De Nederlandsche Leeuw jrg. 87, no. 11/12 (1970)). Als belangrijkste
archivalische bronnen kunnen, buiten registers van de Burgerlijke Stand
en doop-, trouw- en begraaftboeken, vermeld worden archieven van la-
gere rechterlijke instanties, notariële archieven en enkele bijzondere
archieven, zoals dat van de heerlijkheid Ruinen.

1. Nicolaas Vanderveen, geb. 20-6-1902 te Assen. Directeur
van Warenhuis Vanderveen te Assen. Hij huwde op 8-8-1929 te Am-
sterdam met Aagje Feitsma, geb. 15-3-1906 te Leeuwarderadeel als
dochter van Jelle Feitsma en Nanke Visser. Uit dit huwelijk werden
10 kinderen geboren, alle te Assen:
 - Nanke, geb. 24-10-1930;
 - Barend Harmaannus, geb. 5-5-1932;
 - Antje Jantina Doetje, geb. 16-1-1934;
 - Jelle, geb. 14-3-1936;
 - Jantina Bonnie, geb. 20-4-1939;
 - Ruurd, geb. 19-12-1940;
 - Agatha, geb. 29-6-1943;
 - Nico, geb. 1-4-1945;
 - Muus Siebren, geb. 10-1-1947;
 - Jan Albert, geb. 9-1-1949.
2. Barend Harmannus van der Veen, geb. 27-2-1874 te Assen,
overleden te Ermelo op 18-2-1945. Vanaf zijn 16e jaar ging hij met
zijn textielhandel de boer op. Hij deed dit in gezelschap van een
kruier. Ook nadat hij in 1897 een textielwinkel had gevestigd aan de
Varkensmarkt in Assen, trok hij nog vaak de provincie in. Hij huwde
op 29-4-1897 te Nieuwe Pekela met:
3. Antje Oldenburger, geb. 1-1-1868 te Nieuwe Pekela, overl.
te Assen op 21-2-1934. De Pekela was een uit twee dorpen bestaande
veenkolonie, die vroeger bloeide doordat vele kooplieden zich er ge-
vestigd hadden en de scheepvaart op Holland, Rusland, de Oostzeeha-
vens, Engeland, Oost-Friesland enz. Volgens het Aardrijkskundig
Woordenboek van Van der Aa (1847) telde De Pekela 13 scheepswerven
en hoorden er in 1845 90 kof-, smak- en tjalkschepen thuis. Uit een
schippersgeslacht stamde ook Antje Oldenburger. Haar vader, die
veel op de Oostzeehavens voer, vergezelde zij op vele reizen.
4. Nicolaas van der Veen, geb. 12-1-1849 te Norg, overl. te
Assen op 26-12-1913. De Burgerlijke Stand gaf als zijn beroep ar-
beider op. Hij was echter bovendien in zijn leven voorzitter van de
afdeling Assen e.o. van de vereniging tot bevordering van de bijen-
teelt, bestuurslid van de provinciale afdeling Drenthe van de Neder-
landsche Bond voor de Bijenteelt, lid van het hoofdbestuur van de
Vereniging Bijenteelt in Nederland en voorzitter van de geitenfokver-
eniging Assen e.o. Hij huwde op 8-2-1871 te Assen met:

5. Jantien Bakker, geb. 18-6-1851 te Assen, overleden aldaar op 11-5-1914.

6. Jan Oldenburger, geboren 15-4-1829 te Nieuwe Pekela, overleden 9-10-1880. Jan Oldenburger was kapitein op verschillende schepen, o.a. op "De Jonge Jan", de "Eetina" en als laatste op de "Harmonie". Zijn meeste reizen heeft hij gemaakt naar de Oostzee, waarheen en waarvandaan hij allerlei soorten goederen vervoerde. Op zijn reizen nam hij vaak één of meer van zijn kinderen mee. De vele brieven van hem en zijn kinderen aan zijn vrouw en omgekeerd, die naast enkele scheepsjournalen thans in het bezit zijn van de kwartierdrager van deze kwartierstaat, geven een aardig beeld van het wel en wee van het gezin Oldenburger. Zijn laatste reis maakte hij naar Riga. Rond 18 september 1880 kwam hij

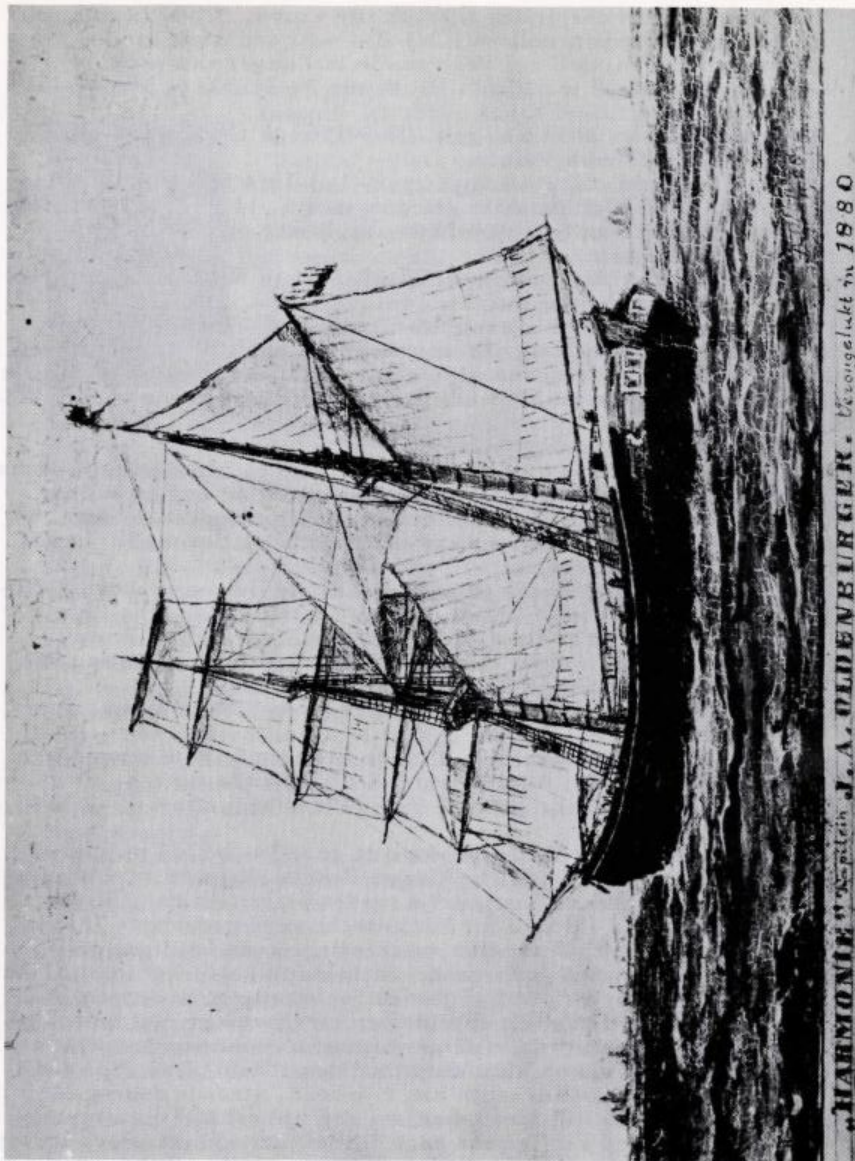
daar aan, maar het slechte weer verhinderde hem weer snel te vertrekken. Op 6 oktober schreef hij zijn laatste brief aan zijn vrouw. Daarna vertrok hij met zijn schip, maar bij het eiland Rügen leed hij waarschijnlijk op 9 oktober schipbreuk en het schip de "Harmonie" verging met man en muis. Zijn gezin bleef nog lang in het ongewisse. Op 31 oktober schreef zijn van niets wetende dochter Helena vanuit Nieuwe Pekela nog een brief aan hem. Pas 20 februari 1881 plaatste zijn vrouw het overlijdensbericht: "Na lange tijd tusschen hoop en vrees te hebben geleefd, moet ik eindelijk tot de smartelijke zekerheid komen, dat mijn geliefde Echtgenoot Jan A. Oldenburger, Kapt. van het kofschip "Harmonie", den 9 October 1880 van Riga naar Delfzyl vertrokken, zijn graf in de golven heeft gevonden, mij nalatende 7 kinderen, die allen nog zoo zeer de vaderzorg behoeften, hij bereikte den ouderdom van 51 jaren. Nieuwe Pekela, 20 Februarij 1881. D.W. Eemsinga, wedw. J.A. Oldenburger. Diep bedroefd geef ik hiervan kennis aan familie, vrienden en bekenden". Ter nagedachtenis aan kapitein Oldenburger is in Nieuwe Pekela een straat naar hem genoemd.

Hij huwde op 2-3-1865 te Nieuwe Pekela met:

7. Doetje Weerts Eemsinga, geb. 26-12-1839 te Nieuwe Pekela, overleden 9-10-1912 te Nieuwe Pekela. Behalve haar man verloor zij in 1900 ook nog haar zoon Albert, die op 17 januari als tweede stuurman aan boord van het schoonerschip "Arcadie II" op reis van Maracaibo naar Falmouth overboord sloeg en verdronk op de leeftijd van twintig jaar.
8. Anne van der Veen, geb. 27-7-1818 te Norg, overleden 31-12-1887 te Assen. In 1843 gaf hij als beroep op boerenknecht en als woonplaats Steenberg (bij Roden). Hij huwde op 5-4-1843 te Norg met:
9. Grietje Niklaas Hoven, geb. 8-12-1816 te Roden, overleden 17-2-1890 te Assen.
10. Bareld Bakker, geb. 18-3-1814 te Peize, overleden te Assen op 25-3-1891. In 1850 was hij dienstknecht van beroep, op het laatst van zijn leven woonde hij op de Loonerweg in Assen. Hij huwde 5-5-1850 te Assen met:
11. Lammechien Dieters, geb. 9-3-1822 te Anlo.
12. Albert Klaassen Oldenburger, geb. 26-8-1781 te Oude Pekela. Hij was koopman-schipper en wordt in 1810 vermeld als kust-

vaarder. Bij zijn overlijden schrijft zijn vrouw: "1840 is mijn geliefde man overleden, volkomen bij zijn verstand de eeuwigheid ingegaan en daar hij zelf ook vertrouwd in Zaliger Gewesten is overgegaan, oud 58 jr. 10 m". Hij huwde 30-3-1807 te Nieuwe Pekela met:

13. Bonna Harms Witkop, geb. 20-9-1786 te Groningen, overl. 15-12-1865 te Nieuwe Pekela.
14. Weert Temmen Eemsinga, geb. 1-3-1814 te Weener, dat in Oost-Friesland (Duitsland) is gelegen, overl. 11-6-1854 te Nieuwe Pekela. Hij was van beroep bakker. Hij huwde op 24-8-1839 te Nieuwe Pekela met:
15. Antje Everts Metus, geb. 28-10-1811 te Wildervank, overleden 9-4-1869 te Nieuwe Pekela.
16. Gerrit Annes van der Veen, geb. 7-6-1789 te Drachten, overl. 14-8-1827 te Norg. Bij zijn huwelijk geeft hij als beroep op boerenknecht. De naam van der Veen verschijnt het eerst als hij de geboorte van zijn zoon Anne in 1818 aangeeft. Hij huwde op 5-5-1818 te Norg met:
17. Hinke Popkes, geb. 18-2-1790 te Grootegast.
18. Niklaas Harms Hoven, geb. 24-2-1795 te Steenberg (Roden), overl. 17-2-1827 te Roden. Hij was wever van beroep en woonde te Zulte onder Roden. Hij werd op 1-3-1795 gedoopt in de kerk te Roden. Bij zijn huwelijk voerde hij niet de naam Hoven. Hij huwde op 27-5-1815 te Roden met:
19. Egberdina van Wijk, geb. 12-4-1797 te Zutphen, overl. 2-10-1828 te Roden.
20. Harmannus Barelds Bakker, geb. 27-2-1785 te Peize, overl. 8-2-1833 te Peize, nalatende 8 minderjarige kinderen. Hij was arbeider. Hij huwde 16-5-1813 te Eelde met:
21. Jantien Barelds van Peize, geb. 5-1-1794 te Peize, overl. 7-1-1853 te Peize.
22. Albert Dieters, geb. 4-6-1797 te Scheemda. Zijn beroep was schoenmaker te Anlo, waar hij op 9-5-1821 huwde met:
23. Frederika Kamps, geb. 15-9-1799 te Sleen, overl. 9-3-1873 te Annen.
24. Klaas Hinderks Oldenburger, geb. 14-2-1745 te Nieuwe Pekela, overl. 13-12-1821 te Nieuwe Pekela. Hij was zeer oranjegezind ten tijde van de partijstrijd tussen patriotten en prinsgezinden, zozeer zelfs dat hij voor het gerecht werd geroepen: "Alzoo uit de ingewonnene informatien, verklaringen van beedigde getuigen en gehoudene examina genoegzaam rechtens is gebleeken, dat Klaas Hindriks Oldenburger, oud 45 jaaren, geboortig en woonagtig in de Boovan Pekela, zijnde een arbeider en turvensjouwer bij de schippers, thans gedetineerde in de gevangentoores dezer Jurisdictie, sig heeft onderstaan op woensdagavond den 18den Julius 1787 een stuk van oranjelind te draagen aan zijn hoed, staande daarmee voor op een praam met turv beladen, ter tijd dat met dat vaartuig door het Hoofdief van Booven naar de Beneden Pekela voer; terwijl hij gevangen in plaats van bevreesd te zijn voor de overtreding van des Hooge Overigheids verbot aan hem volgens desselvs confessie bekend, inteedendeel dat oproerleus als mooy aan anderen heeft vertoont en daarbij gezegt, dat oranje moet booven weezen" (inv. no. V ss dl. 5 no. 26). Hij werd ervan beschuldigd het verbod van het dragen van "leusen of onderscheidsteeken" te hebben overtre-

- den. Het vonnis luidde: een jaar verbanning uit de provincie. Bij akte van 19-5-1789 werd hem abolitie verleend door stadhouder Willem V. Bij zijn overlijden werd hij schipper genoemd. Hij huwde 7-6-1778 te Nieuwe Pekela met:
25. Grietje Jans.
 26. Harm Witkop, geb. 8-9-1745 te Groningen, overl. 11-1-1791 te Groningen. Zijn beroep was vleeshouwer. Hij huwde 29-10-1782 te Groningen met:
 27. Helena de Vries, geb. 11-8-1756 te Groningen, overl. 11-3-1828 te Groningen.
 28. Temme Weerts Eemsinga, bakker van beroep. Hij was gehuwd met:
 29. Doetje Hilbrands.
 30. Evert Metus, geb. c. 1770 te Termunten, overl. 23-1-1847 te Wildervank. Van beroep was hij bakker. Hij huwde 29-5-1808 te Veendam met:
 31. Trientje Oolkes Smid, geb. 15-9-1776 te Vlagtwedde.
 32. Anne Lyckless, overl. 6-10-1802 te Midwolda/Leek. Hij huwde 2-9-1781 te Drachten met:
 33. Akke Erritsdr., geb. 7-1-1764 te Oudega.
 34. Popke Jans, geb. 14-2-1762 te Grootegast. Hij huwde 15-5-1785 te Sebaldeburen met:
 35. Geeske Jans.
 36. Harm Niklaas Hoven, geb. 22-7-1759 te Roden, overl. 20-4-1831 te Steenbergen (Roden). Van beroep was hij landbouwer. Hij huwde 8-6-1794 te Roden met:
 37. Grietje Jans.
 38. Harm van Wijk, geb. 26-6-1763 te Vries, overl. 22-11-1819 te Vries. Van beroep wever. Hij huwde met:
 39. Ebeltje Jans Kunnes, geb. 24-10-1760 te Kantens, overl. 10-11-1821 te Vries.
 40. Bareld Barelds, geb. c. 1749 te Peize, overl. 1-2-1808 in de ouderdom van 59 jaar te Peize (Het doopboek van Peize begint in 1771, andere retroacta zijn niet bewaard gebleven). Hij huwde met:
 41. Zwaantje Roelfs Rummerinck, geb. (volgens de overlijdensakte) 18-3-1743 te Peize, overl. 12-3-1820 te Peize.
 42. Bareld Hendriks van Peize, geb. 26-10-1766 (volgens overlijdensakte) te Peize, overl. 31-3-1837 te Peize. Hij huwde met:
 43. Annechien Stevens, overl. te Peize.
 44. Jan Hindriks Dieters, geb. 13-1-1761 te Nieuwolda. Van beroep schoenmaker te Annerveensche Compagnie. Hij huwde 17-4-1786 te Scheemda met:
 45. Lamke (Lammegien) Alberts, geb. 30-6-1754 te Meeden, overl. 5-2-1808 te Anlo.
 46. Gerhardus Kamps, overl. 21-6-1802 te Sleen. Hij huwde met:
 47. Geessyn Jans Oosting.
 48. Hindrik Hindriks Oldenburger, vermeld met zijn vrouw in een akte van verkoop en overdracht van een huis met tuin te Oude Pekela 25-1-1743. Zijn vrouw was:
 49. Jantje Jans.
 52. Jan Harms Witkop, geb. c. 1715 te Midwolda, overl. december 1767 te Groningen. Verkreeg 30-1-1738 het burgerrecht van de stad Groningen. Hij woonde rond 1742 aan het Schuitendiep en van

- 1744 tot 1756 "onder het Stadhuis". Bij zijn overlijden woonde hij in de Poelestraat. Hij was "collector van het lantaren geldt" en tevens "deurwaarder", d.w.z. portier of concierge van het Stadhuis. Hij huwde 22-4-1741 te Groningen met:
53. Trijntje Römeling, geb. nov. 1721 te Noordbroek, overl. dec. 1779 te Groningen. Zij woonde bij haar overlijden in de woning boven de A-poort, bij haar schoonzoon Roelf de Vries.
 54. Johannes de Vries, geb. 29-10-1710 te Groningen. Hij huwde 22-4-1738 te Groningen met:
 55. Jeltjen Hindriks Nieuweyer, geb. 31-5-1711 te Groningen.
 60. Tonny Klaaszen Meetús, huwde 18-5-1757 te Appingedam met:
 61. Lijzabeth Everts Leeuw, geb. 20-1-1732 te Appingedam.
 62. Oolke Hayes.
 63. Antje Geerts.
 66. Erryt Joukesz., geb. 24-8-1727 te Oudega. Hij huwde 20-10-1754 te Oudega met:
 67. Hylkjen Idses.
 68. Jan Popkes, geb. 3-1-1733 te Grootegast. Hij huwde 30-11-1760 te Grootegast met:
 69. Hinke Hansen, geb. 6-2-1735 te Doezum.
 72. Nicolaas Jans.
 73. Fennechien Harms.
 76. Geert Harms, geb. te Ide, overl. c. 1796. Bij een akte, in brevet opgemaakt door notaris Anthony Homan te Assen op 16 maart 1836 verklaarden enige ingezetenen van Vries zeer wel te hebben gekend Geert Harms, wever van beroep, en Maria Jans, en zeer wel te weten dat deze echtelieden, de man voor ongeveer veertig en de vrouw voor ongeveer dertig jaar, waren overleden. Hij was 9-5-1762 te Vries gehuwd met:
 77. Maria Jans, geb. te Peize, overl. c. 1806.
 78. Jan Jansen Kunjes, geb. 14-4-1727 te Usquert, van beroep korenschipper. Hij huwde 2-5-1756 te Kantens met:
 79. Egbertje Bartels, geb. 6-7-1732 te Onderwierum.
 82. Roelof Rummerinck.
 83. Antje Popkes.
 84. Hendrik Harms.
 85. Jantien Barelds.
 88. Hindrik Dieters, geb. Weener (Duitsland). Hij huwde 13-1-1760 te Nieuwolda met:
 89. Euwerke Jans Vriese.
 90. Albert Harms, geb. 25-7-1717 te Westerlee. Hij huwde 19-4-1743 te Meeden met:
 91. Antje Frans, geb. 8-2-1711 te Meeden.
 92. G. T. Kamps, van beroep schoolmeester.
 106. Lubbertus Roemelingh (Römeling), geb. c. 1696 te Farmsum, begraven 15-3-1732 te Noordbroek. Hij was schoolmeester en organist te Leermens en werd op 6 december 1716 in diezelfde functies ingeschreven te Noordbroek. Hij huwde 5-12-1718 te Noordbroek met:
 107. Anje Wibbens, geb. 21-5-1701 te Noordbroek, overl. aldaar tussen 19-9-1732 en 19-10-1735.
 108. Egbert de Vries, die in 1710 in de Pelsterstraat in Groningen woonde.

109. Hilleye Christiaans.
110. Hindrick Egberts, geb. te Scheemda, overl. vóór 13-4-1723 te Groningen. Hij huwde 28-8-1710 te Groningen met:
111. Lammegeijn Gosens Groenewolt, geb. te Groningen. Zij hertrouwde op 13-4-1723 te Groningen met Albert Smeeks, sergeant in de compagnie van kapitein Gerard Georg van Maneel.
120. Claas Metus, wedman (=ambtelijke getuige).
122. Evert Pieters Leeuw, overl. mei 1753 te Appingedam. Van beroep was hij raadhuisdienaer. Hij huwde 23-7-1724 te Appingedam met:
123. Antje Jans Drijffhamer, geb. 13-6-1703 te Appingedam.
132. Jouke Jansz.
136. Popke Popkes, geb. 8-9-1700 te Grootegast. Hij huwde 18-5-1721 te Grootegast met:
137. Trijntje Lammerts.
138. Hans Ubels, huwde 3-2-1732 te Doezum met:
139. Jantjen Rijkels.
156. Jan Jansen, geb. 1-12-1695 te Usquert. Hij huwde 10-4-1720 te Usquert met:
157. Ebeltje Jans, geb. 25-12-1696 te Middelstum.
158. Bartelt Cyerts, geb. 19-12-1703 te Huizinge, huwde 5-3-1730 te Onderwierum met:
159. Grietje Reinders, geb. 14-4-1700 te Onderwierum.
180. Harm Alberts, huwde 2-12-1712 te Westerlee met:
181. Lamke Harms.
182. Frans Jans, geb. 1-12-1676 te Winschoten, huwde 18-10-1705 te Meeden met:
183. Swaantje Harms, geb. 14-4-1678 te Meeden.
212. Bonno Römelingh, geb. 1655 te Farmsum, overl. aug. 1701 te Farmsum. Hij was militair in Denemarken en na 1681 schoolmeester te Farmsum, alsmede koster. Hij huwde voor de tweede maal 12-1-1695 te Winschoten met:
213. Anna Maria Beckering, geb. 30-1-1675 te Sauwert, overl. 1727 te Farmsum.
214. Wibbo Phebens, geb. 16-5-1672 te Noordbroek, overl. 1735 te Noordbroek. Hij huwde 18-10-1696 te Noordbroek met:
215. Ilben Harms.
222. Gosen Groenewolt.
246. Jan Arijs Schepemakerszoon, geb. 1-4-1677 te Appingedam, huwde 19-7-1696 te Appingedam met:
247. Lijsebet Claassen.
272. Popko Popkes, ged. 16-3-1673 te Grootegast, huwde 14-3-1697 te Grootegast met:
273. Wijtske Wobbes.
312. Jan Cornelis, geb. 27-3-1665 te Usquert, huwde 29-12-1689 te Usquert met:
313. Grietje Jans.
314. Jan Hebes, geb. te Stitswerd, huwde 26-1-1690 te Zandweer met:
315. Trijntjen Peters.
316. Zyrt Bartels.
318. Reynder Martens.
319. Egbertje Dercks, geb. 31-5-1668 te Onderwierum.

(wordt vervolgd)

FRAGMENT GENEALOGIE VAN HEUKELUM

door Tijmon Balk Mzn.

Onmiddellijk is men genealogisch geïnteresseerd, wanneer men bladerend in de Doop- en Trouwregisters van het plaatsje Niezijl, behorende tot de huidige gemeente Grijpskerk in het Westerkwartier, te midden van vele patronymica, opeens getroffen wordt door een familienaam, die men nu niet direct hier verwacht. Dat is de geslachtsnaam Van Heukelum. Misschien is dit geslacht oorspronkelijk afkomstig uit het dorp Heukelum, dat gelegen is in de Betuwe aan het riviertje De Linge. Waarschijnlijk heeft iemand vandaar zich in Friesland gevestigd (o.a. te Langweer) en is het vandaar gekomen over de Groninger grens naar het Westerkwartier. Het is een Ned. Herv. geslacht van kleine boeren en handwerkslieden en heeft zich tot op heden in de provincie Groningen weten te handhaven. De naam wordt ook geschreven als Van Heukelom en Van Heukelen.

De eerste die we aantreffen te Niezijl is een Claas Huiclum, waarvan echter heel weinig bekend is. Van deze stamvader stamt het gehele geslacht in 't Groningerland af. De genealogie loopt dan als volgt:

- I. Claas (Van) Huiclum, geb. omstreeks 1660 en later wonende te Niezijl. Zoon hiervan:
 - II. Claas Clasens Van Heukelum, geb. omstreeks 1690. Overleden in 1751 te Niezijl. Landbouwer aldaar, Ned. Herv. Hij is driemaal gehuwd geweest en wel:
 - a. in 1713 met Jantje Cornelis, overl. omstr. 1726 te Niezijl.
 - b. 15-6-1727 te Niezijl met Jantje Wijnbrands, gedoopt 4-5-1693 te Niezijl, overl. 1731 aldaar (in 't kraambed), begr. 1731 op het kerkhof aldaar. Dochter van Wijnbrandt Harmens en Baukje Willems, echtelieden te Niezijl.
 - c. 15-5-1733 te Niezijl met Fenje Wolters, afkomstig van Westerlee (gem. Scheemda).
Zij hertrouwde als Weduwe van Claes Claessens Van Heukelen 25-11-1753 te Niezijl met Derk Jochums van Wildervank.
- Uit deze drie huwelijken het volgende nageslacht:
1. Lijsbeth Claessens Van Heukelum, ged. 8-12-1714 te Niezijl.
 2. Claes Claessens Van Heukelum, ged. 16-9-1718 te Niezijl.
 3. Hindrik Claessens Van Heukelum, ged. 1-2-1722 te Niezijl. Deze is jong overleden aldaar, nl. vóór 1740.
 4. ongedoopt kindje Van Heukelum, geboren en overleden op 3-10-1728 te Niezijl.
 5. nogmaals een ongedoopt kindje Van Heukelum, geboren en gestorven op 10-4-1730 te Niezijl.
 6. Elso Clasens Van Heukelum, gedoopt 1731 te Niezijl. (Zie III a).
 7. Wolter Claassens Van Heukelum, ged. 21-2-1734 te Niezijl. (Zie III b).
 8. Anje Claassens Van Heukelum, ged. 8-5-1740 te Niezijl.
 9. Hinderik Claassens Van Heukelum, ged. 12-6-1743 te Niezijl.

III a. Elso Claassens Van Heukelum, ged. 1731 te Niezijl. Landbouwer te Niezijl, Ned. Herv. Hij ging in ondertrouw 27-12-1761

zowel te Noordhorn als te Niezijl en trouwde 17-1-1762 te Niezijl met Geertruydt Jans, van Noordhorn.

Uit dit huwelijk geboren:

a. Claas Elses Van Heukelum, ged. 9-4-1764 te Niezijl.

- III b. Wolter Claassens Van Heukelum, ged. 21-2-1734 te Niezijl. Landbouwer te Niezijl. Gel.: Ned. Herv. Hij is tweemaal gehuwd geweest en wel:
 - a. 9-8-1760 te Niezijl met Trijntje Hartmans. Overl. omstr. 1777 te Niezijl.
 - b. Ondertrouw 20-5-1782 te Niehove (gem. Oldehove) en huwelijk 16-6-1782 te Niezijl met: Aagtje Berends, afkomstig van Niehove. Uit dit huwelijk geen kinderen gevonden.
- Uit het eerste huwelijk werden geboren:
- a. Anje Wolters Van Heukelum, ged. 9-8-1761 te Niezijl. Hetzelfde jaar (1761) nog overleden en begraven te Niezijl.
 - b. Claas Wolters Van Heukelum, ged. 24-10-1762 te Niezijl. Enkele maanden oud zijnde overleden en begraven in 1763 te Niezijl.
 - c. Anje Wolters Van Heukelum, ged. 18-11-1764 te Niezijl.
 - d. Claas Wolters Van Heukelum, ged. 15-12-1765 te Niezijl. Enkele weken oud zijnde in januari 1766 overleden en begraven te Niezijl.
 - e. Fenje Wolters Van Heukelum, ged. 13-3-1768 te Niezijl.
 - f. Claas Wolters Van Heukelum, ged. 18-11-1770 te Niezijl. (Zie IV a).
 - g. Hartman Wolters Van Heukelum, ged. 28-3-1773 te Niezijl.
 - h. Dirk Wolters Van Heukelum, ged. 1777 te Niezijl. (Zie IV b).

- IV a. Claas Wolters Van Heukelum, ged. 18-11-1770 te Niezijl. Overl. te Grijpskerk. Woonde resp. te Niezijl en Grijpskerk. Ned. Herv. Huwde op 1e Kerstdag 25-12-1799 te Grijpskerk met Aafke Harms, afkomstig van Pieterzijl, weduwe van Tonnis Harms. Hieruit o.m. geboren:
 1. Wolter Klaassens Van Heukelum, die 9-7-1827 te Ezinge huwde met Martje Klaassens Van Dijken. Hieruit nageslacht.
 2. Sytze Klaassens Van Heukelum, welke 2-5-1829 te Oldehove huwde met Albertje Klaassens Van Dijken. Hieruit nageslacht, o.a. het bekende garagebedrijf Sytze Van Heukelum te Groningen.
 3. Trientje Klaassens Van Heukelen, die 14-5-1835 te Grijpskerk huwde met de landbouwer Harm Jelles Boerema te Grijpskerk. Uit dit huwelijk o.a.:
 - a. Aafke Harms Boerema (1840-1901) die gehuwd was met de Grijpskerker landbouwer Oege De Waard (1837-1901). Hieruit o.a. Sietze De Waard, geb. 9-3-1863 te Grijpskerk, later landbouwer te Mensingeweer, overl. 10-2-1947 te Winsum, gehuwd 27-4-1895 te Eenrum met Grietje Kampinga, geb. 29-11-1861 te Broek onder Eenrum, overl. 18-4-1943 te Winsum. Landbouwerse te Mensingeweer. Hieruit weer nakomelingen; verwante geslachten o.a. Kraan, en Sluiter. Zie o.a. hiervoor Ritzema Van Ikema, Ommelander Geslachten.
4. Reinder Klaassens Van Heukelum, die 16.5.1836 te Grijpskerk huwde met Lupke Jans Krijthe, waaruit nageslacht.

IV b. Dirk Wolters Van Heukelom, ged. 1777 te Niezijl. Deze huwde N.N. waaruit o.a.:

1. Wolter Dirks Van Heukelem, die 28-7-1817 te Grijskerk huwde met Hiltje Davids Van Den Berg.
2. Antje Dirks Van Heukelem, die 3-8-1827 te Grijskerk huwde met Albert Jacobs Land.
3. Meint Derks Van Heukelem, die tweemaal gehuwd was en wel:
 - a. 6-3-1830 te Oldehove met Jacobje Harms Kremer.
 - b. 23-5-1839 te Grijskerk met Antje Jans Van der Ploeg.
Uit het tweede huwelijk o.a. geboren:
 - a. Jan Van Heukelem, geb. 8-4-1840 te Niezijl, overl. in Hudsonville (U.S.A.). Huwde 17-6-1868 te Grijskerk met Dieuwerke Noordhof, geb. 28-2-1841 te Grijskerk. Overl. USA., waaruit een zoon Meint van Heukelem en een dochter Willemke Van Heukelem, beide gewoond hebbende en overleden te Hudsonville in de USA.

EEN FAMILIEBIJELTJE

door A. Hoft

Bedoeld bijbeltje, in het bezit van de Heer J.S. Niehoff te Appingedam, is niet oud. Toch leek het ons belangrijk de ingeschreven tekst aan de vergetelheid te ontrukken.

Schutblad 1. 1809 Den 21 April is mijn man Albert Egberts in den Heere gerust op Plankensloot.

Schutblad 2. Ana Berent van Bon

Schutblad 3. Die boek behoort aan B. van Bon te Plankensloot gekregen van Anna Sik te Midlaren 1842 Zijn geef gewoond te Plankensloot. En nu is zij gestorven in het jaar achttien hondert twee en veertig.

Schutblad 4. voor waterzugt voor 2 tr hiddegom voor 2 tr ezelcommijnzaat Anna Sik te Mitlaren September 1842 gestorven den 21 September gefijven Anna van Bon.

Schutblad 5. voor een bors of hoeskwaal geen kalverlong, 1 lb krinten 1 lb boerhavissche suiker. Dit tezamen op 6 vlessen stroomwater op de helfte verkookt in een welgezoden aarden pot en dan des morgens nugteren des myddags 2 uir na etten en avons na bedgaande ider maal 1 bierglas vol.

Schutblad 6. Annegyn Tykx mijn hant.

In het jaar 1778 is onse Jantyn geboren den 11 April des snagts om half elven tot Groningen en heeft daar op donderdaags den 16 April den Heiligen Doop van Dominy Albertema ontfangen.

In het jaar 1780 is on zoon Beerent jonk geweest den 26 mey des nademiddag om 2 uiren op Plankensloot.

in het jaar 1784 is onse zoon Egbert jonk geweest den 22 Meert des nagts om half drie uir op Plankensloot.

Den Jaar 1788 is onze dogter Janna jong geweest den 20 Mey des nademiddag om 3 uir op Plankensloot

in het jaar 1792 is onzen 3 zoon Beerent jong geweest den 9 July des morgens om half 4 uir op Plankensloot

in den jaar 1809 is mijn man Albert Egberts gestorven en in den Heer geruist hij is gestorven den 21 April des morgen omstrks tien uier

in den ouderdom van vier en sestigshalf jaar.

Medewerkers aan dit nummer zijn:

T. Balk Mzn.	Walstraat 36a	Groenlo
P. Brood	Hertenkamp 1	Assen
Mej. P.C.J. Elema	Peizerweg 70/15	Groningen
A. Hoft	Wilhelminaweg 24	Appingedam
Ir.Th.P.E. de Klerck	Parklaan 42	Winschoten
G.W. Nanninga	Schoutelaan 14	Haren (Gr.)
P.J. Ritsema	Breezandstraat 15	Scheveningen
Drs. O.D.J. Roemeling	Gealekamp 71	Hardegarijp
Hk. Timmer Gzn.	Burg.V.d.Boschlaan 71	Leersum
J.P.A. Wortelboer	Parallelweg 73	Glimmen

o o o

Van de (gedrukte) jaargangen 1964 t.m 1967 van Gruoninga zijn nog verschillende losse nummers (zelfs enkele complete jaargangen) verkrijgbaar à f. 1.50 per nummer (excl. portokosten). Bestellingen bij de administratie van dit tijdschrift.

o o o

Lezers, die zich in het bijzonder interesseren voor genealogisch onderzoek in Drenthe, wijzen wij op het dit jaar verschenen tijdschrift " Spint Arwt'n " (tot nu zagen reeds vijf nummers het licht) van de " Drentsche Genealogische Vereniging ".
Inlichtingen bij het secretariaat van die vereniging: postb.243 Assen.

HET GESLACHT VAN ZALEN

door P.J. Ritsema

"Het is alleen maar dat elk mensenleven op zichzelf voor ieder mens afzonderlijk zo heel erg belangrijk is, hoe men de dingen dan ook wil zien". (Uit Kathinka Lannoy "De bruid van Scheveningen").

In Gruoninga 1970 gaf ik op de bladzijden 23-25 een overzicht van het predikantengeslacht UDEN, gevolgd door een nalezing op bladzijde 91 van dezelfde jaargang.

Daarin traden twee van de vier dochters van Ds. Martinus Uden uit Oosterwijtwerd voor het voetlicht. Thans kan een derde dochter als het ware worden gelokaliseerd en wel Frouke Uden, die in 1738 te Oosterwijtwerd, toen nog de standplaats van haar vader, huwde met Andreas van Zalen. Dank zij de medewerking van mevr. K.S. Heyning-Reinders te Wassenaar, die de door haar in de loop der jaren gemaakte aantekeningen voor dit doel gaarne beschikbaar stelde, is het mij mogelijk geweest om een tamelijk volledig overzicht van het geslacht Van Zalen op te stellen, waarbij ook gebruik is gemaakt van enkele gegevens voorkomende in het boekwerk "Ommelander Geslachten", hierna aan te halen als O.G.

Blijkens een mededeling, voorkomende in "De Gereformeerde kerk in de Ommelanden tussen Eems en Lauwers" door G.A. Wumkes, sprak Jhr Aldringa te Wirdum (Gr.) in 1734 in zijn kwaliteit als Redger, een veroordelend vonnis uit in verband met het houden van z.g.n. conventikelen (huisbijeenkomsten buiten de kerk om), welke gehouden waren ten huize van de ouderling Harmen Arentz. De classis Loppersum droeg Ds. Ten Oever van Loppersum en Ds. Uden van Oosterwijtwerd op, om tegen dit vonnis bij de Redger Aldringa te protesteren.

In het boekje van R. Steensma "Langs de oude Groninger kerken" komt wel een foto voor van de grafzerk van G.H. Ripperda in de kerk te Oosterwijtwerd, maar helaas geen foto van de kerk zelf. Met medewerking van de hr Rijksarchivaris te Groningen is het mij mogelijk geweest in dit tekort te voorzien, door bij dit artikel met de medewerking van de redactie een foto van opgemelde kerk te plaatsen. De oudste gevonden schrijfwijze is "van Salingh" maar reeds spoedig werd het Van Zalen. Zekere Arent van Salingen kocht 16.9.1618 graf no. 31 in de Broerkerk te Groningen en op 30.7.1621 graf no. 32 (Gruoninga 1959 bl. 42). De Inventarium ofte staet van de landen, goederen ende inkoment sampt uutytgaeve, lasten ende swarichheyden der conventen Wytwert, Oesterwerum ende Warffum d.d. Juny 1598 zegt onder het hoofd: "Swaerigheyden des convents Wytwart "Den Baylier Evert van Salen alle jaeren XII 1/2 goltguldens tot acht ende viertich Brab. st. gerekent, is het convery hem schuldich twee jaeren tsammen LII Embder gl. thien Brab. st. dit geldt wordt tot stuer tegens de Turck Malthe imploiert. (Uit Bijdr. en Med. v.h. Hist.Genootschap XLV). In deze oude aantekening van 1598 is dus sprake van ene Evert van Salen, lid van de Balye van Maltha. Het te bespreken geslacht vangt aan met Andries van Salingh, tot Lehr, die in 1685 te Loppersum huwde en dus ca. 1660 geboren

kan zijn. Later komt de vadersnaam Gosse voor als Gosen.

1. Andreas Gossens van Salingh, tot Lehr, ondertr./tr. Loppersum 4.10.1685/1.11.1685 Antje Willems, ged. Loppersum 16.11.1660, dr van de schipper Willem Pokes. Te Loppersum zijn geen dopen van kinderen uit dit huwelijk gevonden. Waar deze kinderen geboren c.q. gedoopt zijn, is vooralsnog niet kunnen blijken. Afgaande op de vadersnaam zijn gevonden:

1. Willem, volgt IIa.
2. Popke, volgt IIb.
3. Andreas, volgt IIc.

IIa. Willem Andreas, ook wel Andries genoemd, geb. ca.1686, bakker te Loppersum, tr. (1) Loppersum 14.6.1710 Anje Jans, zijnde beide van Loppersum; op 8.7.1752 werd te Uithuizermeeden begraven: "Willem Andries zijn vrouw". Dat kan dus deze vrouw geweest zijn. Hij tr. (2) Uithuizermeeden 29.5.1573 Cristina Lobwasser, wed. van Harmanus Schoonefelt, beide van Uithuizermeeden. Bij dit huwelijk word hij "schoolmeester buitendijks" genoemd. In 1756 is hij nog in leven en komt dan als huwelijksgetuige voor bij IIIb. De niet bepaald Nederlands aandoende naam Lobwasser, komt in O.G. niet voor, vandaar dat ik meen de mij ter beschikking staande gegevens betreffende die naam, hieronder te vermelden, ofschoon zij natuurlijk niet in direct verband met de personen in dit artikel genoemd, staan.

Lidmatenregister Leens 5 7ber 1694 met att. van Ulrum Judith Fredriks huisvr. van Hans Caspers, chirurgyn. Eerder was hij gehuwd met Aaltien Jacobs. Aangezien hij niet mede is overgeschreven, lijkt mij de veronderstelling dat hij Luthers is geweest, niet onwaarschijnlijk. Hij zal toch als chirurgijn wel enige godsdienst hebben moeten aanhangen, wilde hij getolereerd worden. Dat hij niet gemakkelijk was, blijkt uit het onderstaande: LXXI a 4 Rechtdag Obergum 8.12.1690. Het Gericht tegen mr Hans Caspers die op het veld tussen Houw en Ulrum op 15.11. j.l. de polstok op het hoofd van mr Tobias Unzelman heeft stukgeslagen en hem gevaarlijk heeft gekwetst. De chirurgijn Egbertus Formier (van Obergum. Ri) behandelde hem. Als zo vaak in die tijd, is er van een vervolg niets gevonden.

LXX a 4 Rechtdag Leens 5.9.1692.

Mr Gerrit Alberts voormond, Drewes Tiarx sibbe en mr Albert Willems Wolters vr. voogd over mr Hans Caspers Lobwasser's zoontje met name Evert Lobwasser bij wijlen Aaltien Jacobs in egte verwekt.

Kinderen uit het 1e huwelijk:

1. Andries, volgt IIIa.
2. Grietje, ged. Loppersum 10.11.1715.
3. Peike, ged. Loppersum 14.2.1717.
4. Jan, ged. Loppersum 27.8.1719.

IIb. Popke Andries' van Zalen, tr. ca. 1723 Trijntien Meertens, wed. van Gerrijt van Laer, in leven schoolmeester te Oldenzijl, met wie zij in 1705 was gehuwd. Van Zalen volgde hem als schoolmeester aldaar op. Kinderen uit dit huwelijk:

1. Antje, ged. Oldenzijl 6.2.1724.
2. Greetjen, ged. Oldenzijl 28.3.1726.

3. Andries, volgt IIIb.

IIc. Andreas Andriesz, ook voorkomende als Andries Gossens, tr. Abeltje Clasen, uit welk huwelijk in 1719 te Zeerijp een zn Gosen geboren werd. Hij was kuiper te Zandweer en later te Eenum, alwaar hij op 29.3.1739 met att. van Loppersum werd ingeschreven. Hij overl. Eenum 22.6.1744.

Te Loppersum en Zeerijp komen de onderstaande huwelijksinschrijvingen voor:

1. Loppersum 2.4.1715 tussen Andreas Gosen en Abeltje Clasen;
2. Zeerijp 11.9.1731 tussen Andreas Gossens, van Zeerijp en Grietien Luirts, eveneens van Zeerijp.
3. Loppersum 23.1.1739 ondertr. en getr. Zeerijp 25.1.1739 tussen Andreas Gossens, van Zeerijp en Anje Jurjens, wed. van Jan Geerts, van Loppersum.

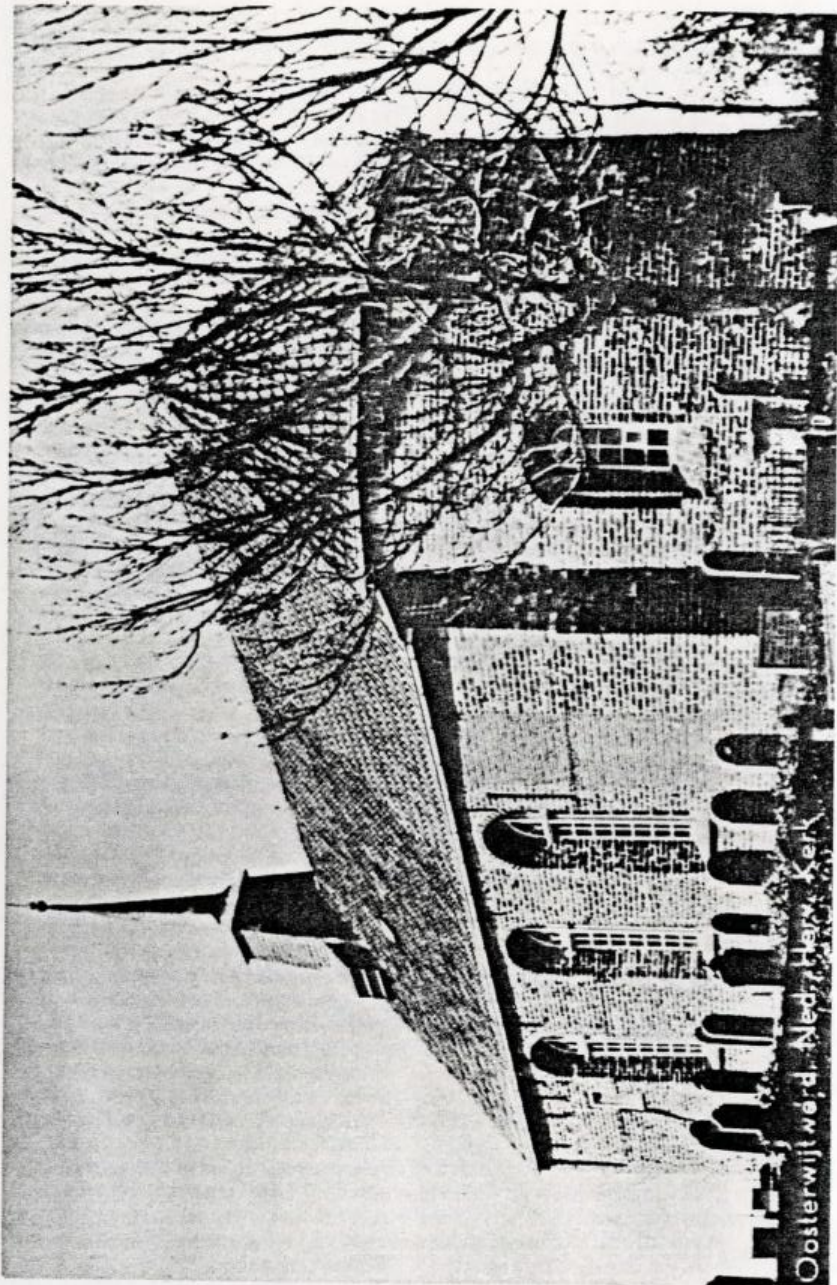
Deze huwelijken, althans wat 1 betreft slaat op Andreas genoemd onder IIc en wat de andere huwelijken betreft zal dit ook wel het geval zijn, maar waar hij daarbij niet als weduwnaar voorkomt, is het niet voor 100% zeker, vandaar dat ik deze huwelijken dan ook afzonderlijk heb aangehaald. Uit het eerste huwelijk werden gedoopt te Zandweer:

12.7.1716 dr Geertje; 31.7.1718 dr. Anje; 29.10.1719 zn Gosen; 1.11.1722 dr Anje; 28.5.1724 drs Anje en Jantje; 28.8.1725 drs Antje en Abeltje. Daarna zijn ze naar Zeerijp vertrokken, gezien het feit dat aldaar gedoopt werden: 8.6.1727 Goosen waarbij de vader cuiper genoemd is; 14.4.1732 Anje; 17.10.1734 Anje; 14.3.1733 Luit. Tenslotte komen Andreas Gossens en Anje Jurjens (event. 3e huwelijk) op 29.9.1739 te Eenum met att. van Loppersum.

IIIa. Andreas (ook Andries) van Zalen, ged. Loppersum 19.8.1714, overl. onbekend; tr. (1) Oosterwijtwerd 8.6.1738 (ondertr. Uithuizermeeden 18.5.1738) Frouke Uden, geb. Oosterwijtwerd ca. 1715, overl. aldaar voor 1756, dr. van Ds Martinus Uden, predikant ald. en Jacobjen Hendriks Nauta. Aangezien het doopboek van Oosterwijtwerd pas aanvangt in 1738, is haar geboorte c.q. doop niet vastgesteld kunnen worden. Hij tr. (2) Oosterwijtwerd 29.2.1756 Sara Jans Sekema, ged. Grijskerk 17.6.1725, dr. van Jan Sekema, wedman ald. en Grietje Simens Bennema. Jan Sekema, wedman van Grijskerk, tr. ald. 9.10.1718

Grietje Simens Bennema, van Nijeziyl. Hij was toen weduwn. van Maria Greven, van Grijskerk met wie hij ald. op 23.9.1714 huwde. Hij was toen reeds wedman van Grijskerk. Hij overl. ca. 1732 want in juli 1733 werd te Grijskerk het huwelijk gesloten tussen Jan Jacobs Faber, schoolmeester en Grietje Simens Bennema, wed. Siccama hetgeen een verschrijving zal zijn geweest. Andreas van Zalen was bij le huwelijk schoolmeester te Oosterwijtwerd.

Uithuizermeeden gekondigd 18.5.1738 Andries van Zalen, schoolmeester te Oosterwijtwerd, van De Meden (Uith.meeden) en Frouke Uden, van Oosterwijtwerd. Trouwregister Grijskerk no. 410, februari 1756: Andreas van Zalen, secretaris te Oosterwijtwerd en Sara Jans Secema na condigingte attestatie passeert. R.A. LXLV d 1 fol. 128 d.d. 4.2.1756.H.C. opgemaakt door Dr R.T. Nauta wegens de Grietman van Niehove, tussen de E. Andreas van Zalen, schoolmeester en secretaris wegens het Dijkregt der

Heerlijkheid Oosterwijtwert en de Eerbare jonge dochter Sara Sekema a. Getuigen aan bruidegomszijde: W.A. van Zalen als vader, volgens vertekende hand van vollekomen toestemminge in dato de 17 January 1755 opgericht en verteikt bij mij segelaar gesien en gelezen, de eerw. Heer Pred. Ds. H. Uden van Oostwold als zwager en voormond over bruidegoms voorkinder en aan bruids zijde: Grietje Symens, wed. Jan Sytzes als moeder, Symen Sekema en Tjeertje Tjeerts, volle broeder een aangeh. zuster, Lukas Sekema, schoolmeester te Grijskerk, volle broeder. Grietje Simens Bennema blijkt dus volgens dit H.C. voor de derde keer weduwe. Zij huwde (3) Grijskerk in juni 1748 Jan Sytzes. R.A. XXII b 1 fol. 15 Oosterwijtwert 16.1.1756. Eerw. Heer Dom. H. Uden voormond, E. Pieter Willems sibbe- en Willem Andries vr. voogd over de 4 onmondige kinderen Anna, Willem, Beno en Henricus, van Andreas van Zalen en wijlen Frouke Uden in egte verwekt.

Kinderen uit het 1e huwelijk:

1. Anna, ged. Oosterwijtwert 15.3.1739, overl. tussen jan. 1756 en 15.3.1761;
2. Martinus, ged. Oosterwijtwert 31.1.1740, jong overleden.
3. Willem, volgt IVa.
4. Martinus, ged. Oosterwijtwert 29.3.1743, jong overleden.
5. Beno, volgt IVb.
6. Martinus, ged. Oosterwijtwert 25.12.1747, overl. voor jan. 1756;
7. Henricus, volgt IVc.

Kinderen uit het 2e huwelijk:

8. Grietje, ged. Oosterwijtwert 20.6.1756.
9. Jan, ged. Oosterwijtwert 25.12.1757.
10. Andreas, ged. Oosterwijtwert 1.4.1759.
11. Anna, ged. Oosterwijtwert 15.3.1761, tr. ald. 18.3.1787 Obbe Jacobs, van Stedum doch aldaar niet gevonden. Uit dit huwelijk werden geboren en te Oosterwijtwert gedoopt:
 - a. Saartje, 15.4.1787.
 - b. Jacob, 16.8.1789.
 - c. Grietje, 6.3.1791, terwijl te Groningen o.a. gedoopt werden:
 - d. Lysabeth op 9.11.1792 in de Martinikerk;
 - e. Andreas, op 12.4.1795 in de Nieuwe kerk. Bij de geboorte van Elisabeth woonden de ouders "buiten klein poortje" en bij die van Andreas buiten de Ebbingepoort bij de eerste molen-drift. Elisabeth, genoemd onder d. nam de naam Van Zalen aan en huwde Groningen 12.5.1822 Hendrik Ensing, geb. Amsterdam 10.7.1798. (zie Gruoninga dec. 1961, bl.3).

12. Adriany, volgt IVd.

IIIb. Andries Popkes van Zalen, tr. (1) Oldenzijl 22.2.1756 Jantien Pieters. Hij was schoolmeester te Oldenzijl en werd ged. te Loppersum 20.11.1729.

R.A. LIV b 1 fol. 21 d.d. 7.2.1756. H.C. tussen E. Andries Popkes van Zalen en de E. jongedochter Jantien Pieters. Getuigen aan bruidegomszijde: Trijntien Meertens als moeder, Antie Popkes van Zalen als zuster, Willem Andries van Zalen als oom en aan bruids zijde: Hendrik Richters als zwager en Willemtie Pieters als zuster, Jelte, Cornelis en Jacob Pieters als broers en Gepke Pieters als zuster.

R.A. LIV b. 1 fol. 22 d.d. 1756. Jantje Jacobs, wed. van Jan Jans verkoopt aan E. Andries Popkes van Zalen als bruidegom en E. Jantien Pieters als bruid een behuizing en cremerie op pastoriegrond.

R.A. XXIX c 2 Huizinge 22.5.1758. Andries Popkes van Zalen en Jantje Pieters te Oldenzijl, lenen geld van Jelte, Jacob en Cornelis Pieters.

R.A. LIV b fol. 28 d.d. 10.3.1759. Andries Popkes van Zalen en Jantje Pieters te Oldenzijl, verkopen cremerie aan Jacob Pieters en Lijsebeth Harms.

Hij tr. (2) Oldenzijl 12.5.1763 Batje Jans, van Rottum.

H.C. LIV b 1 fol. 55 d.d. 30.4.1763. Getuigen aan bruidegomszijde Jelte Pieters, zwager en voormond over de voorkinderen en Sijmon Harms als vr. voogd en aan bruidszijde: Andries Jans, als broeder.

Kinderen uit 1e huwelijk:

1. Popke, ged. Oldenzijl 14.11.1756.
2. Pieter, ged. Oldenzijl 13.8.1758.

IVa. Willem Andries' van Zalen, ged. Oosterwijtwerd 14.5.1741, overl. Schildwolde 19.9.1826, schoolmeester en voorzanger, later koopman aldaar, tr. (1) Schildwolde 29.5.1766 Margijn Folkers, ged. Groningen 17.11.1737, overl. Schildwolde 6.8.1796, dr van Folkert Bouwes en Hillegien Jacobs Smit die ondertrouwen Groningen 26.9.1733 en huwden ald. in de Martinikerk (ds Hulsius) 13.10.1733, hij van Gasselerveen en zij van Dwingeloo; tr. (2) Schildwolde 11.2.1798 Grietje Ebbing, ged. Kropswolde 19.2.1764, overl. Schildwolde 29.8.1805, dr van Wicher Ebbing, schoolmeester te Kropswolde en Jeigien Egberts Buiters, die op 7, 14 en 21 mei 1752 te Kropswolde werden gekondigd; hij van Peize en zij van Zuidlaren. (in de Handelingen van de kerkeraad van Kropswolde staan hele verhalen over deze schoolmeester wegens dronkenschap, stijfkoppigheid etc.). Zie voor beide vrouwen het Graftschriftenboek onder Schildwolde no. 20 en 21.

Trouwboek Schildwolde no. 411. De 29 Mei 1766 zijn na 3 voorafgaande proclamatiën alhier in den egt verbonden E. Willem van Zalen, van Oosterwijtwert en Margijn Folkers, van Groningen, met attestatie. Idem boek no. 412. 1798 de 28e Jan. en 4 en 11 Febr. zijn gekondigd Willem van Zalen, schoolmeester alhier en weduwn. en Grietje Ebbing, van Cropswolde en zijn na vertoonde att. van Noorddijk op de 11e Febr. in huis getrouwd.

R.A. XLV b.1 Schildwolde 26.5.1797. Scheiding tussen E. Willem van Zalen, schoolmeester ten Enen en Roelf L. Wichers te Gasselte Nieveen in Drenthe, gezamenlijke naaste erven van wijlen Margien Folkers, ehvrouw van 1e comparant; Annegien Egberts, geass. met Albert Barty, Trijntje Wybes voor haar zelf en in afwezigheid van haar man, Aaltje Jans geass. met haar eheman Jan Geerts, Willeme Ottes geass. met haar eheman Salomon Cluites, Jan Willem Jans, Jantje Jans geass. met haar eheman Claas Alberts, alle te Gasselte Nieveen. 1^e comparant houdt hele boedel, betaald 1750 gl. en lijfstoebehoren van wijlen zijn vrouw en van wijlen haar zuster Anna Folkers.

(wordt vervolgd)

ONZE FAMILIE TIMMER

vervolg van bl. 78 van deze jaargang

door Hk. Timmer Gzn.

Uit hun huwelijk werden twee kinderen geboren:

1. Klaus Mülder, geb. te Oldenburg 8 sept. 1960.
 2. Dirk Mülder, geb. te Oldenburg 14 april 1965.
- Frau Helene Mülder, geb. Ekhoff, woont te Weener, Graf Edzardstrasse 25.

303. Derk Harms Timmer, geb. 10 maart 1822 te Bellingwolde, ov. aldaar 23 okt. 1854, arbeider, huwde 21 dec. 1848 te Bellingwolde met Aaltje Addens, geb./ged. Bellingwolde 10 dec. 1809/7 jan. 1810, ov. aldaar 5.9.1858, d.v. Hendrik Gosselaar Addens, lb. en Antje Warners. Uit dat huwelijk zijn geboren 2 kinderen:

1. Derk Timmer, geb. te Bellingwolde 27 juli 1849.
2. Hendrik Timmer, geb. te Bellingwolde 11 juli 1851.

401. Hindrik Timmer, geb. te Bellingwolde 23 sep. 1847, van beroep landarbeider, wonende aldaar aan de Rhederweg no. 90, Geref., overleden aldaar 18 mei 1913, huwde 18 mei 1878 te Beerta met Tetje Waalkens, geb. aldaar 27 febr. 1852, overleden te Onstwedde in maart 1935, dochter van Harm Karsiens Waalkens en van Harmke Winter.

De Familie Waalkens.

Te Beerta woonde Karssien Berends Waalkens, geb. 11 sept. 1790 te Blijham en 3 okt. aldaar gedoopt, dagloner, overleden te Beerta 23 april 1862, Ned. Herv., zoon van Berend Cornellis en Hesther Okkes. Op 2 mei 1812 trouwde hij te Beerta met Tetje Harms Kloosterhuis, geb. 't Heerenland 24 en ged. te Wymeer 27 aug. 1786, overl. te Beerta 29 febr. 1864, dochter van Harm Hindriks en Hilke Renken (Eekhof), arbeiders. Zij hadden een zoon Harm Karssiens Waalkens, geb. te Nieuw Beerta 19 okt. 1817, dagloner, overl. te Vriescheloo 24.2.1887, N.H. Hij huwde als weduwnaar van Antje Tonnis van der Laan op 17 mei 1851 te Beerta met Harmke Winter, geb. te Bunde "in de Styge" 12 sept. en ged. 22 sept. 1822, dochter van Antoon Winter en Renske Ippen, overl. te Vriescheloo 12 febr. 1898.

Uit dit huwelijk zijn te Nieuw Beerta 5 kinderen geboren:

1. Tetje Waalkens geb. 27 febr. 1852, zie bij 401.
 2. Antoon Waalkens geb. 15 juli 1855.
 3. Karssien Waalkens geb. 15 okt. 1857.
 4. Renske Waalkens geb. 18 okt. 1860.
 5. Heike Waalkens geb. 25 sept. 1864.
- Het gehele gezin is op 19 mei 1869 verhuisd naar de gem. Bellingwolde

Uit het huwelijk van Hindrik Timmer (401) en Tetje Waalkens zijn te Bellingwolde 7 kinderen geboren:

1. Stientje Timmer 30 sept. 1878, volgt 501.
2. Harm Timmer 11 sept. 1880, volgt 502.
3. Jan Timmer geb. 20 juli 1883, volgt 503.
4. Hilvert Timmer geb. 24.5.1886, overl. aldaar 6 maart 1887.
5. Hilvert Timmer geb. 10 febr. 1888, volgt 504.

6. Harmke Timmer, geb. 11 okt. 1891, volgt 505.
7. Antoon Timmer, geb. 10 sept. 1894, ongehuwd. Hij is verdronken in de haven van Emden.

501. Stientje Timmer, geb. te Bellingwolde 30 sep. 1878, overleden te Kropswolde, gem. Hoogezand-Sappemeer, 2 januari 1970, huwde 11 juli 1907 te Winschoten met Edzo Kuiper, geboren 30 sept. 1866 te Wildervank, z.v. Jan- en Anna Edens, van beroep kuiper te Winschoten, Bovenburen. Edzo Kuiper was in le huwelijk getrouwd geweest met Wilhelmina Mensenkamp, geb. 3 nov. 1874 te Noordbroek, overleden te Winschoten 23 sept. 1901, d.v. Roelf Mensenkamp en Elizabeth Baas. Uit dat huwelijk zijn geboren 2 kinderen:

1. Anna Kuiper, geb. 12 nov. 1898 te Noordbroek.
2. Elisabeth Kuiper, geb. 16 juli 1901 te Winschoten, overl. 7 sept. 1901 aldaar

Uit zijn tweede huwelijk met Stientje Timmer zijn ook 2 kinderen geboren:

3. Tetje Kuiper, geb. te Winschoten 17 april 1908, gehuwd met Harm Evert Nieborg, geb. 17 april 1908, wonende te Groningen.
4. Elizabeth Kuiper, geb. 13 aug. 1912 te Avereest, wonende te Kropswolde, gemeente Hoogezand-Sappemeer, Woldweg 50, huwde ald. 25 jan. 1972 met Abraham Rozema, geb. Slochteren 11 juni 1910.

502. Harm Timmer, geb. 11 sep. 1880 te Bellingwolde, (1) Ambtenaar Prov. Griffie te Assen, (2) Adj. Onderofficier Militaire Administratie, (3) Ambtenaar R.I.B. te 's-Gravenhage, Geref., overleden te Enschede 24 sep. 1955, begraven te Assen, huwde 8 april 1907 te Assen met Grietje Elisabeth Koops van 't Jagt, geb. te Assen op 29 april 1882, overleden aldaar 20 aug. 1952, dochter van Jakob Koops van 't Jagt, machinist en Arendina Bingman (Alteveerstr.). Uit dat huwelijk geboren 2 kinderen:

1. Tetje Arendina Timmer, volgt 601.
2. Jakob Hendrik Timmer, volgt 602.

601. Tetje Arendina Timmer, geb. 9 april 1907 te Assen, lerares N.O., huwde 4 april 1940 te Voorburg met Jan Leonard Stam, geb. te Lonneker (thans Enschede) 8 mei 1910, van beroep (1) onderwijzer, (2) ambtenaar R.A.B. en wnd.directeur bij het G.A.B. Haarlem, (3) chef Afd. personeelszaken ter Secretarie van Almelo, wonende te Wierden, Sliepersdijk 5, Doopsgezind.

Uit dat huwelijk zijn geboren 3 kinderen:

1. Cornelis Harm Stam, geb. te Almelo 20 maart 1941, overl. aldaar 4 mei 1946.
2. Grietje Elisabeth Stam, geb. 15 juni 1945 te Almelo, stud. tuin- en landschapsarchitectuur L.H.S. te Wageningen, huwde 2 april 1971 te Wierden met Johan Leendert Marcus van der Voet, geb. 9 dec. 1944 te 's-Gravenhage, van beroep cultuurtechnisch ingenieur te Wageningen.
3. Theodora Johanna Stam, geb. te Almelo 23 mei 1947, van beroep lerares N.O.

602. Jakob Hendrik Timmer, geb. 16 jan. 1910 te Assen, stuurman op de grote vaart, later brigadier van politie te Rotterdam, thans gepensioneerd, wonende te Rotterdam, Abr. Kuyperlaan 67b, huwde 27 maart 1935 te 's-Gravenhage met Rosalie Christine Johanna Seyffer, geb. te 's-Gravenhage 6 jan. 1910, van beroep muziklerares/violiste.

Uit hun huwelijk zijn geboren 2 kinderen:

1. Anneke Timmer, geb. te Rotterdam 19 sep. 1935, gehuwd aldaar op 4 aug. 1960 met Max Booij, geb. te Rotterdam 28 jan. 1934, van beroep physicus, wonende te Laag Soeren, post Dieren, Prof. Huetlaan 8. Ze hebben 1 dochter genaamd Iris Booy, geb. 2 mei 1964 te Arnhem.
2. Jakob Timmer, geb. te Rotterdam 9 maart 1949, van beroep fotograaf, gehuwd te Maassluis 4 maart 1971 met Hendrika Johanna van Heemst, geb. te Haarlem 20 aug. 1950.

502. Jan Timmer, geb. 20 juli 1883 te Bellingwolde, ongehuwd, overleden te Bellingwolde 28 april 1908.

504. Hilvert Timmer, geb. 10 febr. 1888 te Bellingwolde, Geref., van beroep bankwerker, later zee-machinist, wonende te Zeist, Roemer Visserlaan 26bis, overleden te Zeist 8 febr. 1972, huwde 8 nov. 1919 te Merseburg a/d Saale (Dld) met Helene König, geb. aldaar 29 juni 1890, dochter van Friedrich König en van Anna Kummer. Uit hun huwelijk zijn 2 kinderen geboren:

1. Annelies Helene Timmer, geb. te Vlissingen 11 nov. 1923, ze is gehuwd geweest, daarna gescheiden. Ze woont thans te 's-Gravenhage, Netscherstraat 11.
2. Hans Eberhard Timmer, geb. te Vlissingen 7 jan. 1928, automonteur, wonende te Rhenen, Dr. Wallerstraat 9, gehuwd te Zeist 9 febr. 1950 met Wilhelmina van Zonderen, geb. 9-5-1932 te Zeist, dochter van Arie van Zonderen en Barendje Everdina Som de Cerff. Uit hun huwelijk zijn geboren 2 kinderen:
 1. Wilhelmina Everdina Timmer, geb. te Zeist 19 febr. 1952.
 2. Hans Arie Timmer, geb. te Zeist 24 april 1955.

505. Harmke Timmer, geb. te Bellingwolde 11 okt. 1891, overleden te Onstwedde 27 okt. 1931, huwde 16 juni 1910 te Onstwedde met Geert Wever, geb. aldaar 1 feb. 1876, overleden aldaar 21 april 1956, Chr. Geref., van beroep klompenmaker te Onstwedde, zoon van Geert Wever en Anna Wessels.

Uit hun huwelijk zijn geboren 9 kinderen:

1. Geert Wever, volgt 601.
2. Hendrik Wever, geb. 3 juli 1912 te Onstwedde, ongehuwd, overleden aldaar 17 aug. 1940.
3. Anne Wever, geb. 19 juni 1914 te Onstwedde, geh. 6 mei 1940 met Jan Gelling, farmer en kippenfokker te Ontario (Canada). Ze hebben 1 zoon, genaamd Hendrik Gelling.
4. Tetje Wever, geb. te Onstwedde 15 okt. 1917, gehuwd aldaar met Engel Kok, geb. 5 juli 1908, wonende te Onstwedde, Luringstraat. Geen kinderen.
5. Aaltje Wever, geb. te Onstwedde 26 maart 1919, gehuwd 7 mei 1935 met Francke Venema, werkzaam bij AKU te Emmen. Ze

Geert Timmer (405)
Wilhelmina E. Sprenger

Imke Timmer
Jan Nutbroek
(404)

Zwaantje Hulzen

Hilbert Timmer (402)

- hebben 8 kinderen.
6. Jan Wever, geb. te Onstwedde 10 mei 1921, gehuwd in 1932 met Grietje Luchtenberg, fabrieksarbeider te Veendam, Nassaustraat 95.
 7. Berend Wever, geb. 16 mei 1923 te Onstwedde, gehuwd met Truus Zonneveld, wonende in Australië. Ze hebben 4 kinderen; twee jongens en 2 meisjes.
 8. Stientje Wever, geb. 25 juni 1929 te Onstwedde, gehuwd met Harm Greven, landbouwer te Nieuwe Pekela. Geen kinderen.
 9. Harmke Wever, geb. te Onstwedde 27 okt. 1931, overleden aldaar 21 maart 1933.

601. Geert Wever, geb. te Onstwedde 20 maart 1911, van beroep ambtenaar P.T.T., wonende te Vlagtwedde, Oostersingel 52, huwde 1e keer 19 nov. 1931 te Onstwedde met Alkina Huiting, geb. 2 mei 1909 aldaar, overleden aldaar 9 aug. 1936, Chr.Geref., dochter van Jakob Huiting en Grietje Gelling.

Uit dat 1e huwelijk zijn geboren 2 kinderen:

1. Grietje Wever, geb. te Onstwedde 1 febr. 1932. Zij huwde aldaar op 10 nov. 1952 met Jan Kruize, N.H., geb. te Onstwedde 1 okt. 1931, van beroep opzichter Unilever, wonende te Hoogeveen, Orion 1.

Uit dat huwelijk:

1. Alkina Grietje Kruize, geb. te Winschoten, 23 maart 1953.
2. Albert Daniel Kruize, geb. te Dordrecht 8 sept. 1954.
3. Theresia Rose Kruize, geb. te Hoogeveen 13 dec. 1962.
2. Geert Wever, geb. te Onstwedde 13 april 1933, Geref., van beroep hoofd-empl. 1e klas P.T.T. wonende te 's-Gravenhage, Schrijnwerkersgaarde 51, gehuwd 12 juli 1956 te Enschede met Aaltje Kedde, geb. aldaar 18 okt. 1935.

Uit dat huwelijk:

1. Gerd Wever, geb. te Enschede 3 maart 1959.
2. Monique Wever, geb. te Oss, 7 juli 1962.
3. Hendrik Jan Wever, geb. te Den Haag 13 juni 1965.

Geert Wever voornoemd huwde voor de 2e keer te Onstwedde op 26 juni 1939 met Maria Huisman, geb. aldaar 31 maart 1908.

Uit dat 2e huwelijk 3 kinderen:

4. Jantje Wever, geb. te Groningen 19 juli 1940, gehuwd 3 aug. 1959 te Onstwedde met Hendrik Knolhoff, Chr.Geref., geb. te Onstwedde 1 febr. 1936, van beroep procuratiehouder bij de Amro-Bank, wonende te Stadskanaal, Belgialaan 10.

Uit dat huwelijk:

1. Jan Harbert Knolhoff, geb. te Onstwedde 9 jan. 1960
2. Gerard Herman Knolhoff, geb. te Veendam 28 juli 1967.
3. Maria Bernardette Knolhoff, geb. te Stadskanaal 14-3-1969.

5. Hendrik Wever, geb. te Groningen 24 okt. 1947.
6. Roelfina Wever, geb. te Groningen 9 aug. 1949. Deze huwde te Sellingen 4 nov. 1966 met Roelf Eemsing, geb. te Onstwedde 17 maart 1946, Chr.Geref., boekhouder, wonende te Stadskanaal, Groningerlaan 140.

Uit dat huwelijk:

1. Maria Hillechiena Roelfina Eemsing, geb. te Veendam 28 maart 1967.
2. Jacob Harm Eemsing, geb. te Veendam 12 okt. 1969.

402. Hilvert Timmer, geb. 3 april 1849 te Bellingwolde, van beroep landarbeider, wonende te Vriescheloo, gem. Bellingwolde, N.H., overleden aldaar 7 febr. 1878, huwde aldaar 15 mei 1875 met Zwaantje Huizing, geb. 29 aug. 1852 te Vriescheloo, overleden aldaar 30 april 1882, dochter van Berend Huizing en Anna Magdalena Janitsch. Uit hun huwelijk zijn geboren 2 kinderen:

1. Berend Timmer, geb. te Vriescheloo 28 juni 1875, overleden aldaar 18 sept. 1877.
2. Berend Timmer, volgt 506.

506. Berend Timmer, geb. 22 nov. 1877 te Bellingwolde van beroep machinist Ned. Spoorwegen te Groningen, later te Amersfoort Coornhertlaan 18, overleden aldaar 11 aug. 1962, Ned. Herv. Hij huwde 10 jan. 1907 te Scheemda met Trijntje Timmer (zijn nicht) geb. 11 april 1879 te Heiligerlee, gem. Scheemda, overleden te Amersfoort 6 juli 1962, dochter van Harm Timmer (Zie 403) en Albertje Blik.

Uit dat huwelijk zijn geboren 2 kinderen:

1. Alberta Zwanette Timmer, volgt 601.
2. Zwanette Elisabeth Timmer, volgt 602.

601. Alberta Zwanette Timmer, geb. te Nieuweschans 26 okt. 1907. N.H., huwde 29 okt. 1965 te Amersfoort met Harm Koster Oud- N.I. inspecteur van politie, wonende te Assen, Buizerdstraat 13. Zij was jarenlang pedicure.

602. Zwanette Elisabeth Timmer, geboren te Nieuweschans 17 april 1911, N.H., huwde 25 mei 1939 te Amersfoort met Jakob Matthijs de Graaf, directeur van de Coöperatieve Boerenleenbank, wonende te Hoevelaken.

Uit dat huwelijk is geboren:

Cornelia Catharina de Graaf, geb. te Amersfoort 23 mei 1940, overleden aldaar 3 mei 1962.

403. Harm Timmer, geb. 5 nov. 1851 te Bellingwolde, N.H., van beroep bakker en kruidenier, wonende te Heiligerlee, overleden aldaar 21 juli 1919, raadslid der gem. Scheemda en voorzitter van de N.H. Evangelisatievereniging "Graaf Adolf". Hij huwde te Scheemda op 6 april 1875 met Albertje Blik, geb. te Scheemda 28 dec. 1848 en overleden te Heiligerlee 3 sept. 1920, dochter van Harm Hendriks Blik en Trijntje Wol, destijds wonende te Westerlee, (Harm Hendriks Blik, geb. te Midwolda 10-12-1808, was een zoon van Hendrik Pauwels (Blik) en Elizabeth Harms Elderman. Hij was drager van het Kruis vanwege de 10-daagse veldtocht te Maastricht, waarvan een oorkonde (paspoort)).

Uit dat huwelijk zijn geboren 8 kinderen:

1. Jan Timmer, volgt 507.
2. Trijntje Timmer, zie 506.
3. Harm Timmer, volgt 508.

(wordt vervolgd)

HET GRONINGER SCHILDERSGESLACHT LOFVERS

door G.W. Nanninga

In de Groningsche Volksalmanak van 1936 staat een uitgebreid artikel over bovengenoemde familie van de hand van mej. Minke A. de Visser. Mijn bijdrage is bedoeld als aanvulling op hetgeen zij over de verschillende leden van dit geslacht, die vooral als zee- en landschapsschilders bekendheid genoten, geschreven heeft.

In de eerste plaats noemde zij Peter Lofvers (1712-1788) en zijn zoon Hendrik (1739-1805), welke laatste tevens een bekwaam schilder van bloemstukken was. Volgens het "Prisma-schilderslexicon" van P.T.A. Swillens (Utrecht/Antwerpen 1957) zou Hendrik Lofvers een zoon Johan gehad hebben, maar dit is, zoals in het onderstaande genealogisch overzicht te zien is, onjuist; waarschijnlijk wordt hier de zoon Douwe (1769-1814) bedoeld, die naar hij zelf aangevoerde in de Groninger Courant, "schildert alle soorten van behangzels, schoorsteenstukken, changenaetten en rijtuigen etc." en die niet alleen les gaf in tekenen en schilderen "naar wiskunstige regels" maar ook onderricht in de scheepsbouwkunde. Mej. de Visser schrijft in haar artikel: "Merkwaardig is het dat Peter, een Groninger, in 1710 geboren, niet in dat jaar of zelfs omstreeks dat jaar in de doopboeken voorkomt. Ook zijn huwelijk is niet in de proclamatieboeken terug te vinden. Bij de doop van het eerste kind op 20 aug. 1737 en ook bij dien van de zes andere kinderen noemt zijn vrouw zich Fennegien Hendriks".

Bij toeval vond ik de doopschrijving van Peter Lofvers en zodoende de namen van zijn ouders en zelfs die van zijn grootouders. Peter was, voor zover tot nu bekend, de eerste die de naam Lofvers voerde; bij zijn doop in 1712 en bij zijn huwelijk in 1733 staat hij nog als Peter Jochums te boek. Toen zijn zuster Grietje trouwde met Jan Isaacs Ruiters (Groningen 2-1-1748) was hij als getuige aanwezig; zowel Grietje als Peter werden bij die gelegenheid met de naam Lofvers ingeschreven. Helaas gaf het gevonden geen uitsluitend omtrent de herkomst en betekenis van de familienaam Lofvers. Evenmin is het duidelijk geworden waar de artistieke aanleg van Peter Lofvers en zijn nakomelingen vandaan kwam. De naam, die naar het uiterlijk een patroniem schijnt te zijn, houdt misschien verband met de Friese mansnaam Loffert (zie: "Friesche Naamlijst" door Johan Winkler-Leeuwarden 1898); deze voornaam werd echter tot dusverre niet in de genealogie aangetroffen. Ook is geen enkel verband gelegd kunnen worden met de familie Loofters in Hoogkerk. Dit doopsgezinde geslacht kwam in 1711 uit Zwitserland en heette daar Laffer. Merkwaardig is het, dat de handtekening van Hendrik Lofvers een streepje (verlengingsstreepje?) boven de o vertoont. Opmerkelijk is verder de betrekkelijk intensieve relatie die de familie Lofvers met de zee en met schepen had. We zagen reeds, dat zowel Peter als Hendrik bekend waren om hun zeestukken en dat Douwe les gaf in de scheepsbouwkunde. Jochem (geb. 1743) was havenmeester, Pieter (geb. 1773) scheepskapitein en ook Jan Georg (geb. 1775) was zeeman; hij verdronk in de Eems (zie Prov. Gron. Courant 1-10-1799). Veel leden van de familie woonden aan de (Noorder)haven of er dicht bij: Zoutstraat (bij de zoutkeet), Hoge der A, Turftoren-

straat, Oude Kijk in't Jatstraat (aan de westkant, het tweede huis ten zuiden van de Visserstraat), Nieuwe Kijk in 't Jatstraat, Nieuwe Boteringestraat. Mogelijk is het feit, dat dit geslacht uit de Veenkoloniën, de bakermat van de Groninger zeevaart, kwam aan een en ander niet vreemd. Voor bijzonderheden betreffende de schildersactiviteiten e.d. van de diverse familieleden moge ik U verwijzen naar het bovenvermelde artikel in de Groningsche Volksalmanak van 1936.

- I Pieter Derx, huwde 1669 te Hoogezand (procl. 7 Febr.) Eetsche Jacobs, "beyde van 't Hoogesandt". Eetsche (ook Eetske) werd daar op 21-3-1669 hervormd gedoopt en op 12-12-1669 lidmaat; Pieter Derx werd 10-3-1672 lidmaat.
Kinderen uit dit huwelijk te Hoogezand geboren:
Jacob, ged. 7-11-1669.
Gebbejen, ged. 31-3-1672.
Aeltien, ged. 4-10-1674.
Derck, ged. 15-4-1677.
Antien, ged. 6-9-1678.
Hierna verhuisde het gezin naar Groningen met attest. sept. 1680, waar
Jochem Pieters (II) 15-4-1681 gedoopt werd (adres: in 't N. Jadt).
De ouders zijn later weer naar Hoogezand teruggekeerd en werden daar 8-9-1700 als lidmaten ingeschreven.
- II Jochem Pieters, gehuwd te Groningen 16-1-1703 met Hillichjen Ottens "van 't Hogesandt". Zij was een dochter van Otto Roelefs, mulder te Sappemeer en Grietien Koenes.
Kinderen hieruit te Groningen geboren (de ouders woonden "bij de Zoutkeet" = Zoutstraat):
Grietje, ged. 10-12-1703.
Otte, ged. 7-8-1707.
Jacob, ged. 4-10-1709.
Peter, ged. 7-1-1712 (volgt III).
Otto, ged. 4-1-1714.
Eeske, ged. 10-11-1715.
Eetske, ged. 5-11-1717.
Grietje, ged. 29-5-1721.
Otte, ged. 12-12-1723.
- III Peter Jochems Lofvers, kunstschilder (leerling van Jan Abel Wassenbergh) en olderman, overl. 1788. Hij verwierf 14-1-1734 het klein-burgerrecht en huwde 24-11-1733 Fennichje Hindriks (ook voorkomend als Fennigje Prins). Zij werd op 31-5-1712 te Groningen gedoopt als dochter van Hendrick Sickens en Annegien Geerts.
Uit dit huwelijk in de "O. Jadtstraet" geboren:
Hillechien, ged. 20-8-1737.
Hendrik, ged. 1-9-1739 (volgt IVa).
Jacob, ged. 8-8-1741 (volgt IVb).
Jochem, ged. 11-10-1743 (volgt IVc).
Sicko, ged. 19-9-1745 (volgt IVd).
Hilligjen, ged. 17-12-1747.
Otto, ged. 11-11-1750 (volgt IVe).
Annegien, ged. 9-1-1752

- IV a Hendrik Lofvers, kunstschilder, verlakker, hopman burg. reg., overleden eind 1805, trouwde 24-12-1766 te Groningen met Grietje Douwes Bronsema, wed. Ds. Petrus Lollema.
Hieruit aan de Vismarkt te Groningen geboren:
Fennigje, ged. 25-11-1767.
Pieter, ged. 16-10-1768.
Douwe, ged. 12-11-1769 (volgt Va).
Grietje, ged. 30-10-1771.
Pieter, ged. 22-8-1773.
Hendrika, ged. 17-8-1774.
Pieter, ged. 21-4-1779.
- IV b Jacob Lofvers, verver, huwde Groningen 22-11-1764 met Cornelisje Hindriks, d.v. Hendrik Erenst.
Kinderen uit dit huwelijk:
Fennechje, ged. 16-8-1765, O. Jadtstraat.
Pieter, ged. 28-8-1766, O. Jadtstraat.
Hendrik, ged. 16-10-1768, Turftorenstraat.
Joachim, ged. 19-4-1771, Zwanestraat, (volgt V b).
Jacob, ged. 28-7-1773, aan de Aa.
Kornelis, ged. 11-10-1776, Turftorenstraat.
Fennigjen, ged. 7-4-1799, O. Jadtstraat.
- IV c Joachim Lofvers, havenmeester, gehuwd te Groningen, procl. 15-6-1771 met Anna Maria Oelrichs wed. van Egbert Haykens van Schiermonnikoog, gedoopt aldaar 28-8-1746 d.v. Ds. Johannes Georgius Oelrichs en Geertruit Mellema.
Kinderen te Groningen geboren aan de Noorderhaven:
Geertruyda, ged. 16-7-1771.
Pieter, ged. 3-2-1773; noemt zich later Pieter Georg L.
Jan Georg, ged. 27-1-1775.
Fennigjen, ged. 14-11-1777.
Jacobus, ged. 20-1-1780.
Hillegien, ged. 7-1-1781.
- IV d Sicko Lofvers, kunstschilder, overleden 21-10-1780, huwde 13-4-1768 te Groningen Hindrickje Braams van Zuidlaren d.v. Tonnis Braams. Zij overleed 4-5-1780.
Kinderen geboren in de Zwanestraat te Groningen:
Willemtjen, ged. 7-3-1769.
Pieter, ged. 6-6-1773, kleermaker, overleden 25-5-1839.
- IV e Otto Lofvers, kunstschilder, scheepsbouwkundige, overleden 29-6-1826, getrouwd op 10-4-1776 te Groningen met Sophia Camphuis, d.v. Albert Camphuis.
Alle kinderen werden op de eerste na in de O. Jadtstraat te Groningen geboren:
Pieter, ged. 21-7-1776 werd in de Nw. Bott. str. geboren.
Albert, ged. 17-5-1778.
Pieterdina, ged. 23-5-1781.
Pieter, ged. 13-7-1783, overl. Sappemeer 20-5-1838.
Albert, ged. 4-5-1786.
Albertus, ged. 25-5-1788, de latere predikant.
Fennardus, ged. 14-11-1790.

In de vijfde generatie treffen we als schilders nog aan:

V a Douwe Lofvers, kunstschilder, tekenleraar, overleden 1814, gehuwd te Groningen 4-7-1793 Debora Harmens ter Borg.

Kinderen te Groningen geboren:

Hendrik, ged. 6-9-1793, Oude Ebb. straat.

Grietje, ged. 6-8-1794, Tussen beide Markten.

Henrika, ged. 14-10-1796, Oosterstraat.

Bernardina, ged. 20-1-1799, 't Cingel.

V b Joachim Lofvers, schilder (ook "verver"), overleden Uithuizen 13-3-1845, gehuwd met Alberdina Wenckebach d.v.

Sikko Gerhards Wenckebach en Tanneke Kremer. Alberdina overleed Uithuizen 22-9-1831.

Uit dit huwelijk tenminste een zoon Sikko Joachims Lofvers, ged. Groningen 11-11-1810 eveneens verver van beroep die op 22-3-1837 te Warffum in het huwelijk trad met Grietje Tinga geboren Oldehove 2-4-1812, d.v. Kornelis Jans Tinga, broodbakker en Renske Abels Kooij.

H. Lofvers.

Hendrik Lofvers
zelfportret 1795
Groninger Museum
voor Stad en Lande

EEN GESLACHT IDEMA UIT KOLHAM

door Ir. Th. P. E. de Klerck

Inleiding

In nauwe samenwerking met E. D. Idema te Westerlee, voorzitter van de familievereniging "Idema", stelde ik een artikel samen over zijn familie Idema (uit Appingedam). Dat artikel werd opgenomen in Gens Nostra XXIII (1968). Een overdruk ervan vormde een onderdeel van het in 1968 uitgegeven familieboek Idema. In de "Familie-Kroniek" van deze familievereniging, waarvan 8 nummers verschenen zijn, werden sindsdien verschillende aanvullingen en enkele verbeteringen opgenomen.

Volgens artikel 3 van de statuten van de familievereniging heeft zij als doelstelling o.m. het "onderzoek naar de afstamming van hen die de naam "Idema" dragen". Behalve de Idema's vermeld in het familieboek, zijn er nog vele andere geslachten Idema, waarmee geen familieband bestaat. Een van deze families wordt in dit artikel beschreven. Ook nu weer kan vermeld worden dat het artikel in prettige samenwerking met E. D. Idema tot stand is gekomen. Dat er vele families Idema bestaan, was reeds bekend aan de heer J. D. Vriesendorp, door wiens initiatief de familievereniging in 1962 werd opgericht. De thans behandelde Idema's leefden in Slochteren en naaste omgeving. Hoe de achternaam is ontstaan is ook hier weer niet duidelijk geworden. Misschien vond afleiding plaats uit de naam van de vrouw van de eerste Sebe Fopkes (I), die Ida heette.

Een eerste publicatie van de gegevens van deze Idema's uit Kolham (gemeente Slochteren) vond plaats in de "Familiekroniek" no. 8 van maart 1973. Zoals daarin aangekondigd, verschijnt het thans in "Gruoninga" met een uitgebreide inleiding, verlicht met enkele foto's, terwijl het mogelijk was enige aanvullingen en verbeteringen aan te brengen. Een van die aanvullingen ontleenden wij aan de vier naast elkaar staande grafstenen op het kerkhof te Slochteren (na de ingang direct rechtsaf; op de linkerhoek van het tweede zijpad). De grafstenen waren opgericht ter herdenking van (a). Jan Idema (V 1.4), zoon van (b). Boele Idema (IV 1.1) en diens vrouw (c). Wubbe Haaijer en van een jongere broer van Boele: (d). Jan Idema (IV 1.2). De inhoud der inscripties op die grafstenen is opgenomen in het genealogische overzicht. Daaruit blijkt, dat Jan Idema (V 1.4) door moordenaarshand is gestorven. Wij wijzen erop, dat de schrijfwijze der namen en de datums op grafstenen nogal afwijken van de juiste. Dit heb ik al meerdere malen kunnen constateren. De juiste voornaam blijft echter die van de geboorte-akte en de geboorte- en overlijdensdatum is uitsluitend die in de desbetreffende akte vermeld.

Gérarda Idema (V 1.5) woonde met haar man Eltjo Scheltens in het café Froombosch. Over dit café, eertijds ook landbouwbedrijf, en hun bewoners hebben wij meer gegevens verzameld, die wij hieronder publiceren. Een belangrijk deel ervan ontleen wij aan een artikel ondertekend met T.

Het café Froombosch

Jarenlang publiceerde J. Tilbusscher K. J. Zn. (volgens de Groningsche

E. Schellens, Café Vroombosch Slochteren.

Het tegenwoordige
café Eling
te Froombosch
met hiernaast de
laatste eigenaars
uit de familie
Scheltens, nl.
Eltjo Scheltens
en Gerarda Idema

Volksalmanak van 1959 overleden op 82-jarige leeftijd te Groningen op 14.11.1958) in het Nieuwsblad van het Noorden artikelen op het gebied van de Groningse en Drentse historie. In Ter Verpoosing (Populair Letterkundig Wekelijksch Bijblad van het N.v.h.N.) no. 480 van zaterdag 2.5.1931 komt zijn artikel over Froombosch voor. Hij vermeldt de Ruthenborg waarop in het begin der 17e eeuw woonde de Ommelander edelman Hayke Froma, gehuwd met Johanna de Mepsche. Op de kaart van Beckeringh (1780) komt de borg voor in een bosrijke omgeving. Dit gebied kreeg zo de naam Fromabosch, later omgezet in Froombosch. De spelling Vroombosch, zoals die op de afgebeelde prentbriefkaart voorkomt, is dus feitelijk niet juist.

Volgens T. was de borg vroeger gelegen te midden van zandgronden, die met "roet" (=onkruid) waren begroeid. Daardoor verkreeg deze buurt de naam "De Ruthen" (of Ruiten).

In de loop van de achttiende eeuw was de borg doorgaans in dezelfde hand als de Fraelemaborg te Slochteren. De Heren Rengers en Piccardt voerden dan ook mede de titel: heer van de Ruiten. Vaak woonden er op de borg leden van het geslacht Piccardt. Volgens de genealogie Piccardt in het Ned. Patriciaat XXIII (1937) waren heren van de Ruiten:

1. Johannes Piccardt (1681-1754) heer van Slochteren, Kolham, de Ruiten en de beide Harksteden.
2. zijn zoon Henric Occo Piccardt (1711-1781) heer van de Ruiten van 1754-1781.
3. diens jongere broer Jan Arnold Piccardt (1723-1798) van 1781 tot 1798. Volgens T. en de Groninger Encyclopedie kocht hij de borg in 1759.
4. Hindrik Occo Piccardt (1775-1813) een zoon van de vorige. Hij was de laatste heer van de Ruiten van 1798-1813. Hij overleed 28.3.1813 in de gemeente Slochteren. In de overlijdensakte staat: Hindrik Arnolds Piccardt, zonder beroep. In 1814 werd volgens T. de buitenplaats met de landerijen verkocht.

Scheltens trouwde in 1822 een dochter van de familie Heikens. Dit echtpaar woonde eerst op een boerderij in Schildwolde. Toen in 1830 boedelscheiding op de Ruthen plaats vond (zijn schoonvader Heike Heikens was in 1821 overleden en zijn schoonmoeder Beeltjes Lukas Havenga op 9.10.1830), kreeg E.H. Scheltens voor f 305 een huis met ruim 1 ha grond te Froombosch. Hij bouwde een herberg, daar waar de weg van Sappemeer op de oude Slochterweg uitkwam. In 1831 werd de zaak geopend. Eltje overleed in 1866; het bedrijf werd voortgezet door zijn tweede vrouw Egberdina Heikens. Hun zoon Hemmo Heikens werd in 1872 eigenaar van de zaak. Hij overleed in 1882. Zijn weduwe Anna Prins, die met Gerrit Hartenhof hertrouwde, zette de zaak voort. In 1912 werd de zoon Eltjo uit haar eerste huwelijk de bewoner van het café Froombosch. Hij was in 1909 met Gerarda Idema (V 1.5) getrouwd. In 1931 woonden ze er nog. Het café was toen 100 jaar achter elkaar het eigendom van de familie Scheltens. Voor nadere bijzonderheden over deze bewoners verwijzen wij naar het volgende genealogisch overzicht.

Overzicht familie Scheltens:

I. Tjaart Scheltes, van Hellum, tr. Siddeburen 1.7.1759 met Jantien Berends
hun zoon:

II. Hemme Tjaarts (Scheltens), ged. Slochteren 17.3.1776, ov. Groningen 6.3.1814 (als soldaat), tr. Wittewierum 17.5.1801 met Martje Eltjes (Dijkema), ged. Woltersum 5.9.1784, d.v. Eltje Jacobs en Geerje Harms.
hun zoon:

III. Eltje Hemmes Scheltens, ged. Slochteren 18.9.1803, ov. Slochteren 22.2.1866, landbouwer, wagenmaker, stelmaker, caféhouder, tr. I Slochteren 21.5.1822 met Jantjen Heikens geb./ged. Sappemeer 21.8/2.9.1804, ov. Slochteren 6.2.1830, d.v. Heike Heikens (wagenmaker) en Beeltjen Lukas (Havenga); tr. II Slochteren 10.10.1832 met zijn schoonzuster Egberdina Heikens, geb./ged. Sappemeer, 10/25.1.1807, ov. Slochteren 25.3.1882. de zoon uit het 2e huwelijk:

IV. Hemmo Scheltens, geb. Slochteren 22.3.1833, ov. aldaar 16.2.1882 (als herbergier), tr. met Anna Prins, geb. Zuidbroek 14.9.1848, ov. Slochteren 3.1.1907, d.v. Koene Klaassens Prins (landbouwer) en Antje Emes op 't Zandt. Zij hertr. Slochteren 3.4.1884 met Gerrit Hartenhof, geb. Kolham 9.1.1844, ov. Slochteren 16.1.1920, z.v. Kornelius Gerrits Hartenhof (landbouwer) en Sapke Hendriks Elbregt.
de zoon uit haar 1e huwelijk:

V. Eltjo Scheltens, geb. Slochteren 7.7.1877 tr. met Gerarda Idema (V 1.5). Gerarda Idema stamt af van de familie Piccardt, zie Ned. Patriciaat XXIII (1937).

I. Jan Arnold Piccardt tr. Geesjen Swijgman (heer van de Ruiten 1781-1798)

hun dochter:

II. Helene Regine Piccardt, ov. Slochteren 4.8.1838, tr. I Boele Fokkes Hamminga, ov. op huis de Ruiten 21.9.1808,
hun dochter:

III. Geesje Hamminga tr. Jan Jans Idema (III 1.2). Zij kregen de boerderij de Ruthen of Ruiten en zijn de grootouders van Gerarda Idema (V 1.5).

Sinds 1961 is Jan Eling de eigenaar van dit café, dat thans "café Eling heet. In het glas in lood boven de voordeur staat nog: "E. Scheltens, Café Froombosch".

Jan Eling, geb. Gieterveen 3.2.1925, z.v. Jakob Eling (die bij hem inwoont) en Gebbina Henderika Popken (ov. Groningen 12.4.1953), tr. Anloo 1.6.1956 met Jantje Kroeze, geb. Westerbork 17.4.1926, d.v. Johannes Kroeze en Jacobje Hofsteenge.

Genealogisch overzicht

- I. Sebe Fopkes. Ov. Kolham vóór 1789. Bij de doop der kinderen ook als Sebert of Siebert vermeld. tr. Kropswolde 2.12.1759 met
Ida Jans, geb. ca. 1741, begraven Kolham 27.5.1811 (69 jaar); zij hertr. Kolham 1.6.1789 met Roelf Geerts, begraven te Kolham 27.12.1810. (Wellicht is zij ged. te Kropswolde 11.3.1735. "Jan

Gortemakers vicini sijn kindt Ida", hetgeen echter niet klopt met de leeftijd opgegeven bij haar overlijden.) Kinderen zie II.

- II. Kinderen van Sebe Fopkes en Ida Jans (I)
 1. Antje Sebes, ged. Kolham 17.9.1760.
 2. Aaltijn Sebes, ged. Kolham 30.1.1763.
 3. Jan Sebes (Idema), ged. Kolham 13.10.1765, ov. aldaar 22.11.1827, landbouwer, tr. Kolham 13.5.1804 met Martje Jans (Nips), geb. ca. 1774, ged. Kolham 6.12.1807 (33 jaar), ov. Kolham 23.3.1816, nalatende 4 minderjarige kinderen, d.v. Jan Gerrit Nips (Mennoniet, landbouwer, ov. Kolham 29.4.1828) en Trientje Jans (of Roelfs) Grave (ov. Kolham 31.5.1824). Kinderen zie III 1.
 4. Stijntje Sebes, ged. Kolham 13.11.1768.
 5. Jantje Sebes (Idema), ged. Kolham 6.10.1771, ov. Kolham 24.1.1830, ondertr. Hoogezand en Slochteren 2.4.1809 met Oomke Germts Blouw, landbouwer, geb. Borgercompagnie, ged. Veendam 24.12.1775, ov. Kolham 18.4.1850, z.v. Germ (of Gerben) Oomkes (landbouwer) en Anke Berends.
 6. Neijsijn Sebes (Idema), ged. Kolham 29.5.1774, ov. aldaar 19.8.1826, tr. I. Kolham 23.6.1799 met Geert Pieters, begraven Kolham 15.10.1806; ondertr. II. Slochteren 2.4.1809 met Hindrik Pieters Boerma, landbouwer, ged. Kropswolde 11.8.1782, ov. Kolham 12.9.1865, z.v. Pieter Jans Boerma (landbouwer) en Annechien Hindriks. Hindrik Pieters Boerma tr. II. Slochteren 24.10.1829 met Catharina van der Kamp, ged. Gron. 3.11.1782, ov. Scharmer 9.7.1854, wed. Rudolphus Nanninga (ov. Scharmer 22.12.1826), winkelierse te Scharmer, d.v. Harm van der Kamp (sluismeester bij de Spilsluizen) en Catharina Tichelaar.
 7. Fopke Sebes (Idema), ged. Kolham 13.4.1777, ov. aldaar 6.5.1853, landbouwer, tr. I. Kolham 15.11.1807 met Trijntje Jacobs, ged. Engelbert 10.11.1773, ov. Kolham 21.4.1812, d.v. Jacob Oomkes (landbouwer) en Annechien Jelles; tr. II. Slochteren 11.5.1819 met Aucke Hindrik Stel, ged. Kolham 1.5.1774, ov. aldaar 17.10.1849, weduwe Beene Heeres Hooites (geb. Hoogezand 14.6.1762, ov. Kolham 2.7.1818, landbouwer), d.v. Hindrik Jans Stel (landbouwer) en Frouke Jans, zie ook III 2.1. Kinderen uit het 1e huwelijk zie III 2.
- III 1. Kinderen van Jan Sebes Idema en Martje Jans (II.3).
 1. Ida Jans Idema, geb./ged. Kolham 22.6/29.7.1804, ov. Kolham 27.5.1880, tr. Slochteren 26.2.1828 met Koert Jans Zuur, rietdekker, ged. Kolham 9.2.1800, ov. Kolham 7.11.1877 (als landbouwer), z.v. Jan Jans Zuur (rietdekker) en Aaltje Koerts Bont.
 2. Jan Jans Idema, landbouwer, winkelier, geb./ged. Kolham 18/6.10.1806, ov. Slochteren 3.5.1861, tr. Slochteren 19.5.1832 met Geesje Boeles Hamminga, ged. Slochteren 17.5.1795, ov. Slochteren 1.3.1872, taperse, d.v. Boele Fokkes Hamminga (landbouwer, ov. Slochteren 21.9.1808) en Helene Regine Piccardt (ov. Slochteren 4.8.1838).
Kinderen zie IV 1.

3. Sebe Jans Idema, geb./ged. Kolham 26.11/10.12.1809, ov. Scharmer 9.5.1878, landbouwer te Scharmer, tr. Slochteren 23.2.1833 met
Tjaakje Kornelis Postema, geb./ged. Scharmer 9/13.5.1810, ov. aldaar 8.5.1871, d.v. Kornelis Everts Postema (landbouwer) en Meiske Pieters Jager. Kinderen zie IV 2.
4. Roelf Jans, geb./ged. Kolham 26.11/10.12.1809.
5. Fopke Jans Idema, geb. Kolham 22.10.1812, ov.ald. 23.1.1881, landbouwer, tr. Slochteren 27.6.1835 met
Jantje Jans Schuur, geb./ged. Kolham 26.7/9.8.1807, ov. Kolham 10.11.1880, d.v. Jan Roelfs Schuur en Trijntje Pieters Burema, landbouwers. Kinderen zie IV 3.

III 2. Kinderen van Fopke Sebes Idema en Trijntje Jacobs (II.7).

1. Aaltje Fopkes Idema, geb./ged. Kolham 11/21.2.1808, ov. ald. 29.1.1890, tr. Slochteren 23.6.1832 met
Hendrik Beenes Hooites, landbouwer, geb. Kolham 4.11.1812, ov. ald. 25.11.1872, z.v. Beene Heeres Hooites (landbouwer) en Aucke Hindriks Stel. Zie "Loppersum" (1960) p. 205 (hetgeen daarin onder Klaas Nienhuis over Idema staat is deels achterhaald). Zie ook II.7.
2. Jacob Fopkes Idema, geb. Slochteren 19.4.1812, ov. aldaar 4.5.1812.

IV 1. Kinderen van Jan Jans Idema en Geesje Boeles Hamminga(III.1.2).

1. Boele Jans Idema, geb. Kolham 8.9.1832, ov. Slochteren 12.3.1912, landbouwer, tr. Muntendam 24.6.1869 met
Wubbeegie Haaijer, geb. Kleinemeer (Sappemeer) 1.3.1841, ov. Slochteren 21.11.1926, d.v. Gerardus Aaldriks Haaijer (landbouwer) en Janke Elias Krans. Kinderen zie V 1. Op zijn grafsteen staat: "Ter gedachtenis van Boele Idema, in leven landbouwer geb. te Slochteren 9 Sept. 1832, overl. aldaar 12 Maart 1912. echtgenoot van Wibbech^{ien} Haaijer"
Op haar grafsteen staat: "Ter gedachtenis van Wubbech^{ien} Haaijer geb. 12 Maart 1841 te Borgercompagn. overl. 21 Nov. 1926 te Slochteren, sedert 1912 Weduwe van Boele Idema".
2. Jan Jans Idema, geb. Kolham 18.8.1835, ov. Slochteren 23.5.1916, ongehuwd. Op zijn grafsteen staat: "Ter gedachtenis van Jan Idema in leven landbouwer geb. te Kolham Sept. 1835. overl. te Slochteren Mei 1916".
3. Fokke Idema, geb. Kolham 17.10.1838, ov. ald. 25.12.1838.

IV 2. Kinderen van Sebe Jans Idema en Tjaakje Kornelis Postema (III 1.3)

1. Jan Sebes Idema, geb. Scharmer 9.11.1833, ov. Appingedam 2.2.1923, landbouwer te Tjamsweer, tr. Appingedam 16.6.1877 met
Grietje Ter Laan, geb. Woltersum (Ten Boer) 4.3.1841, ov. Appingedam 30.12.1922, d.v. Garnt Derks ter Laan (landbouwer) en Siebrig Tonnis Smit. Kinderen zie V 2.

(wordt vervolgd)

365. Luityn Eppens.
366. Harmen Clasens.
367. Martje Edsens.
424. Theodoricus Römeling, geb. 1627 te Farmsum, begraven 2-10-1667 te Farmsum. Hij studeerde theologie in Leiden en Utrecht en oefende daarna in Farmsum de functies van schoolmeester, voorzanger en schatbeurder uit. Hij huwde c.1648 te Farmsum met:
425. Catharina Jans, geb. c. 1628, begraven 28-1-1670 te Farmsum.
426. Lubbertus Beckering, geb. c. 1620 te Huizinge, overl. in 1676 te Sauwerd. Sinds 1644 was hij predikant te Sauwerd, nadat hij vanaf 31-8-1638 in Groningen had gestudeerd. Hij huwde c. 1659:
427. Anna Haijkens, overl. te Sauwerd na 30-1-1675.
428. Phebo Wibbes, geb.c. 1635 te Noordbroek. Hij huwde 21-2-1668 te Noordbroek met:
429. Anje Roelfs.
492. Arijs Gillijs, van beroep scheepmaker, huwde op 26-3-1671 te Appingedam met:
493. Trijntje Jans.
544. Pop Rientjes.
545. Tets ..
624. Cornelis Janssen, geb. te Usquert, huwde 3-5-1663 aldaar met:
625. Grietjen Cornellis, geb. te Saaxumhuizen.
638. Derck Abels.
848. Patroclus Römeling, geb. maart 1576 te Quackenbrück, begraven 30-4-1647 te Farmsum. Hij studeerde filosofie en theologie te Stade, Brunswijk, Osnabrück, Stamfordt en sinds 3-4-1596 te Franeker. In 1599 werd hij predikant te Dalfsen. Hendrik van Munster beriep hem in 1609 naar Ruinen, waar hij de tweede hervormde predikant werd. In de jaren 1618/19 was hij voor Drenthe de afgevaardigde op de Synode van Dordrecht. In 1621 vertrok hij naar Farmsum. In 1610 was hij in Ruinen gehuwd met:
849. Alina Ovingh, geb. 1584, begraven 7-7-1632 te Farmsum.
850. Jan Bonnes.
852. Wilhelmus Johannes Beckeringh, geb.c.1585 te Winsum (?), overl. 21-3-1642 te Huizinge, waar hij sinds 1609 predikant was.
853. Beerta Calmes.
856. Wibbo Gebels, geb. vóór 1590, overl. tussen 1-5-1646 en 27-3-1649 te Noordbroek. Van 25-4-1615 tot 1-5-1646 wordt hij in Noordbroek vermeld. Hij huwde vóór 27-4-1616 met:
857. Mennye Juriens, die van 27-4-1616 tot 19-4-1653 in Noordbroek vermeld wordt. Zij overleed vóór 29-11-1664.
1696. Konrad Römeling, geb.c.1530 te Diepholz, overl. aldaar na 1589. In 1553 was hij secretaris van het grafelijk bestuur te

Diepholz. Door gravin Margaretha van Diepholz werd hij als gezant op 14 november 1564 beloond door zijn diensten met een beneficium en kanunnikschap in Mariendrebber. Hij stond tevens aan het hoofd van de grafelijke kanselarij. Hij huwde met:

1697. Hedwig Hedeman, geb.c.1545 te Diepholz.

1698. Johan Ovingh, geb.c.1550 te Crailo(?), overl. tussen 1607

Het slot Diepholz
(zie nr. 1696)

en 1611. Hij was leenheer van de heer van Ruinen, Berend van Munster. Tussen 1572 en 1577 kwam hij voor de Goorspraken van Drenthe, de rechtszittingen van de Etstoel. Hij huwde c.1582 met:

1699. Johanna Knoppert, geb. c. 1560 te Zwolle, overl. vóór 27-6-1629.

1704. Johannes Gerhardus Beckering, was in 1572 te Parijs getuige van de Bartholomeusnacht.

1712. Gebel Frericks, overl. vóór 14-12-1602 te Noordbroek.

1713. Fockyen (Harckes?).

1714. Jurien Ockens.

1715. (Tete?).

3392. Patroclus Römeling, geb. 1481 te Borgelen (bij Soest, Dld), overl. 22-4-1571 te Diepholz. Hij huwde c.1528 met:

3393. Anna Dröp.

3394. Johan Hedemann, kanselier van Hoya en Diepholz, overl. na 1570.

3395. Armgard von Hoya; zij was een buitenechtelijke dochter.

3396. Johan Ovingh, geb.c. 1495, overl. 1557 te Ruinen. In de periode van 1548 tot 1557 moet hij in de heerlijkheid Ruinen hebben gewoond, omdat hij in die jaren vermeld wordt in stukken van het archief van die heerlijkheid. In de jaren 1550, 1551 en 1557 kwam hij voor als leengetuige en als leenman van Hendrik van Munster, heer van Ruinen. Hij huwde met:

3397. Agnes van Munster.

3398. Thomas Knoppert "de Olde", geb.1515/20, overl. vóór 5-4-1595. Hij huwde vóór 1563 met:

3399. Anna Mulert, geb. c. 1535.

6784. Rölf Römeling.

6790. Erik III, graaf von Hoya.

6791. Maria von Jever.

6792. Johan Oving, geb.c. 1470, overl. 1522 te Ruinen. Omstreeks 1510 kwam hij voor als keurnoot, een mederechter in de plaatselijke rechtspraak. Van 8-6-1497 tot 19-11-1512 was hij beleend met het van zijn moeder afkomstige leengoed te Spoolde en twee waren in de Spoolde slagen te Mastenbroek. In 1498, 1499 en 1505 kwam hij voor als bisschoppelijk getuige.

6793. Aleid ter Borch, Na het overlijden van Johan Oving hertrouwde zij met Roelof van Oostenwolt (uit het gebied van Vollehove).

6794. Herman van Munster.

6795. Margaretha van Graesdorp genaamd Schooneveld.

6798. Hendrik Mulert tot den Ordell, overl. na 1575, dijkgraaf van Saland. Hij huwde met:

6799. Johanna van Apeldoorn, overl. na 1590.

13584. Johan Oving, geb.c.1438 te Hasselt, overl. vóór 1490. In de heerlijkheid Ruinen bezat hij het erf Broekstinge, waaruit hij op 18-10-1473 een rente overdroeg aan de abdij Dikninge. Hij huwde met:

13585. Margarete Stelling, geb. c. 1440 te Hasselt, overl. in 1496. In 1472 werd zij namens de bisschop van Utrecht door diens hofmeester Roelof van Bevervoorde beleend met goederen van haar broer Herman Stelling, die in 1471 was gestorven. Deze goederen lagen in Spoolde. In 1486 verkocht zij samen met haar man enkele gronden bij Westenkerken.

13596. Johan Mulert tot Voorst en Ordell, geb.c. 1470, overl. 19-12-1533. Hij was landrentmeester van Salland en burgemeester van Zwolle. Hij huwde c. 1506 met:

13597. Mechteld van Ittersum, geb. c. 1480, overl. 3-7-1533.

27168. Gerrit Oving, geb. c. 1415, overl. 1474. Op 15-6-1444 had hij land te Mastenbroek, in 1446 werd hij ten behoeve van het klooster Zwartewater beleend met het erf en goed Beerning, het erf en goed Everding en de tienden over het erf Heringhof te Vledering, alle onder Ootmarsum. Op 25-10-1457 werd hij beleend met een tiende over het goed van Gese ten Hove. In 1467 en 1468 kwam hij voor als keurnoot van Hasselt.

27170. Gerrit Stelling.

27171. Johan(na) Hagen.

27194. Wolf van Ittersum, geb. c. 1430 te Zwolle, overl. 22-11-1488.

27195. Mechteld Elisabeth van Munster, geb. c. 1438.

54336. Johan Oving, geb. c. 1380. Op 17-12-1410 droeg hij in Zwolle over aan het klooster Dikninge een pacht van 10 pond jaarlijks uit de helft van bijna acht morgen land in Mastenbroek onder Voorst en Westenholte. Hij werd toen beschreven als afkomstig van Pesse, een dorp in het oostelijk deel van de heerlijkheid Ruinen. In 1411, 1412 en 1416 werd hij nogmaals genoemd bij akten van overdracht. In 1431 werd hij als burger van Hasselt genoemd, in 1431 en 1434 als schepen van dezelfde stad. Johan is tweemaal getrouwd geweest. Voor de eerste keer met ene Femme en c. 1411 met:

54337. Mechteld Mulert. Zij was eerst gehuwd met Johan van Ruinen,

maar die overleed in 1410. Zij was afkomstig van Hasselt en de dochter van Egbert Mulert en Hadewich.

54390. Berend van Munster tot Meinhövel, geb. 1403, overl. 1443. Hij huwde op 11-2-1425 met:

54391. Johanna van Ruinen, geb. 1405, overl. 1478.

Omdat een zover terugvoeren van de twartiersfaat leidt tot een nummering met haast astronomische getallen, is vanaf nu slechts tussen haakjes aangegeven de generatie vanaf Karel de Grote. De eerstgenoemde per generatie is steeds degene door wie de kwartierstaat verder wordt teruggevoerd.

- (21). Heinrich von Münster, geb. c. 1339, overl. 1425. Gehuwd met: Elizabeth von Bodelschwing, overl. na 1425.
- (20). Herman VII von Münster, geb. c. 1305, overl. 1359. Huwde met: Oda . . , overl. na 1351.
- (19). Elisabeth Droste von Lüdinghausen, huwde met Hermann VI von Münster, (de laatste waarschijnlijk overleden in 1342).
- (18). Ermgard van Dale huwde met Hermann Droste von Lüdinghausen.
- (17). Otto II, graaf van Dale, ovl. c. 1282, huwde met Kuningonde van Bronkhorst, overl. 1312.
- (16). Hendrik II graaf van Dale, huwde met Bertha van Bentheim. (Het is niet zeker of zij werkelijk gehuwd zijn geweest, evenmin of Bertha de moeder was van Otto.).
- (15). Otto (I) graaf van Dale, geb. c. 1185, overl. c. 1232, huwde: Richardis van Altena, overl. na 1223. (Ook dit huwelijk is niet geheel zeker, evenmin als haar moederschap t.a.v. Hendrik.).
- (14). Hendrik I graaf van Dale, geb. c. 1150, overl. c. 1212, huwde vóór 1188 met Reginvice, dochter van Wolfert heer van Diepenheim, overl. na 1217.
- (13). Gerard I graaf van Dale en heer van Dodewaard, geb. c. 1110, overl. 1166. Hij huwde met Hedwig, de dochter van Herman II graaf van Ravensberg, overl. na 1168.
- (12). Boudewijn III graaf van Henegouwen, geb. 1087/88, overl. 1120. Hij huwde c. 1107 met Yolande, dochter van Gerard van Gelre, overl. c. 1120.
- (11). Boudewijn II graaf van Henegouwen, geb. c. 1056, overl. na 10-8-1098 (op kruistocht op weg naar Antiochië vermoedelijk in de bergen bij Nicea vermoord). Hij huwde in 1084 met Ida van Leuven, dochter van Hendrik II van Leuven, overl. na 1107.
- (10). Boudewijn VI graaf van Vlaanderen, I graaf van Henegouwen, geb. c. 1030, overl. 17-7-1070, begraven te Hasnon. Hij huwde op 31-3-1051 met Richildis gravin van Henegouwen, overl. vóór 18-3-1086.
- (9). Boudewijn V "van Rijsel", graaf van Vlaanderen, geb. c. 1012, overl. 1-9-1067 te Rijsel (Lille), aldaar begraven. Hij huwde in 1028 te Parijs Adelheid, dochter van Robert II de Heilige, koning van Frankrijk. Zij overleed volgens sommigen op 8-1-1079, volgens anderen in 1071 te Messines.

- (8). Boudewijn IV, graaf van Vlaanderen, graaf van Zeeland, geb. c. 980, overl. 30-5-1035, begraven te Gent. Hij huwde c. 1012 met Olgiva, waarschijnlijk de dochter van Frederik van Luxemburg. Zij overleed 21-2-1030.
- (7). Susanna of Rozela van Ivrea, geb. 950/960, overl. 7-2- of 13-12-1003, begraven te Gent. Zij huwde voor de eerste maal c. 968 met Arnulf II, graaf van Vlaanderen, geb. 961/964, overl. 30 maart 987 en begraven te Gent. Hij was de zoon van Boudewijn III van Vlaanderen en Mathilde van Saksen.
- (6). Berengarius II van Ivrea, geb. c. 900. In 923 werd hij markgraaf van Ivrea. Tegen Hugo van Italië, die van 926 tot 947 regeerde, intrigeerde hij voortdurend, begunstigd door het feit dat hij diens raadsman was. Zodoende bestuurde hij Italië in feite sinds 945, ook tijdens de opvolger van Hugo, koning Lotharius. Na de dood van Lotharius in 950 liet hij zich terstond kiezen en kronen tot koning van Italië, hetgeen op 15-12-950 te Pavia plaatsvond. In augustus 952 werd hij door de Duitse koning Otto I gedwongen zijn markgraafschappen Verona, Aquileia, Friuli, Istrië en Trentino aan Beieren af te staan en zich tot vazal van Otto te verklaren. Dit gebeurde op de rijksdag te Augsburg. Hij bestuurde Italië nog wel verder voor hem, maar begon spoedig weer te intrigeren. Omstreeks kerstmis 963 werd hij met zijn vrouw gevangen genomen in San Leone bij Montefeltro en als staatsgevangene overgebracht naar Duitsland. Daar stierf hij in Bamberg op 6-8-966. Hij was gehuwd met Willa van Arles, dochter van Boso van Arles, markgraaf van Toscane, en Willa. Zij overleed evenals haar echtgenoot in Bamberg in 966.
- (5). Gisela van Friuli, geb. c. 880/885, overl. waarschijnlijk na 13-6-910. Zij huwde vóór 900 Adalbert van Ivrea, die c. 902 markgraaf van Ivrea werd. Hij was een zoon van Anscharius II, graaf van Oscheret en markgraaf van Ivrea. Hij stierf waarschijnlijk in 923.
- (4). Berengarius I van Friuli, geb. 850/860. Rond 875 werd hij ter opvolging van zijn broer Unroch markgraaf van Friuli. In de anarchie, die na de afzetting van keizer Karel III in november 887 was ontstaan, liet hij zich in januari 888 kiezen en kronen tot koning van Italië en Pavia. Zijn macht strekte zich echter niet verder uit dan tot noordoost-Italië. Pas na de dood van keizer Lambert van Spoleto op 15-10-898 en van Arnulf van Karinthië op 8-12-899 werd hij als algemeen koning van Italië erkend. Paus Johannes X kroonde hem in december 915 in Rome tot keizer. Op 7-4-924 werd hij in Verona vermoord. Hij was gehuwd met Bertila van Spoleto, een dochter van Suppo II, markgraaf van Spoleto en graaf van Camerino. Zij was in december 915 reeds overleden.
- (3). Gisela van Francië, geb. c. 820. Na de dood van haar echtgenoot woonde zij in Cysoing, waar zij ook begraven is. Zij werd het laatst vermeld op 1-7-874. Zij was gehuwd met Everhard van Friuli, die in of zeer kort na 828 graaf van Friuli werd. In mei 836 was hij voor Lotharius afgezant op de rijksdag in Diedenhofen. Hij bestreed succesvol de invallen van de Slaven in noordoost-Italië en was aanvoerder in de strijd van Beneventum van de Saracenen in 847. Temidden van zijn uitgestrekte bezittingen aan Schelde en Maas stichtte hij in 854 te Cysoing het Calixtus-klooster. In zijn villa Musestre aan de Sille in Trevisto testeerde hij in 863

of 864, kort daarop, in 864 of 866 overleed hij in Italië. Na zijn dood werd hij door zijn zoon Unruoch overgebracht naar Cysoing, waar hij als heilige vereerd werd met als gedenktag die van zijn deposito (16 dec.). Hij was een zoon van Everhard, markgraaf van Barcelona.

- (2). Lodewijk I, bijgenaamd de Vrome, geb. begin augustus 778 te Chasseneuil. Op 15-4-781 werd hij door paus Hadrianus I in Rome tot koning van Aquitanië gezalfd. Omdat zijn oudere broers overleden waren (Karel en Pippijn), werd hij op 11-9-813 in Aken door zijn vader tot keizer gekroond en als mederegent aangesteld. Na de dood van zijn vader in 814 werd hij zodoende alleenheerser. In okt. 816 liet hij zich in Reims door paus Stephanus IV opnieuw tot keizer kronen. In juli 817 ontwierp hij in Aken een regeling van de toekomstige verdeling van zijn rijk (Ordinatio Imperii), die hij echter in 829 ten gunste van de uit zijn tweede huwelijk geboren zoon Karel wijzigde. Dit leidde tot een reeks burgeroorlogen. In okt. 833 werd hij in Compiègne tot afstand gedwongen, maar zijn jongere zoons herstellen hem in zijn oude macht op 1-3-834 te St. Denis. Een hernieuwde kroning op 28-2-835 te Metz bevestigde dit nog eens.

Hij overleed tenslotte op 20-6-840 op een eiland in de Rijn bij Ingelheim en werd in St. Arnould bij Metz begraven. Lodewijk is twee maal gehuwd. Voor de eerste maal in 794 of 795 met Irmingard, dochter van Ingram, graaf in de Haspengouw. Zij overleed op 3-10-818. Daarna huwde hij met Judith, (Welf), dochter van graaf Welf van Beieren en Eigilwich uit Saksen. Zij was c. 800 geboren en overleed op 19-4-843 te Tours, waar zij in de St. Martin begraven werd. Zijn eerste huwelijk bracht Lotharius I voort, zijn tweede Karel de Kale en Gisela.

- (1). Karel de Grote, geb. op 2-4-742. Tegelijk met zijn vader en zijn jongere broer Karloman werd hij op 28-7-754 te St. Denis door paus Stephanus II tot koning en patricius Romanorum gezalfd. Op 24-9-768 volgde hij zijn vader op in het noordelijk gedeelte van het Frankische Rijk. Op 9-10 van dat jaar werd hij in Noyon ook tot koning der Franken verheven en gezalfd, althans voor het gedeelte dat hij reeds bezat. Na de dood van zijn broer Karloman werd hij op 4-12-771 alleenheerser. Opnieuw werd hij gezalfd, nu tot koning van alle Franken, in Corbeny. Nadat hij in juni 774 Pavia ingenomen had, werd hij ook koning van de Longobarden. Paus Leo III kroonde hem in de kerstnacht van het jaar 800 in Rome tot keizer, besturende het Romeinse rijk. Dit Westers keizerschap werd in 812 ook erkend door Byzantium, hoofdstad van het Oostromeinse rijk. Op 28-1-814 overleed hij in Aken, waar hij in de Dom begraven is. Zijn zoon Lodewijk kwam uit zijn huwelijk met Hildegard voort, met wie hij in 771 getrouwd was. Hildegard was in 758 geboren als dochter van Gerold I, graaf in de Vinzgouw, en Imma uit het geslacht van de hertogen der Alamannen. Zij overleed op 30-4-783 en werd begraven in St. Arnould bij Metz.

DIE ABSTAMMUNG DES EMDER MALERS GERHARD HEINRICH NANNINGA

Werner Harten

Einer der bedeutendsten Kunstmaler Ostfrieslands war wohl Gerhard Heinrich Nanninga, der am 7. Mai 1817 in Emden geboren wurde und dort kaum dreissig Jahre später starb. Seine künstlerische Ausbildung bekam er vom Emdener Maler P.H. Honsberg. Später studierte er in Berlin, wo er seine spätere Frau kennen lernte, mit der er nur ein Jahr verheiratet gewesen war, als er starb. Auch soll er noch eine Studienreise nach Italien unternommen haben. Besonders als Porträtmaler war Nanninga sehr gefragt. Seine Werke befinden sich zum Teil im Privatbesitz. Einige Bilder sind im Ostfriesischen Landesmuseum. (Emder Rathaus) zu sehen. Gerhard Heinrich hatte

*Selbstbildnis 1843
im Besitze von
Dr. Roskamp-Hamburg*

zwei Schwestern und zwei Brüder. Der älteste Bruder, Dirk Nanninga, starb 1852 als "Bootsmeister" in Soerabaja, 37 Jahre alt; der andere, W. Nanninga, ist am 17. Aug. 1851 in Havanna im 32. Lebensjahr gestorben.

Der Vater Jan Abrams Nanninga war ursprünglich Seemann, vermutlich auf niederländischen Kriegsschiffen. Er brachte es zum Schiffskapitän und war Verfasser von einigen Büchern über Schifffahrt und Deichbau, u.a. "Aanwijzing ter verbetering van den scheepsbouw en der zeevaart van Jan Abrams Nanninga; voormaals scheeps-kapitein nu stads-bouwmeester te Emden. Met platen. Amsterdam, E. Maaskamp, 1812", und "De practicale zeeman of goede

raad aan scheepsbevelhebbers door Jan Abrams Nanninga, voormaals scheeps-kapitein nu stads-bouwmeester te Emden. Emden 1815. Gedrukt bij H. Woortman Jr". Bei der Belagerung der von den Franzosen besetzten Festung Delfzyl im Jahre 1813 war der inzwischen Stadtbaumeister von Emden gewordene Jan Abrams Nanninga Kommandant der Artillerie und trug somit zur Befreiung dieser Feste bei.

- I Gerhard Heinrich Nanninga, Kunstmaler zu Emden, geb. Emden 7-5-1817, gest. Emden 14-6-1847, oo 1846 N.N., (die Ehe blieb kinderlos).
- II Jan Abrams Nanninga, Seemann, Stadtbaumeister, geb. Hauen, get. Greetsiel 20-2-1772, gest. vor 30-4-1851, verh. 12-7-1815 m. Christina Elisabeth Farthmann, jüngste Tochter des Müllers Gerhard Hinrich Farthmann zu Halle (Halte bei Weener?) und Margarethe Elisabeth Farthmann.
- III Ulfert Eeben Nanninga (auch Ulfert Jansen Nanninga), Ge-neverbrenner, geb. Hauen, get. Greetsiel 21-12-1744, gest. Greetsiel 2-6-1809, verh. II Greetsiel 14-4-1771 m. Hindertje Behrends (sie verh. I 3-8-1760 m. Boeterke Claesen).
- IV Jan Abrahams, Mennonit, reformiert get. 24-5-1714, verh. m. Elisabeth Eeben, get. Pilsum 29-8-1717, T.d. Eben Ulferts, Erbges. zu Hauen, geb. um 1685, gest. Hauen 7-12-1761 und Moderke Dirks (T.d. Dick Dirksen und Elisabeth Claassen) geb. 22-12-1695, gest. Hauen 10-8-1727. Eben Ulferts war Sohn d. Ulfert Ehben (gest. vor 1706) und Mettje Petrejus, T.d. Johannes Petrejus (1605-1672) Pastor zu Pilsum (S.d. Petrus Petrejus 1580-1646 und Mettje Gerrits gest. Emden 1652) und Stina Löners.
- V Abram Beerents, geb. um 1693, gest. Greetsiel 27-8-1756, verh. m. Antie Janssen.
- VI Berent Abrahams, gest. Pilsum 4-1-1716, verh. Emden 5-9-1690, m. Annecke Cornelis Bilcker (sie verh. I. m. Jan Claesen Boeckhoff).
- VII Abraham Berends, Pilsum 1660, 1675, 1682, verh. II Emden 5-5-1688 m. Ambke Alberts (sie verh. I. m. Johann Lubberts).
- VIII Berent Dirks, 1641 zu Pilsum verh. m. der Tochter des Mennoniten Abraham Nanninga, Vermahner zu Eilsum.

Die Abstammungsreihe war daher schwierig zu bestimmen, da bei einzelnen Personen die Vatersnamen schwanken. Ulfert Eeben Nanninga heisst auch Ulfert Jansen Nanninga, sein 1759 geborener Bruder stirbt als Dirk Eeben Nanninga, wird aber getauft als Dirk Dirksen! Beide waren die Söhne des Jan Abrahams, der den Familiennamen Nanninga nicht führte.

Dank der umfangreichen Forschungen von Almut Folkerts, die die Verwandtschaft Ihres Vaters, des Malers Poppe Folkerts mit den Malern Wilhelm Reemt ter Hell und Gerhard Heinrich Nanninga feststellte, gelang es, die obenstehende Abstammungslinie aufzustellen. Dankbar kann man allen Forschern sein, die zu dem obigen Resultat beitrugen, so besonders dem neulich verstorbenen Pastor Gerrit Scherz und Dipl. Ing. Karl Ecke.

Ein vermutlicher Bruder des Abraham Nanninga, der erst später Mennonit wurde, war Gerd Nannings, der Stammvater der Rysumer Nanninga, der Ahn ist von Margarethe Harten, geb. Abrahams in

Hamburg und Gerrit W. Nanninga in Haren (Gr.). Ebenfalls ein vermutlicher Bruder war Johan Nannes, der als Ahn der Frau des Seben Bartels zu Eilsum in der Ahnentafel Joh. Vienne Smidt und auch in der von obengenannten Frau Margarethe Harten geb. Abrahams vorkommt.

HET GEZIN VAN DE EMDER STADSBOWMEESTER NANNINGA

door G. W. Nanninga

In aansluiting op bovenstaand artikel nog enige bijzonderheden omtrent de broers en zusters van de schilder Gerhard Heinrich Nanninga. Volgens Werner Harten had stadsbouwmeester Jan Abrams Nanninga, die in 1815 Christina Farthmann huwde, drie zoons, de hierboven besproken Gerhard Heinrich, een zoon Dirk en een zoon W. Nanninga; verder zouden er twee dochters geweest zijn. Ook andere publikaties zoals die van J. Roskamp in "Upstalsboom-Blätter" (juni 1916) en het artikel in de Heimatbeilage van de "Ostfriesische Nachrichten" van Heinrich Droege (mei 1959) spreken van twee dochters, namelijk een dochter, die gehuwd was met de Konditor Niehoff en een dochter, Margaretha Elisabeth genaamd, wier door haar broer geschilderd jeugdportret in het Emder raadhuis hangt en die getrouwd was met de Auktionator J.v.d. Felsen. Bij mijn oude aantekeningen trof ik als "toevalsvondst" een overlijdensakte aan uit de registers van Hoogkerk gedateerd 27-8-1838, waarin vermeld wordt, dat aldaar op 24 Augustus is gestorven "Henriëtte Maria Nanninga, oud 28 j, van beroep zonder, laatst gewoond hebbende te Emden, geboren te Norden in Oostvriesland, d.v. Jan Abrahams Nanninga, Stadsbouwmeester te Emden en van wijlen Maria (niet ingevuld) en weduwe van wijlen Sievert Hoes, in leven kantoorbiedende te Emden, en aldaar overleden".

De Emder stadsbouwmeester was dus, vóór zijn huwelijk met Christina Farthmann, getrouwd geweest met een zekere Maria. Uit dit eerdere huwelijk is tenminste één dochter voortgekomen, met name Henriëtte Maria, die omstreeks 1810 in Norden geboren is. Zij loogeerde in Hoogkerk bij familie van haar overleden man en is daar, waarschijnlijk vrij onverwacht, gestorven ten huize van haar aange-trouwde oom Ds. Jan Koiter predikant te Hoogkerk-Leegkerk en diens tweede vrouw Fenna Hoes. Deze Fenna Hoes is vermoedelijk een tante geweest van Sievert Hoes Jr., de man van Henriëtte; zij werd in Amsterdam (Nieuwe Kerk) gedoopt op 29-12-1776 als dochter van de koopman Sievert Hoes Sr. (overleden Emden 2-10-1811, oud 66 j.) en Sjamke Bauermann. Eerst huwde zij de Groninger boekver-koper Hendrik Lier (overleden 1811 in Schwerin) en op 21-4-1814 te Groningen Ds. Jan Koiter. Zij overleed te Hoogkerk 16-7-1841. Haar tweede echtgenoot, Ds. Jan Koiter, werd 3-10-1767 te Groningen ge-boren als zoon van Albert Jans Koiter en Jurrina Jacobs Bingmans. Hij was eerder (Hoogkerk 3-11-1808) gehuwd met Alagonda Wilhelmi-na Tammen (geb. Groningen 26-8-1762, overleden Hoogkerk 17-12-1811) en overleed op 13-1-1848 te Hoogkerk.

DE BOERDERIJEN VAN REDMER JACOBS BOS
LANDBOUWER TE NOORDWOLDE

door O.J. Nienhuis

Een reeks van artikelen zal gewijd zijn aan de historie van de drie boerderijen van Redmer Jacobs Bos, aangevuld met een beknopte genealogie van de bewoners.

Het historisch en genealogisch gedeelte van vóór de tijd van Redmer Jacobs Bos is in een verhaal samengevat. De tijd hierna is historisch en genealogisch gescheiden gehouden. Het genealogische gedeelte bevat de hoofdbewoners en hun gezin, waarbij van de hoofdbewoners het voorgeslacht in de mannelijke lijn is weergegeven. Tenslotte dank aan iedereen die mij gegevens van na 1892 en fotomateriaal verstrekke.

Boerderij no. 1

Deze boerderij is groot 18 ha., 32 are en 50 centiare, met de vaste altijddurende en in alle liniën verervende beklemming, doende jaarlijks 106 gulden en 5 stuiver als vaste huur aan de Ned. Herv. Kerk te Noordwolde. Kadastraal bekend gem. Bedum onder sectie H de nummers 21, 22, 23, 24, 29, 30, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 946, 947, 948 en 949.

De boerderij is gelegen aan de Noordwolderweg no. 2 tussen Bedum en Noordwolde.

Overzicht bewoners 1776-1815

De oudst bekende verzegeling is van 23-7-1776, waarbij Geesjen Jans de weduwe van Reinder Hindriks Groen de boerderij overdroeg aan haar zoon Jacob Reinders Groen en deszelfs huisvrouw Lammegijn Claesens Dobbe voor de somma van 2.000 carolie guldens. Het land was reeds aanvaard op 2-3-1776 en de behuizinge op 1-5-1776. Geesjen Jans overleed 25-2-1790 als oudste in het kerspel Noordwolde in de leeftijd van ± 100 jaar.

Na het overlijden van Jacob Reinders Groen op 13-2-1780 werd de boerderij overgedragen aan Hindrik Jans Klooster en Geertjen Jans. Lammegijn Claesens Dobbe hertrouwde met Jan Pieters Timmer van boerderij no. 2.

Al op 16-5-1782 werd de boerderij weer overgedragen, nu aan Luitenant Jacob ten Cate en Mejuffrouw Sjouдина van Colenbergh, echtelieden wonende te Groningen voor de somma van 1.946 carolie guldens. Ze hebben de boerderij niet lang in hun bezit gehad, daar in het uit 1784 daterende beklemmingsboekje Arent Stevens als nieuwe eigenaar genoemd werd. Hij was gehuwd met Trijntje Clasen. Na het overlijden van Arent Stevens op 22-4-1787 heeft zijn echtgenote de boerderij enige tijd alleen beheerd totdat zij op 27-7-1788 huwde met Berent Lammerts van Dijk, die door dit huwelijk de nieuwe eigenaar werd.

Bij de verkopng van de boerderij op 2-1-1815 werden Redmer Jacobs Bos en Francisca Le Cler eigenaren.

Overzicht bewoners 1815-1973

In 1815 werd Redmer Bos eigenaar van de boerderij. Hij was gehuwd met Francisca Le Cler. Ze bewoonden de boerderij niet, daar ze op boerderij no. 2 woonden. Het gebouw dat bestond uit een voorhuis, lang achterhuis en Friese schuur werd daarom afgebroken. Het stond ± 20 meter oostelijk van de nu bestaande gebouwen. Door een boedelscheiding van 23-7-1856 werd de dochter Jacoba Margaretha Redmers Bos gehuwd met Joannus Wolfridus Nienhuis eigenaar. Joannus W. Nienhuis liet in 1857 een nieuwe boerenbehuizing bouwen. De kosten waren aan materiaal f 4589,99, het arbeidsloon f 962,85, tezamen f 5552,84. De begroting was opgemaakt door Jan T. Bos. Al in 1862 overleden beide. Ze lieten 3 kinderen na, allen minderjarig. De voogd was Jacobus Redmers Bos, een broer van Jacoba R. Bos. De toezienende voogd was Jan Jans Nienhuis, de vader van Joannus W. Nienhuis. Mede door het overlijden werd de boerderij op 26-4-1862 voor de tijd van 9 jaren verhuurd. De hoogste bieder was Pieter Simens Groeneveld, buiten beroep wonende te Adorp voor een jaarlijkse huurprijs van f 1375,-. De aanvaarding geschiedde na de boel-dag van 28-4-1862. Hij heeft de boerderij niet lang gehuurd, omdat hij al in 1863 overleed. Zijn broer Hombertus Simen Groeneveld volgde hem op. Nadat de huurtermijn van 9 jaren afgelopen was, kwam Johannus Regnerus Nienhuis de zoon van Joannus W. Nienhuis op 18-jarige leeftijd op de boerderij. Door de boedelscheiding van 10-7-77 tussen Francisca J. Nienhuis en Johannus R. Nienhuis enige erfgenamen van hun ouders werd Johannus R. Nienhuis de boerderij toege-scheiden. Hij was kort tevoren gehuwd met Aafke Smit. De zoon Har-mannus Joannus Nienhuis gehuwd met Catharina W.A. Poelma volgde hem in juni 1918 op. De boerderij werd eerst van 1918 t/m 1928 ge-huurd. Na de dood van Johannus R. Nienhuis werd op 24-4-1928 een boedelscheiding tussen de kinderen gehouden, waarbij de zoon Har-mannus J. Nienhuis de boerderij definitief verkreeg. Wegens de verbreding van de Noordwolderweg verkocht hij op 18-4-1935 aan de gem. Bedum 4 are en 8 centiare voor f 122,40. In 1930 liet hij de bijschuur en de stookhut afbreken om daar een nieuwe schuur te bouwen. Het dak van het voorhuis werd in 1952 vernieuwd. Op 13-5-1954 sloot hij een pachtovereenkomst met zijn zoon Harmannus Cornelis Nienhuis voor 12 jaar. Deze werd ongedaan gemaakt op 19-6-1962, waarbij een voorlopige verkoop werd overeengekomen tussen vader en zoon. De boerderij werd de zoon definitief toegescheiden bij een boedelscheiding van 30-5-1963. In 1968 liet Harmannus C. Nienhuis het oude voorhuis afbreken, waarbij het vernieuwde dak van 1952 werd behouden. De nieuwe behuizing was half september vol-tooid. Op 28-12-1972 werd een voorlopige verkopng aangegaan tus-sen Harmannus C. Nienhuis en Okke Jan Bouwman, landbouwer te Ellerhuizen en Lutgerdina Elyzabeth van der Ploeg. Ze werden de definitieve eigenaren op 1-5-1973. Okke Jan Bouwman liet in maart/april 1973 de hele koestal verbouwen.

Genealogie bewoners boerderij no. 1 1815-1973

1. Redmer Jacobs Bos, zie boerderij no. 2.
2. Joannus Wolfridus Nienhuis, geb 13-2-1826 te Zuidwolde, overl. 6-3-1862 te Noordwolde, pelmolenaar van 1852 t/m 1856 te

boerderij nr. 1 omstr. 1915

Harm J. Nienhuis en Cath. W.A. Poelma met hun kinderen ter gelegenheid van hun 25-jarig huwelijksfeest op 5-6-1943.
 boven v.l.n.r.: Theodora, Jacoba, Franciscus, Margaretha.
 beneden v.l.n.r.: Harmannus, Catharina, Johannes W.J., Agatha, Johannes R.

Delfzijl, daarna landb. te Noordwolde, z.v. Jan Jans Nienhuis en Clara Lucas Timmer. Gehuwd 3-6-1850 te Bedum met Jacoba Margaretha Redmers Bos, geb. 1-7-1813 te Noordwolde, overl. 20-2-1862 te Noordwolde, d.v. Redmer Jacobs Bos en Francisca Le Cler.

(Jan Jans Nienhuis z.v. Joannus Harms Nienhuis, kleermaker te Noorddijk en Anna Jans, hij z.v. Harm Hindriks en Engelina Hegeman echtelieden wonende te Walchum in het koninkrijk Hannover, nu West-Duitsland).

Kinderen uit dit huwelijk zijn:

- a. Francisca Johanna Nienhuis, geb. 26-1-1852 te Bedum, overl. 3-1-1922 te Rosmalen. Ze woonde te Delfzijl, Noordwolde, Groningen, Tilburg en laatst te Rosmalen.
 - b. Joannus Regnerus Nienhuis, geb. 11-7-1854 te Delfzijl, overl. 14-1-1927 te Bedum, van 1883-1927 lid van het R.K. Armbestuur, van 1886-1892 bestuurslid en van 1890-1892 voorzitter van de Almapolder, landb. te Noordwolde, daarna (1918-1927) rentenier te Bedum. Gehuwd 2-6-1877 te Bedum met Aafke Smit, geb. 11-11-1853 te Waterleuzen (gem. Bedum), overl. 26-8-1924 te Bedum, d.v. Harmannus Jans Smit, landb. op Waterleuzen en Derktje Freerks Siebenga.
 - c. Reina Clara Nienhuis, geb. 30-10-1856 te Noordwolde, overl. 3-8-1868 te Noordwolde, ze woonde na de dood van haar ouders enige tijd te Groningen.
3. Pieter Simens Groeneveld, geb. 22-8-1834 te Ellerhuizen, overl. 23-4-1863 te Noordwolde, woonde te Adorp, daarna landbouwer te Noordwolde, z.v. Simen Jans Groeneveld, landb. te Ellerhuizen en Harmke Hommes Heidema. Gehuwd 7-4-1862 te Adorp met Juliëna Hindriks Braker, geb. 9-11-1841 te Adorp, overl. 26-9-1912 te Haren, d.v. Hindrik Alberts Braker, landb. te Adorp en Korneliske Julles Zuideveld.

(Simen Jans Groeneveld z.v. Jan Leenderts Groeneveld (1758-1826), landb. te Ten Boer en Stientje Simens Koster, hij z.v. Jan Leenderts en Trientje Wigbolts, hij z.v. Leendert Jans en Grietje Freerks). Zie ook G.N. 1965 blz. 161-164).

Kinderen uit dit huwelijk zijn:

- a. Pieter Simen Groeneveld, geb. 17-9-1863 te Noordwolde, overl. 3-3-1872 te Bedum.
 4. Hombertus Simens Groeneveld, geb. 27-12-1840 te Ellerhuizen, overl. 3-12-1921 te Houwerzijl, landb. te Noordwolde, daarna te Bedum, laatst wonende te Houwerzijl, z.v. Simen Jans Groeneveld en Harmke Hommes Heidema. Gehuwd 16-11-1864 te Bedum met Juliëna Hindriks Braker, geb. 9-11-1841 te Adorp, overl. 26-9-1912 te Haren, d.v. Hindrik Alberts Braker en Korneliske Julles Zuideveld.
- (Hindrik Alberts Bakker z.v. Albert Hindriks Braker, landb. te Adorp en Geertje Jans, hij z.v. Hindrik Goosens, landb. te Zuidhorn en Antje Alberts).

Kinderen uit dit huwelijk zijn:

- a. Hindrik Groeneveld, geb. 13-1-1865 te Noordwolde, overl. 7-2-1953 te Hallum, landb. te Loppersum, Oldekerk en Hallum. Gehuwd met Pietje Westerhuis, geb. 3-5-1871 te Marrum (Fr.), overl. 16-11-1957 te Hallum, d.v. Dirk Jans Westerhuis en Maaïke Dirks Heinema.

- b. Harmke Groeneveld, geb. 19-4-1866 te Noordwolde, overl. 30-9-1946 te Steenberg. Gehuwd 11-3-1904 te Bedum met Egge Hoving, geb. 11-6-1866 te Westerwijtwerd, overl. 25-8-1947 te Steenberg, z.v. Willem Hoving en Evertje Jans Bouwsema.
- c. Korneliske Groeneveld, geb. 5-5-1869 te Bedum, overl. 6-3-1945 te Houwerzijl. Gehuwd 21-3-1900 te Bedum met Menno Klunder, geb. 15-5-1863 te Hornhuizen, overl. 21-1-1953 te Groningen, landb. te Loppersum, daarna te Vliedorp, z.v. Jan Klunder en Willemina Bronkema.
- d. Simon Groeneveld, geb. 29-12-1870 te Bedum, overl. 4-6-1937 te Leiden, hij is predikant geweest van de Gereformeerde Kerken in Nederland en heeft de volgende gemeenten gediend: Marrum 9-12-1894, Winsum-Obergum 28-10-1900 - 21-6-1908, Oenkerk 1908, Terneuzen 1916 - emeritaat 30-6-1935. Gehuwd 7-12-1894 te Ten Boer met Henderika Weringa, geb. 15-3-1872 te Ten Boer, overl. 25-11-1953 te Leiden, d.v. Reinder Weringa en Jacobmina Koopman.
- e. Stientje Groeneveld, geb. 27-7-1874 te Bedum, overl. 17-6-1900 te Bedum. Gehuwd 7-11-1894 te Bedum met Jannes Reinders, geb. 12-4-1873 te Loppersum, overl. 30-10-1900 te Bedum, landb. te Bedum, z.v. Willem Reinders en Etje van der Zwaag.
- f. Hilje Groeneveld, geb. 18-2-1878 te Bedum, overl. 22-3-1878 te Bedum.
- g. Hilje Groeneveld, geb. 31-3-1879 te Bedum, overl. 17-12-1945 te Bedum. Gehuwd 11-3-1904 te Bedum met Jacob Bolt, geb. 1-1-1879 te Adorp, overl. 12-6-1960 te Bedum, landb. te Ellerhuizen, daarna rentenier te Bedum, z.v. Reintje Bolt en Trientje van der Molen.
- 5. Johannus Regnerus Nienhuis, geb. 11-7-1854 te Delfzijl, overl. 14-1-1927 te Bedum, 1883-1927 lid R.K. Armbestuur, 1886-1892 bestuurslid en 1890-1892 voorzitter van de Almapolder, landb. te Noordwolde, daarna (1918-1927) rentenier te Bedum. Gehuwd 2-6-1877 te Bedum met Aafke Smit, geb. 11-11-1853 te Waterleuzen (gem. Bedum), overl. 26-8-1924 te Bedum, d.v. Harmannus Jans Smit, landb. te Waterleuzen, lid van de gemeenteraad van Bedum en lid van het R.K. Kerkbestuur, echtgenoot van Derkje Freerks Siebenga.

(Harmannus Jans Smit, z.v. Jan Albert Harms Smit, landb. op Langenhuis te Rottum en Anna Harkes Langeland, hij z.v. Harm Jans, landb. te Uithuizermeeden en Eltje Lambertus, hij z.v. Jan Ockes, landb. te Bedum en Anna Jacobs, hij z.v. Ocke Jans en Grietje Harms (1708-1787)).

Kinderen uit dit huwelijk zijn:

- a. Jacoba Theodora Nienhuis, geb. 29-3-1878 te Noordwolde, overl. 27-3-1948 te Groningen. Gehuwd 19-6-1924 te Bedum met Georgius Hinderikus van der Werff, geb. 5-5-1883 te Sappemeer, overl. 11-11-1942 te Groningen, koopman te Sappemeer, later te Groningen, aldaar kerkmeester van de St. Jozefparochie, secretaris van het Parochiale Schoolbestuur, secretaris-penningmeester van "Huize Ridders-Lubbers", en directeur van de St. Jozef-spaarkas te Groningen, z.v. Ubertus van der Werff en Maria Feijen.

"Gruoninga" is een uitgave van de afdelingen "Groningen" en "Winschoten" van de Nederlandse Genealogische Vereniging.

Het tijdschrift verschijnt viermaal per jaar. Prijs per jaargang f. 10,-. Het abonnementsgeld wordt voldaan door overschrijving naar postrekening 1019484 t.n.v. de Penningmeester van "Gruoninga", Schoutelaan 14 te Haren (Gr.).